

Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2005

KØBENHAVN 2007

Henvendelse vedrørende denne publikation rettes til:

Statsrevisorerne
Sekretariatet
Christiansborg
Prins Jørgens Gård 2
1240 København K
Telefon: 33 37 55 00
Fax: 33 37 59 95
E-mail: statsrevisoratet@ft.dk

Yderligere eksemplarer kan købes ved henvendelse til:

Schultz Information
Herstedvang 12
2620 Albertslund
Telefon: 43 63 23 00
Fax: 43 63 19 69
E-mail: schultz@schultz.dk
Hjemmeside: www.schultz.dk

Indholdsfortegnelse

Indledning	IX
Afgivelsesbemærkning	X
Statsrevisorernes besigtigelse af statslig virksomhed mv.	XV
Oversigt over statsrevisorernes bemærkninger	XVII

Afsnit 1

Fortsatte beretninger vedrørende 1996

Flere ministerier	
Nr. 2	<i>Eksportkreditordningen, herunder Danmarks Erhvervsfonds regnskabs- aflægelse</i> Rigsrevisors notat ..... 2 Statsrevisorbemærkning..... 3
§ 7 Finansministeriet	
Nr. 5	<i>Finansministeriets administration mv. af lov om en satsreguleringsprocent</i> Rigsrevisors notat ..... 4 Statsrevisorbemærkning..... 5
§ 20 Undervisningsministeriet	
Nr. 16	<i>Statslig erhvervsrettet efteruddannelse</i> Rigsrevisors notat ..... 6 Statsrevisorbemærkning..... 8

Fortsatte beretninger vedrørende 1999

§ 17 Arbejdsministeriet	
Nr. 14	<i>Arbejdstilsynets styring af tilsynsfunktionen</i> Rigsrevisors notat 9

Fortsatte beretninger vedrørende 2001

§ 6 Udenrigsministeriet	
Nr. 5	<i>Udenrigsministeriets styring af den bilaterale udviklingsbistand</i> Rigsrevisors notat ..... 13 Statsrevisorbemærkning..... 17
Flere ministerier	
Nr. 18	<i>Revisionen af statsregnskabet for 2001</i> Rigsrevisors notat 18

Fortsatte beretninger vedrørende 2002

	Flere ministerier	
Nr. 9	<i>Udlændingestyrelsens opgavevaretagelse på asyl- og opholdsområdet</i>	
	Rigsrevisors notat	19
	Statsrevisorbemærkning	21
	Flere ministerier	
Nr. 18	<i>Revisionen af statsregnskabet for 2002</i>	
	Rigsrevisors notat	22
	Statsrevisorbemærkning	23

Fortsatte beretninger vedrørende 2003

	Flere ministerier	
Nr. 1	<i>Undervisningsministeriets tilsyn med Luftfartsskolen</i>	
	Rigsrevisors notat	24
	Statsrevisorernes bemærkning	27
§ 18	Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration	
Nr. 2	<i>Integrationsministeriets opgavevaretagelse i forbindelse med integrationsindsatsen</i>	
	Rigsrevisors notat	28
	Statsrevisorbemærkning	31
	Flere ministerier	
Nr. 5	<i>Statens selvforsikringsordning</i>	
	Rigsrevisors notat	32
§ 6	Udenrigsministeriet	
Nr. 8	<i>Danmarks Eksportråd</i>	
	Rigsrevisors notat	34
§ 8	Økonomi- og Erhvervsministeriet	
Nr. 14	<i>Energistyrelsens tilsyn med energikonsulenter og kontrol med energibesparende tilskud</i>	
	Rigsrevisors notat	39
	Flere ministerier	
Nr. 15	<i>Revisionen af statsregnskabet for 2003</i>	
	Rigsrevisors notat	42

Fortsatte beretninger vedrørende 2004

§ 28	Transport- og Energiministeriet	
Nr. 3	<i>Ørestads- og Metroprojektet (nr. 2)</i>	
	Rigsrevisors notat	44
	Flere ministerier	
Nr. 18	<i>Revisionen af statsregnskabet for 2004</i>	
	Rigsrevisors notat	48

Afsnit 2

Beretninger vedrørende 2005

§ 28	Transport- og Energiministeriet	
<i>Nr. 1</i>	<i>7 sager (om Banedanmark) forelagt for Folketingets Finansudvalg</i>	
	Transport- og Energiministerens redegørelse	52
	Rigsrevisors notat	67
	Statsrevisorernes bemærkning	70
	Flere ministerier	
<i>Nr. 2</i>	<i>ToldSkats indsats mod sort økonomi</i>	
	Skatteministerens redegørelse	71
	Justitsministerens redegørelse	76
	Rigsrevisors notat	78
§ 12	Forsvarsministeriet	
<i>Nr. 3</i>	<i>Forsvarets anskaffelse og ibrugtagning af it-systemet DeMars</i>	
	Forsvarsministerens redegørelse	81
	Rigsrevisors notat	84
	Flere ministerier	
<i>Nr. 4</i>	<i>Digitale løsninger i staten</i>	
	Finansministerens redegørelse	87
	Økonomi- og Erhvervsministerens redegørelse	90
	Justitsministerens redegørelse	92
	Videnskabsministerens redegørelse	93
	Undervisningsministerens redegørelse	94
	Kulturministerens redegørelse	95
	Fødevarerministerens redegørelse	97
	Rigsrevisors notat	98
	Flere ministerier	
<i>Nr. 5</i>	<i>Vedligeholdelse af statens bygninger</i>	
	Finansministerens redegørelse	102
	Justitsministerens redegørelse	103
	Forsvarsministerens redegørelse	104
	Videnskabsministerens redegørelse	107
	Rigsrevisors notat	108
§ 15	Socialministeriet	
<i>Nr. 6</i>	<i>Administration af folkepension</i>	
	Socialministerens redegørelse	110
	Rigsrevisors notat	111
§ 15	Socialministeriet	
<i>Nr. 7</i>	<i>Pulje til socialt ansatte</i>	
	Socialministerens redegørelse	112
	Rigsrevisors notat	115
§ 21	Kulturministeriet	
<i>Nr. 8</i>	<i>Flerårsaftalen for Kulturministeriets uddannelsesinstitutioner 2003-2006</i>	
	Kulturministerens redegørelse	117

	Rigsrevisors notat	118
§ 6	Udenrigsministeriet	
<i>Nr. 9</i>	<i>Harmonisering og tilpasning af Danmarks bilaterale bistand til programsamarbejdslandene</i>	
	Udenrigsministerens redegørelse	119
	Udviklingsministerens redegørelse	120
	Rigsrevisors notat	121
§ 18	Integrationsministeriet	
<i>Nr. 10</i>	<i>Udlændingestyrelsens tildeling af studie- og erhvervsopholdstilladelser samt forretningsvisa</i>	
	Integrationsministerens redegørelse	122
	Rigsrevisors notat	126
	Statsrevisorbemærkning	129
	Flere ministerier	
<i>Nr. 11</i>	<i>Sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn</i>	
	Finansministerens redegørelse	130
	Økonomiministerens redegørelse	131
	Skatteministerens redegørelse	132
	Justitsministerens redegørelse	135
	Forsvarsministerens redegørelse	136
	Socialministerens redegørelse	137
	Indenrigs- og Sundhedsministerens redegørelse	139
	Beskæftigelsesministerens redegørelse	140
	Integrationsministerens redegørelse	141
	Videnskabsministerens redegørelse	144
	Undervisningsministerens redegørelse	145
	Kulturministerens redegørelse	146
	Miljøministerens redegørelse	147
	Familieministerens redegørelse	149
	Transport- og Energiministerens redegørelse	150
	Rigsrevisors notat	153
	Statsrevisorernes bemærkning	157
§ 17	Beskæftigelsesministeriet	
<i>Nr. 12</i>	<i>AF's inddragelse af andre aktører i beskæftigelsesindustrien</i>	
	Beskæftigelsesministerens redegørelse	158
	Rigsrevisors notat	162
	Flere ministerier	
<i>Nr. 13</i>	<i>Staten som indkøber</i>	
	Finansministerens redegørelse	165
	Økonomi- og Erhvervsministerens redegørelse	167
	Justitsministerens redegørelse	169
	Beskæftigelsesministerens redegørelse	170
	Videnskabsministerens redegørelse	171
	Undervisningsministerens redegørelse	172
	Transport- og Energiministerens redegørelse	173
	Rigsrevisors notat	174

§ 19	Videnskabsministeriet	
<i>Nr. 14</i>	<i>Videnskabsministeriets innovationsindsats – med særlig fokus på samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv</i>	
	Videnskabsministerens redegørelse	177
	Rigsrevisors notat	178
§ 12	Forsvarsministeriet	
<i>Nr. 15</i>	<i>Forsvarets anskaffelse og afvikling af Tårnfalken</i>	
	Forsvarsministerens redegørelse	180
	Rigsrevisors notat	182
	Statsrevisorbemærkning	184
§ 6	Udenrigsministeriet	
<i>Nr. 16</i>	<i>Danmarks multilaterale bistand og 2015-målene</i>	
	Udviklingsministerens redegørelse	185
	Rigsrevisors notat	187
	Statsrevisorbemærkning	188
	Flere ministerier	
<i>Nr. 17</i>	<i>indsatsen mod momskarruselsvindel</i>	
	Økonomi- og Erhvervsministerens redegørelse	189
	Skatteministerens redegørelse	190
	Justitsministerens redegørelse	196
	Rigsrevisors notat	199

Afsnit 3

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005

§ 5	Statsministeriet	
	Statsministerens redegørelse	204
§ 6	Udenrigsministeriet	
	Udenrigsministerens redegørelse	205
	Udviklingsministerens redegørelse	207
§ 7	Finansministeriet	
	Finansministerens redegørelse	208
§ 8	Økonomi- og Erhvervsministeriet	
	Økonomi- og Erhvervsministerens redegørelse	212
§ 9	Skatteministeriet	
	Skatteministerens redegørelse	214
§ 11	Justitsministeriet	
	Justitsministerens redegørelse	215
§ 12	Forsvarsministeriet	
	Forsvarsministerens redegørelse	216
§ 15	Socialministeriet	
	Socialministerens redegørelse	221

---

§ 16	Indenrigs- og Sundhedsministeriet Indenrigsministerens redegørelse	222
§ 17	Beskæftigelsesministeriet Beskæftigelsesministerens redegørelse	223
§ 18	Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration Integrationsministerens redegørelse	224
§ 19	Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling Videnskabsministerens redegørelse	225
§ 20	Undervisningsministeriet Undervisningsministerens redegørelse	228
§ 21	Kulturministeriet Kulturministerens redegørelse	231
§ 22	Kirkeministeriet Kirkeministerens redegørelse	232
§ 23	Miljøministeriet Miljøministerens redegørelse	233
§ 24	Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri Fødevareministerens redegørelse	236
§ 27	Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender Familieministerens redegørelse	237
§ 28	Transport- og Energiministeriet Transportministerens redegørelse	239
	Rigsrevisors notat	242
	Indstilling til Folketingets beslutning	253

Indledning

I henhold til lov om statsrevisorerne og folketingsbeslutning om statsrevisorernes valg og virksomhed valgte Folketinget i sit møde den 9. maj 2006 følgende til statsrevisorer og stedfortrædere for tiden fra 1. oktober 2006 til 30. september 2010:

Statsrevisorer:

Peder Larsen (udpeget af SF)
Henrik Thorup (udpeget af DF)
Helge Adam Møller (KF)
Johannes Lebech (udpeget af RV)
Svend Erik Hovmand (V)
Mogens Lykketoft (S)

Stedfortrædere:

Flemming Øberg Palsø (udpeget af SF)
Kristian Thulesen Dahl (DF)
Carina Christensen (KF)
Pia Gjellerup (S)
Kim Andersen (V)
Klaus Hækkerup (S)

Statsrevisorerne konstituerede sig den 11. oktober 2006 med *Peder Larsen* som formand og *Henrik Thorup* som næstformand.

Folketingets formand meddelte den 30. januar 2007, at i stedet for *Pia Gjellerup* er *Carsten Hansen (S)* udpeget som ny stedfortræder for *Johannes Lebech*.

Den konservative folketingsgruppe pegede den 29. marts 2007 på *Pia Christmas Møller* som ny stedfortræder for *Helge Adam Møller* i stedet for *Carina Christensen*.

Sekretariatschef *Gitte Korff* er leder af Statsrevisorernes sekretariat med souschef *Jens Frederik Rasmussen* som stedfortræder.

Statsrevisorerne afgiver hermed Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2005 med indstilling af regnskabet til Folketingets godkendelse.

Statsrevisorerne, den 28. marts 2007

Peder Larsen   Henrik Thorup   Helge Adam Møller

Johannes Lebech   Svend Erik Hovmand   Mogens Lykketoft

Afgivelsesbemærkning

Om indholdet af Endelig betænkning over Statsregnskabet for finansåret 2005

Endelig betænkning 2005 indeholder resultatet af revisionen af statsregnskabet for finansåret 2005.

Statsrevisorerne har løbende afgivet enkeltberetninger for 2005 med deres bemærkninger til Folketinget. Emnerne for disse enkeltberetninger er dels en følge af Statsrevisorernes anmodninger om undersøgelser og dels resultatet af Rigsrevisionens revisionsplanlægning.

Endelig betænkning 2005 følger op på disse revisionsberetninger på grundlag af ministrenes § 18-redegørelser og rigsrevisors opfølgende notater. Statsrevisorerne har således løbende behandlet disse opfølgninger, og Statsrevisorernes eventuelle bemærkninger til de enkelte sager er optrykt efter hver sag.

Endelig betænkning 2005 indeholder derudover Statsrevisorernes opfølgning på uafsluttede betænkningssager tilbage fra beretningsåret 1996.

Generelle bemærkninger

Under behandlingen af sager til denne betænkning følger Statsrevisorerne det princip, at der er knyttet statsrevisorbemærkninger til sager, hvor kritik, henstillinger eller lignende er skønnet påkrævede eller hensigtsmæssige. Undladelse af statsrevisorbemærkning er – alt efter den pågældende sags karakter – et udtryk for, enten at den er tilfredsstillende afsluttet, at rigsrevisor fortsat følger sagen, eller at den er bragt så langt frem, som det skønnes muligt under en rimelig sagsbehandling.

Resultatet af Statsrevisorernes behandling af sager til Endelig betænkning vil enten være, at sagen afsluttes uden yderligere opfølgning eller, at sagens afslutning udsættes med henblik på en yderligere afklaring. De fortsatte sager kan fx skyldes, at der foregår et administrativt undersøgelses- eller udredningsarbejde, som skal afsluttes, før egentlige foranstaltninger kan træffes, eller at en udvikling skal holdes under observation gennem en længere periode.

Oplysninger om habilitet

En statsrevisor er inhabil i en revisionssag, hvis vedkommende har en personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller tidligere i samme sag har været repræsentant for nogen, der har en sådan interesse. Det gælder også i de tilfælde, hvor en statsrevisors ægtefælle, beslægtede eller besvogrede, søskendebørn eller andre nærtstående har interesse i sagens udfald. Inhabilitet foreligger også, hvis en statsrevisor deltager eller har deltaget i ledelsen eller har været nært tilknyttet en offentlig myndighed, selskab, en forening eller anden privat juridisk person, der har særlig interesse i sagens udfald. Endvidere er en statsrevisor inhabil, når sagen vedrører revision af en offentlig myndighed, hvor den pågældende statsrevisor tidligere har medvirket ved en afgørelse hos denne myndighed eller ved gennemførelsen af de foranstaltninger, som revisions sagen vedrører. Det kan være tilfældet, hvis en statsrevisor er tidligere minister. Set over en årrække er dette den hyppigste årsag til statsrevisorernes erklæringer om inhabilitet. Endelig er en statsrevisor inhabil, hvis der i øvrigt kan opstå tvivl om vedkommendes upartiskhed.

Det er den enkelte statsrevisors ansvar selv at gøre opmærksom på evt. inhabilitet. Er en statsrevisor inhabil i forhold til en revisionssag, er det således fast kutyeme, at han/hun ikke medvirker ved behandlingen af sagen. I praksis foregår det på den måde, at den pågældende statsrevisor forlader statsrevisormødet, mens sagen behandles. Oplysninger om inhabilitet er anført i afgivelsesbemærkningen til den pågældende beretning og som note til de enkelte sager i Endelig betænkning.

Særlige regnskaber

Med henblik på at sikre Folketingets indsigt i de tilfælde, hvor statslige opgaver bliver henlagt til selskaber og virksomheder uden for finansloven, men hvor staten fortsat har ansvar, har Statsrevisorerne og rigsrevisor direkte adgang til fuldt statsejede aktieselskaber og aktieselskaber, hvor staten i øvrigt har bestemmende indflydelse. For aktieselskaber, der har aktier optaget til notering på en børsfond, skal rigsrevisor indkræve regnskaberne gennem vedkommende minister.

De særligt klassificerede regnskaber for Forsvarets Efterretningstjeneste og Politiets Efterretningstjeneste har medført, at revisionen, som principielt gennemføres på samme måde som revisionen af statens øvrige regnskaber under Statsrevisorerne og rigsrevisors ansvar, foretages af en dertil særlig beskikket medarbejder i Rigsrevisionen. Der redegøres for den foretagne revision over for rigsrevisor, mens der over for Statsrevisorerne kun rapporteres i klassificeret form, hvis særlige forhold undtagelsesvis nødvendiggør dette.

Særlige bemærkninger til beretninger vedrørende beretningsåret 2005

I beretningsåret er afgivet 18 beretninger, hvoraf 16 ikke er afsluttede i Endelig betænkning 2005, da det vil tage længere tid at gennemføre og vurdere ministrenes initiativer.

Statsrevisorerne har i år fundet anledning til at gøre Folketinget opmærksom på følgende beretninger:

Beretning nr. 1 2005 om 7 sager (om Banedanmark) forelagt for Folketingets Finansudvalg blev udarbejdet på baggrund af en anmodning fra Finansudvalget til Statsrevisorerne. Beretningen var meget kritisk over for Transport- og Energiministeriets tilsyn med Banedanmark, Banedanmarks økonomistyring og ministeriets behandling af aktstykker. Statsrevisorerne påtalte ministerens tilsyn og påtalte skarpt, at ministeren ikke under et samråd havde givet Finansudvalget fuldt dækkende oplysninger om årsagerne til, at bevillingsreglerne ikke blev overholdt. Sagen er nu afsluttet, idet Statsrevisorerne har anmodet rigsrevisor om en ny beretningsundersøgelse om genopretningen af jernbaneinfrastrukturen, om Banedanmarks styring og om transport- og energiministerens opfølgning herpå. Undersøgelsen vil blive iværksat i begyndelsen af 2007.

På baggrund af beretningen bad Statsrevisorerne rigsrevisor om et notat, der belyste Finansministeriets ansvar og rolle i forbindelse med bevillingsansøgning til Finansudvalget. Rigsrevisors uddvidede notat herom af 15. februar 2006 er offentliggjort på Statsrevisorerne's hjemmeside. I et opfølgende notat af 13. september 2006 oplyste rigsrevisor, at Finansministeriet nu har udarbejdet en vejledning om Finansministeriets ansvar og rolle i forbindelse med bevillingsansøgninger til Finansudvalget. Vejledningen giver et overblik over Finansministeriets sagsbehandling af udkast til aktstykker og giver dermed Finansudvalget, ressortministerier og andre interessenter indsigt i Finansministeriets muligheder og begrænsninger i sagsbehandlingen af udkast til aktstykker.

Beretning nr. 2 2005 om ToldSkats indsats mod sort økonomi viste, at ToldSkat (nu SKAT) på en række områder kunne styrke indsatsen mod sort økonomi. Sort økonomi indebærer betydelige indtægtstab for staten, og unddragelse af betaling af skatter og afgifter går ud over lovlige borgere og virksomheder samt udhuler tilliden til SKAT. Statsrevisorerne fandt, at indsatsen mod sort økonomi ikke havde været tilstrækkelig og kritiserede, at sagsbehandling, efterforskning og opfølgning ved SKATs kontrolaktioner og de efterfølgende ansvarssager tog for lang tid. Skatteministeren og justitsministeren har taget en række hensigtsmæssige initiativer på baggrund af beretningen, men det er endnu for tidligt at vurdere, hvordan det medfører en styrket indsats mod sort økonomi.

Beretning nr. 3 2005 om forsvarrets anskaffelse og ibrugtagning af it-systemet DeMars viste, at anskaffelse og ibrugtagning generelt havde været tilfredsstillende. Statsrevisorerne kritiserede dog, at forsvarrets ledelsesinformationssystem baseret på DeMars endnu ikke fuldt ud var taget i brug, og at forsaret stadig ikke kunne belyse udviklingen i produktivitet og effektivitet. Når DeMars er taget i fuld anvendelse, vil rigsrevisor i en ny undersøgelse vurdere, om anvendelsen af DeMars støtter forsvarrets økonomistyringsmodel, hvis formål er at tilvejebringe et optimalt økonomisk beslutningsgrundlag for alle ledelsesniveauer inden for Forsvarsministeriets ansvarsområde. Sagen er ikke afsluttet, idet rigsrevisor fortsat vil følge fremdriften i en lang række forhold.

Baggrunden for **Beretning nr. 10 2005 om Udlændingestyrelsens tildeling af studie- og erhvervsopholdstilladelser samt forretningsvisa** var bl.a., at Udlændingestyrelsen (nu Udlændingeservice) havde overgivet et antal sager til politiet vedrørende tildeling af studieopholdstilladelser til kinesiske studerende. Beretningen viste, at sagsbehandlingen ikke var betryggende ved tildeling af studie- og erhvervsopholdstilladelser samt visa. Statsrevisorerne påtalte, at Udlændingestyrelsen ikke i tilstrækkelig grad kontrollerede ansøgernes oplysninger om opholdsgrundlag og selvforsørgelse. Statsrevisorerne påtalte også, at sagsbehandlingstiderne var steget væsentligt i perioden 2002-2005, og kvaliteten af sagsbehandlingen ikke var tilfredsstillende. Endelig fandt Statsrevisorerne det kritisabelt, at integrationsministeren ikke havde sikret en it-understøttet, effektiv og betryggende sagsbehandling i Udlændingestyrelsen. Denne kritik understregede Statsrevisorerne, da de i januar 2007 afsluttede **Beretning nr. 9 2002 om Udlændingestyrelsens opgavevaretagelse på asyl- og opholdsområdet**. Denne beretning blev afsluttet under henvisning til, at opfølgningen vil ske i forbindelse med den fortsatte behandling af **Beretning nr. 10 2005 om Udlændingestyrelsens tildeling af studie- og erhvervsopholdstilladelser samt forretningsvisa**. Statsrevisorerne fandt det utilfredsstillende, at det vil tage op til 6 år at digitalisere sagsbehandlingen i Udlændingestyrelsen. Integrationsministeren havde i august 2003 oplyst, at Udlændingestyrelsen havde færdiggjort en foranalyse med henblik på digitalisering af sagsbehandlingen, men det viser sig nu, digitaliseringen tidligst vil finde stede i 2009.

I **Beretning nr. 11 2005 om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn** kritiserede Statsrevisorerne skarpt, at sagsbehandlingstiderne ofte er unødvendigt lange i de 6 statslige nævn, som beretningen vedrørte: Landsskatteretten, Ankestyrelsen, Naturklagenævnet, Flygtningenævnet, Patientskadeankenævnet og Erstatningsnævnet. I forbindelse med mødebehandlingen var Statsrevisorerne enige om, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid ved 6 nævn under Økonomi- og Erhvervsministeriet så ud til at være lang (jf. bilaget i beretningen). Statsrevisorerne anmodede derfor rigsrevisor om at vurdere disse sagsbehandlingstider nærmere, hvilket er sket i **Beretning nr. 1 2006 om sagsbehandlingstider i 6 nævn under Økonomi- og Erhvervsministeriet og Transport- og Energiministeriet**. Også denne beretning gav anledning til kritik af sagsbehandlingstiden, idet Statsrevisorerne generelt finder, at sagsbehandlingen skal tilrettelægges, så borgere og virksomheder får afgjort deres klager både kompetent og hurtigt.

Beretning nr. 15 2005 om forsvarrets anskaffelse og afvikling af Tårnfalken – et projekt om små fjernbetjente ubemandede luftfartøjer, som blev afviklet i 2005 efter mere end 8 års forberedelse, anskaffelse, ibrugtagning og drift – viste, at beslutningerne om at anskaffe og afvikle projekt Tårnfalken havde været velbegrundede. Imidlertid var en række forhold omkring leverancen, forholdet til leverandøren og gennemførelsen af projektet kritisable og Statsrevisorerne påtalte:

- at Finansudvalget ikke blev orienteret om, at der var risici ved leverancen
- at Flyvematerielkommandoen accepterede at modtage Tårnfalken kort efter, at det var havareret under test og stadig var fejlbehæftet og ikke funktionsdygtigt
- at Flyvematerielkommandoen ikke konsekvent fulgte op over for leverandøren vedrørende problemer med kvaliteten og leveringstiden på komponenter og reservedele
- at gennemførelsen af projektet var præget af en kompleks og ineffektiv organisering med lange beslutningsveje og uklar ansvarsfordeling
- at bemanningen af projektet var utilstrækkelig som følge af for få normerede stillinger, som dels ikke var besat og dels var besat med personel, som ikke alle fik tilstrækkelig uddannelse.

Endelig kritiserede Statsrevisorerne skarpt, at hærens og flyvevåbnets øverste kommandomyndigheder samt forsvarrets øverste ledelse ikke havde udvist det nødvendige engagement i projektet. Forsvarsministeren har efterfølgende iværksat en række relevante tiltag med fokus på, at materielanskaffelser i forsvaret fremover skal ske på et mere sikkert og professionelt grundlag, hvilket Statsrevisorerne har bemærket med tilfredshed. Advokat fa. Jonas Bruun har den 27. februar 2007 afgivet den uvildige advokatundersøgelse, som ministeren har iværksat. Statsrevisorerne har endnu ikke færdigbehandlet sagen, men konstaterer, at det af advokatundersøgelsen bl.a. fremgår, at orienteringen af Finansudvalget om projektet var kritisabel, samt at der ikke er grundlag for at rejse disciplinærsager mod de embedsmænd, som har været inddraget i projektet.

I **Beretning nr. 18 2005 om revisionen af statsregnskabet for 2005** – der indeholder resultatet af Rigsrevisionens finansielle revision og Rigsrevisionens vurdering af ministerområdernes regnskabsforvaltning – konstaterede Statsrevisorerne, at statsregnskabet for finansåret 2005 var fundet rigtigt, og at dispositionerne generelt er i overensstemmelse med bevillinger, love og andre forskrifter. 90 % af de udførte revisioner fik bedømmelsen »tilfredsstillende« eller »meget tilfredsstillende«.

Revisionen havde dog også afdækket svagheder i regnskabsforvaltningen og fejl i regnskaberne, særligt fejl vedrørende status. Statsrevisorerne fremhævede særligt to områder, hvor regnskabsforvaltningen snarest skal forbedres.

For det første kritiserede Statsrevisorerne skarpt, at Banedanmarks regnskab for andet år i træk ikke var rigtigt, og at regnskabsforvaltningen endnu ikke var tilfredsstillende. Rigsrevisor ville fortsat følge op på Transport- og Energiministeriets bestræbelser på generelt at forbedre økonomistyring og regnskabsaflæggelse hos Banedanmark,

For det andet kritiserede Statsrevisorerne, at en række virksomheder på Forsvarsministeriets område ikke har haft en tilfredsstillende regnskabsforvaltning. Rigsrevisor vil fortsat følge Forsvarsministeriets bestræbelser på forbedring af datakvaliteten i it-systemet DeMars, departementets udførelse af kontroller og afstemninger efter overgangen til omkostningsbaseret regnskabsaflæggelse, Redningsberedskabets gennemførelse af en handlingsplan til styrkelse af regnskab og systemer efter overgangen til omkostningsbaserede regnskabsprincipper og løsning af regnskabsmæssige problemer hos Forsvarskommandoen, Hjemmeværnet og Farvandsvæsenet.

Statsregnskabet for 2005 er som hidtil aflagt efter udgiftsbaserede regnskabsprincipper, men for første gang er også anvendt de nye omkostningsbaserede regnskabsprincipper. Driftsregnskaberne for statens virksomheder var således både aflagt efter udgiftsbaserede og omkostningsbaserede regnskabsprincipper og statens status blev opgjort omkostningsbaseret.

Særlige bemærkninger til tidligere års beretninger

Statsrevisorerne har fundet anledning til enkelte særlige bemærkninger vedrørende behandlingen af enkelte af tidligere års beretninger.

Til **Beretning nr. 2 2003 om Integrationsministeriets opgavevaretagelse i forbindelse med integrationsindsatsen** bemærkede Statsrevisorerne ved afgivelsen i oktober 2003 bl.a., at ministeren har en almindelig pligt til at følge, om hensigten med lovgivningen opfyldes, så ministeren er i stand til at give Folketinget de fornødne oplysninger. Ved den fortsatte behandling i november 2006 fandt Statsrevisorerne det derfor klart utilfredsstillende, at integrationsministeren først da påtænkte at undersøge indfrielsen af integrationslovens målsætninger, da der var lagt op til dette i ministerens redegørelse fra december 2003. Det har endvidere taget for lang tid for ministeriet at tilvejebringe data om effekten af integrationsindsatsen. Statsrevisorerne har derfor optaget den som fortsat sag med kritik af, at der stadig ikke findes sammenhængende og aktuelle data om integrationsindsatsens aktiviteter og effekter og kritik af, at integrationsministeren endnu ikke har undersøgt, om integrationslovens formål indfries.

Beretning nr. 1 2003 om Undervisningsministeriets tilsyn med Luftfartsskolen er på flere punkter principiel – ikke mindst i forhold til tilsynet med selvejende institutioner. Statsrevisorerne har derfor afsluttet sagen med en understregning af, hvor vigtigt det er at føre et tilstrækkeligt tilsyn med selvejende institutioner. Statsrevisorerne konstaterer således med tilfredshed, at Undervisningsministeriet omsider har skærpet det faglige og økonomiske tilsyn med de selvejende uddannelsesinstitutioner. Sagen har også vist, at bestyrelse og direktion kan gøres ansvarlig i de tilfælde, hvor økonomistyringen er mangelfuld og gældende regler tilsidesættes. I rigsrevisors afsluttende notat fra august 2006 omfatter således en tilfredsstillende status på ministeriets arbejde med sanktionspolitikken, erstatningsansvaret og tilsynsplanerne.

Statsrevisorerne har endelig afsluttet **Beretning nr. 16 1996 om statslig erhvervsrettet efteruddannelse** med en usædvanlig skarp påtale. Da Statsrevisorerne afgav beretningen i december 1997 påtalte man skarpt, at arbejdsministeren oplyste Finansudvalget om, at samtlige udbygningsprojekter på AMU-området var baseret på nøje lokale analyser og vurderinger af behovet for kapacitetsudvidelser – til trods for, at det ikke var korrekt og til trods for, at der var ledig kapacitet

på erhvervsskoler og AMU-centre. Statsrevisorerne kritiserede endvidere, at hverken arbejdsministeren eller undervisningsministeren havde undersøgt, om de mål, som Folketinget havde vedtaget for henholdsvis arbejdsmarkedsuddannelserne og de åbne uddannelser, var blevet opfyldt. I april 2006 måtte Statsrevisorerne afslutte sagen med at henlede Folketingets opmærksomhed på, at sagen havde haft et unødigt langt og helt uacceptabelt forløb, og oplyste, at Undervisningsministeriet endnu ikke var i stand til at gennemføre en detaljeret og retvisende produktivitetsundersøgelse af udgifterne til erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse. Statsrevisorerne kan oplyse, at sagen følges op i rigsrevisors nye undersøgelse af Undervisningsministeriets forvaltning af AMU-området med særlig fokus på takstfastsættelsen.

Afgivelse af Endelig betænkning

Statsrevisorerne afgiver med disse bemærkninger den endelige betænkning over statsregnskabet for finansåret 2005 med den på side 253 optrykte indstilling af regnskabet til Folketingets godkendelse.

Statsrevisorernes besigtigelse af statslig virksomhed og andre aktiviteter

Statsrevisorernes besigtigelsesrejser indebærer ikke egentlig revision. Ved besøg på stedet ønsker Statsrevisorerne at se institutioner og realiserede og igangværende projekter for selv at kunne vurdere de forskellige aktiviteter.

Statsrevisorerne var den 3. – 13. marts 2006 på besigtigelsesrejse til Vietnam og Thailand.

Vietnam er et programsamarbejdsland, og det er Statsrevisorernes indtryk, at landestrategien for Vietnam lever op til de grundlæggende principper for Danmarks støtte til programsamarbejdslande, herunder langsigtet fattigdomsbekæmpelse. Det er tillige Statsrevisorernes indtryk, at disse landestrategier er i overensstemmelse med de behov, som Vietnam har for udviklingshjælp – og at disse behov og strategier er tilpasset Vietnams egne udviklingsstrategier.

Støtten til Vietnam lever tillige i stigende omfang op til de langsigtede målsætninger i de internationale erklæringer om udviklingsbistand, som Danmark har tilsluttet sig. Det drejer sig om FN's Årtusinderklæring om 2015-målene samt Rom- og Pariserklæringerne.

Statsrevisorernes primære formål med at besøge den danske ambassade i Thailand under hjemrejsen var at få en orientering om ambassadens håndtering af Tsunamien i slutningen af 2004 og om den efterfølgende opstramning af kriseberedskabet. Det er Statsrevisorernes indtryk, at kriseberedskabet er blevet væsentlig forbedret, så man fremover bedre vil kunne håndtere kriser af et massivt omfang.

Statsrevisorerne har på besigtigelsesrejsen til Vietnam og Thailand ikke erfaret sådanne forhold, som nødvendiggør, at ministeren afgiver en redegørelse

I dagene 10.-16. september 2006 gennemførte Statsrevisorerne en rejse til Washington DC og New York.

Statsrevisorerne fulgte bl.a. op på beretning nr. 6/93 om deres besøg ved FN's hovedkvarter i New York i 1994. Det er Statsrevisorernes konklusion, at FN har iværksat en række relevante reformer, og at der er sket forbedringer på samtlige de punkter, som for 12 år siden blev kritiseret. Der er dog stadig mulighed for øget effektivitet gennem forenkling, koordination og harmonisering af organisationens administrative processer og Statsrevisorerne vurderer, at der tager et stykke tid, før FN kan betegnes som en helt velfungerende organisation på udviklingsområdet og mht. administrationen af de fredsbevarende indsatser.

Statsrevisorerne erfarede tillige, hvorledes Udenrigsministeriet og repræsentationerne samarbejder med FN-systemet og Verdensbanken om tilrettelæggelse af Danmarks multilaterale bistand. Ved besøget fik Statsrevisorerne bekræftet, at Udenrigsministeriet følger op på, om FN-organisationerne og Verdensbanken bidrager til gennemførelsen af danske målsætninger for udviklingsbistanden og forvalter bistanden effektivt.

Endelig besøgte Statsrevisorerne den amerikanske rigsrevision, Government Accountability Office (GAO) og de udvalg i den amerikanske føderale lovgivende forsamling, Senatet og Repræsentanternes Hus, som behandler rapporterne fra GAO. GAO har kun begrænsede ressourcer til gennemførelse af egne, uafhængige undersøgelser, da langt den største del af GAO's undersøgelser udarbejdes på initiativ fra Kongressen. I den danske statslige revisionsordning er det alene Statsrevisorerne, som kan anmode rigsrevisor om undersøgelser. Statsrevisorerne initierer ca. 1/3-del af de undersøgelser, som Rigsrevisionen gennemfører.

Statsrevisorerne har på besigtigelsesrejsen til Washington DC og New York ikke erfaret forhold, som nødvendiggør, at ministeren afgiver en redegørelse, eller funder anledning til at anmode rigsrevisor om yderligere undersøgelser.

I det seneste år har Statsrevisorerne endvidere:

- afholdt intern temadebat om Statsrevisorernes virksomhed (på baggrund af en interviewundersøgelse) som led i overlevering af erfaringer til det nye kollegium pr. 1. oktober 2006,
- deltaget i Folketingets konference om »Samspillet mellem Folketing og regering«
- haft besøg fra parlamentariske delegationer fra Vietnam – herunder Nationalforsamlingens økonomi og budgetudvalg, CEBA, af det grønlandske Landstings Udvalg til revision af Landskassens Regnskaber og af delegation fra Rigsrevisionen i Bangladesh, og
- afholdt orienteringsmøde for medlemmer af Folketingets Presseloge.

Endelig kan nævnes, at der – bl.a. som følge af kommunalreformen og ændrede krav til statsrevisors uafhængighed – er udarbejdet og i Folketinget vedtaget forslag til ændring af lov om statsrevisorerne og rigsrevisorloven, ændring af folketingsbeslutningen om statsrevisorernes valg og virksomhed samt af Folketingets instruks for rigsrevisor.

Oversigt over Statsrevisorernes bemærkninger*Vedr. 1996*

Nr. 2	Eksporthandelsordningen, herunder Danmarks Erhvervsfunds regnskabs-aflæggelse	3
Nr. 5	Finansministeriets administration mv. af lov om en satsreguleringsprocent.	5
Nr. 16	Statslig erhvervsrettet efteruddannelse	8

Vedr. 2001

Nr. 5	Udenrigsministeriets styring af den bilaterale udviklingsbistand.	17
-------	---	----

Vedr. 2002

Nr. 9	Udlændingestyrelsens opgavevaretagelse på asyl- og opholdsområdet	21
Nr. 18	Revisionen af statsregnskabet for 2002.	23

Vedr. 2003

Nr. 1	Undervisningsministeriets tilsyn med Luftfartsskolen	27
Nr. 2	Integrationsministeriets opgavevaretagelse i forbindelse med integrationsindsatsen.	31

Vedr. 2005

Nr. 1	7 sager (om Banedanmark) forelagt for Folketingets Finansudvalg	70
Nr. 10	Udlændingestyrelsens tildeling af studie- og erhvervsopholdstilladelser samt forretningsvisa	129
Nr. 11	Sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn	157
Nr. 15	Forsvarets anskaffelse og afvikling af Tårnfalken	184
Nr. 16	Danmarks multilaterale bistand og 2015-målene	188

Afsnit 1

Fortsatte beretninger vedrørende 1996, 1999, 2001, 2003 og 2004

Nr. 2 1996

RIGSREVISIONEN
Den 13. februar 2007

Beretning om eksportkreditordningen, herunder Danmarks Erhvervsfonds regnskabsaflæggelse

Notat (nr. 3) til statsrevisorerne om den fortsatte udvikling i sagen om eksportkreditordningen, herunder Danmarks Erhvervsfonds regnskabsaflæggelse (beretning nr. 2/96)

1. Jeg har i notat af 8. september 1997 til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4, om beretningen og efterfølgende i 2 notater af 20. maj 1998 og 6. april 2001 om den fortsatte udvikling i sagen orienteret om forløbet af de udestående forhold, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 1996, s. 408 og s. 409, samt Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 1999, s. 45.

Det fremgik heraf, at advokatundersøgelsen af administrationen af inkassosagerne i Eksportkreditrådet og A/S EKR var afsluttet, og at anklagemyndigheden derefter havde indstillet efterforskningen i hovedparten af sagerne bortset fra 3 forhold. Baggrunden herfor var, at der verserede civile søgsmål om erstatning mod de pågældende, og at det ikke kunne udelukkes, at der eventuelt fremkom oplysninger i disse, som havde betydning for statsadvokatens afgørelse af, om der skulle rejses strafferetlig tiltale for de 3 forhold.

2. De civile sager drejer sig om et samlet erstatningskrav på ca. 34 mio. kr. ekskl. renter og omkostninger. Sagerne er rejst dels over for en konsulent og dennes anpartsselskab, dels over for en advokat, der havde til opgave at kontrollere konsulentens arbejde og godkende dennes dispositioner. Kravene mod advokaten er noget lavere end mod konsulenten.

Sagerne handler om forskellige forhold som fx krav på ikke afregnede indkasserede beløb, tilbagesøgnings- og erstatningskrav, krav om forrentning af for sent afregnede beløb, for lave valutakurser ved omregning samt udokumenterede rejseudgifter mv.

3. Rigsrevisionen har siden løbende indhentet information fra Økonomi- og Erhvervsministeriet om udviklingen i de 4 verserende civile retssager. Ministeriet har senest ultimo 2006 oplyst, at de civile sager har været meget længe undervejs og endnu ikke er berammet til dømsforhandling. Dette skyldes bl.a. langsommelighed hos modparten og gentagne sagsudsættelser, samt at 2 procedure-spørgsmål har været udskilt til særskilt pådømmelse. Eksport Kredit Fonden har oplyst, at modparten nu har frist til marts 2007 til udarbejdelse af procesdokumenter, hvorefter dømsforhandling forventes berammet tidligst ultimo 2007, måske først primo 2008. Herefter vil statsadvokatens stillingtagen til eventuel tiltalerejsning kunne finde sted.

4. Der er nu forløbet 10 år siden afgivelsen i februar 1997 af beretningen til statsrevisorerne. Det er min vurdering, at det usædvanligt lange tidsmæssige forløb har bevirket, at det sidste udestående spørgsmål omkring beslutningen om eventuel tiltalerejsning i de 3 forhold har mistet sin aktualitet.

5. Hvis statsrevisorerne kan tilslutte sig dette, vil jeg derfor betragte beretningssagen for afsluttet. Hvis der mod forventning skulle fremkomme væsentlige nye oplysninger i sagen, vil jeg naturligvis vende tilbage og orientere statsrevisorerne herom.

Kirsten Leth-Nissen
fg.

Statsrevisorernes bemærkning

Statsrevisorerne vil fortsat følge denne udsædvanligt langvarige, men uafsluttede sag.

Nr. 5 1996

RIGSREVISIONEN

Den 6. marts 2007

Beretning om Finansministeriets administration mv. af lov om en satsreguleringsprocent*)

Notat (nr. 4) til statsrevisorerne

om

den fortsatte udvikling i sagen om Finansministeriets administration mv. af lov om en satsreguleringsprocent (beretning nr. 5/96)

1. har senest været omtalt i mit notat af 2. september 2004, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2003, s. 2-3.

Det fremgik af notatets pkt. 7, at jeg ville orientere statsrevisorerne, når Højesterets afgørelse i sagen forelå.

Den 15. december 2006 afsagde Højesteret dom i sagen.

Nedenfor gengives rettens konklusion.

2. Appellanten (boet efter H.P. Scharla Nielsen), der havde fri proces, havde gentaget påstandene, men dog frafaldet påstanden om afvisning af de indstævntes, Skatteministeriets og Socialministeriets, subsidiære påstand.

Skatteministeriet og Socialministeriet påstod stadfæstelse og gentog deres subsidiære påstande.

3. Sagen, der vedrører perioden 1994-1998, var koncentreret om 7 punkter, nemlig:

- a) forholdet til grundlovens § 43
- b) 1993-lovens virkningstidspunkt
- c) fradrag for AUD-bidrag for 1991 i 1991-lønnen ved beregningen af satsreguleringsprocenten mv. for 1994
- d) det statistiske grundlag for beregningen af satsreguleringsprocenten mv. for 1994
- e) det statistiske grundlag for beregningen af satsreguleringsprocenten mv. for 1995
- f) faste vægte og identiske virksomheder
- g) fradrag for bidrag til arbejdsgiveradministrerede private pensioner.

4. Højesterets konklusioner:

Ad a) Satsreguleringsloven anvendes ved beregningen af skatter og har herved direkte betydning for skattens størrelse. Højesteret finder, at loven dermed er omfattet af grundlovens § 43. Satsreguleringsloven fastlægger de grundlæggende regler for beregningen af lønudviklingen på arbejdsmarkedet. Den praktiske beregning af lønudviklingen må nødvendigvis bero på en række statistisk-faglige valg, og Højesteret finder det ubetænkeligt, at disse valg ikke i detaljer er reguleret i loven. Bemyndigelsen til finansministeren til at fastsætte nærmere regler for beregningen af tilpasningsprocenten mv., som er indeholdt i loven, kan på denne baggrund ikke anses for stridende mod det delegationsforbud, som følger af grundlovens § 43.

Ad b) Som anført af landsretten fremgår det af ordlyden af forarbejderne til og formålet med 1993-loven om ændring af satsreguleringsloven, at ændringsloven også skulle finde anvendelse ved beregningen af satsreguleringsprocenten mv. for 1994. Højesteret tiltræder derfor, at der ikke er grundlag for at give boet medhold på dette punkt.

---

*) Statsrevisor Mogens Lykketoft har ikke deltaget i behandlingen af denne sag.

Ad c) Højesteret bemærker, at efter ordlyden var fradraget af AUD-bidrag i 1991-lønnen en fravigelse af lovens § 3, således som denne bestemmelse var formuleret i 1993-loven, og der burde i loven have været medtaget en overgangsbestemmelse, som indeholdt en udtrykkelig hjemmel for denne fravigelse. Denne mangel ved lovens udformning giver imidlertid ikke grundlag for at fastslå, at Finansministeriet har administreret i strid med loven.

Ad d) og e) Højesteret konkluderer, at Finansministeriet ikke har administreret i strid med loven.

Ad f) Højesteret finder, at Finansministeriets beslutning om at anvende faste vægte og identiske virksomheder havde hjemmel i satsreguleringslovens § 5.

Ad g) Højesteret tiltræder boets synspunkt om, at satsreguleringslovens begreber »arbejdsmarkedspensioner« og »arbejdsmarkedspensioner mv.« ikke omfatter bidrag til arbejdsgiveradministrerede private pensionsordninger. Højesteret anfører herefter, at det ikke er muligt at udskille disse pensionsordninger i DA's lønstatistik, og at det samtidig må antages, at udeholdelse af disse bidrag ikke har nogen praktisk betydning ved beregningen af lønudviklingen. På den baggrund finder Højesteret, at Finansministeriet ikke har handlet i strid med loven ved at holde alle typer af arbejdsgiveradministrerede pensionsordninger uden for beregningen af lønudviklingen og dermed af satsreguleringsprocenten mv.

5. Højesteret stadfæster landsrettens dom, hvilket indebærer frifindelse af Skatteministeriet og Socialministeriet. I sagsomkostninger for Højesteret skal statskassen – som følge af, at H.P. Scharla Nielsen havde opnået fri proces – betale 500.000 kr. til Skatteministeriet og 500.000 kr. til Socialministeriet.

6. Højesteret konstaterer, at Finansministeriet ikke har administreret i strid med den dagældende satsreguleringslov. Dommen har derfor ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for staten.

7. Beretningssagen nr. 5/96 omhandlede en konstateret fejl på 1,5 mia. kr. i forbindelse med beregningen af satsreguleringsprocenten for 1996, som Finansministeriet erkendte. Hertil kom problemer vedrørende fortolkningen af loven fra 1993 om ændring af lov om en satsreguleringsprocent, idet det ikke var åbenbart i loven, hvordan beregningen skulle foretages for 1994. Endelig omhandlede beretningen et spørgsmål om borgernes retssikkerhed i forbindelse med fastsættelsen af beregningsgrundlaget for satsreguleringsprocenten.

Fortolkningsproblemet vedrørende 1993-loven er endeligt afklaret ved Højesterets dom, jf. pkt. 4, ad c). I øvrigt har Folketinget vedtaget en ny satsreguleringslov, lov nr. 373 af 28. maj 2003, hvori en række bestemmelser er nærmere præciseret i forhold til den tidligere lov.

Spørgsmålet om borgernes retssikkerhed blev afklaret ved Finansministeriets udstedelse af bekendtgørelse nr. 556 af 27. juni 1997 om beregningen af satsreguleringsprocenten mv. Den nugældende bekendtgørelse er nr. 876 af 23. august 2004.

8. Da det sidste udestående spørgsmål om fortolkningen af 1993-loven er endeligt afklaret med Højesterets dom, betragter jeg beretningssagen som afsluttet.

Henrik Otbo

Statsrevisorernes bemærkning

Statsrevisorerne konstaterer, at der med ny lovgivning og Højesterets dom fra december 2006 er skabt klarhed over administrationen af satsreguleringsprocenten.

Nr. 16 1996

RIGSREVISIONEN

Den 5. april 2006

Beretning om statslig erhvervsrettet efteruddannelse*Notat (nr. 5) til statsrevisorerne**om**den fortsatte udvikling i sagen om statslig erhvervsrettet efteruddannelse
(beretning nr. 16/96)*

1. I mit notat af 26. februar 2004, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2002, s. 4-5, anførte jeg, at Undervisningsministeriet planlagde at gennemføre produktivitsundersøgelser af arbejdsmarkedsuddannelser på erhvervsskolerne for 2004 som led i et samlet taksteftersyn i 2005.

I beretning nr. 16/96 fra december 1997 om statslig erhvervsrettet efteruddannelse fandt Rigsrevisionen bl.a., at det var uheldigt, at der kun i meget begrænset omfang blev foretaget systematiske produktivitsanalyser af arbejdsmarkedsuddannelserne og åben uddannelse ved erhvervsskolerne. Udarbejdelsen af sådanne analyser har siden været drøftet indgående med henholdsvis Undervisningsministeriet og Arbejdsmarkedsstyrelsen. Som følge af ressortomlægninger i 2001, hvor arbejdsmarkedsuddannelserne blev overdraget til Undervisningsministeriet, er det nu alene Undervisningsministeriet, der skal varetage denne opgave.

I ovennævnte notat fra 2004 anførte jeg, at jeg, uanset at ministeriet på et langt tidligere tidspunkt burde have udført produktivitsanalyserne, dog fandt det velbegrundet, at ministeriet ikke havde gennemført produktivitsanalyser for 2003. I stedet ville Undervisningsministeriet udarbejde analyserne på grundlag af data fra 2004 som led i et taksteftersyn. Jeg tilkendegav i notatet, at jeg forventede, at der ikke ville ske yderligere forsinkelser i udarbejdelsen af produktivitsundersøgelserne, så disse ville foreligge i 2005.

I bemærkningerne til notatet meddelte statsrevisorerne, at de ville følge sagen med skærpet opmærksomhed.

2. Jeg vil med dette notat orientere statsrevisorerne om den videre udvikling i sagen om Undervisningsministeriets udarbejdelse af produktivitsundersøgelser af arbejdsmarkedsuddannelser på erhvervsskolerne.

3. Undervisningsministeriet har i 2005 foretaget et eftersyn af taksterne for 2004 på området for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse (EVE-området). Formålet har været at afdække sammenhængen mellem de direkte udgifter og taksterne for derved at forbedre det informationsgrundlag, der ligger til grund for fastsættelse af taksterne.

Ministeriets taksteftersyn omfatter bl.a. skolernes direkte undervisningsudgifter i 2004 fordelt efter takstgruppen for den pågældende uddannelsesaktivitet. Undersøgelsen omfatter i alt 87 skoler (institutioner for erhvervsrettet uddannelse), der i 2004 udbød erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse inden for i alt 13 takstgrupper.

Undervisningsministeriet har oplyst, at der på baggrund af taksteftersynets resultater vedrørende taksternes dækningsgrad er foretaget en justering af taksterne på finansloven for 2006. Justeringen af taksterne forventes at tilføre skolerne ca. 30 mio. kr. i forbindelse med aktiviteten på EVE-området.

4. På grundlag af data fra taksteftersynet har Undervisningsministeriet efterfølgende gennemført en produktivitsundersøgelse på området for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse. Undersø-

gelsen omfatter 2 elementer: De gennemsnitlige udgifter pr. årselev og udgiftsspredningen mellem skolerne inden for takstgrupperne.

Ministeriet har oplyst, at de samlede gennemsnitlige direkte undervisningsudgifter i 2004 udgjorde 78.524 kr. pr. årselev på området for erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse. Undersøgelsen viser endvidere, at der er en betydelig forskel i de gennemsnitlige udgifter pr. årselev mellem de enkelte takstgrupper. Generelt følger niveauet for de gennemsnitlige udgifter dog takststrukturen, så niveauet for skolernes direkte undervisningsudgifter er lavere inden for uddannelser, hvor undervisningstaksten er mindre, end inden for uddannelser, hvor der ydes højere undervisningstakster.

Som det andet element i produktivetsundersøgelsen har ministeriet undersøgt udgiftsspredningen mellem skolerne inden for de enkelte takstgrupper. Undersøgelsen viser, at der er tale om en meget betydelig spredning i udgiftsniveauet mellem skolerne. Undervisningsministeriet har dog ikke kommenteret den betydelige spredning eller undersøgt baggrunden herfor nærmere.

5. Rigsrevisionen har efterfølgende bedt ministeriet om en mere detaljeret opgørelse af spredningen samt en redegørelse for, hvilke forklaringer der ligger til grund for den store spredning. Det fremgår af ministeriets svar, at der inden for hver enkelt af de 13 takstgrupper er tale om meget stor variation i skolernes udgiftsniveau pr. årselev. Fx fremgår det, at 83 af de 87 skoler udbyder uddannelser inden for takstgruppe 2, hvor taksten ligger på 46.556 kr. pr. årselev. I denne takstgruppe har de 10 % af skolerne, der kan udbyde uddannelserne billigst, en årlig direkte undervisningsudgift på 33.798 kr. pr. årselev, mens de 10 %, der udbyder uddannelserne dyrest, har en årlig udgift på 88.630 kr. pr. årselev. For de resterende skoler, der udbyder uddannelser inden for takstgruppe 2, fordeler de direkte undervisningsudgifter sig bredt inden for dette spænd. I ministeriets opgørelse af spredningen er der kun én anden takstgruppe, hvor spændet er mindre end eksemplet for takstgruppe 2. For de resterende 11 takstgrupper er spændet større. Generelt viser opgørelsen af spredningen, at de direkte undervisningsudgifter fordeler sig bredt inden for et stort spænd i alle 13 takstgrupper, dvs. at det ikke er enkelte afvigende skoler, der kan forklare den store spredning.

Undervisningsministeriet har ikke umiddelbart kunne bidrage til en nærmere forklaring på den store spredning, men henviser til, at 2004 er det første år, hvor skolerne har skullet kontere efter de nye kontoplaner og den nye konteringsvejledning for EVE-området.

6. Undervisningsministeriet har efterfølgende oplyst over for Rigsrevisionen, at ministeriet finder behov for at foretage en afdækning af årsagerne til den observerede spredning mellem skolerne med hensyn til de direkte undervisningsudgifter på EVE-området. Ministeriet vil i forlængelse heraf foretage en nærmere undersøgelse af de indberettede forbrugsoplysninger og konteringspraksis for et repræsentativt udsnit på 10-15 skoler, som udbyder uddannelser på EVE-området.

Undervisningsministeriet har endvidere over for Rigsrevisionen oplyst, at ministeriet vil igangsætte et udviklingsarbejde omkring taksteftersyn, hvorunder der vil være mulighed for at gå i dybden med fx udvalgte takstgrupper samt forbedre grundlaget for eftersynet. Som følge af den store udgiftsspredning inden for takstgrupperne vil ministeriet, som et element i opfølgningen på taksteftersynet for 2004 og den generelle metodeudvikling på området, fokusere særskilt på udgiftssiden med henblik på en styrkelse og harmonisering af konteringspraksis. Ministeriet har oplyst, at der er indledt en drøftelse med skoleforeningerne om indhold og omfang af fremtidige taksteftersyn, herunder produktivetsanalyser, med henblik på metodeudvikling og opfølgning i forhold til udvalgte problemstillinger i det gennemførte taksteftersyn.

Undervisningsministeriet vil løbende holde Rigsrevisionen orienteret om resultaterne af dette arbejde og forventer, at de første resultater herom vil kunne fremsendes til Rigsrevisionen i løbet af juni 2006.

Sammenfatning

7. Jeg finder det uacceptabelt, at Undervisningsministeriet endnu ikke har etableret et system, der sikrer et tilstrækkeligt retvisende datagrundlag, så ministeriet kan gennemføre en detaljeret, retvisende produktivetsundersøgelse af arbejdsmarkedsuddannelserne på erhvervsskolerne.

8. Undervisningsministeriet har, som grundlag for en justering af taksterne, gennemført et taksteftersyn for 2004 på området for statslig erhvervsrettet efteruddannelse. Ministeriet har på grundlag af data fra taksteftersynet udarbejdet en produktivitetsundersøgelse af udgifterne til erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse. Min gennemgang af data har vist, at der er en betydelig spredning i de data, der er basis for analysen. Det er min vurdering, at den meget betydelige spredning i skolernes direkte undervisningsudgifter kan tyde på, at det anvendte datagrundlag ikke er tilstrækkelig pålideligt.

Jeg må endvidere konstatere, at Undervisningsministeriet ikke har kunnet forklare den betydelige spredning i data og først nu finder behov for at foretage en afdækning af årsagerne til den observerede spredning mellem skolerne.

9. Denne sag har fra sin begyndelse til nu, efter min vurdering, haft et helt usædvanligt langt og uacceptabelt forløb. Jeg har derfor besluttet at iværksætte en undersøgelse af Undervisningsministeriets forvaltning af AMU-området med særligt fokus på takstfastsættelsen. Jeg vil i den forbindelse inddrage og følge op på de aspekter, som jeg har omtalt i dette notat. Statsrevisorerne vil således blive orienteret om Undervisningsministeriets videre arbejde med produktivitetsundersøgelser af arbejdsmarkedsuddannelserne, når jeg afrapporterer undersøgelsen.

Med dette notat betragter jeg beretningssagen som afsluttet.

Henrik Otbo

Statsrevisorernes bemærkning

Statsrevisorerne ønsker at henlede Folketingets opmærksomhed på, at denne sag har haft et unødigt langt og helt uacceptabelt forløb. Undervisningsministeriet er endnu ikke i stand til at gennemføre en detaljeret og retvisende produktivitetsundersøgelse af udgifterne til erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse.

Statsrevisorerne afslutter hermed denne beretningssag med henvisning til, at sagen følges op i rigsrevisors nye undersøgelse af Undervisningsministeriets forvaltning af AMU-området med særlig fokus på takstfastsættelsen.

Nr. 14 1999

RIGSREVISIONEN

Den 11. januar 2007

Beretning om Arbejdstilsynets styring af tilsynsfunktionen

Notat til statsrevisorerne

om

den fortsatte udvikling i sagen om Arbejdstilsynets styring af tilsynsfunktionen (beretning nr. 14/99)

1. I mit supplerende notat af 4. september 2001, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2000, s. 118, redegjorde jeg for den fortsatte udvikling i sagen om Arbejdstilsynets styring af tilsynsfunktionen.

Jeg oplyste således, at jeg ville følge det videre arbejde med:

- evaluering af Handleplan 99
- måling af fremdriften i relation til Handlingsprogram 2005
- udvikling af mål for og måling af effekt
- udvikling af mål for og måling af produktivitet
- udvikling af mål for og måling af kvalitet
- opfølgning på anvendelse af prioriteringskriterierne
- opbygning af et ledelsesinformationssystem, herunder arbejde med løsning af problemerne vedrørende Arbejdstilsynets Informationssystemer (ATIS).

2. Rigsrevisionens opfølgning har omhandlet systemerne, som Arbejdstilsynet benytter i planlægningen, prioriteringen og styringen af resurseindsatsen i relation til tilsynsfunktionen.

3. Rigsrevisionen har løbende bedt Beskæftigelsesministeriet og Arbejdstilsynet redegøre for opfølgningen på undersøgelsen af Arbejdstilsynets styring af tilsynsfunktionen. Notatet er baseret på disse redegørelser samt på gennemgang af relevante styringsdokumenter og eksternt udarbejdede analyser og undersøgelser i relation til Arbejdstilsynets tilsynsfunktion, herunder resultatkontrakter for Arbejdstilsynet 2005-2008, centerkontrakter 2005 for 2 af tilsynscentrene, statusrapport over effektvurdering i Arbejdstilsynet samt overvågningsrapporter vedrørende virksomhedernes forebyggende aktiviteter og udviklingstendenser i arbejdsmiljøet for de 7 visioner i handlingsprogrammet om et rent arbejdsmiljø 2005.

Rigsrevisionen har tillige i 2003 og 2006 under revisionsbesøg gennemgået Arbejdstilsynets ledelsesinformationssystem og opfølgning på påbud gennem ATIS.

Evaluering af Handleplan 99 – jf. pkt. 7 i mit supplerende notat

4. Jeg fandt i mit supplerende notat, at det på daværende tidspunkt ikke var muligt at gennemføre en effektvurdering af Handleplan 99.

5. Arbejdstilsynet har oplyst, at Arbejdstilsynet ikke kan gennemføre en egentlig effektmåling af indsatsen vedrørende første runde af 10 farlige job, der er omtalt i Handleplan 99, fordi Arbejdstilsynet ikke har foretaget en førmåling.

Arbejdstilsynet har imidlertid oplyst, at Arbejdstilsynet er i færd med at gennemføre effektmålinger vedrørende de 10 farlige job, der blev udpeget i foråret 2001.

Måling af fremdriften i relation til Handlingsprogram 2005 – jf. pkt. 4, 5 og 6 i mit supplerende notat

6. Jeg konstaterede i mit supplerende notat, at Arbejdstilsynet ikke havde redegjort for alle centrale elementer i Handlingsprogram 2005.

Rigsrevisionen har efterfølgende gennemgået rapporterne »Overvågning 2003 – Udviklingstendenser i arbejdsmiljøet for de syv visioner i handlingsprogrammet om et rent arbejdsmiljø år 2005« og »Overvågning af fremdriften i arbejdsmiljøarbejde i virksomhederne 2004«, hvor Arbejdstilsynet redegør for, hvor langt Arbejdstilsynet er nået i relation til handlingsprogrammet. Gennemgangen viste, at indikatorerne til overvågning af fremdriften, som Arbejdstilsynet anvender i rapporterne, dækker de centrale elementer i Handlingsprogram 2005.

Jeg finder dette tilfredsstillende.

7. Jeg konstaterede endvidere i mit supplerende notat, at Arbejdstilsynet i »Overvågningsrapport 1999« ikke redegjorde for konkrete målsætninger og målbare delmål i relation til handlingsprogrammet.

Jeg finder det tilfredsstillende, at de 2 overvågningsrapporter indeholder målsætninger og delmål, som Arbejdstilsynet anvender til at følge op på fremdriften i relation til Handlingsprogram 2005.

8. Jeg fandt desuden i mit supplerende notat, at Arbejdstilsynet, i det omfang det var muligt, burde inddrage overvejelser om sammenhænge mellem Arbejdstilsynets aktiviteter og effekten på handlingsprogrammets centrale elementer i overvågningsrapporterne.

Jeg finder det tilfredsstillende, at der i de 2 overvågningsrapporter indgår overvejelser om sammenhænge mellem årsag og virkning i vurderingen af fremdriften.

Udvikling af mål for og måling af effekt – jf. pkt. 24 i mit supplerende notat

9. Jeg fandt i mit supplerende notat, at Arbejdstilsynet kun i meget begrænset omfang havde opstillet mål for og udførte målinger af effekten af Arbejdstilsynets aktiviteter.

10. Det fremgår af Arbejdstilsynets rapport »Status over effektevaluering i Arbejdstilsynet 2003 og 2004«, at Arbejdstilsynet i løbet af 2003 og 2004 iværksatte 18 effektevalueringer, der skulle måle effekter af Arbejdstilsynets aktiviteter i relation til det faktiske arbejdsmiljø på virksomhederne. Af de 18 effektevalueringer er 2 senere udgået på grund af utilstrækkeligt datagrundlag. Der foreligger afrapportering af 8 af de resterende 16 effektevalueringer. Arbejdstilsynet forventer at have afrapporteret alle 16 evalueringer ultimo 2007.

11. Arbejdstilsynet har i relation til de 16 effektevalueringer opstillet generelle mål for, at der sker en reduktion i antallet af ansatte, der er udsat for de arbejdsmiljøbelastninger, som evalueringerne omhandler. Disse mål for effekt er indarbejdet i såvel kontrakterne for Arbejdstilsynets lokale enheder som Arbejdstilsynets resultatkontrakt.

Arbejdstilsynet har imidlertid ikke kvantificeret de generelle mål, idet disse ikke angiver, hvor høj virksomhedernes efterlevelsesprocent og reduktionen i antallet af ansatte, der er udsat for arbejdsmiljøbelastning, skal være, for at målene er opfyldt.

Arbejdstilsynet har oplyst, at det skyldes, at det er første gang, der udføres effektevalueringer, og at Arbejdstilsynet arbejder på at opstille kvantitative mål for effekt.

12. Jeg finder det samlet tilfredsstillende, at Arbejdstilsynet arbejder med at måle effekten af Arbejdstilsynets aktiviteter systematisk. Jeg finder det desuden tilfredsstillende, at der indgår mål for effekt i kontrakterne for de lokale enheder og Arbejdstilsynets resultatkontrakt, og at Arbejdstilsynet arbejder videre med at udvikle kvantitative mål for effekt.

Udvikling af mål for og måling af produktivitet – jf. pkt. 9 og 14 i mit supplerende notat

13. Jeg fandt i mit supplerende notat, at det var vigtigt, at Arbejdstilsynet beregnede produktivitetsmål, der kunne anvendes som styringsinformation i relation til de lokale enheder og den centrale enhed. Jeg fandt det således hensigtsmæssigt, at Arbejdstilsynet indarbejdede relevante produktivitetsmål i kontrakterne for både de lokale enheder og den centrale enhed, samt at Arbejdstilsynet anvendte produktivitetmålinger til at foretage benchmarking mellem de lokale enheder.

14. Arbejdstilsynet blev i 2004 omstruktureret, hvilket indebar, at Arbejdstilsynets lokale enheder (16 kredskontorer) blev erstattet af 4 tilsynscentre. Arbejdstilsynets centrale enhed indgår centerkontrakter med de 4 tilsynscentre, der opstiller mål for centrenes tilsynsvirksomhed.

Rigsrevisionens gennemgang i 2006 af Arbejdstilsynets resultatkontrakt samt 2 af centerkontrakterne viste, at kontrakterne indeholder relevante mål for produktivitet. Arbejdstilsynet anvender desuden målinger af produktiviteten til benchmarking af tilsynscentrenes opfyldelse af målene i centerkontrakterne.

Beskæftigelsesministeriet har i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005, pkt. 191, oplyst, at der i 2007 vil blive indført et nyt koncept for resultatkontrakterne. Konceptet vil styrke afrapporteringen ved anvendelse af tidsserier, og færre resultatkrav vil give bedre plads til analyser i årsrapporten.

Jeg finder dette tilfredsstillende.

Udvikling af mål for og måling af kvalitet – jf. pkt. 16 i mit supplerende notat

15. Jeg fandt i mit supplerende notat, at det var mindre tilfredsstillende, at Arbejdstilsynet ikke fulgte op på kredsens anvendelse af kvalitetsprocedurer.

16. Arbejdstilsynet gennemførte i 2001 for første gang interne auditeringer af kvaliteten af kredsens tilsyn.

Med udgangspunkt i auditeringerne har Arbejdstilsynet foretaget analyser af auditeringsresultaterne i relation til de enkelte kredse og kredsene samlet. Arbejdstilsynet har i den forbindelse lagt vægt på målopfyldelsesgrad, emner og områder, som kredsene skal være opmærksomme på, samt forbedringspotentialer og anbefalinger.

Jeg finder dette tilfredsstillende.

17. Arbejdstilsynet har i forbindelse med omstruktureringen i 2004 indføjet mål for kvalitet og tilsynscentrenes efterlevelse af kvalitetsprocedurerne i centerkontrakterne. Arbejdstilsynet har siden da gennemført årlige auditeringer af tilsynscentrene. Auditeringens fokusområde er angivet i arbejdstilsynets resultatkontrakt for det pågældende år, og auditeringsresultatet indgår i benchmarking af tilsynscentrenes tilsynsvirksomhed.

Jeg finder dette tilfredsstillende.

Opfølgning på anvendelse af prioriteringskriterierne – jf. pkt. 25 i mit supplerende notat

18. Det fremgik af mit supplerende notat, at jeg ville holde mig orienteret om Arbejdstilsynets opfølgning på anvendelse af prioriteringskriterierne i relation til resurseanvendelse.

19. Arbejdstilsynet har oplyst, at Arbejdstilsynet til og med 2004 har fulgt op på kredsens og efterfølgende tilsynscentrenes anvendelse af prioriteringskriterier til udtrækning af virksomheder til tilsynsbesøg. Fra 2005 er prioriteringskriterierne ikke længere relevante, da Arbejdstilsynet som følge af arbejdsmiljøreformen skal screene samtlige virksomheder i Danmark i løbet af de næste 7 år og gennemføre efterfølgende tilsyn på de virksomheder, der ikke umiddelbart ser ud til at leve op til lovens krav. Screeningen træder i stedet for Arbejdstilsynets tidligere prioriteringskriterier.

Jeg har ingen bemærkninger hertil.

Opbygning af et ledelsesinformationssystem, herunder arbejde med løsning af problemerne vedrørende ATIS – jf. pkt. 27 og 28 i mit supplerende notat

20. Det fremgik af mit supplerende notat, at jeg ville følge Arbejdstilsynets etablering af et ledelsesinformationssystem, der sikrer systematisk og ensartet opfølgning vedrørende resultater, kvalitet, produktivitet og effekt.

21. Arbejdstilsynets ledelsesinformation består i dag af en række faste rapporter og status- og resultatopgørelser. Rigsrevisionens gennemgang i 2006 af Arbejdstilsynets centrale enheds anvendelse af ledelsesinformationen viste, at Arbejdstilsynet sammenfatter målrapporter fra tilsynscentrene. Arbejdstilsynet anvender rapporterne til benchmarking mellem centrene af resultater, kvalitet, produktivitet og effekt.

Jeg finder det tilfredsstillende, at Arbejdstilsynet indsamler systematisk og ensartet ledelsesinformation, og at Arbejdstilsynet anvender ledelsesinformationen aktivt til at følge op på og sammenligne tilsynscentrenes målopfyldelse i relation til centerkontrakterne.

22. Jeg fandt det i mit supplerende notat utilfredsstillende, at Arbejdstilsynet ikke havde udviklet et system, der gjorde det muligt at se, hvilke påbud der var afgivet, hvornår tilbagemelding skulle foreligge, og hvorvidt tilbagemeldingen var modtaget.

23. Arbejdstilsynet har videreudviklet ATIS således, at ATIS i dag giver mulighed for systematisk opfølgning på påbud og tilbagemeldingsfrister for virksomhederne. Arbejdstilsynet har desuden udbygget ATIS, så måling vedrørende virksomhedernes efterlevelse af Arbejdstilsynets påbud fra januar 2006 bliver mindre resursekrævende, fordi målingen kan foretages via dataudtræk i ATIS.

Jeg finder dette tilfredsstillende.

Sammenfatning

24. Jeg finder sammenfattende, at Arbejdstilsynets tiltag gør Arbejdstilsynet bedre i stand til at styre tilsynsfunktionen og varetage sin tilsynsopgave.

Jeg finder det tilfredsstillende, at Arbejdstilsynet nu tilvejebringer et datagrundlag for at evaluere effekten af indsatsen vedrørende de farlige job udpeget i 2001. Jeg finder det desuden tilfredsstillende, at Arbejdstilsynet overvåger fremdriften i arbejdsmiljøet i relation til Handlingsprogram 2005.

Jeg finder det derudover tilfredsstillende, at Arbejdstilsynet anvender produktivitetmålinger og indfører mål for kvalitet i tilsynscentrenes tilsynsvirksomhed, samt at Arbejdstilsynet arbejder med at måle effekten af Arbejdstilsynets aktiviteter systematisk. Det er desuden tilfredsstillende, at Arbejdstilsynet har etableret et ledelsesinformationssystem, der muliggør systematisk opfølgning på påbud og tilbagemeldingsfrister for virksomhederne.

Jeg betragter derfor beretningssagen som afsluttet.

Henrik Otbo

Nr. 5 2001

RIGSREVISIONEN

Den 1. februar 2007

Beretning om Udenrigsministeriets styring af den bilaterale udviklingsbistand

Notat (nr. 2) til statsrevisorerne om den fortsatte udvikling i sagen om Udenrigsministeriets styring af den bilaterale udviklingsbistand (beretning nr. 5/01)

1. I mit notat af 12. januar 2005 tilkendegav jeg, at jeg fortsat ville følge sagen og orientere statsrevisorerne om udviklingen i Udenrigsministeriets videre arbejde med styringen af den bilaterale udviklingsbistand.

Jeg ville særligt undersøge og orientere statsrevisorerne om følgende forhold:

- om der ved ministeriets fremtidige planlægning og implementering af programmer og projekter er en klar sammenhæng mellem den overordnede bistandsstrategi og ministeriets indsatser
- om ministeriets valg af sektorer i programsamarbejdslandene er konsekvent og gennemskueligt
- om ministeriets rapportering om den udviklingsmæssige effekt af den danske udviklingsbistand giver et tilstrækkeligt grundlag for at vurdere effekten på landeniveau.

2. Rigsrevisionens opfølgning er baseret på brevveksling med Udenrigsministeriet samt gennemgang af materiale, som dels er offentligt tilgængeligt på ministeriets hjemmeside, dels er tilvejebragt af ministeriet.

Rigsrevisionen har siden statsrevisorernes beretning nr. 5/01 udarbejdet endnu en beretning om den bilaterale udviklingsbistand, nemlig statsrevisorernes beretning nr. 9/05 om harmonisering og tilpasning af Danmarks bilaterale bistand til programsamarbejdslandene. I deres bemærkninger til denne beretning anførte statsrevisorerne bl.a., at beretningen viste, at Udenrigsministeriet i vid udstrækning havde sikret, at Danmarks bilaterale udviklingsbistand til programsamarbejdslandene lever op til internationale erklæringer om at effektivisere udviklingsbistanden gennem harmonisering af donorernes indsats og tilpasning til modtagerlandenes egne udviklingsstrategier.

Et udkast til dette notat har været forelagt Udenrigsministeriet, hvis bemærkninger er indarbejdet i notatet.

I. Sammenhængen mellem den overordnede bistandsstrategi og ministeriets indsatser

3. Udenrigsministeriet har oplyst, at ministeriets policy-dokument fra 2003 om den såkaldte »Operationalisering af fattigdomsmålsætningen i Danmarks bilaterale udviklingspolitik« fortsat er udgangspunktet for de processer, som skal sikre, at der er en sammenhæng mellem den overordnede bistandsstrategi på det bilaterale område og ministeriets indsatser. Til brug for sin styring på dette område anvender ministeriet bl.a. et sæt retningslinjer (Aid Management Guidelines), et internt, rådgivende organ, »Programkomitéen«, samt uafhængige evalueringer.

4. Aid Management Guidelines, der kan findes på ministeriets hjemmeside, indeholder alle de vigtigste dokumenter og informationer vedrørende styringen og implementeringen af den danske bistand. Blandt de vigtigste er retningslinjerne for forberedelse af landestrategier, der senest er blevet revideret i efteråret 2006, ifølge ministeriet primært for at afspejle udviklingen på bistandsområdet – også internationalt – i de seneste år. Denne udvikling er gået i retning af at øge samarbejdet og koordineringen mellem donorerne og modtagerlandene, jf. statsrevisorernes ovennævnte beretning nr. 9/05, og har bl.a. ført til, at man er begyndt at udarbejde fælles landestrategier for en række lande.

Ved en fælles landestrategi forstås, at donorerne og modtagerlandet sammen udarbejder en samlet landestrategi.

De nye retningslinjer giver de danske bistandsmyndigheder og deres samarbejdspartnere mulighed for at håndtere både bilaterale landestrategier og fælles landestrategier inden for samme regelsæt. Retningslinjerne understreger vigtigheden af, at der er en strategisk tilgang ved valget af danske indsatsområder i en fælles landestrategiproces, og fremhæver, at de strategiske valg skal foretages og begrundes med henvisning til modtagerlandets strategi for reduktion af fattigdom og den danske bistands forventede fattigdomsreducerende indflydelse. I de strategiske valg skal også indgå vurderinger af, hvordan de tværgående hensyn (miljø, ligestilling mellem kønnene, demokrati og god regeringsførelse) i den danske bistandspolitik skal håndteres, og hvordan de danske hovedprioriteter mere generelt kan indarbejdes i den fælles strategi.

5. Det første eksempel på en fælles landestrategi, som Danmark er involveret i, er udarbejdet for Tanzania og ganske ny, idet strategien for Danmarks udviklingssamarbejde med Tanzania for perioden 2007-2011 blev behandlet af Danidas styrelse i november 2006. Den danske bistand er en del af en betydelig international bistand til landet, hvor størstedelen ydes i overensstemmelse med en fælles strategi, som den tanzaniske regering og donorerne har formuleret i fællesskab.

Desuden har Danmark for nylig tilsluttet sig en fælles landestrategi for programsamarbejdslandet Uganda, som 8 andre donorlande (udviklingspartnere) indgik i foråret 2006.

6. I 2004 blev Programkomitéerne for henholdsvis bilaterale og multilaterale anliggender intergreret i en fælles Programkomité. Det fremgår af retningslinjerne for komitéens virksomhed fra august 2005 (revideret i november 2006), at komitéen nu er blevet et egentligt strategisk instrument for ministeriet ved forberedelsen af den danske bistand. Programkomitéen skal ifølge ministeriet være et forum for strategiske drøftelser, idet den har til opgave at forbedre kvaliteten af udviklingsbistanden ved at sikre, at der er overensstemmelse mellem specifikke strategier/politikker og den overordnede danske bistandspolitik. Ifølge de nye retningslinjer skal komitéen fremover primært drøfte forberedelse af landestrategier og sektorprogrammer (over 30 mio. kr.), og dette skal ske på grundlag af oplæg fra vedkommende ambassade. De enkelte oplæg til komitéen skal være korte og indledes med 2-4 strategiske spørgsmål, som kan være retningsgivende for komitéens drøftelser.

7. Evalueringer bruges også i ministeriets langsigtede strategiske styring af den bilaterale udviklingsbistand. Evalueringerne skal ifølge de gældende regler normalt omfatte emner som effektivitet, produktivitet, virkning, bæredygtighed og relevans. Specielt med hensyn til det sidste punkt skal det vurderes, om bistanden er relevant i forhold til Danmarks og modtagerlandets udviklingspolitikker, mål og strategier samt højt prioriterede globale mål som fattigdomsbekæmpelse, ligestilling mellem kønnene, demokratisering og menneskerettigheder. Det er herefter ministeriets og ambassadernes opgave at sikre, at vigtige anbefalinger fra evalueringer indarbejdes i planerne for nye sektorprogrammer eller nye faser af sådanne.

I de seneste år har udviklingen medført et stigende samarbejde med andre donorer om evalueringer og en harmonisering af evalueringsarbejdet, og Danmark har været i forreste linje i denne udvikling. Udenrigsministeriet har i november 2006 offentliggjort nye retningslinjer for evalueringer og en opdatering af Danidas evalueringspolitik, som afspejler denne tendens.

8. Jeg finder det tilfredsstillende, at Udenrigsministeriet har videreført sit arbejde med at skabe en bedre sammenhæng mellem den overordnede bistandspolitik og de konkrete danske indsatser. Dette er bl.a. sket ved opdatering og videreudvikling af Aid Management Guidelines. Rigsrevisionen har gennemgået referater fra møderne i Programkomitéen i 2005-2006, og gennemgangen har vist, at komitéen i høj grad beskæftiger sig med strategiske overvejelser og lægger vægt på, at den danske bistandspolitik afspejles i indsatserne. Jeg har også med tilfredshed noteret mig, at komitéen fremover skal medvirke ved planlægningen af landestrategier, herunder fælles strategier, og kan konstatere, at dette allerede er sket i forhold til Tanzania.

II. Valget af sektorer i programsamarbejdslandene

9. Ministeriet har oplyst, at valget af sektorer i et programsamarbejdsland altid aftales med vedkommende modtagerland. Ved udarbejdelse af fælles landestrategier skal der sammen med modtagerlandet aftales en arbejdsdeling mellem de involverede donorer, og de danske repræsentationer får i den forbindelse et mandat til at sikre, at de danske udviklingspolitiske prioriteter fremmes bedst muligt i den fælles strategi. Mandatet vil også indeholde en udmelding om, hvilke sektorer Danmark fortsat ønsker at støtte. Retningslinjerne for udarbejdelse af landestrategier indeholder de nærmere regler for udarbejdelse af mandatet. Det er bl.a. fastsat, at Danmark fremover som hovedregel højst vil støtte 3 sektorer og maks. 3 delkomponenter i en sektor, og at støtten til de valgte sektorer fremover skal være mere fokuseret end tidligere.

10. En aktuell oversigt over den danske sektorstøtte til de 15 programsamarbejdslande viser, at Danmark altovervejende støtter de 7 hovedområder, som efter dansk opfattelse bidrager særligt effektivt til fattigdomsbekæmpelse. Det drejer sig om landbrug, sundhed, uddannelse, vand/sanitet, transport/biveje, erhvervssektoren samt miljø. I de enkelte programsamarbejdslande yder Danmark typisk støtte til 3-4 sektorer. I nogle tilfælde, hvor Danmark p.t. er involveret i mere end 3 sektorer, er støtten til visse sektorer under udfasning, det gælder fx energiområdet.

I et vist omfang ydes der dog også dansk bistand til tværgående aktiviteter, hvorfor bistandsaktiviteterne i flere programsamarbejdslande fortsat er spredt over et stort antal sektorer. I statsrevisorernes beretning nr. 9/05 noterede Rigsrevisionen sig, at Udenrigsministeriet havde anført, at der generelt endnu ikke var foretaget en tilstrækkelig fokusering af de danske programindsatser, og at ministeriet fandt det velbegrundet, at regeringen i sin plan for de udviklingspolitiske prioriteringer 2006-2010 havde lagt vægt på at fortsætte tidligere års indsats for at fokusere den danske bistand.

11. Som tidligere nævnt foregår der strategiske drøftelser i Programkomitéen i forbindelse med udarbejdelse af landestrategier, herunder med hensyn til sektorvalgene. Når en (fælles) landestrategi er udarbejdet, skal den forelægges for udviklingsministeren og Folketinget. Udenrigsministeriet har oplyst, at da det i sagens natur er vanskeligere at fremhæve de danske strategiske overvejelser i en fælles strategi end i en bilateral strategi, skal fremsendelsen af en fælles strategi til ministeren og Folketinget normalt ledsages af en tosidets note, der kort redegør for baggrunden for de danske strategiske valg.

12. Til illustration peger Udenrigsministeriet på udviklingssamarbejdet med Tanzania, hvor der som nævnt for nylig er udarbejdet en fælles landestrategi. Strategien er udarbejdet med udgangspunkt i Tanzanias egen fattigdomsstrategi, og Tanzania har selv siddet i førersædet under forhandlingerne med donorerne, hvilket er i god overensstemmelse med de udviklingspolitiske målsætninger om, at modtagerlandene skal tage ansvar for egen udvikling, og at donorerne skal tilpasse bistanden til modtagerlandenes egne udviklingsstrategier, jf. Paris-erklæringen, som blev vedtaget i marts 2005 af en lang række donorer, modtagerlande og institutioner mv., bl.a. Danmark. Erklæringen indeholder bl.a. en konkretisering af indsatsområderne ejerskab, harmonisering, resultatstyring og gensidig ansvarlighed.

Den samlede danske bistand til Tanzania i perioden 2007-2011 forventes at ligge på ca. 500 mio. kr. om året, hvoraf der er afsat 400 mio. kr. om året til sektorprogrammer, budgetstøtte og tværgående reformer. I strategiperioden sker der en fokusering på færre sektorer med vægt på mere sammenhængende og koncentrerede indsatser i såvel de 3 valgte sektorprogrammer (sundhed, miljø og erhverv), der alle ligger inden for de 7 danske prioritetsområder, som på de tværgående områder, bl.a. demokrati og god regeringsførelse. Koncentrationen af bistanden på færre sektorer medfører ikke en nedgang i den samlede danske bistand til Tanzania, men anvendelsen af midlerne på færre fagområder skal medvirke til at øge effekten af de danske indsatser.

13. Jeg finder det tilfredsstillende, at Udenrigsministeriet i sit arbejde med landestrategier gør rede for de strategiske overvejelser i forbindelse med valget af sektorprogrammer. Udviklingen går, som

oplyst af ministeriet, i retning af fælles landestrategier med et styrket donorsamarbejde og en voksende inddragelse af modtagerlandet i bistandssamarbejdet, så dette i øget omfang foregår på modtagerlandets præmisser. Et aktuelt eksempel på dette er Tanzania, som har været hovedmodtager af dansk udviklingsbistand i mange år.

Jeg finder det positivt, at der nu er en proces i gang, hvor Udenrigsministeriet søger at koncentrere den danske indsats på relativt få sektorer (fagområder). Målet er, at der efterhånden skal ske en udfasning af enkeltstående projekter uden sammenhæng med den øvrige bistand.

III. Udviklingseffekten på landeniveau

14. Udenrigsministeriets vurdering af udviklingseffekten på landeniveau (realiseringen af mål mv. i landestrategier) foretages primært på grundlag af de årlige resultatkontrakter mellem ministeriet og ambassaderne. En integreret del af resultatkontrakten er den såkaldte virksomhedsplanlægningsaftale (VPA) med tilhørende vurdering af landeprogrammet, der indgås med ambassader i alle programsamarbejdslande samt enkelte andre lande. VPA'en, der udarbejdes af vedkommende ambassade, beskriver landeprogrammets forventede aktiviteter samt input og output, ligesom ambassaden vurderer landeprogrammets resultater. Vurderingen fokuserer på den danske bistands bidrag til at nå de nationale mål for reduktion af fattigdom, på fremdriften i sektorprogrammerne og på de tværgående indsatser mv. Vurderingen af landeprogrammets resultater anvendes også som input i dialogen mellem ambassaden og Udenrigsministeriet om det følgende års resultatkontrakt.

Endvidere udarbejder ambassaderne og Danidas bistandsfaglige tjeneste programvurderinger mindst hvert 2. år. Disse beskriver de enkelte sektorprogrammets og andre større programmers fremdrift i forhold til de opstillede målsætninger.

I programsamarbejdslandene og andre lande med betydelige bistandsaktiviteter anvender ministeriet endelig »Performance review« til at dokumentere, om landeprogrammet og forvaltningen – herunder økonomistyringen – af dette følger de opstillede planer og procedurer, og om de fastsatte mål og politikker bliver gennemført. Denne form for gennemgange, der udføres af ministeriets kvalitetssikringskontor, bruges også til at justere programmerne mv. og gennemføres ca. hvert 3. år eller efter behov.

De ovennævnte rapporteringer om resultaterne af den bilaterale bistand offentliggøres i Udenrigsministeriets »Annual Performance Report«, der findes på ministeriets hjemmeside. Rapporterne for 2004 og 2005 vidner om, at ministeriet søger at forbedre effektiviteten og kvaliteten af den danske bistand gennem større fokus på resultater.

15. Jeg finder det tilfredsstillende, at Udenrigsministeriet bl.a. gennem sine resultatkontrakter med ambassaderne har etableret et system med typisk årligt tilbagevendende rapporteringer om resultaterne af den danske bistandsindsats i de enkelte lande. Det ligger i sagens natur, at ministeriet løbende må arbejde med at forbedre kvaliteten af denne rapportering, men de eksisterende rammer herfor giver efter min vurdering et godt grundlag for på sigt at kunne vurdere effekten på landeniveau.

IV. Afslutning

16. Sammenfattende finder jeg, at ministeriets flerårige arbejde med at forbedre styringen af den bilaterale udviklingsbistand er resulteret i, at der er tilvejebragt en hensigtsmæssig ramme for med tiden at kunne vurdere effekten af udviklingsbistanden. Der er således skabt en bedre systemmæssig sammenhæng mellem på den ene side mål og intentioner med den danske bistandspolitik og på den anden side de konkrete bistandsindsatser. Samtidig er rapporteringen om resultaterne og effekterne af den danske indsats blevet forbedret, og jeg finder det i sig selv positivt, at denne rapportering i sammenfattende form er gjort offentligt tilgængelig, bl.a. via ministeriets hjemmeside.

Med dette notat betragter jeg hermed beretningsagen som afsluttet.

Statsrevisorernes bemærkning

Statsrevisorerne konstaterer med tilfredshed, at Udenrigsministeriet nu har etableret en mål- og resultatstyring, som skaber bedre styringsmæssig sammenhæng mellem de overordnede mål for den bilaterale udviklingsbistand og den konkrete indsats, ligesom rapporteringen herom er forbedret. Statsrevisorerne noterer sig også, at der nu er etableret rammer og systemer, som muliggør en vurdering af effekten af udviklingsbistanden. Statsrevisorerne afslutter hermed sagen.

Nr. 18 2001

RIGSREVISIONEN

Den 8. februar 2007

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2001

*Notat til statsrevisorerne
om
den fortsatte udvikling i 2 sager
i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2001
(beretning nr. 18/01)*

Ad beretningens kap. III.F. § 9. Skatteministeriet, herunder § 34. Arbejdsmarkedsfond og § 38. Skatter og afgifter, pkt. 188

1. I mit notat til statsrevisorerne af 17. marts 2005, pkt. 9, tilkendegav jeg, at jeg fortsat ville følge og redegøre for udviklingen i sagen om toldsystemet i et fortsat notat til beretningen, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2003, s. 53-54.

Da sagen ikke umiddelbart kunne afsluttes, fulgte jeg sagen som et særligt fokusområde ved revisionen af SKAT i 2005 og redegjorde for udviklingen i sagen i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005, jf. beretningens pkt. 102, og jeg betragter derfor sagen som afsluttet i relation til beretning om revisionen af statsregnskabet for 2001.

Ad beretningens kap. IV.G. Formålsbestemte afgifter, pkt. 773-774

2. I mit notat til statsrevisorerne af 17. marts 2005, pkt. 9, tilkendegav jeg, at jeg fortsat ville følge sagen vedrørende indsamlingsordningerne vedrørende blyakkumulatorer og biler.

Indsamlingsordningen vedrørende blyakkumulatorer havde ultimo 2001 et akkumuleret overskud på 43,2 mio. kr. Dette overskud var ultimo 2006 steget til 61 mio. kr. Miljøministeriet halverede pr. 1. januar 2001 gebyrerne for at nedbringe det akkumulerede overskud, og pr. 1. januar 2007 er gebyret sat ned til 0 kr. Stigningen i det akkumulerede overskud skyldes primært, at der ikke har været udgifter ved ordningen i perioden 2004-2006. Ministeriet har oplyst, at der i september 2008 skal etableres et producentansvar for sikring af indsamling og genanvendelse af blyakkumulatorer, jf. Batteridirektivet. Der vil fra dette tidspunkt ikke længere være behov for ordningen. December 2007 er det planen at fremlægge et lovforslag, der skaber grundlaget for etableringen af producentansvaret. Forslaget vil samtidig forholde sig til, hvordan eventuelt resterende opsparede midler, når lovforslaget træder i kraft, skal anvendes. Ministeriet har endvidere oplyst, at det akkumulerede overskud således er afviklet senest i 2008, når producentansvaret træder i kraft.

Indsamlingsordningen vedrørende biler havde ultimo 2001 et akkumuleret overskud på 221,7 mio. kr. Dette overskud var ultimo 2006 på 138 mio. kr. Overskuddet nedbringes for tiden med ca. 40 mio. kr. årligt.

Jeg finder ministeriets tiltag på de 2 områder tilfredsstillende, desuagtet at ministeriet burde have reageret hurtigere. Med forventning om at ministeriets tiltag vil afvikle de akkumulerede overskud, anser jeg de 2 sager for afsluttet.

Henrik Otbo

Nr. 9 2002

RIGSREVISIONEN

Den 11. februar 2007

Beretning om Udlændingestyrelsens opgavevaretagelse på asyl- og opholdsområdet

Notat til statsrevisorerne om den fortsatte udvikling i sagen om Udlændingestyrelsens opgavevaretagelse på asyl- og opholdsområdet (beretning nr. 9/02)

I. Indledning

1. Jeg oplyste i mit notat af 24. september 2003, at jeg vil følge arbejdet med implementeringen af digitaliseringen i Udlændingestyrelsen (nu Udlændingesservice) og i et fortsat notat orientere statsrevisorerne om de beslutninger, der på den baggrund er truffet med hensyn til at kortlægge årsagerne til liggetider for ansøgninger.

Rigsrevisionen har fulgt op på forholdene over for Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration (herefter Integrationsministeriet) i 2004 og 2006, hvor ministeriet har givet Rigsrevisionen en status for henholdsvis fremdriften i færdiggørelsen og indholdet af de igangsatte initiativer.

Jeg har allerede i beretning nr. 10/05 om Udlændingestyrelsens tildeling af studie- og erhvervsopholdstilladelser samt forretningsvisa, pkt. 59 ff., oplyst om problemer med fremdriften i digitaliseringsprojektet. Jeg skal derfor ikke her behandle årsagerne til forsinkelsen med projektet yderligere.

Uanset at digitaliseringen endnu ikke er afsluttet, har jeg, under hensyn til den tid der er gået, siden statsrevisorerne behandlede beretningen, fundet det rigtigt at give statsrevisorerne en orientering om status for sagen.

II. Digitalisering af Udlændingesservice

2. Integrationsministeriet har i november 2006 oplyst, at indførelsen af ESDH (Elektronisk Sags- og DokumentHåndtering) i Udlændingesservice er en forudsætning for, at der kan foretages direkte registreringer af liggetider.

Ministeriet har medio 2006 besluttet, at det kommende ESDH-system skal anskaffes inden for FESD-projektet (Fællesoffentligt Elektronisk Sags- og Dokumenthåndtering). FESD-projektet udspringer af Den Digitale Taskforce, der blev oprettet i 2001 med det formål at fremme omstillingen til digital forvaltning på tværs af den offentlige sektor. Inden for FESD-projektet er der indgået rammeaftaler med 3 leverandører af ESDH-systemer.

3. Ministeriet har herefter iværksat en afdækning af behov og muligheder med henblik på at udarbejde en kravspecifikation, som ministeriet forventer at have færdiggjort til april 2007. Indførelsen af ESDH-systemet forventes at kunne begynde primo 2008 og være afsluttet medio 2009. ESDH-systemer inden for FESD-projektet kan som udgangspunkt ikke levere brutto- og nettosagsbehandlingstider. Det er derfor nødvendigt at få foretaget systemtilpasninger.

Ministeriet har samtidig nedsat en projektgruppe, der skal udarbejde forslag til en kortlægning af behovet for ledelsesinformation, da ministeriets ønsker til omfanget af ledelsesinformation om brutto- og nettosagsbehandlingstider i Udlændingesservice skal indgå i kravspecifikationen til ESDH-systemet. Arbejdet med kortlægningen af behovet for ledelsesinformation skal videre resultere i forberedelsen af et samlet ledelsesinformationssystem for hele ministerområdet.

Ministeriet har oplyst, at det ikke vil være muligt løbende at opgøre liggetider, før det samlede ESDH-system er implementeret.

4. Jeg kan konstatere, at Udlændingesservice først i løbet af 2009 vil få de oplysninger, der muliggør en løbende kortlægning og kvantificering af de enkelte elementer i sagsbehandlingstiden, herunder årsagerne til liggetider for ansøgninger.

Jeg vil fortsat følge sagen.

III. Udlændingeregisteret

5. Integrationsministeriet har videre meddelt, at en yderligere udbygning af det nuværende Udlændingeregister, så Udlændingesservice midlertidigt kan hente oplysninger om nettosagsbehandlingstider fra Udlændingeregisteret, ikke er en reel mulighed. Ministeriet henviser til, at Udlændingeregisteret allerede anvendes langt ud over sine begrænsninger, og en udbygning vil alligevel ikke give tilstrækkeligt pålidelige oplysninger.

6. Jeg er bekendt med ministeriets oplysning om mulighederne for at hente oplysningerne fra Udlændingeregisteret. Oplysningen indgik også i pkt. 63 i beretningen.

Jeg er enig i ministeriets principielle vurdering, at det ikke er hensigtsmæssigt at anvende resurser til en udbygning af Udlændingeregisteret, når udbygningen alligevel ikke vil give tilstrækkeligt pålidelige oplysninger.

IV. Nye initiativer

7. Integrationsministeriet har endelig oplyst, at Udlændingesservice allerede er bekendt med de væsentligste årsager til liggetider for forskellige sagstyper ud fra det eksisterende registreringsgrundlag og generelle kendskab til sagsbehandlingen.

Udlændingesservice har endvidere taget et nyt analyseværktøj i brug, der skal anvendes til brug for sagsstyringen. Fremover vil det være muligt at få et overblik over sagsporteføljen på sagsområdeniveau, organisationsniveau og medarbejderniveau. Det er samtidig ministeriets opfattelse, at nettosagsbehandlingstider i det væsentlige ikke vil give et bedre styringsgrundlag sammenholdt med, at der er sket et skift i sagsområdet. I dag er erhvervs- og studieområderne de største sagsområder for Udlændingesservice, hvor der er en relativ kort sagsbehandlingstid og få høringskridt.

Udlændingesservice har endelig iværksat en LEAN-optimering (Toyota-metoden eller »trimmet produktion«) på alle sagsprocesser med henblik på en løbende effektivisering af sagsgange og en eliminering af spildtid. Udlændingesservice opnår i den forbindelse samtidig et detaljeret indblik i årsager til liggetider.

8. Integrationsministeriet er generelt af den opfattelse, at bruttosagsbehandlingstiden har størst relevans set ud fra et borgerperspektiv. I 2007 vil der derfor blive indført nye afgørelsesfrister for sagsbehandlingen i Udlændingesservice.

Integrationsministeriet har supplerende oplyst, at der i forbindelse med valg af løsninger til EDSH-systemet og ledelsesinformationssystemet vil blive foretaget en vurdering på de enkelte sagsområder af de økonomiske omkostninger ved specialtilretninger sammenholdt med nytteværdien heraf. Ministeriet vil til den tid drøfte denne vurdering nærmere med Rigsrevisionen.

9. Jeg er enig i den opfattelse, at sagsbehandlingstidens længde har betydning for enhver ansøger inden for de forskellige sagsområder i Udlændingesservice, og det er derfor også vigtigt at have opmærksomheden rettet mod mulige reduktioner i bruttosagsbehandlingstiden. Jeg er ligeledes enig i det overordnede synspunkt, at værdien af præcise oplysninger om sagsbehandlingstider også skal vurderes i forhold til udgifterne til at få sådanne oplysninger, og jeg ser frem til drøftelserne med Integrationsministeriet.

V. Sammenfatning

10. Jeg kan konstatere, at Udlændingesservice først i løbet af 2009 vil have implementeret EDSH-systemet i Udlændingesservice.

Jeg kan videre konstatere, at Integrationsministeriet har iværksat forskellige tiltag, der samlet skal medvirke til at give Udlændingesservice en bedre indsigt i sagsbehandlingstider for de forskellige sagsområder. Det finder jeg tilfredsstillende.

Jeg vil fortsat følge sagen og orientere statsrevisorerne. Jeg vil foretage orienteringen i forbindelse med min opfølgning på beretning nr. 10/05 om Udlændingestyrelsens tildeling af studie- og erhvervsopholdstilladelser samt forretningsvisa. Jeg betragter hermed beretningssagen om Udlændingestyrelsens opgavevaretagelse på asyl- og opholdsområdet for afsluttet.

Henrik Otbo

Statsrevisorernes bemærkning

Statsrevisorerne bemærkede i Beretning nr. 10/05 om Udlændingestyrelsens tildeling af studie- og erhvervsopholdstilladelser, at statsrevisorerne fandt det kritisabelt, at integrationsministeren ikke har sikret en it-understøttet, effektiv og betryggende sagsbehandling i Udlændingestyrelsen (nu Udlændingesservice).

Statsrevisorerne finder det utilfredsstillende, at det vil tage op til 6 år at digitalisere sagsbehandlingen i Udlændingesservice.

Med denne bemærkning afslutter statsrevisorerne denne beretningssag, idet statsrevisorerne vil følge op på sagen i forbindelse med Beretning nr. 10/05.

Nr. 18 2002

RIGSREVISIONEN

Den 7. februar 2007

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2002

*Notat til statsrevisorerne
om
den fortsatte udvikling i 2 sager
i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2002
(beretning nr. 18/02)*

Ad beretningens kap. III.K. § 17. Beskæftigelsesministeriet, pkt. 217

1. I mit notat til statsrevisorerne af 10. februar 2006, pkt. 2, tilkendegav jeg, at jeg fortsat ville følge Beskæftigelsesministeriets implementering af et nyt it-system, der skulle styrke den regnskabsmæssige håndtering af administrationen af sygedagpengelovens forsikringsordninger, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2004, s. 46.

Som det fremgik af mit tidligere notat, forventede Beskæftigelsesministeriets Administrations-Center (BAC) i januar 2006, at it-systemet ville kunne tages i brug ultimo maj 2006. Systemet blev imidlertid yderligere forsinket som følge af fejl og tilretninger af systemet.

BAC har i januar 2007 oplyst, at man i december 2006 har overtaget leverancen af den del af systemet, der vedrører forsikringsordningen for selvstændige erhvervsdrivende (F-ordningen), med henblik på drift i februar 2007. Den sidste del af leverancen, der vedrører forsikringsordningen for mindre private arbejdsgivere (A-ordningen), forventes leveret og klar til drift medio 2007.

BAC har oplyst, at projektledelsen og styregruppen fortløbende har foretaget risikoanalyser og korrigerende handlinger for at håndtere og minimere risici i det videre forløb. For at sikre fremdriften i udskiftningen af systemet har direktørerne for henholdsvis BAC og systemleverandøren siden medio 2006 afholdt månedlige møder. BAC har desuden besluttet fra januar 2007 at styrke kontrollen med sagsbehandlingen på A-ordningen, indtil denne del af systemet kan sættes i drift.

BAC har endvidere oplyst, at forsinkelserne har betydet merudgifter i forhold til kontrakten, men at udgifterne fortsat holdes inden for rammerne i foranalysen.

Jeg har noteret mig, at BAC nu forventer at kunne sætte systemet i drift i februar 2007 for så vidt angår F-ordningen. Jeg har endvidere noteret mig, at BAC har besluttet at styrke kontrollen med sagsbehandlingen under A-ordningen, indtil delsystemet for denne ordning kan sættes i drift. Jeg forventer, at BAC også styrker kontrollen med F-ordningen, hvis der skulle indtræffe yderligere forsinkelser i idriftsættelsen af delsystemet for denne ordning.

Jeg vil fortsat følge implementeringen af det nye system.

Ad beretningens kap. IV.C. It-revision og IV.D. Digitalisering, pkt. 410-458

2. I mit notat til statsrevisorerne af 10. februar 2006, pkt. 3, tilkendegav jeg, at jeg fortsat ville følge implementeringen af en norm for statslig it-sikkerhed, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2004, s. 46.

Ved udgangen af 2006 udløb den indkøringsperiode på 3 år, som statens institutioner ifølge en regeringsbeslutning havde til at indarbejde den danske standard for informationssikkerhed, DS 484-2005. Det er herefter obligatorisk for statens institutioner at følge standarden.

Jeg betragter hermed sagen som afsluttet.

Henrik Otbo

Statsrevisorernes bemærkning

Statsrevisorerne finder det vigtigt, at Beskæftigelsesministeriet fastholder fokus på implementeringen af det nye it-system til administration af sygedagpengelovens forsikringsordninger. Sigtet hermed bør være, at leverancen ikke forsinkes yderligere, så kontroller og regnskab styrkes som forudsat. Statsrevisorerne vil følge sagen.

Beretning om Undervisningsministeriets tilsyn med Luftfartsskolen

Notat til statsrevisorerne

om

den fortsatte udvikling i sagen om Undervisningsministeriets tilsyn med Luftfartsskolen

(beretning nr. 1/03)

I Indledning

1. Jeg afgav den 15. august 2005 et notat til statsrevisorerne om den fortsatte udvikling i sagen om Undervisningsministeriets tilsyn med Luftfartsskolen, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for 2004, s. 47ff. I notatets pkt. 36 oplyste jeg, at jeg senere ville orientere statsrevisorerne om:

- den endelige tilrettelæggelse af sanktionspolitikken
- resultatet af sagerne om erstatningsansvar.

I deres bemærkninger til notatet gav statsrevisorerne udtryk for, at Undervisningsministeriets tilsynsprojekt snarest burde færdiggøres, og at det var utilfredsstillende, at ministeriets ledelse endnu ikke havde godkendt tilsynsplanerne for 2005.

2. Kap. II i dette notat indeholder en beskrivelse af status for tilrettelæggelse og implementering af ministeriets nye sanktionspolitik. I kap. III omtales status i sagerne om erstatningsansvar for Luftfartsskolens bestyrelse og daglige ledelse. Endelig indeholder kap. III en omtale af ministeriets arbejde med tilsynsplaner for 2005-2007.

II. Sanktionspolitikken

3. Undervisningsministeriet har oplyst, at sanktionspolitikken er endeligt fastlagt i februar 2006 og nu er tilgængelig på ministeriets hjemmeside.

Jeg har omtalt sanktionspolitikken elementer i mit notat af 31. august 2004 om den fortsatte udvikling i sagen om Undervisningsministeriets tilsyn med Luftfartsskolen pkt. 9-13, hvor jeg fandt udgangspunktet for politikken tilfredsstillende.

Elementerne i sanktionspolitikken er:

- Sanktionspolitikken skal være tværgående og bygge på et fælles værdigrundlag og en bevidst anvendelse af lovgivningens sanktionsregler.
- Der skal være proportionalitet i sanktionsanvendelsen, når der indgår et skønselement i valget af sanktion.
- Det forvaltningsretlige princip om, at skøn ikke må sættes under regel, skal iagttages.
- Præventive hensyn skal indgå i sanktionspolitikken og i sanktionsanvendelsen.
- Sanktionspolitikken skal offentliggøres.
- Sanktionsstrategi, sanktionspraksis og lovgivningens sanktionsregler skal evalueres løbende.

Da elementerne i den endelige politik i al væsentlighed er i overensstemmelse med det oprindelige forslag, har jeg ikke nye bemærkninger til politikken, der herefter skal implementeres såvel internt i ministeriet som eksternt i forhold til uddannelsesinstitutionerne.

4. Undervisningsministeriet afsluttede i efteråret 2005 en analyse af ministeriets styringssystem for selvejende uddannelsesinstitutioner. Analysen, der var en opfølgning på kommunalreformen, omfattede også ministeriets tilsyn, herunder sanktionspolitikken. I analysen pegede man på, at der

var behov for nye sanktionsformer, som ligger mellem den eksisterende lovgivnings sanktioner, som enten er meget vidtgående eller meget lidt vidtgående. De nye reaktionsmuligheder skulle omfatte:

- krav om indsatsaftaler med mulig indbygget sanktion for manglende overholdelse af aftalen
- iværksættelse af eksterne undersøgelser
- offentliggørelse af konkrete afgørelser om sanktionsanvendelse/offentliggørelse af resultater.

Analysen har dannet udgangspunkt for 2 lovforslag, der blev fremsat i Folketinget i slutningen af marts 2006 og vedtaget i juni 2006, jf. lov nr. 575 og lov nr. 576, begge af 9. juni 2006. Lov nr. 575 vedrører institutioner for almen- og videregående uddannelse og almen voksenuddannelse m.v., mens lov nr. 576 bl.a. vedrører Centre for Videregående Uddannelse og institutioner for erhvervsrettet uddannelse.

I overensstemmelse med ministeriets sanktionspolitik indeholder de 2 love bestemmelse om indsatsaftaler. Ministeren kan herefter pålægge institutionsbestyrelsen at indgå en indsatsaftale med ministeren, hvis det konstateres, at kvaliteten af institutionens undervisning eller uddannelse er utilstrækkelig. Formålet er at forpligte bestyrelsen til at iværksætte nærmere angivne foranstaltninger for at rette op på utilfredsstillende uddannelses- eller institutionskvalitet, utilfredsstillende resultater eller dårlig økonomi.

Pålagte eksterne undersøgelser vil ifølge ministeriet altid indgå som en del af en indsatsaftale. I en indsatsaftale skal bl.a. fastsættes de mål og initiativer, som institutionen skal iværksætte for at udvikle undervisnings- og uddannelseskvaliteten, og i aftalen skal ligeledes fastsættes de reaktioner/sanktioner, ministeriet vil tage i anvendelse, hvis institutionen ikke efterlever aftalen.

Offentliggørelse af konkrete afgørelser kræver ikke særskilt hjemmel. Ministeriet finder denne reaktionsmulighed mest hensigtsmæssig at anvende, hvor offentliggørelsen enten har et præventivt eller oplysende sigte.

5. Implementeringen af sanktionspolitikken i ministeriet er endnu ikke helt afsluttet, hvad angår den interne organisering i ministeriet. Ministeriet har i slutningen af april 2006 etableret netværk bestående af de relevante sagsbehandlere i de enkelte kontorer, bl.a. for at sikre erfaringsudveksling, erfaringsopsamling, ensartethed i sagsbehandlingen og informationer på tværs af kontorerne. Ligeledes har man i tilknytning til Undervisningsministeriets tilsynskreds etableret et særligt netværk med henblik på at sikre erfaringsudveksling og sammenhæng i ministeriets sanktionspolitik.

Netværkenes funktion vil blive vurderet i forbindelse med det løbende tilsynsarbejde. Erfaringer og behov for ændringer vil blive drøftet i ministeriets tilsynskreds og besluttet inden den 1. december 2006.

I forhold til uddannelsesinstitutionerne vil sanktionspolitikken ifølge ministeriet blive gennemført som led i ministeriets tilsyn for 2006.

Ministeriet har oplyst, at man som led i implementeringen vil fastlægge, hvorledes konkrete sager om regelovertrædelser og kvalitetssvigt mv. skal gribes an, bringes i anvendelse og gennemføres konsekvent. De nævnte netværk skal medvirke hertil.

6. Jeg finder det tilfredsstillende, at ministeriet endelig har fået fastlagt en sanktionspolitik. Jeg går ud fra, at ministeriet som oplyst foretager såvel den interne som eksterne implementering inden årets udgang. Jeg forudsætter ligeledes, at ministeriet fremover vil anvende politikken hurtigt og konsekvent.

III. Erstatningssagerne

7. I mit notat af 15. august 2005 omtalte jeg, at Undervisningsministeriet havde rejst erstatningssag over for Luftfartsskolens tidligere bestyrelse og daglige ledelse. Ministeriet skønnede på daværende tidspunkt, at skolen havde lidt et tab på ca. 6 mio. kr. som følge af mangelfuld budget- og økonomistyring, tilsidesættelse af gældende regler om løn- og ansættelsesvilkår og visse beslutninger om større investeringer. Jeg omtalte ligeledes, at ministeriet havde antaget et revisionsfirma som bistand til en regnskabsmæssig opgørelse af erstatningskravet. Firmaet opgjorde i september 2005 det samlede tab til 37,6 mio. kr.

Ministeriet har oplyst, at revisionsfirmaets opgørelse er forbundet med mange forbehold og stor usikkerhed, og at Kammeradvokaten har vurderet, at en domstolsafgørelse vil nedsætte en eventuel erstatning til et væsentligt mindre beløb. Ministeriet har videre oplyst, at den advokat, der repræsenterer bestyrelsesmedlemmerne, har fremsat et forligsforslag på 3.250.000 kr., som Undervisningsministeriet efter Kammeradvokatens anbefaling har accepteret.

Undervisningsministeriet har tilkendegivet, at man vurderer, at en erstatningssum på ca. 3,3 mio. kr. skønnes at ville have en præventiv effekt i forhold til andre bestyrelsesmedlemmer i lignende situationer.

Erstatningskravet mod Luftfartsskolens tidligere direktør begrænses herefter til tabet for dispositioner i skolens simulationsafdeling, for hvilke direktøren er blevet straffet med betinget fængsel i 1 år og 3 måneder for mandatsvig af særlig grov beskaffenhed. Ifølge revisionsfirmaet udgør dette tab ca. 1,1 mio. kr. Spørgsmålet om erstatning er endnu ikke afklaret i forhold til direktøren. Hvis der ikke indgås forlig med direktøren herom, vil det være op til Teknisk Erhvervsskole Center at inddrive erstatningskravet via civil retssøgsmål.

8. Jeg finder det tilfredsstillende, at den principielle sag om bestyrelsesmedlemmers ansvar er afsluttet med, at bestyrelsen har indvilget i at yde erstatning, og da der er faldet dom i sagen vedrørende den tidligere direktør, vil jeg ikke følge denne enkeltstående sag om erstatning yderligere.

IV. Tilsynsplaner

9. Det fremgik af notatet af 15. august 2005, at ministeriet på daværende tidspunkt ikke havde fastlagt en endelig tilsynsplan for 2005. Statsrevisorerne bemærkede hertil, at det var utilfredsstillende, at ministeriets ledelse endnu ikke havde godkendt tilsynsplaner for 2005 for de enkelte uddannelses- og institutionsområder.

Ministeriet godkendte planen i oktober 2005.

10. Ministeriet har oplyst, at planen for 2006 er godkendt af undervisningsministeren medio juni 2006. Planen vil tillige omfatte året 2007. Der skal også fremover årligt fastlægges en tilsynsplan, men det tidsmæssige perspektiv udvides til at omfatte 2 år med særligt fokus på det første år.

Undervisningsministeriet har vedrørende det sene godkendelsestidspunkt oplyst, at et udkast til tilsynsplan har været anvendt internt i ministeriet som samlet grundlag for tilsynet, siden den blev færdiggjort i april 2006. Indtil da har de enkelte kontorer i ministeriet anvendt deres egne bidrag til udkastet til den samlede tilsynsplan som grundlag for de tilsynsopgaver, som de har ansvaret for.

Det er første gang, tilsynsplanen er udarbejdet med henblik på offentliggørelse, hvilket ifølge ministeriet har været medvirkende til, at planen ikke som tilstræbt har kunnet færdiggøres inden udgangen af 1. kvartal. På grundlag af de erfaringer, som ministeriet har gjort sig i forbindelse med udarbejdelsen af dette års tilsynsplan, vil ministeriet foretage en opstramning af tilrettelæggelsen af arbejdet med udarbejdelsen af de næste års tilsynsplaner, så det kan sikres, at tilsynsplanen fremover rettidigt vil være klar til offentliggørelse.

Jeg finder det utilfredsstillende, at der fortsat er væsentlige forsinkelser med godkendelsen af tilsynsplanerne. Jeg har dog noteret mig, at ministeriet fremover vil foretage en opstramning for at kunne leve op til egne målsætninger om, at tilsynsplanen for de enkelte år skal være klar til offentliggørelse i 1. kvartal i året.

11. Jeg betragter herefter beretningssagen om Undervisningsministeriets tilsyn med Luftfartsskolen som afsluttet.

Henrik Otbo

Statsrevisorernes bemærkning

Denne sag om Luftfartsskolen viser, hvor vigtigt det er at føre et tilstrækkeligt tilsyn med selvejende institutioner. Den viser også, at bestyrelse og direktion kan gøres ansvarlig i de tilfælde, hvor økonomistyringen er mangelfuld og gældende regler tilsidesættes.

Statsrevisorerne konstaterer med tilfredshed, at Undervisningsministeriet omsider har skærpet det faglige og økonomiske tilsyn med de selvejende uddannelsesinstitutioner. Hermed afslutter statsrevisorerne beretningssagen.

Nr. 2 2003

RIGSREVISIONEN

Den 24. oktober 2006

Beretning om Integrationsministeriets opgavevaretagelse i forbindelse med integrationsindsatsen

Notat til statsrevisorerne

om

den fortsatte udvikling i sagen om Integrationsministeriets opgavevaretagelse i forbindelse med integrationsindsatsen

(beretning nr. 2/03)

I. Indledning

1. Rigsrevisionen afgav i 2003 beretning nr. 2/03 om Integrationsministeriets opgavevaretagelse i forbindelse med integrationsindsatsen.

I forbindelse med ikrafttrædelsen af en ny integrationslov i 1999 blev udførelsen af integrationsindsatsen overført fra ministeriet til kommunerne. Integrationsministeriet har dog fortsat en række opgaver i relation til integrationsindsatsen, fx udbetaling og kontrol med refusion og tilskud, anskaffelse af aktuel og systematisk viden om aktiviteterne og om effekterne heraf. Det er varetagelsen af disse opgaver, beretningen omhandler.

Samlet set havde Integrationsministeriet tilrettelagt udbetaling, afregning og kontrol med refusion og tilskud til kommunerne på en tilfredsstillende måde, men der var problemer med ministeriets indsamling af data om integrationsindsatsen i kommunerne. Endvidere havde Integrationsministeriet ikke konkretiseret integrationslovens overordnede mål eller undersøgt, om integrationslovens formål indfries.

På baggrund af integrationsministerens redegørelse af 4. december 2003 blev beretningen fulgt op af et notat til statsrevisorerne i januar 2004, afgivet i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2003, s. 96-115. Af dette notat fremgår flere initiativer, som ministeren havde iværksat for at forbedre opgavevaretagelsen. I notatet tilkendegav jeg, at jeg ville følge og orientere statsrevisorerne om de initiativer, Integrationsministeriet ville iværksætte. Det drejer sig om:

- a. Forbedring af registreringen af udlændinge omfattet af integrationsloven.
- b. Status for sikringen af aktuel og sammenhængende viden i Integrationsministeriet om integrationsindsatsens aktiviteter og effekter.
- c. Initiativer til en systematisering af ministeriets ad hoc-undersøgelser i forbindelse med sin evaluering af kommunernes integrationsindsats.
- d. Integrationsministeriets videre arbejde med at måle, om hver af integrationslovens brede målsætninger opfyldes.

2. Jeg forudsatte i notatet, at ministerens initiativer ville være gennemført inden udgangen af 2005. Rigsrevisionen har undersøgt status på de ovenfor nævnte initiativer ved brevveksling og ved møde med Integrationsministeriet medio 2006.

Status for initiativerne behandles i det følgende.

Ad a. Forbedring af registreringen af udlændinge omfattet af integrationsloven

3. Det fremgår af Rigsrevisionens beretning, at Integrationsministeriet på baggrund af *Udlændingedatabasen* ikke kunne skelne mellem udlændinge omfattet af integrationsloven og andre udlændinge. Ministeren oplyste i sin redegørelse af 4. december 2003, at ministeren sammen med Udlændingestyrelsen – nu benævnt Udlændingetjeneste – og Danmarks Statistik havde arbejdet med

at forbedre registreringen, så udlændinge omfattet af integrationsloven entydigt kan afgrænses i statistisk materiale.

4. Integrationsministeriet oplyser i skrivelse af 5. maj 2006, at ministeriet i 2003 iværksatte et arbejde med at tilføje *Udlændingedatabasens* oplysninger om indvandrere og deres efterkommeres opholdsgrundlag samt oplysninger om, hvorvidt de nyankomne flygtninge og familiesammenførte er omfattet af integrationsloven. I dag foreligger der derfor oplysninger om nyankomne flygtninge og familiesammenførte omfattet af integrationsloven. Dette gør det muligt i fremtiden at skelne mellem udlændinge omfattet af integrationsloven og andre udlændinge. Dog har der været forsinkelser i indberetningen af data for hele 2005. Således er der først i maj 2006 fremsendt dataudtræk fra 1. januar 2005. Integrationsministeriet har på møde den 2. juni 2006 meddelt, at forsinkelsen skyldes omstruktureringer i Udlændingestyrelsen. Efterfølgende har Integrationsministeriet den 11. september 2006 fremsendt et nyere dataudtræk med tal fra 1. januar 2006. Det er fremover ambitionen, at databasen skal opdateres halvårligt.

5. Jeg finder det tilfredsstillende, at det nu – om end med forsinkelse – er muligt entydigt at afgrænse udlændinge omfattet af integrationsloven i data fra *Udlændingedatabasen*.

Ad b. Status for sikringen af aktuel og sammenhængende viden i Integrationsministeriet om integrationsindsatsens aktiviteter og effekter

6. Integrationsministeriets væsentligste kilder til at indsamle data om effekten af integrationsindsatsen er – ud over ad hoc-undersøgelser – 2 databaser: *Danskundervisningsdatabasen* og *Udlændingedatabasen*. I forbindelse med beretningen fandt Rigsrevisionen, at disse databaser gav en række relevante oplysninger, men at Integrationsministeriet burde sikre sig mere aktuelle data. På den baggrund oplyste ministeren i sin redegørelse af 4. december 2003, at Integrationsministeriet havde flere tiltag med hensyn til videreudvikling af ministeriets databaser. Bl.a. havde ministeriet i august 2003 nedsat en projektgruppe, der skulle udvikle et målesystem, der kunne sikre aktuel og sammenhængende viden om integrationsindsatsens aktiviteter og effekter.

7. Ministeriet oplyser i sin skrivelse af 5. maj 2006, at der er iværksat flere tiltag i retningen af en omfattende videreudvikling af ministeriets databaser, der skal sikre mere aktuel og sammenhængende data. For det første nævnes tiltag vedrørende udvikling af AMFORA (Arbjedsmarkedspolitiske foranstaltninger) – en database, som Danmarks Statistik har igangsat, og som indeholder oplysninger om de arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger. Oplysninger, der indberettes kvartalsvis af kommuner, Arbejdsmarkedsstyrelsen og SUstyrelsen og månedsvis fra Arbejdsdirektoratet. For det andet nævnes tiltag til samarbejde om brugen af Beskæftigelsesministeriets DREAM-database, der modtager kommunale data fra de kommunale beregningssystemer. Endelig nævnes tiltag vedrørende en større omlægning af *Danskundervisningsdatabasen* – en database, der indeholder statistisk dokumentation for aktiviteterne på sprogcentrene, og som er baseret på kvartalvis indberetninger fra udbydere af danskuddannelse. Der er tale om initiativer, som ministeriet også oplyste om i sin ministerredegørelse af 4. december 2003. Efterfølgende har Integrationsministeriet oplyst, at de databaser, der bygger på tal fra Danmarks Statistik, er 1½ år forsinket, og at DREAM-databasen kan levere nyere data, men at den er opbygget på en sådan måde, at Integrationsministeriet ikke kan bygge på DREAM-databasen alene. Dette medfører, at der stadig ikke foreligger sammenhængende og aktuelle data.

8. Integrationsministeriet har oplyst, at fremrykning af dataleveringen fra Danmarks Statistik ikke er mulig p.t., og at det er en generel problemstilling, som ikke kun vedrører Integrationsministeriet. Integrationsministeriet har videre oplyst, at Danmarks Statistik har igangsat et projekt om etablering af en ny samlet database med aktuel statistik for »arbejdsmarkedets udkant«, der bl.a. vil omfatte data om udlændinges deltagelse i tilbud efter integrationsloven og data om, hvorvidt udlændinge modtager en ydelse i forbindelse med ledighed. Udviklingen af databasen forventes færdig i foråret

2007, og Integrationsministeriet følger udviklingsprocessen tæt. Det er forventningen, at denne nye database skal opdateres hvert kvartal. Ministeriet har endelig oplyst, at man forventer at kunne drage nytte af de muligheder for statistikudtræk, som etableringen af et nyt indkomstregister (eIndkomst) vil give. Dette register forventes dog først implementeret primo 2008.

9. Selv om der i løbet af 2007 er taget initiativ til at sikre mere aktuelle data på visse områder, finder jeg det tilfredsstillende, at der fortsat ikke foreligger aktuelle og sammenhængende data, der er dækkende for effekten af integrationsindsatsen.

Ad c. Initiativer til en systematisering af ministeriets ad hoc-undersøgelser i forbindelse med sin evaluering af kommunernes integrationsindsats

10. I forbindelse med beretningen gennemgik Rigsrevisionen Integrationsministeriets ad hoc-undersøgelser. Denne gennemgang viste, at ad hoc-undersøgelserne berørte relevante problemstillinger, men at undersøgelserne ikke var systematiske og dermed ikke kunne sammenlignes over tid. Det fremgik af ministerens redegørelse af 4. december 2003, at ministeriet i 2004 ville gentage evalueringen af kommunernes implementering af integrationsloven fra 2000. Integrationsministeriet har oplyst, at evalueringen blev gennemført i 2005.

11. Integrationsministeriet har oplyst, at der nu er udarbejdet en handlingsplan for ministeriets analyseaktivitet. Planen beskriver formål med analyserne, fokus for analyserne, frekvens for analyserne, tidsplan og en beskrivelse af handlinger i 2006. Et af de beskrevne tiltag i handlingsplanen er gentagelse af forskellige analyser.

12. Jeg finder det tilfredsstillende, at ministeriet nu endelig har udarbejdet en handlingsplan for analyseaktiviteten, der systematiserer ad hoc-undersøgelserne og derved bl.a. sikrer sammenlignelige data over tid.

Ad d. Integrationsministeriets videre arbejde med at måle, om hver af integrationslovens brede målsætninger opfyldes

13. Det fremgår af beretningen, at Integrationsministeriet ikke i tilstrækkeligt omfang havde undersøgt, om integrationslovens formål blev indfriet, og at ministeriet ikke havde konkretiseret, hvad integrationslovens abstrakte mål nærmere indeholdt. Efter Rigsrevisionens opfattelse gjorde den manglende konkretisering det vanskeligt at undersøge, om lovens aktiviteter førte til den ønskede effekt. I ministerens redegørelse af 4. december 2003 oplystes det, at ministeriet var enig i, at der også burde foretages en opfølgning på de bredere mål – som fx deltagelse i samfundslivet. Ministeriet ville derfor udbyde en undersøgelse, som havde til formål at opbygge en metode til løbende måling af, hvorvidt hver af integrationslovens brede målsætninger opfyldes.

14. Integrationsministeriet oplyser nu, at der i oktober 2005 på baggrund af Rigsrevisionens beretning blev udarbejdet et oplæg fra et eksternt konsulentfirma om metoder til, hvordan de bredere målsætninger i integrationsloven kunne måles. Oplægget foreslog 2 konkrete undersøgelser. Dels en undersøgelse rettet mod kommunerne, dels en undersøgelse rettet mod udlændinge, der er eller har været omfattet af integrationsloven. Undersøgelsen rettet mod kommunerne har til dels været gennemført i evalueringen af kommunernes implementering af integrationsloven, udgivet i maj 2005. Med hensyn til undersøgelsen rettet mod udlændinge oplyste ministeriet i maj 2006, at det arbejdede videre med denne idé i form af en brugerundersøgelse af personer under integrationsloven. Derudover oplyste ministeriet, at flere af formålene i integrationslovens § 1 undersøges som en del af andre analyser.

15. Efterfølgende har Integrationsministeriet den 11. september 2006 oplyst, at den omtalte brugerundersøgelse indledes med en pilotundersøgelse, der forventes afsluttet ved årsskiftet 2006/07,

og at den egentlige undersøgelse påbegyndes primo 2007. Integrationsministeriet forventer analyseresultaterne klar i foråret 2008. Endvidere har Integrationsministeriet oplyst, at Integrationsministeriet derefter påtænker at opdatere undersøgelsen årligt.

16. Jeg anser det for ikke tilfredsstillende, at Integrationsministeriet først nu påtænker at igangsætte den undersøgelse, som ministeren lagde op til i sin redegørelse af 4. december 2003, og som skal vise, om integrationslovens brede målsætninger er opfyldt. Undersøgelsens resultater kan således først forventes klar i foråret 2008.

II. Sammenfatning

17. Integrationsministeriet har i forlængelse af beretningen iværksat flere initiativer. Men der er dog stadig uløste problemer. Mine bemærkninger til Integrationsministeriets initiativer kan sammenfattes til:

Jeg finder det tilfredsstillende, at det nu – om end med forsinkelse – er muligt entydigt at afgrænse udlændinge omfattet af integrationsloven i data fra *Udlændingedatabasen*.

Selv om der i løbet af 2007 er taget initiativ til at sikre mere aktuelle data på visse områder, finder jeg det utilfredsstillende, at der fortsat ikke foreligger aktuelle og sammenhængende data, der er dækkende for effekten af integrationsindsatsen.

Jeg finder det tilfredsstillende, at ministeriet nu endelig har udarbejdet en handlingsplan for analyseaktiviteten, der systematiserer ad hoc-undersøgelserne og derved bl.a. sikrer sammenlignelige data over tid.

Jeg anser det for ikke tilfredsstillende, at Integrationsministeriet først nu påtænker at igangsætte den undersøgelse, som ministeren lagde op til i sin redegørelse af 4. december 2003, og som skal vise, om integrationslovens brede målsætninger er opfyldt. Undersøgelsens resultater kan således først forventes klar i foråret 2008.

18. Jeg vil derfor fortsat følge udviklingen på de uafklarede områder og informere statsrevisorerne herom.

Henrik Otbo

Statsrevisorernes bemærkning

Statsrevisorerne kritiserer, at der stadig ikke foreligger sammenhængende og aktuelle data om integrationsindsatsens aktiviteter og effekter. Statsrevisorerne finder det utilfredsstillende, at integrationsministeren endnu ikke har undersøgt, om integrationslovens formål indfries - når en sådan undersøgelse blev stillet statsrevisorerne i udsigt i ministerens redegørelse fra december 2003. Statsrevisorerne vil nøje følge sagens videre udvikling.

Nr. 5 2003

RIGSREVISIONEN
Den 14. september 2006

Beretning om statens selvforsikringsordning

Notat til statsrevisorerne

om

den fortsatte udvikling i sagen om statens selvforsikringsordning

(beretning nr. 5/03)

1. I mit notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4, af 1. juli 2004 orienterede jeg statsrevisorerne om, at Rigsrevisionen ville følge op på resultatet af Finansministeriets interne udredningsarbejde om selvforsikringsordningen vedrørende spørgsmålet om registrering af skader og udgifter til udbedring af skader, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2003, s. 151-155.

2. Finansministeriet har i forbindelse med den igangværende overgang fra udgifts- til omkostningsbaserede budget- og regnskabsprincipper foretaget det bebudede interne udredningsarbejde om behovet og mulighederne for at revidere statens selvforsikringsordning. Finansministeriet fuldførte udredningsarbejdet i januar 2006 med afgivelse af rapporten »Omkostningsprincipper for statens selvforsikring«. Det er anført i rapporten, at rapporten også tjener som opfølgning på Rigsrevisionens beretning om statens selvforsikring (beretning nr. 5/03). Rapportens hovedkonklusion er, at selvforsikringsordningen i det store hele er fordelagtig i sin nuværende form, hvor staten med enkelte undtagelser er selvforsikret.

3. Finansministeriet giver 3 konkrete anbefalinger i rapporten. For at sikre iværksættelsen af rapportens anbefalinger har Finansministeriet anmodet Økonomistyrelsen om at gennemføre 3 projekter, så de er afsluttet senest 1. januar 2007. Økonomistyrelsen har på baggrund af Finansministeriets anmodning udarbejdet detaljerede projektbeskrivelser, som er godkendt af Finansministeriet i juni 2006.

4. For det første anbefaler Finansministeriet, at der etableres en fælles statslig systemmæssig understøttelse af de statslige institutioners skadesregistrering. Dette er i overensstemmelse med Rigsrevisionens anbefaling i beretningen om at skabe et grundlag for en forbedret skadesregistrering.

Den systemmæssige understøttelse forbedrer skadesregistreringen, idet institutionerne efterfølgende kan lave udtræk af forekomsten af forskellige typer af skader, skadesomkostningerne samt eventuelle årsager til, at skaderne er sket. Disse udtræk skal dels kunne foretages inden for den enkelte institution, men de skal også kunne foretages på tværs af staten for derved at kunne bidrage til at skabe overblik og skabe grundlag for at minimere antallet af skader. Registrering af skader skal som udgangspunkt være op til den enkelte institution. Det er dog et krav, at skaden er registreret for at være dækket af statens selvforsikringsordning. Derved er der skabt et konkret incitament til at sikre, at skaderne registreres. Af Økonomistyrelsens projektbeskrivelse fremgår det, at Økonomistyrelsen den 1. november 2006 skal have udarbejdet kravspecifikation og udbudsmateriale til et fælles statsligt skadesregistreringssystem.

5. For det andet anbefaler Finansministeriet, at der udarbejdes en vejledende pjece om risikostyring i staten. Det fremgår af Økonomistyrelsens projektbeskrivelse, at Økonomistyrelsen den 15. oktober 2006 skal have udarbejdet første udkast til denne vejledende pjece. Vejledningen skal in-

deholde procedurer og handlingsplaner for risikohåndtering i institutionerne samt best practices fra de institutioner, der allerede har erfaringer på området. Samtidig skal vejledningen forberede institutionerne til en fremtidig skadesregistreringsmodel.

6. For det tredje anbefaler Finansministeriet i rapporten, at der foretages en nærmere analyse af potentialet ved at outsource skadesadministrationen for statens køretøjer og for skader, som i øvrigt involverer tredjeparter. Dette er i overensstemmelse med Rigsrevisionens anbefaling i beretningen om, at det bør overvejes at overlade skadesadministrationen til et privat selskab, i de tilfælde hvor statslige aktiviteter kan medføre skader på privat ejendom, fx statslige køretøjer.

Af Økonomistyrelsens projektbeskrivelse fremgår det, at Økonomistyrelsen den 30. september 2006 skal have udarbejdet en rapport, der analyserer potentialet ved outsourcing af skadesadministrationen for statens køretøjer samt omfanget af administrationen. På baggrund af rapporten skal Økonomistyrelsen den 1. november 2006 have udarbejdet kravspecifikation og udbudsmateriale til outsourcing af skadesadministrationen for statens køretøjer.

7. Jeg kan for det første med tilfredshed konstatere, at Finansministeriet har iværksat etableringen af et fælles statsligt skadesregistreringssystem, der vil understøtte en systematisk registrering af skader og udgifter til udbedring af skader til gavn for institutionernes risikostyring og overblikket over statens selvforsikringsordning.

For det andet kan jeg konstatere, at Finansministeriet har iværksat udarbejdelsen af en vejledende pjece om god risikostyring. Jeg er enig med Finansministeriet i, at for at høste gevinsten af en systematisk skadesregistrering er det op til den enkelte institution at styrke de administrative rutiner, der anvendes til kontrol af risici med henblik på at eliminere og begrænse tab. Jeg finder, at en vejledende pjece kan medvirke til at styrke de enkelte institutioners risikostyring.

For det tredje kan jeg konstatere, at Finansministeriet har iværksat en analyse af potentialet ved outsourcing af skadesadministrationen for statens køretøjer. Jeg finder initiativet positivt, idet staten til stadighed bør sikre en effektiv opgavevaretagelse.

8. Jeg finder, at Finansministeriet har gennemført et grundigt internt udredningsarbejde, der har resulteret i konkrete anbefalinger og iværksættelse af konkrete projekter, der har til hensigt at forbedre statens selvforsikringsordning inden for en overskuelig fremtid.

Samlet finder jeg Finansministeriets initiativer tilfredsstillende og betragter hermed beretnings-sagen om statens selvforsikringsordning som afsluttet.

Henrik Otbo

Nr. 8 2003

RIGSREVISIONEN

Den 15. marts 2007

Beretning om Danmarks Eksportråd*)*Notat til statsrevisorerne**om**den fortsatte udvikling i sagen om Danmarks Eksportråd
(beretning nr. 8/03)***I. Indledning**

1. Jeg orienterede statsrevisorerne i mit notat af 2. september 2004 i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4, om, at jeg ville følge op på 5 forhold vedrørende Danmarks Eksportråds opgavevaretagelse. Jeg ville følge op på, om Udenrigsministeriet har hjemmel til salg af ydelser til en lavere pris end omkostningerne, om Danmarks Eksportråd har implementeret et tidsregistreringssystem, der anvendes af alle eksportmedarbejdere, om Danmarks Eksportråd har sikret, at der sker en ensartet behandling af kunderne, om Danmarks Eksportråd har opstillet ambitiøse og dækkende mål for Danmarks Eksportråds aktiviteter og endelig, om Udenrigsministeriet har sikret en bedre udnyttelse af resurserne, herunder om der har været en positiv udvikling i produktiviteten, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2003, s. 167.

2. Rigsrevisionen har i forbindelse med opfølgningen afholdt møder og brevvekslet med Udenrigsministeriet vedrørende de udestående forhold samt gennemgået det materiale, Udenrigsministeriet har sendt som dokumentation for udviklingen på de enkelte områder.

Notatudkastet har været forelagt Udenrigsministeriet, og ministeriets bemærkninger er indarbejdet i notatet.

II. Hjemmel til salg af ydelser til en lavere pris end omkostningerne

3. I mit notat af 2. september 2004 fremgik det, at jeg ikke på det foreliggende grundlag kunne vurdere, om Danmarks Eksportråds aktiviteter faldt ind under undtagelsesbestemmelsen i budgetvejledningens pkt. 2.3.2. Undtagelsesbestemmelsen gælder områder, hvor en fuldt dækkende prisfastsættelse ville hindre formålet med ydelsen, og hvor fx sociale, miljømæssige e.l. hensyn konkret tilsiger en lavere omkostningsdækning. Jeg bad i den forbindelse Udenrigsministeriet forelægge sagen for Finansministeriet.

4. Udenrigsministeriet har forelagt sagen vedrørende hjemmel til salg af ydelser til en lavere pris end omkostningerne for Finansministeriet, og Finansministeriet har erklæret sig enig i, at Danmarks Eksportråds aktiviteter har en sådan karakter, at budgetvejledningens undtagelsesbestemmelse gælder. Udenrigsministeriet har på finansloven for 2005 (og efterfølgende år) optaget en særlig bevillingsbestemmelse om undtagelsesbestemmelsen i budgetvejledningen, og denne er oprettet med Finansministeriets tilslutning. Dette finder jeg tilfredsstillende.

---

*) Statsrevisor Mogens Lykketoft har ikke deltaget i behandlingen af denne sag.

III. Implementering af et tidsregistreringssystem

5. I notatet af 2. september 2004 fremgik det, at jeg ville følge Udenrigsministeriets arbejde med at implementere et tidsregistreringssystem for Danmarks Eksportråd, omfattende alle eksportfremmedarbejdere.

6. Udenrigsministeriet besluttede i 2004 at implementere et tidsregistreringssystem, UMTid, for hele udenrigstjenesten. I den forbindelse besluttede ministeriet, at alle medarbejdere med handelspolitiske og eksportfremmeopgaver og med adgang til Udenrigsministeriets netværk, U2000, skulle være de første til at tidsregistrere. Tidsregistreringen for denne medarbejdergruppe blev påbegyndt 1. januar 2005.

1. januar 2006 blev tidsregistreringssystemet i en revideret form indført i hele Udenrigsministeriet. Siden 1. januar 2006 har tidsregistreringssystemet desuden haft en løbende interaktion med Danmarks Eksportråds kunderelationssystem (CRM), så der automatisk udveksles data mellem de 2 systemer. Dermed kan en medarbejder registrere tid direkte på de enkelte betalingsager.

Rigsrevisionen har på et møde med ministeriet fået forevist tidsregistreringssystemet.

7. Udenrigsministeriet vurderer, at registreringsgraden er på et tilfredsstillende niveau, når der ses bort fra handelskontorerne. Handelskontorerne har ifølge Udenrigsministeriet haft adgang til den fornødne soft- og hardware med henblik på at kunne logge på UMTid, men tekniske problemer med at logge på Udenrigsministeriets netværk har påvirket registreringsgraden i negativ retning. Udenrigsministeriet forventer, at registreringsgraden for handelskontorerne vil komme op på et normalt niveau, når disse enheder i løbet af 2007 får de samme adgangsmuligheder til UMTid som Udenrigsministeriets øvrige enheder.

8. Udenrigsministeriet vurderer, at den overordnede tidsregistrering af betalingsbelagte sager er tilfredsstillende. Det er dog samtidig Udenrigsministeriets vurdering, at tidsregistreringen på de enkelte betalingsbelagte sager har vist sig mangelfuld. Ministeriet har oplyst, at Danmarks Eksportråd løbende følger op på tidsregistreringen, bl.a. gennem dialog med repræsentationerne, for at klarlægge, i hvilket omfang den manglende tidsregistrering er af tekniske eller adfærdsmæssige årsager.

Udenrigsministeriet forventer, at der med udgangen af 2007 vil være tilvejebragt et tilstrækkeligt validt og dækkende datagrundlag til at påbegynde en systematisk opfølgning på analyser af tidsforbruget på Danmarks Eksportråds område, ikke kun på de enkelte faktureringsopgaver, men på hele tidsforbruget fordelt på den generelle forretningsservice og Invest in Denmark-opgaverne. Udenrigsministeriet har oplyst, at Danmarks Eksportråd i den forbindelse har haft særlig fokus på spørgsmålet om tidsforbruget på de betalingsbelagte sager.

9. Jeg finder det tilfredsstillende, at Udenrigsministeriet, herunder Danmarks Eksportråd, har indført et tidsregistreringssystem, der efter en indkørfase såvel kan anvendes til at underbygge resurseanvendelsen som til at understøtte mål- og resultatstyringen.

IV. Ensartet behandling af Danmarks Eksportråds kunder

10. Det fremgik af mit notat af 2. september 2004, at jeg ville følge arbejdet med at sikre, at Danmarks Eksportråds kunder får en ensartet behandling, herunder at den betydelige underfakturering blev begrænset.

11. Danmarks Eksportråd har som opfølgning på beretningen iværksat en række tiltag med henblik på at imødegå en forskelsbehandling af kunderne, under hensyntagen til de forskellige situationer kunderelationen indgår i.

Udenrigsministeriet har revideret betalingsbekendtgørelsen med tilhørende vejledning med henblik på at præcisere Danmarks Eksportråds prispolitik og for at etablere klare retningslinjer for, hvilke opgaver der ligger inden for Danmarks Eksportråds formål, og for hvem disse opgaver kan løses.

Udenrigsministeriet har etableret Global Markets, der er en enhed i Danmarks Eksportråd i København. Global Markets fungerer som kundernes centrale indgang til Danmarks Eksportråds serviceydelser. Formålet med oprettelsen af Global Markets var at imødegå en forskelsbehandling af kunderne, særligt i forbindelse med opgaver, der involverer flere repræsentationer. Danmarks Eksportråd vurderer, at Global Markets har været gavnlig i forhold til at kunne identificere og udligne forskelle i repræsentationernes tilgang til opgaverne og identificere og udligne forskelle i kvalitetsniveau.

Danmarks Eksportråd har udarbejdet en række skabeloner for, hvordan et standardtilbud bør opbygges. Formålet er at opnå en større ensartethed i medarbejdernes måde at afgive tilbud og udarbejde rapporter på. Skabelonerne skal sikre en ensartet opfattelse af, hvad de enkelte opgaveforløb bør indeholde, og dermed sikre en mere ensartet prisfastsættelse for kunden.

Danmarks Eksportråds kvalitetssikringsenhed, Flying Squad, gennemfører kvalitetssikring gennem besøg på udvalgte repræsentationer, sparring med repræsentationerne om erkendte udfordringer, videndeling, undervisning m.m. Flying Squad gennemfører stikprøvevise gennemgange af repræsentationernes opgaveportefølje med henblik på at drøfte, hvorvidt opgaverne er løst tilfredsstillende og i henhold til gældende regler og retningslinjer. Udenrigsministeriet har oplyst, at når Flying Squad finder eksempler på underfakturering, bliver dette påtalt.

Stedlige gennemgange af repræsentationernes opgaveportefølje er efter Rigsrevisionens vurdering vigtige og nødvendige, hvilket bl.a. understreges af, at Udenrigsministeriets controllerteam ved besøg på en repræsentation i 2006 fandt, at repræsentationen på en række helt centrale områder havde tilsidesat udenrigstjenestens betalingsordning med henblik på at øge repræsentationens eksportfremmeindtægter. Der var indgået kontrakter, som var i klar strid med betalingsordningen, og der var indtægtsført betydelige midler som eksportfremme, der skulle være behandlet som refusion af udlæg.

Udenrigsministeriet har taget en række disciplinære skridt i denne sag, men det understreger efter Rigsrevisionens vurdering nødvendigheden af, at Udenrigsministeriet sikrer, at repræsentationerne følger Udenrigsministeriets regler, herunder betalingsbekendtgørelsen og den dertil hørende vejledning.

Rigsrevisionen vil ved planlægningen af sine stedlige revisionsbesøg på repræsentationerne være særlig opmærksom på eksportfremmeområdet.

12. Udenrigsministeriet har oplyst, at den gennemsnitlige pris for en række standardprodukter siden 2004 er steget mellem 15 % og 23 % (korrigeret for prisstigninger), hvilket efter Rigsrevisionens opfattelse indikerer, at Danmarks Eksportråds arbejde med at kvalitetssikre og ensarte ydelserne har ført til, at den uønskede underfakturering er reduceret.

13. Danmarks Eksportråd vurderer, at der med disse tiltag er taget højde for den utilsigtede forskelsbehandling af virksomhederne, og har bl.a. til grund for denne vurdering lagt, at 96 % af Danmarks Eksportråds kunder er tilfredse med den leverede service. Jeg finder dette tilfredsstillende.

V. Ambitiøse og dækkende mål for aktiviteterne

14. Det fremgik af mit notat af 2. september 2004, at jeg ville følge Danmarks Eksportråds arbejde med at udmønte mål for aktiviteterne, herunder om der opstilles ambitiøse og dækkende mål for Danmarks Eksportråds aktiviteter, og hvordan målene operationaliseres.

15. En af de problemstillinger, Rigsrevisionen rejste i beretningen om Danmarks Eksportråd, var, at den generelle forretningsservice med op mod halvdelen af Danmarks Eksportråds aktiviteter burde være afspejlet i Danmarks Eksportråds resultatkontrakt ved mere dækkende mål for området og gennem en operationalisering af målene i de lokale kontrakter.

Danmarks Eksportråd udarbejdede i 2004 en ny rullende strategi for 2005-2007, hvor 3 nye fokusområder i 2005 blev fremhævet: kundefremme, generel forretningsservice og kommunikationsindsatsen. Alle måltal på eksportfremmeområdet blev ligeledes opjusteret i forhold til målene for 2004, så de fremstår mere ambitiøse. Desuden blev de årlige målinger af den samfundsmæssige nytte af Danmarks Eksportråd udvidet til også at omfatte en måling af effekten af Danmarks Eksportråds

generelle forretningsservice. Målingerne viste, at henholdsvis 63 % af kunderne i 2004 og 59 % af kunderne i 2005 har oplevet positiv nytteværdi af de ikke-betalingsbelagte ydelser.

16. I 2005 udarbejdede Danmarks Eksportråd en ny strategi, der fastlægger målsætningerne for Danmarks Eksportråds indsats for perioden 2006-2009. Der er 5 strategiske målsætninger i strategien, én for hvert af de 4 forretningsområder: internationalisering, internationale rammebetingelser, innovation og investeringsfremme samt én tværgående strategisk målsætning for fokusområdet: små og mellemstore virksomheder, SMV. På baggrund af den nye strategi har Danmarks Eksportråd arbejdet med formulering af en ny effektmåling til afløsning af samfundsnyttemålingen. Hensigten med den nye effektmåling er at måle mere bredt på effekten af Danmarks Eksportråds arbejde end blot måling af mereksport. Desuden er det meningen, at målingen skal danne basis for opstilling af nye mål i repræsentationernes resultatkontrakter til supplerende af indtjeningsmålet, så fokus flyttes fra indtjening for Danmarks Eksportråd til, hvilke ydelser der skaber effekt for virksomhederne, og hvor Danmarks Eksportråds ydelser har en afgørende effekt.

Dette tiltag imødekommer den kritik, Rigsrevisionen rejste i beretningen, om, at der var et for ensidigt fokus på indtjeningsmålet i resultatkontrakter mellem Danmarks Eksportråd og repræsentationerne.

17. Danmarks Eksportråd havde tidligere egne resultatkontrakter med repræsentationerne, men fra 2005 er der indført én fælles resultatkontrakt for repræsentationerne for hele Udenrigsministeriets område, hvori Danmarks Eksportråds resultatmål indgår som en integreret del. Der er som noget nyt etableret en kobling mellem resultatkontrakterne og UMTid, som i praksis vil sige, at de relevante tidsregistreringskonti for de enkelte mål identificeres i kontrakterne. Dette skal sikre en større sammenhæng mellem resultatkontrakten og den resursebærende del af mål- og resultatstyringen.

18. Jeg finder det tilfredsstillende, at Danmarks Eksportråd har arbejdet målrettet med at opsætte mere ambitiøse og dækkende mål for aktiviteterne, og at disse er blevet operationaliseret i strategi-handlingsplaner og i resultatkontrakter.

VI. Bedre udnyttelse af resurserne, herunder positiv udvikling i produktiviteten

19. Det fremgik af mit notat af 2. september 2004, at jeg ville følge, om Udenrigsministeriet sikrer en bedre udnyttelse af resurserne, herunder en positiv udvikling i produktiviteten.

20. Danmarks Eksportråd har udarbejdet en produktivitetsanalyse med henblik på at sammenligne produktivetsforskelle mellem de enkelte repræsentationer. Danmarks Eksportråd har anvendt den samme analysemodel, som den Rigsrevisionen anvendte i beretningen om Danmarks Eksportråd. Analysen viser, at der har været en indsnævring af produktivetsforskelle på omkring 10 % mellem repræsentationerne. På baggrund af analysen har Danmarks Eksportråd beregnet den gennemsnitlige produktivetsfremgang fra 2003 til 2006 til 52 %.

21. Danmarks Eksportråds globale resurseanvendelse tilpasses grundlæggende én gang årligt i forbindelse med Udenrigsministeriets samlede mål- og resultatstyringsproces. Den overordnede trend har i de seneste år været en styrkelse af indsatsen i Asien og nedjustering af indsatsen i Vesteuropa. Baggrunden herfor er såvel regeringens som Danmarks Eksportråds bestyrelses ønske om, at Udenrigsministeriet generelt skal styrke resurseanvendelsen gradvist uden for Vesteuropa, især på vanskelige, potentielle vækstmarkeder.

Danmarks Eksportråd har i forbindelse med de sidste 3 års mål- og resultatstyringsproces og ved åbning af nye handelskontorer omprioriteret resurseallokeringen på en række repræsentationer samt gennemført konverteringer af udsendte stillinger til lokalt ansatte medarbejdere for at styrke de omprioriterede markeder og sektorer.

Danmarks Eksportråd har oplyst, at opfølgningen over for de repræsentationer, der ifølge kunderelationssystemet vil have svært ved at nå årets resultatmål, normalt finder sted 3-4 gange om året.

22. Det er min opfattelse, at Danmarks Eksportråd arbejder målrettet med at optimere resurseallokeringen og øge repræsentationernes produktivitet. Jeg konstaterer, at der har været en vis indsnævring i produktivitetsforskellene mellem repræsentationerne. Jeg konstaterer ligeledes, at der har været en positiv udvikling i produktiviteten for gennemsnitsrepræsentationen. Dette finder jeg tilfredsstillende.

VII. Sammenfatning

23. Det er min samlede vurdering, at Udenrigsministeriet og Danmarks Eksportråd har arbejdet tilfredsstillende med de områder, som blev fremhævet i beretningen og i statsrevisorernes bemærkninger til beretningen.

Danmarks Eksportråd har forelagt sagen vedrørende brug af budgetvejledningens undtagelsesbestemmelse for Finansministeriet, som har erklæret sig enig i, at Danmarks Eksportråds aktiviteter har en sådan karakter, at de falder ind under budgetvejledningens undtagelsesbestemmelse. Udenrigsministeriet har indført et tidsregistreringssystem, der i løbet af 2007 forventes at kunne anvendes af alle medarbejdere. Danmarks Eksportråd har desuden iværksat en række initiativer for at dæmme op for den uensartede behandling af Danmarks Eksportråds kunder, herunder den omfattende underfakturering. Ligeledes har Danmarks Eksportråd arbejdet målrettet med at opsætte mere ambitiøse og dækkende mål for aktiviteterne, og disse er blevet operationaliseret i strategihandlingsplaner samt interne og eksterne resultatkontrakter. Endelig er det min vurdering, at Danmarks Eksportråd arbejder målrettet med at optimere resurseallokeringen og øge repræsentationernes produktivitet.

Med dette notat betragter jeg hermed beretningssagen som afsluttet.

Henrik Otbo

Nr. 14 2003

RIGSREVISIONEN

Den 3. april 2006

Beretning om Energistyrelsens tilsyn med energikonsulenter og kontrol med energibesparende tilskud

Notat til statsrevisorerne

om

den fortsatte udvikling i sagen om Energistyrelsens tilsyn med energikonsulenter og kontrol med energibesparende tilskud (beretning nr. 14/03)

I. Indledning

1. Jeg ville på 2 områder følge Energistyrelsens fortsatte initiativer, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2003, s. 211. Jeg ville for det første følge arbejdet med at forbedre tilsynet og kontrollen med ordningerne. Dette omfatter, om Energistyrelsen har sikret opfyldelsen af de opstillede mål for kvalitetskontrollen. Herudover ville jeg følge opfølgningen af pensionist-sagerne, idet Energistyrelsens overvejelser om at gennemføre yderligere kontrolundersøgelser – set i relation til udbyttet heraf – ville blive forelagt bevillingsmyndighederne.

II. Tilsynet og kontrollen med ordningerne

Energimærkningsordningen

2. Rigsrevisionen har modtaget oplysninger om antal kontroller og resultatet heraf vedrørende energimærkningsordningen (små bygninger mv.) for 2004 og 2005 fra Energistyrelsen. Resultatet af kvalitetssikringen fremgår af tabel 1, hvor resultaterne fra 2003, som fremgår af beretning nr. 14/03, ligeledes er bragt.

Tabel 1. Antal gennemførte kontroller og resultatet heraf 2003-2005 (energimærkningsordningen)

	2003	2004	2005
	----- Antal -----		
Antal kontroller:			
Planlagte kontroller	100	100	100
Gennemførte kontroller	100	100	112
	----- % -----		
Resultat af kontrollen:			
I orden	55	48	61
Mindre væsentlige fejl.....	19	30	21
Væsentlige fejl.....	26	22	18

Det fremgår af tabellen, at der blev gennemført henholdsvis 100 og 112 kontroller i 2004 og 2005. Kontrolantallet levede således op til planen.

Det fremgår endvidere, at antallet af mærker med væsentlige fejl er faldet fra 26 % i 2003 til 18 % i 2005. Udviklingen i antallet af mærker, der betegnes som i orden, er mindre entydig. Jeg bemærker dog, at flest mærker fik karakteren i orden i 2005.

Jeg finder det tilfredsstillende, at antallet af kontroller i 3 år har levet op til det planlagte. Jeg noterer samtidig, at der er en tendens til, at kvaliteten af mærkerne forbedres.

Energiledelsesordningen

3. Rigsrevisionen har modtaget oplysninger om antal kontroller og resultatet heraf vedrørende energiledelsesordningen (store bygninger mv.) for 2004 og 2005 fra Energistyrelsen. Da vurderingskriterierne blev ændret fra 2003 til 2004, har det ikke været muligt at sammenligne kvaliteten af mærkerne i 2003 med kvaliteten i 2004 og 2005 for energiledelsesordningen. Resultatet af kvalitetssikringen fremgår af tabel 2.

Tabel 2. Antal gennemførte kontroller og resultatet heraf 2004-2005 (energiledelsesordningen)

	2003	2004	2005
	----- Antal -----		
Antal kontroller:			
Planlagte kontroller	-	192	192
Gennemførte kontroller	113	192	179 ¹⁾
	----- % -----		
Resultat af kontrollen:			
Ingen bemærkninger	-	82	74
Væsentlige bemærkninger	-	13	16
Ikke acceptabelt	-	6	11
¹⁾ Resultaterne af kontrollerne for 2005 er opgjort pr. 5. april 2006.			

Det fremgår af tabel 2, at 179 af de planlagte 192 kontroller i 2005 var færdiggjort med udgangen af 1. kvartal 2006. Antallet af kontroller er dermed forøget i forhold til 2003, hvor der kun blev gennemført 113 kontroller.

Når målet for 2005 ikke helt blev opfyldt, skyldes det, at formanden for registreringsudvalget afkortede kontrakten med det firma, der foretog kontrollerne, før de sidste kontroller var gennemført. Begrundelsen for dette skridt var, at udvalget flere gange havde klaget over upræcise indstillinger fra firmaet. For at sikre at ca. 2 % af mærkerne fortsat blev underkastet teknisk revision, lod udvalget et andet firma udføre revision af et mindre antal mærker. Jeg konstaterer, at der i 2004 blev gennemført det planlagte antal kontroller, og at Energistyrelsen med udgangen af 1. kvartal 2006 næsten har opfyldt målet for 2005.

4. Jeg har også vurderet kvaliteten af mærkerne vedrørende energiledelsesordningen. Energistyrelsen gennemførte en opstramning af ordningens kvalitetskrav i april 2005 på baggrund af statsrevisorernes beretning.

Det fremgik af beretning nr. 14/03, at først når afvigelsen mellem et kontrolmærke og det oprindelige mærke var over 75 %, betød det, at energimærket ikke kunne accepteres. Det nye administrationsgrundlag fra april 2005 fastsætter, at afvigelser på over 50 % på beregning af energi- eller vandbesparelser eller økonomi betyder, at et energimærke ikke accepteres. Som det fremgår af tabel 2, er kvaliteten af energiledelsesordningens mærker generelt bedre end for energimærkeordningen, idet der ikke var bemærkninger til ca. 80 % af mærkerne i 2004 og 2005. Dog fremgår det af tabel 2, at der er sket en stigning i antal mærker, som ikke kan accepteres, fra 6 % i 2004 til 11 % i 2005. Energistyrelsen har oplyst, at stigningen fra 2004 til 2005 i ikke acceptable mærker, som det fremgår af det reviderede administrationsgrundlag for kvalitetssikring af ordningen, kan tilskrives de øgede krav til mærkernes kvalitet.

Jeg finder derfor samlet set, at kontrollen med og tilsynet med mærkerne på energiledelsesområdet er blevet forbedret.

III. Opfølgningen på pensionistsagerne

5. Jeg bemærkede i mit notat til statsrevisorerne af 5. maj 2003, at overvejelser om at gennemføre yderligere kontrolundersøgelser af pensionistordningerne set i relation til udbyttet heraf ville blive forelagt bevillingsmyndighederne.

6. Transport- og energiministeren orienterede ved Akt 129 11/5 2005 Finansudvalget om, at ministeriet ikke ville gennemføre yderligere undersøgelser af tilskud udbetalt under pensionistordningen. Beslutningen blev truffet med udgangspunkt i resultatet af stikprøveundersøgelsen af tilskud udbetalt i 1999. Finansudvalget tog ministerens orientering til efterretning.

Når ministeriet valgte ikke at gennemføre yderligere undersøgelser, skyldtes det bl.a.:

- Ordningen ophørte den 31. december 2003, og der ville derfor ikke være en præventiv effekt af yderligere undersøgelser.
- Der ville ikke være en samfundsøkonomisk gevinst ved at gennemføre kontrolundersøgelser også for perioden 2000-2003. Udgifterne til en gennemgang af sager for denne periode forventedes ifølge Energistyrelsen at udgøre 15-20 mio. kr. Et forventet tilbagebetalingskrav forventedes højst at udgøre 16 mio. kr. Der var her tale om et beløb, der i givet fald ville blive overført fra den kommunale sektor til staten.

7. Jeg konstaterer, at Transport- og Energiministeriet har besluttet ikke at gennemføre yderligere kontrolundersøgelser, og finder, at spørgsmålet er afsluttet tilfredsstillende med ministerens orientering af Finansudvalget.

IV. Afslutning

8. Jeg finder samlet, at Energistyrelsen har forbedret tilsynet og kontrollen med ordningerne. I 2004 og 2005 blev der stort set gennemført det antal kontroller med kvaliteten af mærkerne, som var planlagt. Jeg konstaterer samtidig, at der er en tendens til, at kvaliteten af mærkerne under energimærkningsordningen er forbedret. Samtidig er der sket en væsentlig opstramning af kvalitetskravene til energiledelsesordningen.

Med orienteringen af Folketingets Finansudvalg finder jeg, at opfølgningen vedrørende pensionistordningen er afsluttet tilfredsstillende.

Med dette notat betragter jeg beretningssagen som afsluttet.

Henrik Otbo

Nr. 15 2003

RIGSREVISIONEN

Den 7. februar 2007

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2003

Notat til statsrevisorerne om den fortsatte udvikling i 3 sager i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2003 (beretning nr. 15/03)

Ad beretningens kap. III.I. § 15. Socialministeriet, pkt. 179

1. I mit notat til statsrevisorerne af 14. februar 2006, pkt. 2, tilkendegav jeg, at jeg fortsat ville følge budgetteringen af bevillingen til forskudsvis udbetaling af børnebidrag, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2004, s. 57.

Jeg kan konstatere, at Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender har indgået midlertidig aftale med Danmarks Statistik om leverance af data på området for 2006 og 2007, hvorefter ministeriet forventer at indgå en permanent aftale om leverance af data.

Jeg betragter hermed sagen som afsluttet.

Ad beretningens kap. III.I. § 15. Socialministeriet, pkt. 181

2. I mit notat til statsrevisorerne af 14. februar 2006, pkt. 3, tilkendegav jeg, at jeg fortsat ville følge Ankestyrelsens arbejde med at udligne kontoen for årsafslutningsdifferencer, som afventede en endelig afklaring, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2004, s. 57.

Differencen opstod i forbindelse med en ressortomlægning i november 2001, hvor de frivillige forsikringsordninger for selvstændige og mindre private arbejdsgivere overgik fra Ankestyrelsen til Beskæftigelsesministeriet.

I marts 2006 blev der nedsat en arbejdsgruppe med det formål at afdække årsagerne til differencen. Ankestyrelsen, Socialministeriet, Beskæftigelsesministeriet og Økonomistyrelsen var repræsenteret i arbejdsgruppen. Arbejdsgruppen har ikke fundet en entydig forklaring på årsagen til differencen, men derimod fundet indikationer, der kan pege på årsagen til differencens opståen. Arbejdsgruppens konklusion er, at differencen skyldes en række bogføringsfejl vedrørende forsikringsordningerne. Arbejdsgruppen finder samtidig, at det ikke er sandsynligt, at der er sket svig eller andre former for bedrageri.

Det er Ankestyrelsens opfattelse, at differencen inden afslutningen af regnskabet for 2006 bør udlignes ved en udgiftsførsel i Beskæftigelsesministeriet på § 34.11.01. Arbejdsmarkedsfond, underkonto 40. Bidrag fra frivilligt forsikrede eller underkonto 50. Bidrag fra forsikrede mindre arbejdsgivere. Socialministeriet, Beskæftigelsesministeriet og Økonomistyrelsen har tilsluttet sig denne løsning.

Jeg kan tilslutte mig den foreslåede løsning til udligning af differencen og forventer, at denne bliver foretaget inden afslutningen af regnskabet for 2006. Jeg finder det imidlertid utilfredsstillende, at en årsafslutningsdifference konstateret i 2002 først finder en afklaring efter mere end 4 år.

Jeg betragter hermed sagen som afsluttet.

Ad beretningens kap. III.J. § 16. Indenrigs- og Sundhedsministeriet, pkt. 192

3. I mit notat til statsrevisorerne af 14. februar 2006, pkt. 4, tilkendegav jeg, at jeg fortsat ville følge udviklingen i Sundhedsstyrelsens opsparing, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2004, s. 57-58.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har i december 2006 oplyst, at Sundhedsstyrelsens opsparing forventes at falde med 29,4 mio. kr. i 2006, så opsparingen ultimo 2006 forventes at være på ca. 48 mio. kr. Heraf vedrører de 4,2 mio. kr. andre tilskudsfinansierede aktiviteter. Der er ingen opsparing fra den indtægtsdækkede virksomhed. Af de resterende 43,6 mio. kr. er ca. 18,3 mio. kr. disponeret til det forløbsbaserede landspatientregister, 13,3 mio. kr. er afsat til andre projekter, 4,5 mio. kr. skyldes for sene leverancer på indkøb i 2006, mens de resterende midler er afsat til et højere aktivitetsniveau i 2007.

Jeg finder det tilfredsstillende, at Sundhedsstyrelsens opsparing er faldet i 2006, samt at Sundhedsstyrelsen har en plan for anvendelse af de opsparede midler.

Jeg betragter hermed sagen som afsluttet.

Henrik Otbo

Nr. 3 2004

RIGSREVISIONEN

Den 8. august 2006

Beretning om Ørestads- og Metroprojektet (nr. 2)*Notat til statsrevisorerne**om**den fortsatte udvikling i sagen om Ørestads- og Metroprojektet (nr. 2)**(beretning nr. 3/04)***I. Indledning**

1. I mit notat af 29. april 2005 oplyste jeg, at jeg i et fortsat notat ville orientere statsrevisorerne om status for reorganiseringen af Ørestadsselskabet I/S og om selskabets økonomi samt om de nye styringsmæssige rammer for selskabet.

II. Reorganiseringen af Ørestadsselskabet I/S

2. Transport- og energiministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at regeringen i oktober 2004 havde taget initiativ til en reorganisering af Ørestadsselskabet I/S og en etablering af en cityring.

Transport- og Energiministeriet har i juni 2006 oplyst, at reorganiseringen af Ørestadsselskabet I/S sker i forbindelse med udvidelsen af Metroen med en cityring. Regeringen indgik i februar 2006 en aftale med Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre og Dansk Folkeparti om etablering af en cityring. Socialistisk Folkeparti har efterfølgende tilsluttet sig aftalen om cityringen.

3. Aftalen om cityringen skal udmøntes i 3 lovforslag samt en bekendtgørelse om indtægtsdelingen af passagerindtægter i den kollektive trafik i hovedstadsområdet.

Det første lovforslag blev fremsat i januar 2006 og vedrører en opløsning af Østamagerbaneselskabet I/S. Transport- og Energiministeriet har oplyst, at Østamagerbaneselskabet I/S' forventede gæld pr. 1. januar 2007 udgør 120 mio. kr. ifølge selskabets likviditetsbudget, hvoraf ca. 55 mio. kr. skulle have været finansieret af Københavns Amt, hvis ikke amtet var blevet nedlagt. Lovforslaget er en konsekvens af, at Københavns Amt, som ejer 45 % af Østamagerbaneselskabet I/S, bliver nedlagt i forbindelse med kommunalreformen. Efter lovforslaget overtager Ørestadsselskabet I/S med virkning fra 1. januar 2007 Østamagerbaneselskabet I/S' aktiver og passiver, rettigheder og pligter, ligesom Ørestadsselskabet I/S overtager Københavns Amts rettigheder og pligter over for Østamagerbaneselskabet I/S. Lovforslaget blev vedtaget som lov nr. 310 af 19. april 2006 af Folketinget.

Københavns Amt har i KommuneKredit optaget kortfristede lån til finansiering af indskud i Østamagerbaneselskabet I/S. Amtets gæld kan opgøres til ca. 695 mio. kr. pr. 1. januar 2007. Disse lån er ikke omfattet af loven om opløsning af Østamagerbaneselskabet I/S og vil derfor ikke blive overtaget af Ørestadsselskabet I/S, men vil i stedet indgå i de almindelige forhandlinger i forbindelse med opgørelse og fordeling af amtskommunens nettoformue efter bestemmelserne i lov nr. 539 af 24. juni 2005 om visse proceduremæssige spørgsmål i forbindelse med kommunalreformen (procedureloven).

I medfør af loven er der udstedt bekendtgørelse nr. 877 af 16. september 2005 om fordeling af aktiver og passiver, rettigheder og pligter og ansatte som følge af opgaveflytninger. Ifølge bekendtgørelsens § 4, stk. 2, fordeles amtskommunernes nettoformue med 11 % til staten, 74 % til regionerne og 15 % til kommunerne. For Københavns Amt vil fordelingen af nettoformuen ske til staten, Hovedstadsregionen og kommunerne i Københavns Amt.

4. I forbindelse med Folketingets behandling af lovforslaget stillede Trafikudvalget en række spørgsmål til ministeren om gældsproblematikken. Trafikudvalget spurgte således til bl.a. rimeligheden af, at gælden bliver overført til Hovedstadsregionen og kommunerne i regionen samt til fordelingsmodellen mellem gæld og selskab.

Jeg kan konstatere, at det i bemærkningerne til lovforslaget om opløsning af Østamagerbaneselskabet I/S direkte er nævnt, at amtets gæld på ca. 695 mio. kr. ikke er omfattet af lovforslaget, men derimod skal behandles efter reglerne i procedureloven.

Transport- og energiministeren oplyste i den forbindelse i en række svar til Trafikudvalget, bl.a. svar af 14. marts 2006 på spørgsmål nr. 5, 10 og 15, at en forudsætning for anlægget af Østamagerbanen var, at Københavns Amt, hvilket vil sige borgerne i amtet, forpligtede sig til at finansiere sin andel af anlægsudgifterne. Ved en nedlæggelse af amtet er det derfor rimeligt, at gælden primært tilfalder de borgere, der oprindeligt havde gælden, og som også skulle bære gælden, hvis amtet ikke blev nedlagt. Særligt om fordelingsmodellen oplyste ministeren, at modellen var valgt for at sikre et klart ejeransvar for Metroprojektet med kun 2 ejere, selv om modellen indebar en afvigelse fra det almindelige princip ved procedureloven, hvorefter beløbet på de 55 mio. kr. også skulle have indgået i delingsforhandlingerne. Ministeren oplyste om Ørestadsselskabet I/S' økonomiske muligheder for at overtage gælden, at finansieringen af Københavns Amts ejerandel aldrig var indgået i Ørestadsselskabet I/S' låneramme, ligesom det ikke havde været forudsat, at lånerammen skulle kunne håndtere amtets forpligtelser i forbindelse med Østamagerbanen. Ørestadsselskabet I/S' låneramme ville kunne håndtere den økonomiske belastning med overtagelse af amtets aktiviteter i Østamagerbaneselskabet I/S pr. 1. januar 2007, men amtets finansieringsgæld vil ikke kunne håndteres inden for den nuværende låneramme.

5. Transport- og Energiministeriet forventer, at de 2 øvrige lovforslag bliver fremsat for Folketinget i november 2006. Lovforslagene vedrører henholdsvis et projekterings- og anlægsforslag af cityringen og en reorganisering af Ørestadsselskabet I/S og Københavns Havn A/S.

Transport- og Energiministeriet forventer endelig, at et forslag til en bekendtgørelse om indtægtsfordelingen af passagerindtægter i den kollektive trafik i hovedstadsområdet bliver fremsat for Folketinget i november 2006.

6. Jeg vil fortsat følge reorganiseringen af Ørestadsselskabet I/S og orientere statsrevisorerne, når der foreligger nyt i sagen.

III. Ørestadsselskabet I/S' økonomi

7. I den politiske aftale om etablering af en cityring indgår også en løsning på uenigheden i det fælles takstsamarbejde om indtægtsfordelingen for passagerer i Metroen. Ifølge aftalen vil Metroen fra 2007 modtage en passagerindtægt pr. metrorejse, som svarer til det beløb på 8,16 kr., som Ørestadsselskabet I/S har forudsat i likviditetsbudgetter fra 2003. Ørestadsselskabet I/S vil frem til 2007 modtage en afregning på 6,18, kr. svarende til det forslag, som HUR (Hovedstadens Udviklingsråd) har fremlagt.

Transport- og energiministeren har i februar 2006 orienteret Ørestadsselskabet I/S ved dets bestyrelsesformand om aftalen og henstillet, at Ørestadsselskabet I/S' budgetter og regnskaber bliver indrettet efter den nye model. Ministeren har samtidig understreget, at indtægtsfordelingen skal udmøntes i den i pkt. 3 nævnte bekendtgørelse, som skal forelægges for Folketinget, forinden indtægtsfordelingen træder i kraft.

8. Det fremgår videre af den politiske aftale, at reinvesteringer i cityringen skal indgå i den samlede anlægsudgift.

Ørestadsselskabet I/S har ikke indeholdt reinvesteringer i likviditetsbudgetter for den eksisterende Metro. Ifølge den politiske aftale af februar 2006 vil reinvesteringer i den eksisterende Metro blive finansieret af ejerne.

9. Passagertallet for Metroen i 2005 blev på 36 mio. passagerer. Ørestadsselskabet I/S havde i december 2004 forventet, at passagertallet ville blive 44 mio. passagerer. Ørestadsselskabet I/S reducerede skønnet på 44 mio. passagerer med 18 % i oktober 2005 til 36 mio. passager, hvilket blev det endelige resultat.

Ørestadsselskabet I/S begrundede det lavere passagertal som en afledet effekt af dels bombeprængningerne i Londons undergrundsbane, dels problemer med driftsstabilitet på øvrige tog.

Ørestadsselskabet I/S anvender en trafikmodel OTM (ØrestadsTrafikModellen) til at udarbejde sine langsigtede passagerprognoser for Metroen. Ifølge OTM-prognoseberegningen fra 2002 blev der forudsat et passagertal på 61 mio. i 2005. Transport- og Energiministeriet har henvist til, at OTM-prognosen ikke tager højde for indsvingsperioden, dvs. den periode, der går, inden passagerer har tilpasset vaner og rejsemønstre på Metroen.

10. Transport- og Energiministeriet har oplyst, at entreprenørselskabet COMET har rejst et krav på ca. 2 mia. kr., som Ørestadsselskabet I/S i det væsentlige har afvist. COMET har efterfølgende indbragt kravet for voldgift. Voldgiftssagen forventes først afgjort i 2008-2009.

11. Transport- og Energiministeriet har med henvisning til Kammeradvokaten oplyst, at i retssagen Amager Metro Gruppen mfl. mod Naturklagenævnet, der vedrører Naturklagenævnets afgørelse af plangrundlaget for Metroens 3. etape (Østamagerbanen), kan Østre Landsrets dom i sagen forventes at foreligge i januar 2007. Dommen vil kunne ankes til Højesteret. I retssagen De Samvirkende Købmænd (DSK) mod Naturklagenævnet, der vedrører Naturklagenævnets afgørelse om, hvorvidt projektet for butikscentret Fields er i overensstemmelse med lokalplanen for området, er der endnu ikke berammet domsforhandling. Det er derfor ikke muligt at oplyse nærmere om, hvornår en dom kan forventes at foreligge.

12. Kvartalsrapporten for 1. kvartal 2006 er tiltrådt af Ørestadsselskabet I/S' bestyrelse den 17. maj 2006. Det fremgår af kvartalsrapporten, at periodens resultat udviser et overskud på 1.062 mio. kr. mod et budgetteret underskud på 33 mio. kr. For hele 2006 budgetteres der nu med et overskud på 497 mio. kr. i forhold til det tidligere budgetterede underskud på 690 mio. kr. Årsagen til forbedringerne er i det væsentlige et forbedret salg af arealer i Ørestad. Salget i 1. kvartal 2006 udgør 1.487 mio. kr. mod budgetteret 250 mio. kr., og resultatet for arealudvikling ligger 1.200 mio. kr. over sidste års resultat og 1.085 mio. kr. over budgettet. Som følge af den gunstige udvikling i arealsalget har Ørestadsselskabet I/S pr. 15. marts 2006 hævet priserne på erhvervsjord til 4.000 kr. ekskl. infrastrukturbidrag.

Som følge af ændring i en række forudsætninger i det tidligere likviditetsbudget, herunder bl.a. større arealsalg end forventet og afklaring af takstindtægterne for perioden 2004-2006, har Ørestadsselskabet I/S udarbejdet et nyt likviditetsbudget for 2006 i april 2006. Af det udarbejdede likviditetsbudget fremgår det, at det er selskabets forventning, at likviditetstrækket vil være på sit maksimum i 2005 med 14,7 mia. kr., og at gælden forventes tilbagebetalt i 2038, hvilket er 10 år tidligere end forudsat i selskabets tidligere likviditetsbudget for 2005 udarbejdet i december 2004.

13. Jeg vil fortsat følge sagerne om Ørestadsselskabet I/S' økonomi og orientere statsrevisorerne, når der foreligger nyt i sagerne.

IV. Nye styringsmæssige rammer for Ørestadsselskabet I/S

14. Transport- og energiministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at lånerammestyringen skal erstattes/suppleres med nye styringsmæssige rammer i forbindelse med reorganiseringen af Ørestadsselskabet I/S.

Transport- og Energiministeriet har i juni 2006 oplyst, at der i arbejdet med lovforslaget om den fremtidige organisering af Ørestadsselskabet I/S og Københavns Havn A/S indgår modeller for den fremtidige styring af Ørestadsselskabet I/S. Ministeriet har endnu ikke fastlagt en konkret model.

---

15. Jeg vil fortsat følge sagen om de nye styringsmæssige rammer for Ørestadsselskabet I/S og orientere statsrevisorerne, når der foreligger nyt i sagen.

Henrik Otbo

Nr. 18 2004

RIGSREVISIONEN

Den 7. februar 2007

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004

Notat til statsrevisorerne om den fortsatte udvikling i 4 sager i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004 (beretning nr. 18/04)

Ad beretningens kap. III.E. § 8. Økonomi- og Erhvervsministeriet, pkt. 100

1. I mit notat til statsrevisorerne af 1. marts 2006, pkt. 10, tilkendegav jeg, at jeg ville følge gennemførelsen af Energitilsynets initiativer vedrørende varmeforsyningsvirksomheder, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2004, s. 272.

Initiativerne bestod i at iværksætte rykkerprocedurer ved manglende indberetninger, foretage analyser af virksomhedernes regnskabsdata om indtægts- og omkostningsforhold, etablere et digitaliseret indberetnings- og registreringsystem og offentliggøre de anmeldte forbrugerpriser.

Energitilsynet oplyste i januar 2007, at der er etableret rykkerprocedurer for rykning af fjernvarmeforsyningsvirksomheder, og at der i 2007/2008 arbejdes på at etablere elektroniske rykkerprocedurer.

Dette finder jeg tilfredsstillende.

Energitilsynet har i 2006 gennemført en stikprøveundersøgelse af 26 fjernvarmeforsyningers budgetter og regnskaber. Undersøgelsen viste fejl og regnskabsmæssig overdækning i en række forsyninger og resulterede i, at 10 fjernvarmeværker blev pålagt at betale 90 mio. kr. tilbage til varmekunderne. Energitilsynet har som opfølgning på undersøgelsen besluttet at gennemgå samtlige fjernvarmeværkers opsparring og henlæggelser i 2007.

Jeg finder Energitilsynets stikprøveanalyse i 2006 tilfredsstillende og forventer, at Energitilsynet også fremover udarbejder periodiske analyser af anlæggenes indtægts- og omkostningsforhold.

Energitilsynet oprettede i 2006 i samarbejde med Energistyrelsen et elektronisk indberetnings- og registreringsystem, EnergiData Online. Systemet er blevet idriftsat etapevis, og Energitilsynet forventer, at systemet vil være færdigudviklet medio 2007. Den del af systemet, der er idriftsat, indeholder januar 2007 sammenlignelige forbrugerpriser for 260 af de i alt 450 varmeforsyningsvirksomheder. Energitilsynet forventer, at forbrugerpriserne på fjernvarme offentliggøres i februar 2007.

Jeg vil fortsat følge Energitilsynets initiativer for at sikre et opdateret, offentligt tilgængeligt register over samtlige varmeforsyningsvirksomheder.

Ad beretningens kap. III.M. § 19. Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, pkt. 199

2. I mit notat til statsrevisorerne af 1. marts 2006, pkt. 24, tilkendegav jeg, at jeg ville følge Syddansk Universitets (SDU) arbejde med at forbedre it-sikkerheden, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2004, s. 274.

Rigsrevisionen har i november 2006 ved et revisionsbesøg undersøgt status for SDU's arbejde med at forbedre it-sikkerheden. Det er min vurdering, at der er sket en betydelig forbedring i SDU's it-sikkerhed, og at denne, på trods af enkelte mangler vedrørende risikovurderinger, beredskabsplan og klassificering af data, nu er tilfredsstillende.

Jeg betragter hermed sagen som afsluttet.

Ad beretningens kap III.N. § 20. Undervisningsministeriet, pkt. 215

3. I mit notat til statsrevisorerne af 1. marts 2006, pkt. 28, tilkendegav jeg, at jeg forventede, at Undervisningsministeriet sikrede, at regnskabsaflæggelsen for Nævnet vedrørende EU-oplysning blev forbedret, og at jeg ville følge sagen, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2004, s. 275.

Drøftelser mellem nævnet og Undervisningsministeriet resulterede i, at ministeriet fremsatte et aktstykke, hvoraf det fremgik, at nævnet fandt det nødvendigt at sikre en optimal sekretariatsbetjening af nævnet, herunder sikre en forsvarlig forvaltning af nævnets opgaver. Det var nævnets opfattelse, at der så hurtigt som muligt og uden unødigt forstyrrelse af nævnets varetagelse af dets opgaver burde ske en ændring af den sekretariatsmæssige betjening af nævnet for resten af den indeværende 3-årige periode, der løber fra 2005 til 2007. Nævnet anmodede derfor undervisningsministeren om, at sekretariatsbetjeningen af nævnet hurtigst muligt overgik til Undervisningsministeriet. Nævnet indgik en aftale om overdragelse af sekretariatsopgaven til Undervisningsministeriet pr. 1. juli 2006. Ved Akt 123 11/5 2006 tiltrådte Folketingets Finansudvalg, at der af bevillingen til nævnets administration blev overført ca. 0,8 mio. kr. til dækning af udgifter til sekretariatsbetjening af nævnet i Undervisningsministeriets departement.

Jeg har noteret mig, at sekretariatsbetjeningen, herunder nævnets regnskabsaflæggelse, er overgået til departementet og betragter hermed sagen som afsluttet.

Ad beretningens kap. III.R. § 24. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, pkt. 264

4. I mit notat til statsrevisorerne af 1. marts 2006, pkt. 36, tilkendegav jeg, at jeg ville følge Danmarks Fødevareforsknings økonomistyring, jf. Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2004, s. 276.

Rigsrevisionen har i december 2006 konstateret, at der er sket forbedringer af Danmarks Fødevareforsknings økonomistyring, men at der stadig er områder, hvor økonomistyringen ikke er helt tilfredsstillende. Det drejer sig bl.a. om forvaltningen af eksterne tilskudsmidler, den regnskabsmæssige registrering og betalingsforretningerne.

Jeg vil fortsat følge Danmarks Fødevareforsknings økonomistyring og rapportere herom i beretning om revisionen af statsregnskabet for 2006. Jeg betragter derfor sagen som afsluttet i relation til beretning om revisionen af statsregnskabet for 2004.

Henrik Otbo

Afsnit 2

Beretninger vedrørende 2005

Nr. 1 2005

TRANSPORT- OG ENERGIMINISTEREN

Den 8. februar 2006

Beretning om 7 sager (om Banedanmark) forelagt for Folketingets Finansudvalg

Redegørelse for foranstaltninger og overvejelser i anledning af Statsrevisorernes Beretning nr. 1 2005 om 7 sager (om Banedanmark) forelagt for Folketingets Finansudvalg

Statsrevisoratet har med brev af 13. oktober 2005 fremsendt den ovenfor anførte beretning.

I henhold til lov om revisionen af statens regnskaber mm. § 18, stk. 2, skal jeg inden fire måneder efter statsrevisorernes fremsendelse af en beretning afgive en redegørelse til statsrevisorerne for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til. Jeg skal i den anledning fremkomme med nedenstående redegørelse.

1. Statsrevisorernes bemærkninger

Statsrevisorerne bemærker på baggrund af Rigsrevisionens beretning, at:

- Transport- og Energiministeriets tilsyn med Banedanmark ikke har været tilstrækkeligt. Tværtimod var tilsynet begrænset i en periode, hvor det burde have været øget på grund af usikkerhed i Banedanmarks styring.
- Banedanmarks økonomistyring har været så utilstrækkelig, at oplysningerne til Folketingets Finansudvalg om Banedanmarks fornyelses- og vedligeholdelsesprojekter har været usikre, fejlbehæftede og i flere tilfælde i strid med gældende bevillingsregler.
- Transport- og Energiministeriets sagsbehandling og kvalitetssikring af aktstykkerne har været mangelfuld og tilfældig, selv om departementet kendte til problemerne med Banedanmarks styring.

I forlængelse heraf påtaler Statsrevisorerne, at transport- og energiministeren har ført et utilstrækkeligt tilsyn med Banedanmark. Statsrevisorerne noterer i denne forbindelse, at de tidligere har understreget, at det centrale mål for Transport- og Energiministeriets concern skal være at sikre opfyldelse af de af Folketinget centralt fastsatte mål inden for de økonomiske rammer. Endvidere påtaler Statsrevisorerne skarpt, at ministeren ikke ved samrådet den 13. april 2005 gav fuldt dækkende oplysninger til Finansudvalget om årsagerne til, at bevillingsreglerne ikke blev overholdt.

Jeg vil indledningsvist beskrive Transport- og Energiministeriets tilsyn med Banedanmark, som det var tilrettelagt forud for Rigsrevisionens undersøgelse samt beskrive årsagerne til valget af tilsynsform.

Derefter vil jeg gennemgå Rigsrevisionens bemærkninger og Transport- og Energiministeriets behandling af de seks sager (af de syv), herunder hvilke overvejelser departementet gjorde sig om de seks sager.

Derefter vil jeg beskrive Banedanmarks tiltag til forbedring af virksomhedens økonomistyring og derefter processen for overgang til ansvarshavende bestyrelse.

Sluttelig vil jeg beskrive de overvejelser, som departementet har gjort sig i anledning af Rigsrevisionens kritik. I forlængelse heraf vil jeg beskrive departementets nuværende skærpede tilsyn med Banedanmark, som er etableret med henblik på at sikre, at departementets tilsyn med Banedanmark fremover er tilstrækkeligt. Redegørelsen bygger på den redegørelse, jeg har givet Folketingets Finansudvalg i forbindelse med samrådet den 21. september 2005.

2. Departementets tilsyn med Banedanmark forud for Rigsrevisionens undersøgelse

Transport- og Energiministeriet havde forud for Rigsrevisionens beretning tilrettelagt tilsynet med Banedanmark ud fra Banedanmarks status som produktionsvirksomhed. Lov om Banedanmark, der blev vedtaget af Folketinget i 2003, lægger fast, at Banedanmark er en særlig type statsvirksomhed, der skal styres både som et selskab og som en statsvirksomhed.

Transport- og Energiministeriet fører tilsyn med Banedanmark på tre områder: Et bevillingsmæssigt tilsyn, et kontraktligt tilsyn og et selskabstilsyn.

Det bevillingsmæssige tilsyn tager udgangspunkt i departementets tilsyn med Banedanmark som finanslovsinstitution. Banedanmark er en statsvirksomhed og derfor underlagt en række budget- og bevillingsregler. Departementet skal føre tilsyn med, at bevillingerne og bevillingsreglerne overholdes. Departementet skal forelægge aktstykker for Folketingets Finansudvalg, når dette er nødvendigt, og sikre, at de oplysninger, der fremgår af aktstykkerne, er korrekte.

Departementets tilsyn med bevillingsopfølgning var baseret på en kendt tilsynsmetode med tre årlige rammedegørelser med status for bevillingsoverholdelse og aktstykker samt løbende opfølgning herpå. Dertil kommer tilsynet i forbindelse med udarbejdelse af finanslovsforslag samt årsrapporter, hvori også indgår bevillingsafregninger.

Det kontraktlige tilsyn tager udgangspunkt i »Kontrakt mellem Transport- og Energiministeriets departement og Banedanmark om forvaltning af statens jernbaneinfrastruktur i perioden 2005-2006«, som blev indgået i foråret 2005. Indtil indgåelsen af denne tog det kontraktlige tilsyn udgangspunkt i Resultatkontrakt for Banestyrelsen 2001-2004.

Den nuværende kontrakt udmønter »Aftale mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Kristendemokraterne om Trafik« af 5. november 2003, og indeholder, i modsætning til den tidligere resultatkontrakt med Banestyrelsen, konkrete krav til jernbanenettets ydeevne og tilstand. Derudover indeholder kontrakten et krav om, at Banedanmark skal udvikle et Asset Management system, der skal gøre det muligt at foretage opgørelser af Banedanmarks anlæg og anlæggets tilstand.

Formålet med departementets kontraktlige tilsyn er at opnå sikkerhed for, at Banedanmark lever op til såvel de trafikale ydelseskrav som kravet til udviklingen i tilstanden på nettet, der fremgår af Trafikaftalen fra november 2003.

Selskabstilsynet blev tilføjet i marts 2004 og tager udgangspunkt i tilsynet med Banedanmark som en virksomhed med en bestyrelse.

I forlængelse af Folketingets beslutning om at rendyrke Banedanmarks opgaveportefølje blev der truffet beslutning om, at Banedanmark skulle have en bestyrelse med henblik på at understøtte en styrkelse af ledelsen.

Selskabstilsynets formål er at sikre, at Banedanmark er veldrevet og at forudsætningerne for at blive en veldrevet virksomhed løbende udvikles. Selskabstilsynet er centreret omkring kvartalsmøder mellem transport- og energiministeren og bestyrelsens formandskab samt den administrerende direktør for Banedanmark.

Selskabstilsynet tager udgangspunkt i det tilsyn Transport- og Energiministeriet anvender over for aktieselskaber og aktieselskabslignende selskaber. Det vil sige det tilsyn, departementet fører med f.eks. DSB og Bornholmstrafikken A/S. Her foregår departementets tilsyn med forhold vedr. selskabets udvikling med bestyrelsen som omdrejningspunkt. Baggrunden for at tilrettelægge tilsynet sådan er beskrevet i rapporten »Staten som aktionær«, der er udarbejdet af Transport- og Energiministeriet, Finansministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet i 2003.

Denne metode blev dels valgt på baggrund af Transport- og Energiministeriets gode erfaringer med et sådant tilsyn i forhold til selskaberne på ministerområdet, og dels med henblik på at understøtte bestyrelsens platform i Banedanmark. Målet var, at give bestyrelsen de bedste forudsætninger for at tage fat på de fundamentale og alvorlige problemer i Banedanmark.

Overfor Folketingets Finansudvalg har jeg ved samrådet den 21. september 2005 erkendt, at tilsynet med Banedanmark som skitseret ovenfor, ikke var tilstrækkeligt. Der har ikke været en tilstrækkelig skarp skelnen mellem de behov, der er for overordnet tilsyn med selskaberne på ministerområdet, og som godt kan centreres omkring selskabsmetoden med kvartalsmøderne, og de behov, der er for et mere detaljeret tilsyn med bevillingsoverholdelse, forudsætninger i aktstykker mv. overfor Banedanmark, og som jeg nu må erkende, ikke kan centreres omkring selskabsmetoden. Metoden er ikke god nok, når der er utryghed om økonomistyringen i virksomheden.

I bestræbelserne på at understøtte bestyrelsen er en uhensigtsmæssig stor del af tilsynet blevet håndteret ved kvartalsmøderne. Banedanmark er fortsat underlagt traditionel bevillingsstyring, og

opfølgning via finansloven, rammeredegørelser, aktstykkebehandling mv. finder stadig sted. Men det store fokus på selskabsmodellen har ikke ført til den *skærpelse* af departementets tilsyn med bevillingsoverholdelse og sikring af korrekt og rettidig information af Folketingets Finansudvalg i forbindelse med aktstykker mv., som der er brug for.

Det var tanken, at introduktionen af den tredje tilsynsmetode (selskabstilsynet) oven på de eksisterende to tilsynsmetoder var en skærpelse af det samlede tilsyn med Banedanmark, også selvom Banedanmark ved konstitueringen af bestyrelsen udtrådte af departementets koncernledelse og ledelsesinformationssystem. I dag må jeg erkende, at det ikke blev en skærpelse. I stedet kom de forskellige former for tilsyn til at skygge for hinanden, og derfor blev tilføjelsen af selskabstilsynet ikke – som tiltænkt – en styrkelse.

Jeg har siden konstateret, at departementet burde have taget initiativer til at skærpe det direkte tilsyn med Banedanmarks bevillingsoverholdelse i erkendelse af Banedanmarks mange økonomistyringsproblemer.

3. Rigsrevisionens bemærkninger til de 7 sager

Rigsrevisionens beretning omhandler 7 sager, herunder 6 af de 21 aktstykker vedr. Banedanmark, som Transport- og Energiministeriet i perioden 2003-2005 sendte til Folketingets Finansudvalg.

Rigsrevisionen kritiserer departementets sagsbehandling i 6 af de 7 omtalte sager. I det følgende gennemgås departementets behandling af de 6 sager, herunder hvilke overvejelser departementet har gjort sig herom.

Rigsrevisionens bemærkninger ang. sag nr. 1

Sag nr. 1 omhandler overskridelsen af den negative udsvingsgrænse på § 28.63.05 med 60,9 mio. kr. i 2004. Rigsrevisionen kritiserer departementet for ikke at have fulgt grundigt nok op på udviklingen via finanslovstilsynet trods det forhold, at departementet allerede i maj 2004 vidste, at Banedanmark opererede i det negative udsvingsområde. Rigsrevisionen kritiserer departementet for at have ført et for overordnet tilsyn baseret på selskabstilsynet.

Jeg har noteret mig Rigsrevisionens bemærkning om, at departementets tilsyn med Banedanmark var for overordnet. Jeg vil dog gerne bemærke, at departementet nøje fulgte Banedanmarks økonomi i tilknytning til rammeredegørelserne. I forbindelse med rammeredegørelserne modtog departementet information fra Banedanmark om prognosen for forbrug over udsvingsgrænsen, i april 2004 på 66 mio. kr., i september 2004 121 mio. kr. og i november 2004 122 mio. kr. Det maksimale udsving måtte være 135 mio. kr. Banedanmarks udsving endte med at være 196 mio. kr.

Det skal i den forbindelse anføres, at Banedanmark i tidligere år havde realiseret et lavere forbrug ved udgangen af året end det, der blev indmeldt på rammeredegørelserne.

I forbindelse med kvartalsmødet den 17. juni 2004, hvor Banedanmark indmeldte det forventede forbrug på kontoen, blev det fra min side påpeget og fastslået, at der ikke var overensstemmelse mellem budgettallene og de bevillinger, der fremgik af finansloven.

Dette forhold var fortsat et problem i forbindelse med rapporteringen til kvartalsmødet i september 2004. Derfor blev det også på det pågældende møde fra ministeriets side kraftigt indskærpet, at Banedanmarks rapportering skulle tage udgangspunkt i de bevillingsmæssige rammer og ikke i interne budgetforudsætninger i Banedanmark.

I forbindelse med det ekstraordinære kvartalsmøde med Banedanmark i nov. 2004, (som departementet indkaldte på grund af de mange store udeståender på Banedanmarks område, samt Rigsrevisionens tidligere anbefalinger om et tættere tilsyn med Banedanmark i perioden frem til, at bestyrelsen skulle gøres ansvarshavende), fremlagde Banedanmarks bestyrelse en prognose for forbruget på § 28.63.05, som lå inden for udsvingsordningen.

I december 2004 blev Banedanmarks prognose øget med nogle få mio. kr., men samtidig orienterede direktionen om, at man havde iværksat en række tiltag, som ville medføre bevillingsoverholdelse.

Departementet fulgte altså udviklingen i Banedanmarks træk på udsvingsordningen under § 28.63.05. Jeg må dog erkende, at tilsynet ikke var tilstrækkeligt.

Jeg har noteret mig, at Rigsrevisionen desuden kritiserer, at departementet gennem selskabsmodellen udøvede et overordnet tilsyn med Banedanmark i forhold til et væsentligt økonomisk styringsproblem, som ellers krævede en langt hyppigere og mere dækkende dialog mellem departementet og Banedanmark. Det er også min vurdering, at departementets tilsyn gennem selskabsmodellen utilsigtet har virket begrænsende for departementets tilsyn med Banedanmarks bevilingsoverholdelse. Det beklager jeg.

Rigsrevisionens bemærkninger angående sag nr. 2

Sag nr. 2 drejer sig om fordyrelser af projekter finansieret af den såkaldte 360 mio. kr. pulje. Det er Rigsrevisionens opfattelse, at departementet indtog en særegen uvidende rolle i dialogen med Banedanmark om planlægningen af projekterne under 360 mio. kr. puljen, og at departementet indtog en passiv rolle i opfølgningen på projekterne.

Rigsrevisionen baserer sin vurdering på, at departementet ville afvente en sporanalyse, før projekterne skulle sættes i gang, men at departementet ikke var klar over, at projekterne derved blev forsinkede og fordyrede.

Rigsrevisionen kritiserer desuden, at departementet først fulgte op på projekterne i september 2004, efter at aktstykket om udmøntningen af puljen var tiltrådt i maj måned 2003.

Det første forhold drejer sig om dialogen med Banedanmark, som jeg erkender ikke har været god nok i den pågældende sag. Der har, trods bestræbelser på det modsatte, ikke har været en fælles forståelse mellem departementet og Banedanmark om grundlæggende forhold vedr. puljen. Det beklager jeg.

Jeg skal desuden beklage sagens andet forhold, departementets rolle i opfølgningen på projekterne, som ikke var aktiv nok. I en situation hvor en virksomhed udviser dårlig performance på økonomistyringen, er det departementets opgave at sikre, at virksomheden har den rette forståelse af, hvad bevillinger kan og ikke kan bruges til.

Jeg har taget Rigsrevisionens bemærkninger vedr. sagen til efterretning.

Rigsrevisionens bemærkninger angående sag nr. 3

Sag nr. 3 fokuserer på Aktstykke 85 fra marts 2005. I aktstykket blev der anmodet om tilslutning til, at Banedanmark gennemførte fornyelsesarbejder på jernbanenettet på strækningen Haslev – Holme Olstrup, fordi der var konstateret skinnibrud på strækningen.

Det fremgik af aktstykket, at det på grund af sporets tilstand og af hensyn til jernbanesikkerheden havde været nødvendigt at påbegynde arbejdet den 21. februar 2005. På grund af folketingsvalget blev arbejdet således påbegyndt, inden Folketingets Finansudvalg havde haft mulighed for at behandle aktstykket. Departementet baserede sig i denne sag på Banedanmarks sikkerhedsvurdering.

Rigsrevisionen bemærker, at departementet burde have forelagt aktstykket for Folketingets Finansudvalg, inden arbejdet blev sat i gang. Rigsrevisionen underbygger denne vurdering med, at der ifølge Trafikstyrelsens efterfølgende vurdering ikke var noget sikkerhedsproblem i at fortsætte togdriften indtil primo marts 2005, hvor Folketingets Finansudvalg kunne have taget stilling til aktstykket. Det skal dog understreges, at Trafikstyrelsens vurdering først forelå efter valget, og at maksimalhastigheden på banen ifølge denne vurdering ikke måtte overskride 40 km./t.

Departementet var i denne sag henvist til at basere sig på oplysninger fra Banedanmark, fordi Trafikstyrelsen ikke har ansvaret for konkrete hastighedsnedsættelser, fejlretninger, sporspærring og ombygning, som infrastrukturforvalteren iværksætter inden for gældende regler, normer og procedurer. Det er infrastrukturforvalterens ansvar at gennemføre dette. Trafikstyrelsens rolle er at føre tilsyn med infrastrukturforvalterens udøvelse af forvalterens ansvar samt at udstede påbud eller forbud, såfremt det af sikkerhedsmæssige grunde er nødvendigt.

Jeg har taget Rigsrevisionens bemærkninger om denne sag til efterretning.

Rigsrevisionens bemærkninger angående sag nr. 4

Sag nr. 4 drejer sig om en dækning af en negativ videreførelse ved overførsel fra LOKO-projektet. LOKO-projektet (Lille Opgradering af København og Omegn) er iværksat med henblik på at øge kapaciteten på strækningen mellem Københavns Hovedbanegård og Østerport, som er en af jernbanenettets største flaskehalse.

Aktstykket blev fremsat for at hindre overtrædelse af en bevillingsregel om, at der 4 år i træk ikke må være negativ akkumuleret videreførelse på § 28.63.01 på finansloven. Med aktstykket blev der søgt om hjemmel til at overføre midler fra et anlægsprojekt til at dække et underskud på driftskontoen. Det har efterfølgende vist sig, at der ikke var basis for at forvente et mindreforbrug i den størrelsesorden, som blev oplyst i aktstykket.

Rigsrevisionen kritiserer departementet for ikke at have kvalitetssikret Banedanmarks oplysninger om mindreforbruget på LOKO-projektet ved at anmode om dokumentation for det forventede mindreforbrug. Jeg anerkender, at departementet burde have undersøgt sagen nærmere, idet departementet selv fandt sagen unormal og var vidende om, at Banedanmarks økonomistyring var usikker.

Omkring LOKO-projektet bekræftede Banedanmark den 3. september 2004, at selvom budgettet til projektet reduceredes med 25 mio. kr., ville der fortsat være midler i projektet til at gennemføre en forlængelse af gangbroen ved Østerport. I forbindelse med udarbejdelsen af aktstykket i oktober 2004 blev det igen bekræftet fra Banedanmarks side, at der kunne overføres midler fra LOKO-projektet.

Jeg har taget Rigsrevisionens bemærkninger om denne sag til efterretning, og erkender, at opfølgningen overfor Banedanmark burde have været mere intensiv, og at departementet i højere grad burde have kvalitetssikret Banedanmarks oplysninger frem for blot at stole på oplysningerne.

Rigsrevisionens bemærkninger angående sag nr. 5

Sag nr. 5 omhandler Aktstykke 61 fra december 2004 vedr. fordyrelse af ATC-togstop-projektet. I aktstykket blev der anmodet om tilslutning til at afholde udgifter på i alt 18,7 mio. kr. ud over den totaludgift på 87,9 mio. kr. til jernbanesikkerhed, der fremgik af bevillingen på finansloven for 2004. Baggrunden for dette var, at projektet var blevet dyrere end forventet.

Jeg har noteret mig, at Rigsrevisionen finder, at departementet generelt burde have fulgt projektet tættere, fordi projektet ikke havde fulgt et normalt planlægningsforløb. Det gælder særligt i 2004 hvor departementet blev overrasket over yderligere fordyrelser af projektet end først angivet fra Banedanmark. Departementet kritiseres desuden for ikke at have fremlagt aktstykket hurtigt nok for Folketingets Finansudvalg.

Det er min opfattelse, at vi har fulgt nøje med i ATC-togstop-projektet. Dette førte til, at jeg i oktober 2003 indkaldte trafikordførerne for forligspartierne bag aftalen til et møde, hvor jeg fremlagde de fordyrelser i projektet, som Banedanmark forventede.

Det var nyt for departementet, da det fremgik af Banedanmarks årsrapport vedr. 2003, som blev forelagt departementet i foråret 2004, at Banedanmark forventede yderligere fordyrelser af projektet. Her havde det været ønskeligt, at departementet af Banedanmark var blevet gjort særskilt opmærksom på fordyrelsen, især fordi jeg kort tid forinden havde drøftet den første fordyrelse med forligspartierne.

På dette tidspunkt var der stadig usikkerhed om fordyrelsens størrelse, hvorfor jeg i brev af 17. juni 2004 orienterede Folketingets Finansudvalg om, at der ville blive tale om en fordyrelse af ATC-togstop-projektet, og at jeg ville forelægge et aktstykke for udvalget, når en endelig opgørelse over fordyrelsen forelå.

Jeg har desuden noteret mig, at Rigsrevisionen bemærker, at der ikke var grund til at vente med aktstykket om fordyrelsen på de 18,7 mio. kr. til december 2004, idet departementet modtog et endeligt udkast til aktstykke ultimo september 2004. Jeg har taget Rigsrevisionens kritik til efterretning og anerkender, at aktstykket burde være sendt til Folketingets Finansudvalg tidligere herefter.

Jeg skal beklage, at Finansudvalget ikke er blevet informeret hurtigt nok om fordyrelsen.

Rigsrevisionens bemærkninger angående sag nr. 6

Sag nr. 6 drejer sig om en fordyrelse af et IT-anlægsprojekt. Sagen omhandler et brev af 30. juni 2004 til Folketingets Finansudvalg, hvori der orienteres om, at et IT-anlægsprojekts totaludgift endte med at udgøre 32,3 mio. kr. Dermed blev forelæggelsesgrænsen for Folketingets Finansudvalg på 30 mio. kr. overskredet.

Rigsrevisionen kritiserer departementet for ikke at have forelagt sagen for Finansudvalget allerede i november 2003, da departementet modtog et aktstykkeudkast fra Banedanmark. Rigsrevisionen bemærker, at det ikke er bevillingsmæssigt korrekt at orientere Folketingets Finansudvalg om sådanne forhold i årsrapporter.

Jeg tager Rigsrevisionens bemærkninger til efterretning. Jeg skal dog anføre, at Folketingets Finansudvalg blev orienteret om sagen i det omtalte brev af 30. juni 2004.

Rigsrevisionen kritiserer også, at bevillingsreglerne blev overskredet. Årsagen er, at det første løb departementet fik oplyst fra Banedanmark lå under 30 mio. kr. og derfor ikke krævede forelæggelse for Folketingets Finansudvalg. Først i forbindelse med afslutningen af projektet stod det klart, at projektets endelige udgift overskred grænsen for forelæggelse for Folketingets Finansudvalg. I udgangspunkt skulle IT-anlægsprojektet ikke forelægges for Folketingets Finansudvalg, da projektets budget var mindre end 30 mio. kr.

Rigsrevisionen kritiserer også, at departementet ikke, som anført i brevet til Folketingets Finansudvalg, indhentede en supplerende udtalelse fra Banedanmark. Jeg beklager, at dette først skete i sommeren 2005.

Jeg tager Rigsrevisionens bemærkninger til efterretning og skal beklage, at sagen ikke har været behandlet korrekt.

Rigsrevisionens bemærkninger angående samrådet den 13. april 2005

Endelig har Rigsrevisionen vurderet de oplysninger, der tilgik Folketingets Finansudvalg i forbindelse med udvalgets samråd med mig den 13. april 2005.

Det er Rigsrevisionens opfattelse, at jeg burde have redegjort mere nuanceret og omtalt flere faktuelle forhold vedr. departementets rolle i årsagerne til, at bevillingsreglerne ikke blev overholdt.

I forlængelse heraf er det Rigsrevisionens opfattelse, at jeg i mit baggrundsmateriale på samrådet indikerede, at departementet fulgte særligt op over for Banedanmark, idet jeg henviste til, at der i modsætning til eksempelvis DSB var tale om dobbelt opfølgning via såvel selskabstilsynet som tilsynet med bevillingsoverholdelse.

Rigsrevisionens efterfølgende undersøgelse har vist, at departementets løbende tilsyn med Banedanmark ikke blev styrket i en periode, hvor det burde have været styrket. Jeg skal beklage, at mit materiale i forbindelse med samrådet fremstår unuanceret, hvilket beror på en undervurdering af departementets rolle i årsagerne til, at bevillingsreglerne blev overtrådt.

Jeg tager Rigsrevisionens bemærkninger på dette punkt til efterretning. Jeg vil dog anføre, at det på tidspunktet for samrådet var departementets opfattelse, at der med etableringen af det supplerende tilsyn, selskabstilsynet, var tale om en styrket opfølgning på Banedanmark.

Jeg erkender nu, at dette i praksis ikke var tilfældet. Det beklager jeg.

4. Rigsrevisionens bemærkninger til Banedanmarks økonomistyring

Rigsrevisionen bemærker om Banedanmarks rolle i de 7 sager, at Banedanmarks økonomistyring og interne kommunikation ikke fungerede tilfredsstillende, og at disse forhold resulterede i manglende overholdelse af gældende regler.

Rigsrevisionen bemærker derudover, at de 7 sager alle havde relation til et eller flere af de såkaldte Her & Nu projekter i Banedanmark. Rigsrevisionen bemærker endvidere, at effekten af tre centrale Her & Nu projekter endnu udestår (Her & Nu projekterne 1, 3 og 8).

I perioden fra Banedanmark blev etableret (under navnet Banestyrelsen i 1997) og frem til igangsætning af de såkaldte Her & Nu projekter ultimo 2003 gav Rigsrevisionen flere gange Banedanmark alvorlige bemærkninger for utilstrækkelig projekt- og økonomistyring. Banedanmark fik i denne pe-

riode ny direktør to gange, og den samlede anlægsproduktion, herunder især fornyelsen, var for lav i forhold til det forudsatte i finanslovsbevillingerne.

De i alt 15 Her & Nu projekter blev sidst i 2003 formuleret og etableret indenfor en projektor-ganisering med henblik på bl.a. at sikre forbedringer i Banedanmarks fremtidige projekt- og øko-nomistyring. Projekterne skulle gennemføres i 2004. Der blev dog under forløbet tale om visse ju-steringer og forsinkelser. I dag er 14 af de 15 Her & Nu projekter afsluttet, og opfølgningen er over-ført til basisorganisationen, idet der er tale om opgavetyper, der som hovedregel skal videreføres og videreudvikles, ligesom projekterne kan indebære planer for en længere periode. I nogle tilfælde har Banedanmark besluttet at gennemføre efterfølgende interne auditeringer og effektmålinger mv., der for en stor del er afsluttet med udgangen af 2005.

Her & Nu projekterne blev gennemført i perioden efter december 2003. Det var en periode, hvor Banedanmark gennemgik en lang række forandringer. I forhold til udgangspunktet er der således sket væsentlige ændringer i forudsætningerne for at rette op på Banedanmarks styring, og dermed også i forudsætningerne for Her & Nu projekterne.

Departementet er blevet holdt orienteret om status og fremdrift for Her & Nu projekterne. De-partementet modtog i februar 2005 en statusrapport for de 15 såkaldte Her & Nu projekter fra Ba-nedanmark. Rapporten er tilgået Rigsrevisionen. Rapporten viser, at de fleste projekter var gennem-ført, men at effekten af de gennemførte projekter først kunne forventes at slå i gennem i 2005.

Efter modtagelsen af statusrapporten i februar 2005, blev spørgsmålet om opfølgning på Her & Nu projekterne rejst ved kvartalsmøde mellem Banedanmarks formandskab og mig den 11. april 2005. Ved mødet anmodede jeg Banedanmark om at følge yderligere op på de 15 Her & Nu pro-jekter.

Derudover blev det ved kvartalsmødet aftalt, at der skulle gennemføres en ekstern auditering af Her & Nu projekt 1 (Asset Management) og at Her & Nu projekterne 8 (Hurtig og forbedret frem-driftsvurdering og prognoser) og 10 (Regnskabskvalitet, formaliseret controlling og forretningsgan-ge) skulle gennemgås af Banedanmarks Interne Revision.

I juni 2005 modtog departementet Banedanmarks handlingsplan til bevillingsoverholdelse, hvori der følges op på Banedanmarks bestyrelses håndtering af de 15 Her & Nu projekter. Det fremgår, at Banedanmarks bestyrelse løbende vil følge op på Her & Nu projekterne ved bestyrelsesmøderne. Det fremgår derudover af handlingsplanen, at Banedanmark har truffet beslutning om at lade Her & Nu projekterne 8 og 10 underkaste ekstern audit, som afløsning for den planlagte gennemgang ved Intern Revision. På tidspunktet for handlingsplanens udarbejdelse var Her & Nu projekt 3 (God-kendelsesproces for projektplan) færdiggjort og implementeret, og intern auditering har siden hen fundet sted.

Der er således løbende blevet fulgt op på Her & Nu projekterne dels ved Banedanmarks besty-relsesmøder, og dels i departementet via afrapportering fra Banedanmark. Der er gennemført audi-tering af de tre centrale Her & Nu projekter 1, 3 og 8, der nævnes i beretningen, mhp. at sikre at den fulde effekt af projekterne vil slå igennem i Banedanmarks økonomistyring.

Jeg har taget Rigsrevisionens bemærkninger til Banedanmarks økonomistyring og interne kom-munikation til efterretning. Jeg skal anføre, at det er min hensigt at bringe de resterende Her & Nu projekter, for hvilke endelig afrapportering på effekten endnu udestår, op ved det førstkommande kvartalsmøde mellem departementet og Banedanmark. Det er tanken, at der skal skelnes mellem gennemførelsen og effekten af Her & Nu projekterne, sådan at Banedanmark giver status på pro-jekter, der stadig er åbne, og en vurdering af effekten af de afsluttede projekter. Således udestår end-nu en endelig vurdering af Her & Nu projekternes effekter i 2005.

Rigsrevisionen bemærker endvidere, at Rigsrevisionen finder, at Banedanmark har taget skridt til at sikre en bedre økonomistyring, men at Transport- og Energiministeriet bør føre et skærpet tilsyn med Banedanmark. Jeg har taget Rigsrevisionens bemærkninger om Banedanmarks økonomistyring til efterretning, og skal i det følgende gøre rede for det skærpede tilsyn med Banedanmark, som er etableret i departementet.

5. Banedanmarks ledelse, herunder overgang til ansvarshavende bestyrelse

Rigsrevisionens kritik af departementets tilsyn med Banedanmark er ganske omfattende, og kritikken har ført til en række tiltag vedrørende departementets tilsyn med Banedanmark.

Der vil, selvom økonomistyringen i Banedanmark optimeres, fortsat være en usikkerhed knyttet til tilstanden og alderen på det danske jernbanenet. Derfor er det ikke usandsynligt, at det igen vil blive nødvendigt at foretage sikkerhedsbaserede indgreb til gene for trafikken. Hvor der fortsat vil skulle udføres akut vedligehold, hvor forløbet af fornyelsesprojekter ikke til fulde kan forudsiges, før man er gået i gang, og hvor der fortsat vil eksistere usikkerhed på licitationer og udbud.

Derfor må det også forventes, at der fremover vil forekomme situationer, hvor der er brug for at omdisponere og håndtere pres på Banedanmarks bevillinger.

Banedanmark er, uanset tilstanden på det danske jernbanenet, en virksomhed med alvorlige problemer med styring af sit produkt og sin økonomi. Det skal der sættes ind overfor. Det er derfor afgørende vigtigt, at virksomheden kommer til at fungere langt bedre og med langt større driftssikkerhed end i dag.

Jeg erkender imidlertid samtidig, at en skærpelse af departementets tilsyn ikke gør det alene. Et skærpet tilsyn vil få problemerne hurtigere og klarere frem i lyset og give Folketinget mere præcise informationer at arbejde med. Men også Banedanmark skal blive bedre og dygtigere til sin opgave, og der skal strammes op på Banedanmarks økonomistyring. Ansvar for dette ligger hos Banedanmarks ledelse. Med henblik på at etablere en varig løsning på problemet er det nødvendigt, at dette ansvar løftes.

Banedanmark har siden 1. marts 2004 haft en rådgivende bestyrelse. Det har dog siden da været tanken, at en række bestemmelser i loven efter en overgangsperiode skulle træde i kraft, hvorved Banedanmarks bestyrelse skulle gøres ansvarshavende, og således være Banedanmarks øverste ledelse.

Det fremgår af lov om Banedanmark, at tre forudsætninger skulle være opfyldt før end Banedanmarks bestyrelse kunne gøres ansvarshavende (jf. bemærkningerne til lov om Banedanmark § 13):

1. En kontrakt mellem Banedanmark og ministeren skal foreligge
2. Ministeren skal vurdere, at de nødvendige forudsætninger er på plads
3. Bestyrelsen skal have opnået den fornødne indsigt i Banedanmarks økonomi og drift til at kunne varetage det overordnede ansvar for virksomheden over for ministeren

Ultimo 2005 blev Banedanmarks bestyrelse gjort ansvarshavende.

Der er i foråret 2005 indgået en kontrakt mellem transport- og energiministeren og Banedanmark; »Kontrakt mellem Transport- og Energiministeriets departement og Banedanmark om forvaltning af statens jernbaneinfrastruktur i perioden 2005-2006«.

Den rådgivende bestyrelse for Banedanmark erklærede ved et bestyrelsesmøde i december 2004 at have opnået den fornødne indsigt i virksomheden, hvilket blev meddelt departementet. Senest i juni 2005 har bestyrelsen i forbindelse med bestyrelsens handlingsplan for sikring af bevillingsoverholdelse tilkendegivet at kunne indestå for bevillingsoverholdelsen.

Dermed var to af de i loven anførte forudsætninger for at gøre bestyrelsen ansvarshavende opfyldt i foråret 2005. Det var dog ikke før oktober 2005, at jeg vurderede, at de nødvendige forudsætninger var på plads, og indstillede til Regeringens Økonomiudvalg, at jeg kunne iværksætte overgangen til ansvarshavende bestyrelse. Det skal ses i sammenhæng med, at det har været min erkendelse, at modellen med en rådgivende - og dermed i sidste instans ansvarsfri - bestyrelse ikke kunne fortsætte. Det er min vurdering, at en effektiv ledelse af Banedanmark fra bestyrelsens side forudsætter, at bestyrelsen pålægges et reelt ansvar. Forud for beslutningen har der været arbejdet indgående med at bringe de styringsmæssige forudsætninger på plads. Banedanmarks bestyrelse afleverede i juni 2005 »Handlingsplan til sikring af bevillingsoverholdelse i Banedanmark«. Handlingsplanen skal sikre, at økonomistyringen sikrer overholdelse af Banedanmarks bevillinger. Handlingsplanen har ligeledes fokus på, at Her & Nu projekterne implementeres og forankres i organisationen på en måde, som sikrer opfyldelsen af projekternes styringsmæssige formål.

Der blev i forbindelse med ændringen af Banedanmarks status udarbejdet en fælleserklæring, som er en aftale mellem Banedanmarks bestyrelsesformand og mig. I fælleserklæringen lægges rammer-

ne for den ansvarshavende bestyrelses arbejde fast. (Kopi af fælleserklæringen er vedlagt til orientering.) Der er derudover truffet beslutning om at udarbejde en egentlig resultatkontrakt for Banedanmark, hvori en række målbare krav skal opstilles mhp. at stille specifikke krav til Banedanmarks udvikling, adfærd og produkt. Fælleserklæringen er gældende indtil resultatkontrakten for Banedanmark er udarbejdet og træder i kraft. Dette forventes at kunne ske i marts 2006.

Det er min vurdering, at der med Her & Nu projekterne og fælleserklæringen er etableret den fornødne opfølgning til at sikre en afklaring af bestyrelsens status ved at gøre den ansvarshavende. Jeg skal derudover anføre, at det følger af »Aftale mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om: Trafikområdet« af 4. november 2005, at Banedanmarks bestyrelse gøres ansvarshavende, og at Transport- og Energiministeriets tilsyn med Banedanmark styrkes og intensiveres.

Jeg vurderer således, at de nødvendige forudsætninger for at gøre Banedanmarks bestyrelse ansvarshavende var til stede i oktober 2005, idet

- Der forelå en kontrakt mellem Banedanmark og Transport- og Energiministeriet
  - Bestyrelsen erklærede at have den fornødne indsigt i Banedanmarks økonomi og drift til at kunne varetage det overordnede ansvar for Banedanmark overfor mig
- Og at styringskonceptet for Banedanmark var på plads, idet:
- Der forelå en handlingsplan fra Banedanmarks bestyrelse til sikring af bevillingsoverholdelse
  - Handlingsplanen indeholder en plan for Her & Nu projekternes implementering og forankring i organisationen på en måde, som sikrer opfyldelsen af projekternes styringsmæssige formål
  - Der blev udarbejdet en fælleserklæring, hvori rammerne for den ansvarshavende bestyrelse lægges fast
  - Rammerne for en ny resultatkontrakt med Banedanmark blev skitseret i bilag 1 til fælleserklæringen

Målet med at gøre Banedanmarks bestyrelse ansvarshavende er at styrke den overordnede ledelse af Banedanmark. Derudover skal den ansvarshavende bestyrelse bl.a.:

- Sikre fuld respekt for politiske beslutninger, herunder fuld efterlevelse af bevillingsmæssige forhold, samt levering af information mhp. præcis og rettidig information af Folketinget
- Skabe en sammenhængende virksomhed og sikre tilstrækkelig faglig kompetence på alle niveauer samt klare og hurtige forretningsgange, der understøtter en effektiv virksomhedsdrift og en tilfredsstillende økonomistyring og intern kommunikation
- Sikre en fortsat effektivisering og strømlining af Banedanmark, så Banedanmark kan imødekomme de politisk fastsatte produktionsmål

Også den daglige ledelse af Banedanmark skal styrkes. Som en midlertidig løsning konstituerede jeg i september 2005 en administrerende direktør, ligesom Banedanmarks ledelse er styrket gennem udlån af en afdelingschef fra departementet. Herved imødekommer vi bestyrelsens ønske om at få tilført Banedanmark en betydelig viden og erfaring i samspillet med det politiske niveau.

Der skal dog findes en permanent administrerende direktør, hvorfor stillingen blev slået op i december 2005. Jeg håber, at Banedanmarks bestyrelse inden længe kan ansætte en ny administrerende direktør, der skal referere til den ansvarshavende bestyrelse.

6. Skærpet tilsyn med Banedanmark

En styrkelse af Banedanmarks ledelse kan dog ikke alene løse problemerne eller imødekomme Rigsrevisionens kritik. Der vil fortsat i den kommende tid opstå problemer med gennemførelse af projekter og overholdelse af budgetter.

Det er afgørende, at departementet i den situation grundigt og systematisk søger at skabe et fuldstændigt overblik over problemerne. Banedanmark skal rapportere rettidigt og korrekt til departementet, således at jeg kan informere Folketinget rettidigt og korrekt. Det gælder også, hvis der skulle opstå behov for at korrigerer tidligere afgiven information. Men jeg vil i det hele taget bestræbe mig på at øge kommunikationen om de usikkerheder, der knytter sig til den information, jeg afgiver vedrørende Banedanmark. En betydelig skærpelse af departementets tilsyn med Banedanmark har derfor fundet sted.

Denne skærpelse er baseret på de grundpiller i tilsynet, som jeg har nævnt tidligere; tilsynet med bevillingsoverholdelse, kontrakttilsynet og selskabstilsynet.

Der er blevet tilført flere ressourcer til området, og der er nedsat en intern task force i departementet, der mødes ugentligt og har til opgave at sikre koordinering af de forskellige tilsyn og fremdrift i arbejdet med Banedanmark. Departementet har styrket samarbejdsrelationerne med Banedanmark gennem etablering af regelmæssige møder, minimum én gang pr. måned, på relevant chefniveau.

Det er min vurdering, at det er gode og fornuftige initiativer, men det er ikke tilstrækkeligt i forhold til de problemer, der er påpeget. Departementets tilsyn er derfor yderligere styrket.

For så vidt angår *tilsynet med bevillingsoverholdelse* er der udviklet nye procedurer for aktstykkeudarbejdelse bl.a. med henblik på at øge kvalitetssikringen af oplysningerne, at sikre flere rettidige oplysninger til Folketingets Finansudvalg samt at forbedre opfølgningen på tiltrådte aktstykker. Som et element i dette vil det fremover være sådan, at Banedanmark i forbindelse med rammeredegeørelser skal aflevere status for tilsagn og forudsætninger i tiltrådte aktstykker. Banedanmark og departementet har foretaget en gennemgang af alle aktstykker vedr. Banedanmark siden 1997. Departementet udarbejder pt. et konklusionsnotat vedr. denne gennemgang, der snarest sendes til Folketingets Finansudvalg og Rigsrevisionen til orientering.

Udover en konkret forbedring af procedurerne i forbindelse med udarbejdelse af aktstykkerne, er en yderligere opfølgning igangsat, der skal forbedre tilsynet med Banedanmarks overholdelse af bevillinger og bevillingsregler, herunder:

- at departementet har etableret en komplet liste over igangværende bevillingssager, der løbende, minimum én gang pr. måned, men pt. ugentligt, drøftes og opdateres med Banedanmark.
- at Banedanmark etablerer en liste med alle projekter over 20 mio. kr., der gennemgås med departementet en gang pr. måned.
- at departementet gennemgår Banedanmarks fremsendte bestyrelsesgodkendte årsbudgetter grundigere, og at departementet sikrer sig bedre indsigt i væsentlige budgetkorrektioner i løbet af året.
- at departementet modtager en månedlig økonomirapport fra Banedanmark, udarbejdet på baggrund af en ny skabelon, der er udviklet i samarbejde mellem Banedanmark og departementet, med skærpet fokus på bevillings- frem for budgetopfølgning.
- at departementet sikrer sig indsigt i Banedanmarks interne revisions protokollater og Banedanmarks plan for aktiviteter.

For så vidt angår *kontrakttilsynet*, har departementet indført nye procedurer for afrapportering på Banedanmarks opfyldelse af »Kontrakt mellem Transport- og Energiministeriets departement og Banedanmark om forvaltning af statens jernbaneinfrastruktur i perioden 2005-2006«. Således afrapporterer Banedanmark nu månedligt på opfyldelsen af en række af kontraktkravene.

Der er derudover truffet beslutning om at udarbejde en egentlig resultatkontrakt for Banedanmark.

For så vidt angår *selskabstilsynet* med Banedanmark, finder jeg, at kvartalsvis opfølgning ikke er tilstrækkelig, før virksomhedens drift er væsentligt forbedret. Kvartalsmøderne er derfor blevet suppleret med en række såkaldte direktørmøder, hvor Banedanmarks administrerende direktør og departementschefen mødes umiddelbart forud for Banedanmarks bestyrelsesmøder. Formålet er at drøfte eventuelle problemstillinger det måtte være hensigtsmæssigt at bringe op på det efterfølgende bestyrelsesmøde i Banedanmark eller på kvartalsmødet mellem Banedanmarks formandskab og mig.

Den rådgivende bestyrelse udarbejdede som nævnt i forsommeren 2005 en handlingsplan til sikring af Banedanmarks bevillingsoverholdelse. Planen omhandler generelt målsætninger og milepæle for en forbedret økonomistyring og bevillingsoverholdelse i Banedanmark. Departementet følger løbende op på handlingsplanens milepæle.

Et overblik over de samlede styringsmæssige rammer og procedurer for tilsynet med Banedanmark er etableret i en tilsynsmappe, som departementet og Banedanmark skal kende og efterleve. Alle, der arbejder med styring, tilsyn og udvikling af Banedanmark, får gennem tilsynsmappen viden om, hvem der gør hvad, hvornår og hvordan.

Jeg har bedt om, at jeg personligt løbende får forelagt referater fra de møder, der er mellem departementet og Banedanmark. Dette sikrer, at jeg er løbende har en opdateret viden om de drøftelser,

der pågår mellem departementet og Banedanmark, og at jeg har et dybdegående kendskab til varesager på Banedanmarks område.

Tilsynsmappen har været tilsendt Rigsrevisionen i efteråret 2005 i en ikke helt færdigudviklet version, og er derudover blevet drøftet ved kvartalsmøde mellem departementet og Rigsrevisionen i januar 2006. Der sker løbende udvikling af tilsynsmappen på baggrund af de erfaringer, vi opnår. For eksempel er departementet og Banedanmark aktuelt i gang med at foretage visse justeringer i de tidligere omtalte procedurer for aktstykkeudarbejdelse, som yderligere vil styrke dette centrale element i Banedanmarks forvaltning.

Hertil kommer, at der skal lægges endnu flere kræfter i at sikre et bedre styringsgrundlag i Banedanmark gennem de allerede aftalte mål om etablering af et Asset Management system og om konkrete projekter til forbedring af økonomistyringen.

Det er min vurdering, at de mange tiltag, departementet har gennemført over for Banedanmark sammen med de initiativer, som gennemføres af Banedanmark, vil føre til en bedre styring af virksomheden. Der må dog forventes en længere periode, hvor der stadig vil kunne dukke problemstillinger op, som er udtryk for de problemer, der er med at få overblik og styr på produktion og økonomi.

Sluttelig skal jeg anføre, at det med »Aftale mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om: Trafikområdet« af 4. november 2005 anerkendes, at der er allerede taget væsentlige skridt mod en genopretning af Banedanmark. Der er med aftalen bevilget ekstra 220 mio. kr. til området. Heraf er 20 mio. kr. afsat til udarbejdelse af et beslutningsgrundlag vedr. fremtidens signalsystem, mens de resterende ekstra 200 mio. kr. afsættes direkte til øget fornyelse og vedligeholdelse af jernbanenetet.

Med venlig hilsen

Flemming Hansen

Fælleserklæring om samarbejdet mellem transport- og energiministeren og Banedanmarks bestyrelsesformand

1. Erklæringens rammer

1.1. Ved ikraftsættelsen af lov om Banedanmark § 2 stk. 3 og 4, § 3 - § 9 samt § 11 - § 12 i november 2005 gøres Banedanmarks bestyrelse ansvarshavende. Loven fastsætter, at Banedanmark er en statsvirksomhed under Transport- og Energiministeriet. Den ansvarshavende bestyrelse har ansvaret for Banedanmarks drift, overholdelse af Folketingets bevillinger og efterlevelse af Folketingets besluttede målsætninger for Banedanmark, som udmøntes via kontrakter mellem transport- og energiministeren og Banedanmark.

1.2 Loven fastsætter, at bestyrelsen varetager den overordnede ledelse af Banedanmark under ansvar for transport- og energiministeren, jf. lovens § 5.

1.3. Der fastsættes i henhold til loven en vedtægt for Banedanmark.

2. Erklæringens formål

2.1. Der indgås primo 2006 en resultatkontrakt mellem Transport- og Energiministeriets departement og Banedanmark, der skal fungere som en bred ramme for opfølgning på Banedanmarks samlede virksomhed. Det vil sige, at resultatkontrakten skal regulere Banedanmarks trafikproduktion, og derudover en række andre områder, der ikke eksplicit vedrører trafikproduktionen.

2.2. Parterne er enige om, at der i overgangsperioden frem til denne resultatkontrakt foreligger, er et behov for nærværende fælleserklæring mellem transport- og energiministeren og Banedanmarks bestyrelse.

3. Tilsyn

3.1. Parterne er enige om, at departementet fører tre former for tilsyn med Banedanmark: Et bevillingsmæssigt tilsyn, et tilsyn med kontraktoverholdelse og et ejermæssigt tilsyn med virksomhedens udvikling. Den nærmere tilrettelæggelse af de tre former for tilsyn beskrives i den tilsynsmappe, som departementet og Banedanmark løbende vedligeholder.

3.2. Departementets tilsyn med Banedanmark er skærpet indtil den økonomiske, trafikale og ledelsesmæssige situation omkring Banedanmark er normaliseret.

4. Afrapportering om Banedanmarks virksomhed

4.1. Banedanmarks afrapportering til departementet tilrettelægges som det er beskrevet i tilsynsmappen. Hovedpunkterne i afrapporteringen omfatter:

4.1a. På anlæg afgiver Banedanmark i dag halvårige statusrapporter til Finansudvalget og Trafikudvalget. Disse rapporter afgives fra Banedanmark via Trafikstyrelsen til departementet. Fremover afgives status for anlægsprojekterne fra Banedanmark via Banedanmarks bestyrelse til Trafikstyrelsen. Detailgennemgang af den modtagne status foretages af Trafikstyrelsen på departementets vegne.

4.1b. Banedanmark fremsender årligt udkast til årsrapport for virksomheden, inden en endelig udgave underskrives af Transport- og Energiministeriets departementschef og Banedanmarks bestyrelsesformand. Udkast til årsrapporten, der fremsendes til departementet fra Banedanmark, har karakter af et endeligt udkast.

Årsrapporten skal inkludere en beretning om Banedanmarks jernbanesikkerhedsmæssige arbejde, herunder en beskrivelse af alle større hændelser af sikkerhedsmæssig karakter, praksisændringer på sikkerhedsområdet, dialog med Trafikstyrelsen mv.

Beretningen om Banedanmarks jernbanesikkerhedsmæssige arbejde afstemmes med Trafikstyrelsen.

4.1c. Bestyrelsen redegør løbende for opfølgningen på bestyrelsens »Handlingsplan til sikring af bevillingsoverholdelse i Banedanmark«. Opfølgningen på gennemførelsen af de enkelte elementer i handlingsplanen, herunder Her & Nu projekterne, finder sted på kvartalsmøderne, der afholdes mellem transport- og energiministeren og formandskabet for Banedanmarks bestyrelse.

5. Kommunikation og samarbejde

5.1. Bestyrelsen etablerer retningslinier for Banedanmarks kommunikation, der sikrer, at kommunikationen i sager af større politisk relevans koordineres med departementet, ved departementets pressechef. Retningslinierne godkendes af transport- og energiministeren.

5.2. Banedanmarks bestyrelse påser, at Banedanmark har en god dialog i form af regelmæssige møder med andre relevante aktører i jernbanebranchen.

Der lægges særlig vægt på samarbejdet med den statslige myndighed på jernbaneområdet (Trafikstyrelsen). Der lægges ligeledes særlig vægt på samarbejdet med DSB, der via forhandlede kontrakter om offentlig servicetrafik og som ejer af stationer mv. disponerer væsentlige elementer af den samlede jernbane.

6. Resultatkontrakt

6.1. Der indgås primo 2006 en resultatkontrakt mellem Transport- og Energiministeriets departement og Banedanmark.

6.2. Resultatkontrakten skal (som den nuværende kontrakt) regulere Banedanmarks trafikale produktion. Resultatkontrakten skal desuden regulere en række andre områder, der ikke eksplicit vedrører den trafikale produktion. Rammerne for udformningen af resultatkontrakten er nærmere beskrevet i særskilt notat, der vedlægges som bilag 1. Beskrivelsen er ikke udtømmende.

6.3. Resultatkontrakten skal tilpasses resultatet af den trafikaftale, der er indgået den 4. november 2005, med henblik på at indarbejde fx nye mål for virksomheden.

7. Ikrafttræden og ophør

7.1. Erklæringen træder i kraft når de resterende paragraffer i lov om Banedanmark sættes i kraft, jf. pkt. 1.1.

7.2. Erklæringen bortfalder ved underskrivelse af ny resultatkontrakt jf. pkt. 2.2.

8. Bilag

8.1. Bilag

Bilag 1. Rammer for ny resultatkontrakt for Banedanmark

København, december 2005:

Flemming Hansen
Transport- og energiminister

Hans Skov Christensen
Bestyrelsesformand

Bilag 1 til fælleserklæring om samarbejdet mellem transport- og energiministeren og Banedanmarks bestyrelsesformand

Rammer for ny resultatkontrakt med Banedanmark

Primo 2006 udarbejdes en ny resultatkontrakt for Banedanmark, der er baseret på principperne i balanced scorecard-tankegangen. Der kan med dette udgangspunkt opstilles følgende foreløbige opstilling af forhold, der skal reguleres i resultatkontrakten. Oplistningen er ikke udtømmende.

Kundeperspektivet

Kundeperspektivet i resultatkontrakten vil indeholde de krav til Banedanmarks ydelser og Asset Management, der indgår i den nuværende kontrakt. På området trafikal drift lægges der vægt på, at Banedanmark inden for de givne rammer leverer en ydelse, der så vidt muligt understøtter operatørernes behov, og at der løbende er en god dialog mellem Banedanmark, Trafikstyrelsen og operatørerne om håndteringen af nettet.

Dialog med større operatører

Det er derfor vigtigt, at der også på de øverste ledelsesniveauer er regelmæssig kontakt mellem Banedanmark og henholdsvis de største operatører og Trafikstyrelsen.

Det skal indgå i resultatkontrakten, at bestyrelsesformanden i Banedanmark med mellemrum mødes med bestyrelsesformanden i DSB og andre operatører på nettet, der måtte have ønske herom.

Herved opnås der en dialog om Banedanmarks organisering af den trafikale drift, og bestyrelsen får et grundlag for løbende at vurdere, om denne er hensigtsmæssigt tilrettelagt.

Opfølgning på relation til operatørerne

Udgangspunktet for det økonomiske perspektiv er bevillingsoverholdelse.

For Banedanmarks relation til operatørerne gælder i øvrigt, at Banedanmark klart og til enhver tid skal melde ud, hvilke forventninger operatørerne kan have til infrastrukturens kvalitet samt hvilke sporarbejder, der kan påvirke operatørernes ydelser.

For at sikre målopfyldelse på dette punkt, forpligtes Banedanmark til at foretage regelmæssige undersøgelser af operatørernes forventning til Banedanmark.

Opfølgning på trafikal produktion

Regulariteten opgøres på strækningsniveau, og der redegøres strækningsvis for årsagerne til evt. manglende regularitet. Opgørelserne suppleres med opgørelser af omfanget af hastighedsnedsættelser på den enkelte strækning.

Systemet suppleres med en rapporteringsmulighed for operatørerne

Anlæg

På den del af driftsområdet, der vedrører anlæg, afgiver Banedanmark i dag halvårlige statusrapporter til Finansudvalget og Trafikudvalget. Disse rapporter afgives fra Banedanmark via Trafikstyrelsen til departementet. Fremover afgives anlægsstatus via bestyrelsen.

Desuden ville den nuværende kontrakts bestemmelser om samarbejdet med Trafikstyrelsen i forbindelse med anlægsprojekter videreføres. Kontraktkrav om samarbejdsrelationen mellem Banedanmark og Trafikstyrelsen gøres til genstand for årlig opfølgning og evaluering.

Sikkerhed

Banedanmark er underlagt tilsyn fra sikkerhedsmyndigheden i Trafikstyrelsen. Denne opgavefordeling, der svarer til EU-reguleringen af området, ligger fast.

Det indgår i resultatkontrakten, at årsrapporten fremover skal indeholde et afsnit om Banedanmarks organisering og håndtering af jernbanesikkerhedsområdet. Det nærmere indhold afstemmes med sikkerhedsmyndigheden, og afsnittet kan af ministeren sendes til udtalelse i sikkerhedsmyndigheden. Herved opnås en formaliseret årlig dialog mellem Banedanmark, sikkerhedsmyndighed og minister om Banedanmarks sikkerhedsarbejde.

Økonomisk perspektiv

I den økonomiske rapportering fastlægges med udgangspunkt i Banedanmarks budgetter delmål for bevillingsforbruget fordelt på forskellige formål eventuelt suppleret med mål for periodiseringen af udgifterne over året.

Delmålene skal understøtte opfølgningen i økonomirapporter og rammeredegørelser, således at der på forhånd er opstillet og afstemt klare forventninger til bevillingstrækket. Herved vil eventuelle afvigelser lettere kunne konstateres.

Udover entreprenørarbejder (Entreprise) befinder Banedanmark sig i konkurrence med private virksomheder på en række områder. Det drejer sig om f.eks. reklame- og teleaktiviteter. For at sikre, at der ikke på sigt overføres statslige ressourcer fra jernbaneformål til konkurrenceformål, skal der overvejes en regulering for Banedanmark. Konkurrenceudsatte aktiviteter drøftes som minimum årligt på kvartalsmøde i forbindelse med afgivelsen af årsrapporten.

Internt perspektiv

Det interne perspektiv vil tage udgangspunkt i bestyrelsens handlingsplan for sikring af bevillingsoverholdelse i Banedanmark, herunder den opfølgning på Her & Nu projekterne, der indgår

heri. Kontraktens nuværende bestemmelser om Banedanmarks effektivisering indgår tilsvarende i det interne perspektiv.

I handlingsplanen er den overordnede målsætning for økonomistyring ud over en række konkrete opfølgings- og koordineringsprocesser, at Banedanmark i ved udgangen af 2006 skal have nået niveau 3 i Økonomistyrelsens udviklingsmodel for god økonomistyring.

Økonomistyrelsens model anvendes som grundlag for en systematisk dialog og opfølgning på udviklingen af Banedanmarks økonomistyring, således at de 11 nøgleområder i modellen gøres til genstand for nærmere dialog og således at der kan opstilles mere detaljerede milepæle for udviklingen af Banedanmarks økonomistyring med udgangspunkt i modellens nøgleområder.

Banedanmarks fremtidige årsrapporter afgives af bestyrelse og direktion.

Departementets tilsynsforpligtelse over for Banedanmark på bevillingsområdet, udmøntes i en direkte dialog mellem departementet og Banedanmark om bevillingsmæssige forhold.

I Transport- og Energiministeriets kontrakt med Banedanmark er det forudsat, at Banedanmark i efteråret 2006 afslutter udviklingen af Asset Management-systemet i en fase 1, jf. bilag 11 i kontrakten mellem departementet og Banedanmark. Banedanmark skal ultimo 2005 afgive en status for udviklingsarbejdet.

For at sikre, at systemet understøtter en systematisk opfølgning på Banedanmarks output via kommende kontrakter skal der desuden senest primo 2006 indledes en dialog mellem departementet og Banedanmark om udformningen af den kommende resultatkontrakt og Asset Management-systemets muligheder for at understøtte denne. Denne proces beskrives i resultatkontrakten.

Når systemet er på plads, vil der indarbejdes målsætninger i kontrakten om at bruge systemet til at arbejde aktivt med optimering af Banedanmarks arbejder.

Forvaltningen af regnskabsområdet er af stor vigtighed for styringen af virksomheden. Hvis der ikke sker en korrekt og rettidig bogføring, giver det forsinkelser i registreringen, hvilket mindsker gennemsigtigheden og giver slør i styringen, som igen mindsker muligheden for et vellykket tilsyn. Bestyrelsen skal derfor opstille kvalitetsmål for regnskabsaflæggelsen, [og opfyldelsen heraf skal kunne verificeres ved ekstern auditing].

Der udvikles et budgetteringsredskab, som kan anvendes i forbindelse med fastsættelse af øgede driftsomkostninger ved f.eks. ibrugtagning af nye strækninger, mertrafik og teknisk opgradering (f.eks. hvor meget dyrere bliver vedligeholdelsen af en strækning efter udrustning med ATC). Såfremt Asset Management Systemet ikke umiddelbart indeholder mulighed for afgivelse af driftsregnskab på stræknings- og fagniveau (f.eks. spor og sikring) bør systemet videreudvikles.

Måden hvorpå effektiviseringskravene realiseres drøftes på et kvartalsmøde på grundlag af en årlig rapportering af udviklingen i centrale enhedspriser og produktivitet.

Bestyrelsen redegør årligt for Banedanmarks mål med virksomhedens personalepolitik og graden af målopfyldelse for f.eks. arbejdsskader, personaleomsætning og sygefravær.

Vækst- og læringsperspektivet

Banedanmarks strategiske sigtelinier fastlægges efter drøftelser mellem ministeren og formandskabet på virksomhedsmødet. Da de strategiske sigtelinier altid vil være et vitalt element i udøvelse af ejerskabet, skal de drøftes årligt på et kvartalsmøde med henblik på eventuel revision.

Banedanmark udvikler en kommunikationspolitik, der kan sikre, at Banedanmark alene udtaler sig om rent tekniske forhold. Kommunikationspolitikken indeholder desuden rammer for dialogen mellem departementet og Banedanmark i forbindelse med aktindsigtssager.

Nr. 1 2005

RIGSREVISIONEN
Den 15. februar 2006

Beretning om 7 sager (om Banedanmark) forelagt for Folketingets Finansudvalg

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 1/05 om 7 sager (om Banedanmark) forelagt for Folketingets Finansudvalg

Transport- og energiministerens redegørelse af 8. februar 2006

1. Transport- og energiministeren behandler i sin redegørelse Transport- og Energiministeriets sagsbehandling i 6 af de 7 sager, samrådet i Folketingets Finansudvalg den 13. april 2005, styrkelsen af ministeriets tilsyn med Banedanmark, samt Banedanmarks tiltag til forbedring af virksomhedens økonomistyring og processen for overgang til ansvarshavende bestyrelse i Banedanmark.

Ministeren oplyser, at redegørelsen bygger på den redegørelse, som ministeren gav Folketingets Finansudvalg i forbindelse med et samråd den 21. september 2005.

Sagsbehandlingen i sagerne forelagt for Folketingets Finansudvalg

2. Rigsrevisionens undersøgelse viste, at Transport- og Energiministeriets sagsbehandling i 6 af de 7 sager generelt ikke var grundig, selv om departementet vidste, at Banedanmarks økonomistyring var usikker.

Jeg finder det tilfredsstillende, at ministeren i sin redegørelse tager Rigsrevisionens kritik af sagsbehandlingen i de 6 sager til efterretning.

Samrådet i Folketingets Finansudvalg

3. Rigsrevisionens undersøgelse viste, at transport- og energiministeren i samrådet i Folketingets Finansudvalg den 13. april 2005 burde have redegjort mere nuanceret og omtalt flere faktuelle forhold om departementets rolle i årsagerne til, at bevillingsreglerne blev overtrådt.

Jeg konstaterer, at ministeren tager Rigsrevisionens bemærkninger til efterretning, hvilket jeg finder tilfredsstillende.

Transport- og Energiministeriets tilsyn med Banedanmark

4. Rigsrevisionens undersøgelse viste, at Transport- og Energiministeriets tilsyn ikke var tilstrækkeligt, og at tilsynet blev begrænset i en periode, hvor det modsatte burde have været tilfældet.

Det fremgår af ministerens redegørelse, at ministeren allerede ved samrådet i Finansudvalget den 21. september 2005 erkendte, at det hidtidige tilsyn ikke var tilstrækkeligt.

Tilsynet består af 3 former for tilsyn: et bevillingsmæssigt tilsyn, et kontraktligt tilsyn, og fra marts 2004 blev der tilføjet et selskabstilsyn. Det var tanken, at introduktionen af selskabstilsynet oven på de eksisterende 2 tilsynsmetoder ville medføre en skærpelse af det samlede tilsyn med Banedanmark. Ministeren erkender i sin redegørelse, at de forskellige former for tilsyn i stedet kom til at skygge for hinanden.

Jeg finder det tilfredsstillende, at ministeren er enig i Rigsrevisionens kritik.

5. Ministeren redegør endvidere for en række tiltag, som har medført, at departementets tilsyn med Banedanmark nu er blevet skærpet.

Det nævnes bl.a., at der for det bevillingsmæssige tilsyn er udviklet nye procedurer for aktstykkedarbejdelse, herunder for opfølgning på tiltrådte aktstykker. Endvidere har departementet igangsat en række tiltag for at forbedre tilsynet med Banedanmarks overholdelse af bevillinger og bevillingsregler.

Det kontraktlige tilsyn er udvidet med nye procedurer for afrapportering på Banedanmarks opfyldelse af kontrakten mellem Transport- og Energiministeriets departement og Banedanmark om forvaltning af statens jernbaneinfrastruktur i perioden 2005-2006. Det nævnes, at Banedanmark nu afrapporterer månedligt på en række af kontraktkravene.

Endelig er der sket ændringer i selskabstilsynet, hvor kvartalsmøderne er blevet suppleret med en række såkaldte direktørmøder mellem Banedanmarks administrerende direktør og departementschefen.

Der arbejdes ligeledes på at færdiggøre en tilsynsmappe, som departementet og Banedanmark skal kende og efterleve. Tilsynsmappen skal give et overblik over de samlede styringsmæssige rammer og procedurer for tilsynet med Banedanmark.

Det fremgår af »Fælleserklæring om samarbejdet mellem transport- og energiministeren og Banedanmarks bestyrelsesformand« af 22. november 2005, pkt. 3.2, at departementets tilsyn med Banedanmark er skærpet, indtil den økonomiske, trafikale og ledelsesmæssige situation omkring Banedanmark er normaliseret.

6. Ministeren oplyser endvidere, at ministeren løbende får forelagt referater fra møderne mellem departementet og Banedanmark, hvorved det sikres, at ministeren har en opdateret viden om drøftelser med Banedanmark og et dyberegående kendskab til verserende sager på Banedanmarks område.

7. Jeg finder det tilfredsstillende, at ministeren har skærpet departementets tilsyn med Banedanmark, og at ministeriet er ved at gennemføre tiltag, som vil forbedre departementets viden om Banedanmarks forhold og skærpe tilsynet med Banedanmark yderligere.

Jeg vil følge udviklingen i Transport- og Energiministeriets tilsyn med Banedanmarks økonomi- og projektstyring.

Banedanmarks økonomistyring

8. Rigsrevisionens undersøgelse viste, at Banedanmarks økonomistyring ikke var tilstrækkelig, og at Banedanmarks værktøjer til økonomistyring og intern kommunikation ikke fungerede hensigtsmæssigt og betød manglende overholdelse af gældende regler.

Jeg finder det tilfredsstillende, at ministeren tager Rigsrevisionens bemærkninger til efterretning.

9. Rigsrevisionens undersøgelse viste, at effekten af 3 centrale såkaldte Her & Nu projekter, som skal forbedre økonomistyringen i Banedanmark, fortsat udestod.

Det fremgår af redegørelsen, at 14 ud af de i alt 15 Her & Nu projekter er afsluttet, bortset fra Her & Nu projekt 1 (Asset Management), og at opfølgningen er overført til basisorganisationen.

Der er gennemført ekstern auditering af de 3 centrale projekter. De Her & Nu projekter, hvor den endelige afrapportering på effekten endnu udstår, vil blive taget op af ministeren ved det førstkomende kvartalsmøde mellem departementet og Banedanmark.

Jeg finder ministerens initiativ tilfredsstillende.

Ændringer i Banedanmarks forhold, herunder overgang til ansvarshavende bestyrelse

10. Ministeren påpeger i sin redegørelse, at Banedanmark, uanset tilstanden på det danske jernbanenet, er en virksomhed med alvorlige problemer med styring af sit produkt og sin økonomi, og at en skærpelse af departementets tilsyn ikke alene gør det.

Jeg er enig med ministeren i disse betragtninger.

11. Det fremgår af ministerens redegørelse, at ministeren har vurderet, at en effektiv ledelse af Banedanmark fra bestyrelsens side forudsætter, at bestyrelsen pålægges et reelt ansvar. Det fremgår af lov om Banedanmark, at der skulle være opfyldt 3 betingelser, førend Banedanmarks bestyrelse kunne gøres ansvarshavende. Ministeren vurderede, at den sidste af de nødvendige forudsætninger for, at bestyrelsen i Banedanmark overgik fra at være rådgivende til at blive ansvarshavende, var til stede ultimo 2005.

Ministeren redegør endvidere for tiltag, der er sket i Banedanmark for at forbedre den interne styring, herunder bl.a. for den i 2005 iværksatte plan for genopretning af Banedanmarks økonomi- og projektstyring.

Det var Rigsrevisionens vurdering i beretningen, at Banedanmark med handlingsplanen har taget skridt til at sikre en bedre økonomistyring.

Jeg finder det tilfredsstillende, at der arbejdes med forskellige tiltag til forbedring af Banedanmarks økonomi- og projektstyring.

Aftale om trafikområdet

12. Endelig påpeger ministeren, at det med »Aftale mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om: Trafikområdet« af 4. november 2005 anerkendes, at der allerede er taget væsentlige skridt mod en genopretning af Banedanmark. Med aftalen blev der bevilget ekstra 220 mio. kr. til området. Heraf blev 20 mio. kr. afsat til udarbejdelse af et beslutningsgrundlag vedrørende fremtidens signalsystem, mens de resterende 200 mio. kr. er afsat til øget fornyelse og vedligeholdelse af jernbanenetet.

Jeg vil undersøge fremdriften i udredningsarbejdet vedrørende beslutningsgrundlaget for fremtidens signalsystem, fremdriften i ekstrabevillingen på de 200 mio. kr. og Banedanmarks Asset Management System (et af de centrale Her & Nu projekter) samt undersøge omfanget af Transport- og Energiministeriets opfølgning på fremdriften.

Jeg vil afrapportere resultaterne i et notat medio 2006.

Sammenfatning

13. Det er sammenfattende min opfattelse, at ministerens redegørelse for de foranstaltninger, beretningen har givet anledning til, er tilfredsstillende.

For så vidt angår de konkrete forhold i forbindelse med de 7 sager finder jeg, at jeg på baggrund af ministerens redegørelse kan afslutte behandlingen af disse.

De generelle forhold omkring såvel ministeriets tilsyn med Banedanmark som Banedanmarks økonomi- og projektstyring vil jeg derimod fortsat følge fremover.

Jeg kan i den forbindelse henvise til, at der efter aftale med statsrevisorerne skal gennemføres en beretningsundersøgelse af genopretningen af jernbaneinfrastrukturen, Banedanmarks styring og transport- og energiministerens opfølgning herpå.

14. På denne baggrund betragter jeg beretningssagen om 7 sager (om Banedanmark) forelagt for Folketingets Finansudvalg som afsluttet.

Henrik Otbo

Statsrevisorernes bemærkning

Statsrevisorerne har anmodet rigsrevisor om en ny beretningsundersøgelse om genopretningen af jernbaneinfrastrukturen, om Banedanmarks styring og om transport- og energiministerens opfølgning herpå. Undersøgelsen vil imidlertid afvente et større udredningsarbejde, som er et led i den aftale om trafikområdet, som regeringen indgik med Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre den 4. november 2005, hvorfor statsrevisorerne tillige har anmodet rigsrevisor om medio 2006 at undersøge fremdriften i udredningsarbejdet i et notat.

Statsrevisorerne skal endvidere henvise til rigsrevisors udvidede notat af 15. februar 2006 om Finansministeriets ansvar og rolle i forbindelse med bevillingsansøgning til Finansudvalget. Notatet er udarbejdet med baggrund i beretning nr. 1 2005 om 7 sager (om Banedanmark) forelagt for Folketingets Finansudvalg og er offentliggjort på statsrevisorernes hjemmeside.

På ovenstående baggrund er statsrevisorerne enige med rigsrevisor i at afslutte nærværende beretningssag om 7 sager om Banedanmark.

Nr. 2 2005

SKATTEMINISTEREN

Den 9. februar 2006

Beretning om ToldSkats indsats mod sort økonomi

Skatteministerens redegørelse for Statsrevisorernes beretning nr. 2/05 om ToldSkats indsats mod sort økonomi

Rigsrevisionens undersøgelse konkluderer, at ToldSkat fra 2004 har taget en række væsentlige initiativer i brug for at styrke indsatsen mod sort økonomi.

Der er, som det også fremgår af Rigsrevisionens beretning, stor usikkerhed forbundet med målingen af den sorte økonomi. Men under alle omstændigheder har den sorte økonomi et så stort omfang, at regeringen har fundet det nødvendigt at iværksætte en særlig indsats herimod.

Indsatsen udmønter sig primært i indsatsstrategien og i et tæt tværministerielt samarbejde i form af fair play-initiativerne. Indsatsstrategien og fair play-initiativerne uddybes i det følgende sammen med en række andre initiativer.

Indsatsstrategien

Rigsrevisionen fastslår, at ToldSkats indsatsstrategi fra 2004 følger Rigsrevisionens model for god praksis.

Det overordnede mål med strategien er at øge antallet af borgere og virksomheder, som af sig selv overholder reglerne.

Efter indsatsstrategien, ydes der service til borgere og virksomheder, som ønsker at holde sig inden for loven. Der gennemføres ligeledes målrettet kontrol hos dem, som bevidst omgår reglerne.

Den 1. november 2005 fusionerede ToldSkat og de kommunale skatteforvaltninger til SKAT. Den fusionerede organisation har helt nye muligheder for at tilrettelægge og differentiere indsatsen over for borgere og virksomheder.

SKAT har udarbejdet en ny indsatsstrategi for det samlede SKAT, som ligger tæt op ad indsatsstrategien for ToldSkat. Rigsrevisionens anbefalinger om at inddrage nye virkemidler for nedbringelsen af omfanget af den sorte økonomi, er indgået i dette arbejde. Det drejer sig bl.a. om at prioritere kontrolindsatsen ved hjælp af brancheanalyser. Herunder at den årlige indsatsplan baseres på metodiske risikoanalyser og overvågning af udviklingen.

For yderligere information om indsatsstrategien se *bilag 1* (fås i ministeriet).

Indsatsplanen til udmøntning af indsatsstrategien

For 2006 er der udarbejdet en indsatsplan, som udmønter indsatsstrategien i praksis. Indsatsplanen tager udgangspunkt i en række udvalgte fokusområder, heriblandt sort økonomi og sort arbejde.

SKAT vil i den sammenhæng foretage to målrettede undersøgelser for at belyse omfanget af underdeklarationen. Dette gøres med henblik på at fastsætte sigtelinjer for nedbringelse af omfanget af den sorte økonomi. Som særligt indsats vil der blive gennemført initiativer, som har fokus på brancherelaterede problemstillinger.

Endvidere vil der blive foretaget en undersøgelse af, i hvilken grad de danske momsregler omgås i forbindelse med grænsehandel med udvalgte varegrupper.

Indsatsplanen 2006 er et overgangsprodukt til fremtidige mere sammenhængende indsatsplaner.

Ambitionen er, at indsatsen i det kommende år fremover beskrives med afsæt i en redegørelse for det forgangne års service- og kontrolerfaringer. Denne fremstillingsform forudsætter dog til dels, at der med Finansministeriet aftales ét samlet måltal for den fusionerede organisation. – Ét samlet måltal som i større grad gør det muligt fleksibelt at tilrettelægge målrettet service- og kontrolindsats i forhold til den enkelte virksomheds samlede portefølje. Der er i SKAT udarbejdet et forslag til ét

samlet pointmål for den fusionerede organisation gældende fra og med kalenderåret 2007, som skal drøftes med Finansministeriet i løbet af foråret 2006.

Regeringens fair play-initiativer

Regeringen har prioriteret bekæmpelsen af sort og illegalt arbejde og andre former for skatte- og afgiftssnyd højt. Den tværministerielle indsats har været lanceret under betegnelsen fair play-kampagnen.

Fair play-kampagnens overordnede formål er at skabe et samfund, hvor der konkurreres på lige vilkår virksomhederne imellem. Kampagnen består af en række lovinitiativer vendt mod sort og illegalt arbejde og skatte- og afgiftssnyd generelt, en skærpet kontrolindsats og to mediekampaner.

Regeringens fair play-kampagne er nærmere beskrevet i regeringspjecen »Fair play – fokus på holdninger« fra oktober 2004. I pjecen er beskrevet en række initiativer – herunder lovinitiativer – som iværksættes i 2005/2006.

Lovgivningen

Den første »fair play-lov« blev vedtaget som lov nr. 325 af 18. maj 2005. Denne lov indeholder en række konkrete lovinitiativer rettet mod sort arbejde og afgiftssnyd mv.

Loven består af følgende elementer:

- Mulighed for at fratage tips- og lottoforhandlere forhandlingsretten, hvis der sker grov eller gentagen overtrædelse af skatte- og afgiftslovgivningen.
- Mulighed for at foretage kontrol på fysiske arbejdssteder og ikke – som hidtil – kun på firmaadressen.
- Mulighed for at pålægge en virksomhed at føre en daglig logbog over virksomhedens ansatte.
- Mulighed for at antage en revisor på den erhvervsdrivendes regning til at udarbejde virksomhedens regnskab, hvis det er mangelfuldt eller ikke findes.
- Udvidede beføjelser på pantområdet, herunder mulighed for beslaglæggelse.
- Mulighed for på ensartet vis at straffe alle former for overtrædelse af skatte- og afgiftslovgivningen efter straffelovens § 289.

Den anden »fair play lov« er fremsat som L 145 den 25. januar 2005. Med dette lovforslag (Fair play II) gennemføres bl.a. hovedparten af de lovinitiativer, der er nævnt i pjecen.

Lovforslaget indeholder i overskrifter følgende elementer:

- Skærpede regler om indberetning af udstationerede indenfor bygge- og anlægsbranchen.
- Bekæmpelse af momskarruseller.
- Skærpede regler om sikkerhedsstillelse bl.a. som led i indsatsen mod momskarruseller.
- Som led i bekæmpelse af ulovlig import og salg af punktafgiftspligtige varer stilles der krav om registrering af varemottagere.
- Fastsættelse af større og kumulative bøder, herunder etablering af hjemmel til udstedelse af administrative bøder i forbindelse med håndhævelse af pantreglerne.
- Justering af registeret over næringsbreve (Næringsbasens) anvendelsesområde.

For uddybning af lovforslaget med tilhørende bemærkninger henvises til *bilag 2* (se lovforslag L 145 på www.ft.dk)

Derimod indeholder lovforslaget ikke det initiativ fra regeringspjecen, som omhandler hæftelse for underleverandører, der ikke betaler skatter og afgifter.

Essensen i forslaget er, at en virksomhed, der benytter sig af underleverandører, under visse omstændigheder kan komme til at hæfte for underleverandørens forsætlige eller groft uagtsomme undladelse af at afregne skatter og afgifter. – Herunder indeholdt A-skat og AM-bidrag, der kan henføres til den indgåede aftale om levering af vare- eller tjenesteydelser.

Selvom forslaget udformes således, at virksomhederne kan frigøre sig fra et eventuelt hæftelsesansvar ved f.eks. at indberette oplysninger om indgåede underleverandøraftaler til told- og skatteforvaltningen, dvs. at der ikke bliver tale om en fuldstændig objektiv hæftelsesbestemmelse, er der grundlæggende tale om et meget vidtgående initiativ.

Skatteministeriet har arbejdet grundigt med forslaget. Udfordringen har været at finde en balance mellem på den ene side retssikkerhedsmæssige hensyn og på den anden side en ordning, der tilgodeser hensynet til ikke at pålægge virksomhederne unødige administrative byrder.

Skatteministeriet har måttet konstatere, at disse – til en vis grad modsatrettede – hensyn ikke har kunnet udmøntes i en acceptabel løsning. Forslaget indebærer under alle omstændigheder, at også lovlige virksomheder vil blive berørt. Enten i form af at de mere eller mindre uforvarende risikerer at komme til at hæfte for en anden virksomheds skatte- og afgiftsunddragelse, eller at de for at frigøre sig fra denne risiko må påtage sig den administrative byrde at indberette indgåede underleverandør aftaler og oplyse om vilkårene herfor.

Forslaget kan endvidere få negative afledte effekter på konkurrencevilkårene. Det kan således ikke afvises, at virksomhederne vil benytte sig af velrenommerede og kendte samarbejdspartner som underleverandører for at slippe for risikoen og indberetningspligten til ugunst for mindre og nystartede virksomheders muligheder for at komme ind på markedet eller vinde markedsandele.

Regeringen har derfor besluttet, at forslaget om hæftelsesgennembrud i den foreliggende form ikke vil blive fremmet yderligere. I stedet vil der blive overvejet alternative muligheder. De skal mere målrettet ramme de virksomheder, der bevæger sig på kanten af eller overtræder lovgivningen.

Den skærpede kontrolindsats

I 2005 var en væsentlig del af ToldSkats kontrolindsats målrettet mod sort arbejde/sort økonomi.

Kontrolindsatsen mod sort økonomi i 2005 gav følgende resultater:

- Antal kontroller: 7.295
- Reguleringer i 1.000 kr. 228.650
- Ansvarssager 1.386

Kontrolindsatsen i 2005 kan opdeles i følgende hovedgrupper:

- **Tværministerielle kontrolaktioner:** I 2005 er der som led i fair play-kampagnen gennemført to bølger af kontrolaktioner mod sort og illegalt arbejde og andre former for virksomhedssnyd. Den første bølge blev gennemført mod 841 virksomheder i perioden 19.-29. maj 2005, mens den anden bølge blev gennemført mod 651 virksomheder i perioden 15.-25. september 2005. Kontrolaktioner er gennemført i samarbejde med politiet, Arbejdsdirektoratet, de kommunale skatte- og socialforvaltninger samt fødevarerregionerne, dog har ikke alle myndighederne deltaget i alle kontrolaktionerne.
- **Lokalt initierede kontrolaktioner:** Udover de to store koordinerede kontrolaktioner er der også gennemført en lang række lokalt initierede kontrolaktioner mod en bred vifte af forskellige brancher, f.eks. restaurationsbranchen, bygge- og anlægssektoren, prostitution, avisdistribution, landbrug og gartneri, frisører, vognmandsbranchen, markeder mv.
- **Indsatsen mod afgiftssnyd med visse varegrupper – herunder mineralvand:** I 2005 har der været gennemført en del kontroller med henblik på at bekæmpe svindlen med det illegale salg af sodavand mv. I starten af året foregik det med ændring til loven om afgifter af mineralvand mv., herunder med udstedelse af såkaldte colabøder. Pr. 15. juli 2005 blev ToldSkat tilsynsmyndighed på lige fod med Miljøstyrelsen, således at ToldSkat kunne beslaglægge ikke-pantmærkede sodavand mv., jf. omtalen af den »første fair play-lov« ovenfor. Med de nye pantregler har ToldSkat (SKAT) to instrumenter for at komme til livs. SKAT afholder månedlige statusmøder med Miljøstyrelsen om de nye regler.
- **»Gadeteams«:** Flere steder i landet bruges »gadeteams« til bekæmpelsen af den sorte økonomi hos de mindre detailvirksomheder og i restaurationsbranchen. Et gadeteam er et kontrolhold, der er sammensat af mindst to medarbejdere samt evt. repræsentanter fra andre myndigheder. Gadeteamet foretager uanmeldte kontrolbesøg i udvalgte virksomheder inden for nærmere definerede brancher med henblik på at afsløre uregistreret virksomhed, anvendelse af sort arbejdskraft, udeholdt omsætning samt unddragelse af moms, punktafgifter og skat.
- **Anmeldelser om sort arbejde og alm. risikovurdering:** SKAT modtager mange anmeldelser om sort arbejde og andre former for virksomhedssnyd. Disse anmeldelser indgår i den samlede risikovurdering af virksomhederne, som også indbefatter erfaringer fra tidligere kontrolbesøg, ob-

servationer, lokalkendskab, annoncering i dagblade, ugeaviser og reklamemateriale, virksomheder med jævnlige ejerskifte og andre kontroloplysninger samt udsøgninger i SKATs systemer vedrørende registreringsforhold, angivelsesmønstre, omsætning, bruttoavance, antal registrerede ansatte mv.

Der henvises til *bilag 3* (fås i ministeriet) for en uddybning af kontrolindsatsen for de to ovenfor nævnte perioder i 2005 samt for perioden d. 3.-13. juni 2004.

Mediekampagnerne

Der er i efteråret 2005 gennemført to kampagner. De havde til formål at flytte holdninger og adfærd. Den første, der blev lanceret under overskriften »Vi spiller på samme hold«, benyttede sig af kendte sportsprofiler på go cards, stillads- og busreklamer. Den anden, som var en målrettet ungekampagne efter svensk forbillede, blev lanceret under overskriften »Tænk hvis alle arbejdede sort«.

Yderligere information om kampagnerne kan findes på Skatteministeriets hjemmeside www.skm.dk/om_ministeriet/projekter/fairplay/.

Øvrige initiativer

Rigsrevisionen har peget på nogle områder, hvor SKAT yderligere kan styrke sin indsats.

Planlægning af og opfølgning på kontrolaktioner

Skatteministeriet vil i samarbejde med andre myndigheder i fair play-regi arbejde på en model for, hvordan man kan samle op på de problemer, som Rigsrevisionen påpeger. Her tænkes mere specifikt på planlægning af og opfølgning på kontrolaktioner med henblik på blandt andet at evaluere effekten af indsatsen.

For så vidt angår opfølgning vil SKAT-Hovedcentret arbejde mod mål og målinger. Det gøres ved at foretage mere detaljerede opgørelser over ressourcer brugt bl.a. i forbindelse med kontrolaktioner. Herigennem skal det sikres, at der bedre kan foretages effektmålinger. Skatteministeriet vil i forlængelse af dette arbejde udbrede modellen for planlægning og opfølgning etc. over for andre ministerområder.

Med hensyn til et ensartet grundlag for gennemførelse af kontrolaktioner har SKAT i relation til Fairplay-aktionerne udarbejdet en drejebog. Sådanne drejebøger vil også blive udarbejdet ved fremtidige kontrolaktioner.

Inddragelse af brancheorganisationer

I fair play-regi har der på forskellig vis været etableret et samarbejde og en dialog mellem Skatteministeriet og en række toneangivende branche-, arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationer, som har problemstillingerne tæt inde på livet.

Organisationerne har således været stærkt involveret i dele af mediekampagnerne. Der har været afholdt møder og korresponderet på ministerniveau med flere af de berørte organisationer. Dette med henblik på udveksling af ideer til indsatsområder i den fælles kamp mod sort arbejde og anden skatte- og afgiftssvig. Der vil blive lagt vægt på at udbygge dette samarbejde yderligere.

Internationalt samarbejde og erfaringsudveksling

SKAT har i dag på mange områder et godt samarbejde og stor erfaringsudveksling med de øvrige nordiske lande samt i EU- og OECD-regi. Dette arbejde vil også i fremtiden blive prioriteret og udvidet med henblik på løbende at få inspiration til nye virkemidler, som kan være med til at bekæmpe den sorte økonomi.

Specifikt vedrørende ansvarssager

Rigsrevisionen konkluderer angående straffesagerne, at SKAT ikke har fulgt op på årsagerne til, at en stor del af ansvarssagerne i undersøgelsen endnu ikke er afsluttet. Det skal understreges, at Rigsrevisionens undersøgelse af ansvarssagerne alene vedrører den gruppe sager, der er oversendt

til politiet, som dermed overtager ansvaret for sagsbehandlingen. SKAT har ingen indflydelse på sagsgang og prioritering hos en anden offentlig myndighed.

Der har været afholdt møde med Rigsadvokaten i efteråret 2005. Rigsadvokaten har oplyst, at regeringens forslag til en reform af politiet, som skal træde i kraft den 1. januar 2007, medfører en væsentlig ændring af organiseringen af politiet, og at det derfor på nuværende tidspunkt er uhen-sigtsmæssigt at etablere nye formaliserede samarbejdsstrukturer mellem politiet og skattemyndig-hederne.

Når det gælder de ansvarssager, som SKAT kan afgøre administrativt, er der taget initiativer til at sikre fremdrift i sagsbehandlingen gennem en intern instruks af 5. februar 2004, hvor der er sat frister på de væsentligste sagsbehandlingsskridt i forløbet af en ansvarssag.

Der er foretaget en stikprøveundersøgelse af fire områder angående behandling af sager, der er indgået i perioden 1. april 2004 til 31. maj 2004. Resultatet af denne undersøgelse viser, at 66,8 % af sagerne er afgjort eller sendt videre til politiet inden for 6 måneder, og 83,4 % af sagerne er afgjort inden for et år. Der er ikke foretaget senere undersøgelser, men SKAT oplyser, at tilbagemeldinger fra sagsbehandlerne giver indtryk af, at fristerne stadig overholdes.

Specifikt vedrørende bilag 1 om virkemidler, som kan styrke indsatsen mod sort økonomi

Rigsrevisionen har i bilag 1 til beretningen opstillet en række forslag til virkemidler, som kan styr-ke indsatsen mod sort økonomi.

Skatteministeriet har tidligere afgivet bemærkninger til bilag 1 i Rigsrevisionens beretning, som jeg kan henholde mig til – jf. *bilag 4* (fås i ministeriet).

Det er – som det også er fremgået af min redegørelse – fortsat holdningen, at Skatteministeriet vil arbejde videre med Rigsrevisionens foreslåede virkemidler.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen

Nr. 2 2005

JUSTITSMINISTEREN

Den 13. februar 2006

Beretningen om ToldSkats indsats mod sort økonomi

1. Ved brev af 13. oktober 2005 har Statsrevisoratet sendt Statsrevisorernes beretning nr. 2 fra 2005 om ToldSkats indsats mod sort økonomi til Justitsministeriet.

Statsrevisoratet har samtidig anmodet Justitsministeriet om i medfør af § 18, stk. 2, i lov om revisionen af statens regnskaber at afgive en redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til.

Det fremgår bl.a. af beretningen, at Rigsrevisionen ikke finder det tilfredsstillende, at der er ansvarssager om sort økonomi, der ikke rejses på grund af forældelse som følge af lang sagsbehandlingstid.

Rigsrevisionen anser det endvidere for god praksis, at sagsbehandling, efterforskning og opfølgning på sager vedrørende sort økonomi sker i et tæt formaliseret samarbejde mellem skattemyndighederne, politiet og andre relevante offentlige myndigheder. Rigsrevisionen finder derfor, at der er behov for et mere formaliseret samarbejde mellem skattemyndighederne, politiet og andre relevante offentlige myndigheder for at effektivere indsatsen mod sort økonomi.

2. Justitsministeriet skal i anledning af beretningen bemærke, at ministeriet er helt enig i, at der er behov for et tæt samarbejde mellem politiet og skattemyndighederne.

Efter Justitsministeriets opfattelse er der dog ikke behov for at etablere et nyt formaliseret samarbejde mellem politi og skattemyndighederne, idet de nødvendige rammer for samarbejdet mellem politiet og skattemyndighederne efter Justitsministeriets opfattelse allerede er til stede.

Justitsministeriet finder således, at samarbejdet myndighederne imellem skal gøres mere effektivt inden for rammerne af det eksisterende samarbejde med fokus på et tættere samarbejde i det daglige, praktiske samspil mellem myndighederne.

Justitsministeriet kan i den forbindelse bl.a. henvise til de initiativer, der blev iværksat i forbindelse med regeringens »Fairplay«-kampagne i efteråret 2004. Som et led heri indgår bl.a., at det eksisterende samarbejde mellem told- og skattemyndighederne, politiet og anklagemyndigheden skal søges yderligere udbygget og effektiviseret, således at told- og skattemyndighederne fra sagens start er opmærksomme på at gøre sagen klar til strafforfølgning og sikre, at de rette oplysninger er til rådighed for anklagemyndigheden, ligesom politi og anklagemyndighed skal sørge for at gøre brug af told- og skattemyndighedernes faglige kompetence med henblik på at fremskynde behandlingen af skattestraffesagerne.

Endvidere er der som et led i »Fairplay-kampagnen« etableret en såkaldt »taskforce« i et samarbejde mellem Beskæftigelsesministeriet, Skatteministeriet og Justitsministeriet. Formålet med »taskforcen« er at etablere et samarbejde mellem ministerierne til bekæmpelse af sort arbejde og socialt bedrageri, således at »taskforcen« koordinerer indsatsen mod sort arbejde på tværs af ministerierne og overvåger myndighedernes samlede resultat af indsatsen mod sort arbejde. »Taskforcen« fungerer endvidere som central vidensbank for indsatsen.

3. For så vidt angår Rigsrevisionens bemærkninger i beretningen om erfaringer fra andre lande, herunder den svenske »Ekobrott-enhet«, kan Justitsministeriet oplyse, at Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet for hele landet varetager sager om større økonomiske forbrydelser, og at der således allerede er etableret en særlig statsadvokat til bekæmpelse af økonomisk kriminalitet.

Justitsministeriet skal endvidere pege på regeringens lovudkast om en reform af politiet, der blev sendt i høring den 16. december 2005 hos de berørte myndigheder og organisationer. Udkastet bygger på Visionsudvalgets rapport af 18. maj 2005 om »Fremtidens Polit«, og reformen skal efter lovudkastet træde i kraft den 1. januar 2007 samtidig med kommunalreformen.

Det fremgår af lovudkastet, at Justitsministeriet bl.a. er enig i Visionsudvalget analyse af, at en politikreds må have et samlet personaletal på 700-800 medarbejdere og et befolkningsgrundlag på mindst 400.000 indbyggere, for at den enkelte politikreds fremover med undtagelse af helt ekstraordinære situationer kan løse alle sine opgaver på egen hånd.

Antallet af landets politikredse foreslås derfor reduceret fra de nuværende 54 politikredse til 12, hvilket bl.a. vil sikre, at der kan blive behandlet tilstrækkeligt mange sager til at opnå og vedligeholde specialkompetencer og fornøden i rutine i mere komplicerede sagstyper som f.eks. økonomisk kriminalitet.

Høringsfristen for lovudkastet udløb den 23. januar 2006, og regeringen forventer at fremsætte lovforslaget for Folketinget ultimo februar 2006.

En gennemførelse af politireformen vil medføre væsentlige ændringer af organiseringen af politiet, og Justitsministeriet finder også på den baggrund, at det på nuværende tidspunkt vil være uhensigtsmæssigt at etablere nye formaliserede samarbejdsstrukturer mellem politiet og skattemyndighederne.

Justitsministeriet har ikke i øvrigt bemærkninger til beretningen.

Denne redegørelse er også sendt elektronisk til Statsrevisoratet, ligesom der er sendt en kopi af redegørelsen til Rigsrevisor.

Lene Espersen

/ Mette Lyster Knudsen

Nr. 2 2005

RIGSREVISIONEN
Den 2. marts 2006

Beretning om ToldSkats indsats mod sort økonomi

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 2/05 om ToldSkats indsats mod sort økonomi

Skatteministerens redegørelse af 9. februar 2006

Justitsministerens redegørelse af 13. februar 2006

1. Det var sammenfattende Rigsrevisionens vurdering, at ToldSkat fra 2004 havde taget en række væsentlige initiativer i brug for at styrke indsatsen mod sort økonomi, men at indsatsen kunne styrkes yderligere. Statsrevisorerne fandt, at indsatsen mod sort økonomi ikke havde været tilstrækkelig.

Skatteministeren har i sin redegørelse oplyst om en række initiativer til at styrke indsatsen mod sort økonomi yderligere.

Grundlaget for at evaluere indsatsen

2. Det fremgik af beretningen, at ToldSkat ikke helt havde fulgt god praksis, idet der ikke var etableret et grundlag for at evaluere indsatsen mod sort økonomi. Rigsrevisionen lagde vægt på, at der som grundlag for indsatsen var opstillet langsigtede og strategiske målsætninger for nedbringelsen af den sorte økonomi. Målsætningerne skulle være baseret på dataindsamling og analyser, der viser, hvorledes den sorte økonomi fordeler sig geografisk og på forskellige grupper og brancher i samfundet.

Skatteministeren oplyser i sin redegørelse, at SKAT vil foretage 2 målrettede undersøgelser for at belyse omfanget af den sorte økonomi. Dette gøres med henblik på at fastsætte sigtelinjer for nedbringelse af omfanget af den sorte økonomi. Som en særlig indsats vil der endvidere blive gennemført initiativer, som har fokus på brancherelaterede problemstillinger.

Jeg finder det tilfredsstillende, at SKAT på grundlag af målrettede undersøgelser vil fastsætte mål i form af sigtelinjer for nedbringelsen af den sorte økonomi. Jeg vil følge SKATs målfastsættelse for nedbringelsen af den sorte økonomi.

Strategier for indsatsen

3. Det fremgik af beretningen, at ToldSkats strategier indtil 2004 primært havde fokuseret på kontrol som virkemiddel for indsatsen, og at strategierne kun i mindre omfang havde prioriteret en forebyggende indsats. Strategierne indikerede endvidere ikke, hvilken prioritering opgaven vedrørende sort økonomi havde i forhold til andre kontrolemler.

Skatteministeren oplyser, at SKAT i forbindelse med udarbejdelsen af en ny indsatsstrategi har inddraget Rigsrevisionens anbefalinger om at anvende nye virkemidler for nedbringelsen af den sorte økonomi. Dette sker bl.a. ved at prioritere kontrolindsatsen ved hjælp af brancheanalyser.

Skatteministeren oplyser endvidere, at indsatsplanen, der er en udmøntning af Indsatsstrategien, vil tage udgangspunkt i en række fokusområder, heriblandt sort økonomi og sort arbejde. Dette skal ske på grundlag af metodiske risikoanalyser og overvågning af udviklingen.

Jeg finder det tilfredsstillende, at SKAT vil anvende andre virkemidler i indsatsen end kontrol, og at SKAT fremover vil prioritere indsatsen ved at opstille fokusområder for bl.a. sort økonomi og sort arbejde. Jeg vil følge SKATs Indsatsstrategi, herunder anvendelsen af nye virkemidler og prioriteringen af indsatsen vedrørende sort økonomi.

Kontrolplaner og risikovurderinger

4. SKAT indførte i 2003 Indsatsmodellen, der var en inddeling af virksomhederne i 4 hovedsegmenter. Indsatsmodellen lå bl.a. til grund for ToldSkats risikovurderinger af virksomhederne. Det var Rigsrevisionens vurdering, at ToldSkat kunne forbedre den praktiske anvendelse af modellen bl.a. ved at benytte brancheanalyser.

Skatteministeren oplyser, at SKAT fremover vil prioritere indsatsen mod sort økonomi bl.a. ved hjælp af brancheanalyser. Som en del af Indsatsplanen vil der endvidere blive gennemført initiativer, der har fokus på brancherelaterede problemstillinger.

Jeg finder initiativerne tilfredsstillende, og jeg vil følge SKATs praktiske anvendelse af Indsatsmodellen, herunder brugen af brancheanalyser.

Kontrolindsatsen

5. Det fremgik af beretningen, at ToldSkats indsats ikke havde været helt tilstrækkelig til at sikre en effektiv indsats, og at ToldSkat ikke havde haft de rette vilkår for at kunne udføre en effektiv og præventiv kontrol. Fx havde ToldSkat ikke haft en overordnet drejebog for gennemførelsen af kontrolaktioner, ligesom ToldSkats kontrolbeføjelser var indeholdt i ca. 50 forskellige love. Endvidere havde ToldSkat ikke beføjelser til at gennemføre kontrol på de steder, hvor den sorte økonomi finder sted, og der var ikke i alle tilfælde sanktionsmuligheder, som kunne stoppe aktiviteterne.

Skatteministeren anfører i redegørelsen, at der som led i regeringens Fairplay-kampagne er gennemført en række lovinitiativer vendt mod sort og illegalt arbejde samt skatte- og afgiftssnyd generelt. Lovinitiativerne giver bl.a. mulighed for fremover at gennemføre kontrol på arbejdssteder, hvor den sorte økonomi finder sted, og ikke som nu kun på firmaadressen. Endvidere giver initiativerne udvidede muligheder for beslaglæggelser samt fastsættelse af større bøder ved gentagne lovovertrædelser.

Derudover har ToldSkat udarbejdet en drejebog, der skal sikre et ensartet grundlag for gennemførelse af kontrolaktioner.

Jeg finder det tilfredsstillende, at der er blevet taget initiativer med henblik på at styrke ToldSkats kontrolbeføjelser og sanktionsmuligheder. Jeg konstaterer, at der med udarbejdelse af en drejebog er sket en styrkelse af grundlaget for kontrollens udførelse. Jeg vil følge op på, om grundlaget for kontrollen er blevet styrket.

Ministeren har ikke specifikt forholdt sig til bemærkningen om at samle kontrolbeføjelserne i én lov. Jeg mener fortsat, at det bør overvejes at samle kontrolbeføjelserne, hvilket, efter Rigsrevisionens vurdering, vil kunne styrke grundlaget for kontrollen.

Opfølgning på kontrollen

6. Det fremgik af beretningen, at ToldSkat ikke i tilstrækkelig grad havde fulgt op på resultaterne og effekterne af kontrollen samt ikke kunne opgøre resurseforbruget til de gennemførte kontrolaktioner vedrørende sort økonomi.

Statsrevisorerne kritiserede, at sagsbehandling, efterforskning og opfølgning ved kontrolaktionerne og ansvarssagerne tog for lang tid.

Skatteministeren oplyser, at ministeriet i fairplay-regi i samarbejde med andre myndigheder vil arbejde på en model for, hvordan man kan evaluere effekten af indsatsen. Endvidere oplyser ministeren, at Hovedcentret i SKAT vil arbejde med at foretage detaljerede opgørelser og målinger af resurseforbruget i forbindelse med kontrolaktioner. Herigennem skal det bl.a. sikres, at der kan foretages bedre effektmålinger.

Jeg finder det tilfredsstillende, at der opstilles en model for evaluering af effekterne af indsatsen, samt at der fremover vil blive foretaget detaljerede målinger af resurseforbruget ved kontrolaktioner.

Jeg finder det derudover tilfredsstillende, at der ved udarbejdelse af en instruks fra 2004 er taget initiativ til at sikre fremdrift i sagsbehandlingen. Jeg vil følge evalueringen af effekterne af kontrollen samt udviklingen i sagsbehandlingstiden for sager vedrørende sort økonomi.

7. Det fremgik af beretningen, at Rigsrevisionen lagde vægt på, at sagsbehandling, efterforskning og opfølgning på sager vedrørende sort økonomi sker i et formaliseret samarbejde mellem politiet og skattemyndighederne.

Justitsministeren oplyser, at ministeren er enig i, at der er behov for et tæt samarbejde mellem politiet og skattemyndighederne. Ministeren henviser i den forbindelse til regeringens Fairplay-kampagne, hvor det eksisterende samarbejde mellem skattemyndighederne, politiet og anklagemyndigheden skal søges yderligere udbygget for at fremskynde sagsbehandlingen.

Ministeren oplyser videre, at der er nedsat en taskforce med det formål at etablere et samarbejde mellem Justitsministeriet, Skatteministeriet og Beskæftigelsesministeriet og koordinere indsatsen på tværs af ministerierne. Ministeren peger endelig på den kommende politireform, som forventes at kunne sikre, at der kan blive behandlet tilstrækkelig mange sager til at opnå og vedligeholde specialkompetencer og fornøden rutine i mere komplicerede sagstyper som fx økonomisk kriminalitet.

Jeg finder det tilfredsstillende, at der er taget initiativ til at styrke samarbejdet mellem myndighederne, bl.a. med henblik på at fremskynde behandlingen af skattestraffesager. Jeg vil følge op på samarbejdet mellem skattemyndighederne, politiet og anklagemyndigheden i sager vedrørende sort økonomi.

Sammenfatning

8. Jeg finder sammenfattende ministrenes initiativer tilfredsstillende. Skatteministeren har dog, jf. pkt. 5, ikke specifikt forholdt sig til bemærkningen om at samle kontrolbeføjelserne i én lov. Jeg forventer, at sådanne overvejelser vil indgå i det fremtidige arbejde på området, og jeg vil fortsat følge gennemførelsen af de omtalte initiativer.

Henrik Otbo

Nr. 3 2005

FORSVARSMINISTEREN

Den. 31. januar 2006

Beretning om forsvarets anskaffelse og ibrugtagning af it-systemet DeMars

REDEGØRELSE VEDR. BERETNING OM DEMARS (NR. 3 2005)

Statsrevisoratet har den 1. december 2005 fremsendt Statsrevisorernes Beretning nr. 3 2005 om forsvarets anskaffelse og ibrugtagning af it-systemet DeMars. Her fremsendes min redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til. Redegørelsen er samtidig sendt til Rigsrevisor.

Jeg konstaterer med tilfredshed, at Rigsrevisionen vurderer, at forsvarets ibrugtagning af DeMars generelt har været tilfredsstillende. Jeg erkender samtidig, at der er behov for fortsat fokus på de områder, som Rigsrevisionen anbefaler styrket, især spørgsmålene om nøgletal for produktivitet, fordeling af interne omkostninger og anvendelse af ledelsesinformation. Hertil kommer spørgsmålene om datakvalitet, brugeruddannelse samt opfølgning på brugerhenvendelser, hvilket skal forbedres. Jeg vil nedenfor kort redegøre for nogle af de tiltag, som forsvaret er i gang med for at styrke netop disse områder.

Nøgletal

På nuværende tidspunkt planlægges rapporteringen af den operative virksomhed at ske månedligt. Det drejer sig om nøgletal vedrørende de dele af Forsvarskommandoens styrkeindsættelsesplan, hvor en myndighed er defineret som ansvarlig for opgaveløsningen. De implementerede nøgletal fokuser på de overordnede opgaver i Forsvarskommandoens årsprogram, idet det dog bemærkes, at opgaven »Krisestyring og kollektivt forsvar« er under ændring, bl.a. som følge af forsvarsforliget 2005-2009.

Næste trin i nøgletalsprocessen er implementering af nøgletalsmodellen i støttevirksomheden. Det er målet, at der i 2006 udarbejdes et samlet opgavekompleks indeholdende krav, vilkår og kriterier samt målepunkter og nøgletal for samtlige niveau II myndigheder og funktionelle tjenester med afsæt i de operative opgaver.

Endvidere er der iværksat initiativer til at videreudvikle mål og resultatkravene for Forsvarskommandoens operative virksomhed, så de lever op til de vejledende principper for statens område. Sådanne mål og resultatkrav indgik i styringsdokumentet for 2005 mellem Forsvarsministeriet og Forsvarskommandoens, der i hovedtræk svarer til en resultatkontrakt. Mål og resultatkravene vil således danne udgangspunkt for Forsvarskommandoens årsrapport 2005. Mål og resultatkravene vil løbende blive evalueret, og det er hensigten at udvikle yderligere resultatkrav, herunder for operative kapaciteter.

Omkostningsfordeling

Fokus i arbejdet med omkostningsfordelinger er også rettet mod støttevirksomheden og fordeling af støttevirksomhedens omkostninger videre til den operative virksomhed og i sidste ende til de operative opgaver. Fordeling af omkostninger fra støttevirksomheden er indført successivt, jf. oversigt 1 nedenfor.

Oversigt 1: Status for indførelsen af omkostningsfordelinger.

Område	År
Etablissement	2001
Skoler (pilotprojekt 2001)	2002
Materiel, leasing (anlæg)	2002
Lønomkostninger, tidsregistrering	2003
IT-omkostninger (delvis)	2003
Forbrug fra lager	2002/2003
Lager Danmark abonnement.	2005
Vedligeholdelsesomkostninger, materiel	2005
IT-omkostninger, samlet model	2006

Forsvarsforliget indebærer dog behov for nye eller tilpassede fordelingsmodeller. I oversigt 2 nedenfor har jeg anført den gældende plan for udvikling af fordelingsmodeller under hensyntagen til forsvarsforliget.

Den nyoprettede Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste har pr. 1. januar 2007 ansvaret for hele bygnings- og etablissemensområdet, hvilket formentlig vil give anledning til ændringer i fordelingsmodellerne.

Oversigt 2: Plan for den videre udvikling af fordelingsmodeller

Område	Iværksæt. år	Bemærkninger
Materiel, aktivitetsbestemte satser	2006	Afregning fra 2. kvartal 2006
Personelforvaltningsomkostninger	2006	Afregning fra 2. kvartal 2006
Strukturbestemt uddannelse	2006	Afregning fra 2. kvartal 2006
Sundhedsydelse	2006	Afregning fra 2. kvartal 2006
Materielydelser, ledelse og forvaltning	2007	Udvikles i 06, klar til brug primo 07
Etablissemensydelse, ledelse og forvaltning	2007	Udvikles i 06, klar til brug primo 07
Regnskabsydelse	2008	Udvikles i samarbejde med Forsvarets Regnskabstjeneste
Medie- og kommunikationsydelse	2007	Udvikles i samarbejde med Forsvarets Medicenter i løbet af 2006
Den operative struktur/opgaver	2007	Fordelingsmodeller internt i operativ struktur skal revideres og forbedres

Den nyoprettede Forsvarets Materieltjeneste påregnes fuldt ud implementeret pr. 1. januar 2007 og skal fra da indregne alle de forskellige typer materielomkostninger.

Hertil kommer Forsvarets Personeltjeneste, der pr. 1. april 2005 overtog ansvaret for personaleforvaltning mv., samt for lønbudgettering og lønsumsstyring.

Oprettelsen af Forsvarets Koncernfælles Informatiktjeneste har medført, at der er udviklet en fordelingsmodel, som fordeler såvel afskrivninger som drifts- og forvaltningsomkostninger ved de forskellige typer IT-serviceydelser til brugerne.

Med oprettelsen af Forsvarets Sundhedstjeneste som en myndighed i støttestrukturen i det nye forlig, er der også udarbejdet en model for fordeling af omkostninger ved sundhedsydelser.

Inden for regnskabsområdet oprettes i 2006 Forsvarets Regnskabstjeneste og udbygges, indtil den er fuldt bemanded og har overtaget porteføljen af regnskabsopgaver medio 2008. Regnskabstjenesten skal i løbet af opbygningsperioden udarbejde en model for afregning og fordeling af omkostningerne ved regnskabsydelser i samarbejde med Forsvarskommandoen.

Ledelsesinformationssystem (LIS)

Jeg er enig med beretningens bemærkninger om ledelsesinformation og især behovet for at styrke anvendelsen af de rapporter, der dannes i DeMars. Jeg kan oplyse, at LIS uddannelserne blev revideret i 2005, bl.a. med oprettelse af rapportkurser for bruger og designere i DeMars. I 2005 er der afholdt en række af disse kurser, ligesom der er planlagt adskillige kurser i 2006. Det forventes, at denne aktivitet vil medvirke til at gøre det nemmere at tilpasse standardrapporterne til behovet ved myndighederne, så DeMars i større udstrækning kan understøtte varetagelsen af ledelsesopgaver.

Datakvalitet

I Rigsrevisionens beretning påpeges en række allerede iværksatte tiltag til forbedring af datakvaliteten i DeMars, herunder udarbejdelse og opdatering af brugervejledninger mv. Antallet af fejlregistreringer er på baggrund af disse tiltag mindsket væsentligt. De iværksatte tiltag optimeres løbende, hvorfor datakvaliteten fortsat forbedres. Som en del af datakvalitetsprojektet vil der i løbet af 2006 desuden blive gennemført en række seminarer, som primært omhandler chefens rolle i arbejdet med DeMars datakvalitet.

Opfølgning på brugerhenvendelser

Vedr. brugerhenvendelser skal jeg bemærke, at der i forbindelse med oprettelsen af Forsvarets Koncernfælles Informatiktjeneste pr. 1. januar 2006 sker en organisatorisk sammensmeltning mellem den centrale Service Desk og DeMars kompetencecenter på det udførende niveau, hvilket vil sikre, at procesgennemførelse og serviceprincipper bliver ensrettet på tværs af organisationen. Herved opnås en bedre styring på området.

Uddannelse i DeMars

Endelig skal jeg vedrørende uddannelse i DeMars nævne, at der på baggrund af et analysearbejde er iværksat en række tiltag til forbedring af uddannelserne i DeMars. Det gælder indenfor slutbrugeruddannelsen og tildeling af kvalifikationer i DeMars, der centraliseres. Endvidere bliver de DeMars uddannelser, der tidligere har været »værktøjsorienterede«, integreret med forvaltningsuddannelsen på området, således at sammenhængene synliggøres.

Søren Gade

/ Trine Kristiansen

Nr. 3 2005

RIGSREVISIONEN

Den 28. februar 2006

Beretning om forsvarets anskaffelse og ibrugtagning af it-systemet DeMars

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 3/05 om forsvarets anskaffelse og ibrugtagning af it-systemet DeMars

Forsvarsministerens redegørelse af 1. februar 2006

1. Beretningen omhandlede Rigsrevisionens undersøgelse af forsvarets anskaffelse og ibrugtagning af it-systemet DeMars.

Forsvarsministeren erkender i sin redegørelse, at der er behov for fortsat fokus på de områder, som Rigsrevisionen anbefaler styrket, især spørgsmålene om nøgletal for produktivitet mv., fordeling af interne omkostninger og anvendelse af ledelsesinformation. Hertil kommer forbedring af datakvaliteten, opfølgning på brugerhenvendelser samt uddannelse af brugere i DeMars.

Nøgletal

2. Det fremgik af beretningen, at Forsvarskommandoen endnu ikke har færdiggjort den nøgletalsmodel, der skal belyse udviklingen i forsvarets produktivitet mv. Statsrevisorerne fandt det kritisk, at forsvaret stadig ikke kan belyse udviklingen i produktivitet og effektivitet.

De nøgletal, der indtil nu er indført, omfatter forsvarets overordnede opgaver, bl.a. styrkeindsættelse. Forsvarsministeren anfører i sin redegørelse, at det er målet, at der i 2006 udarbejdes målepunkter og nøgletal for samtlige niveau II-myndigheder og de funktionelle tjenester.

Jeg konstaterer, at det er målet, at der i 2006 udarbejdes målepunkter og nøgletal for niveau II-myndighederne og de funktionelle tjenester, så produktivitet mv. for disse myndigheder kan belyses. Jeg vil følge udviklingen på dette område.

3. Ministeren anfører endvidere, at der er iværksat initiativer til at videreudvikle mål og resultatkrav til forsvaret, så de lever op til de vejledende principper for statens område. Disse mål og resultatkrav vil danne udgangspunkt for Forsvarskommandoens årsrapport for 2005. Mål og resultatkravene vil løbende blive evalueret, og det er hensigten at udvikle yderligere resultatkrav, herunder for operative kapaciteter.

Jeg vil følge ministeriets videreudvikling af mål og resultatkravene.

Fordeling af støttevirksomhedens omkostninger

4. Det fremgik af beretningen, at der fortsat udestår et arbejde med fordeling af forsvarets interne omkostninger.

Ministeren oplyser, at arbejdet med omkostningsfordelinger er rettet mod fordeling af støttevirksomhedens omkostninger til den operative virksomhed og i sidste ende de operative opgaver. Fordeling af støttevirksomhedens omkostninger er sket successivt over en årrække, og der udestår fortsat fordeling af it-omkostninger. Fordelingen af disse omkostninger forventes gennemført i 2006. Ifølge redegørelsen vil forsvarsforliget samt etableringen af de funktionelle tjenester dog indebære behov for nye eller tilpassede fordelingsmodeller. Der er udarbejdet en plan for det videre arbejde med udvikling af fordelingsmodellerne som følge af forsvarsforliget.

Jeg konstaterer, at forsvaret fortsat arbejder med at fordele de interne omkostninger, og vil følge dette arbejde.

Datakvalitet

5. Rigsrevisionen anbefalede i beretningen, at forsvaret i de kommende år styrker kvaliteten af de data, der lægges ind i DeMars.

Forsvarsministeren oplyser i redegørelsen, at der er iværksat en række tiltag til forbedring af datakvaliteten i DeMars, herunder udarbejdelse og opdatering af brugervejledninger mv. De iværksatte tiltag optimeres løbende, og det er ministerens vurdering, at datakvaliteten fortsat forbedres. Det oplyses desuden, at der i løbet af 2006 vil blive gennemført en række seminarer, som primært omhandler chefens rolle i arbejdet med DeMars' datakvalitet.

Jeg finder det tilfredsstillende, at der fortsat er fokus på forbedring af datakvaliteten, og jeg vil følge de iværksatte tiltag.

Opfølgning på brugernes henvendelser

6. Rigsrevisionen anbefalede i beretningen, at forsvaret styrker opfølgningen på brugernes henvendelser vedrørende DeMars.

Forsvarsministeren oplyser, at der med oprettelsen af Forsvarets Koncernfælles Informatiktjeneste pr. 1. januar 2006 opnås en styrkelse på området, idet brugernes henvendelser organisatorisk samles hos Informatiktjenesten.

Jeg finder det tilfredsstillende, at forsvaret med oprettelsen af Forsvarets Koncernfælles Informatiktjeneste vil styrke opfølgningen på brugernes henvendelser, og vil følge udviklingen på området.

Uddannelse af brugerne i DeMars

7. Rigsrevisionen anbefalede i beretningen, at forsvaret i de kommende år styrker uddannelsen af brugerne i DeMars.

Ifølge ministeren har forsvaret iværksat en række tiltag til forbedring af uddannelserne i DeMars. Bl.a. bliver slutbrugeruddannelsen centraliseret, samtidig med at de uddannelser, som tidligere var »værktøjsorienterede«, bliver integreret i forvaltningsuddannelsen, så sammenhængen mellem uddannelserne synliggøres.

Jeg vil følge forsvarets implementering af tiltagene.

Anvendelsen af ledelsesinformation

8. Rigsrevisionen anbefalede i beretningen, at der skete en styrkelse af anvendelsen af ledelsesinformation fra DeMars. Statsrevisorerne kritiserede i deres bemærkninger til beretningen, at forsvarets ledelsesinformation baseret på DeMars endnu ikke fuldt ud var taget i brug.

Forsvarsministeren er enig i behovet for at styrke anvendelsen af de rapporter, der dannes i DeMars, samt beretningens anbefalinger om ledelsesinformation. Det oplyses i redegørelsen, at uddannelserne i ledelsesinformationssystemet blev revideret i 2005, hvilket bl.a. resulterede i oprettelse af rapportkurser for brugerne. Der er afholdt kurser i 2005, og der er planlagt adskillige kurser i 2006. Det er ministerens forventning, at gennemførelsen af kurserne vil medvirke til at gøre det nemmere at tilpasse standardrapporterne til behovet hos myndighederne. Hermed kan DeMars i større udstrækning understøtte varetagelsen af ledelsesopgaverne.

Jeg finder det positivt, at forsvaret har revideret uddannelserne i ledelsesinformationssystemet og gennem kursusvirksomheden søger at styrke myndighedernes anvendelse af ledelsesinformation.

Jeg vil følge op på, om der sker en styrkelse af anvendelsen af ledelsesinformation fra DeMars.

Sammenfatning

9. Jeg konstaterer, at det er målet, at der i 2006 udarbejdes målepunkter og nøgletal for samtlige niveau II-myndigheder og de funktionelle tjenester. Jeg vil desuden følge ministeriets videreudvikling af mål og resultatkravene til forsvaret.

Forsvarsministeriet arbejder fortsat med at fordele de interne omkostninger. Jeg vil følge udviklingen på dette område og vil desuden følge op på forsvarets initiativer og tiltag med henblik på at styrke datakvaliteten, opfølgningen på brugernes henvendelser, uddannelsen af brugerne i DeMars samt anvendelsen af ledelsesinformation.

Som det fremgår af beretningen, vil jeg, når DeMars er taget i fuld anvendelse, nærmere vurdere, om omlægningen til totalomkostningsprincippet og anvendelsen af DeMars har medført den nødvendige styrkelse af forsvarets økonomistyring.

Henrik Otbo

Nr. 4 2005

FINANSMINISTEREN

Den 26. april 2006

Beretning om digitale løsninger i staten

Redegørelse om beretning om digitale løsninger i staten

Ved brev af 15. december 2005 har Statsrevisoratet fremsendt Statsrevisorernes beretning nr. 4 fra 2005 om digitale løsninger i staten.

I det følgende vil jeg – under henvisning til § 18, stk. 2, i lov om revisionen af statens regnskaber m.m. – redegøre for de foranstaltninger og overvejelser som beretningen giver anledning til.

Jeg er enig i opfattelsen af, at der stadig er et potentiale for, at flere serviceydelser og indberetninger kan digitaliseres. Udfordringen med at højne digitaliseringsgraden af offentlige ydelser adresseres løbende i regi af Projekt Digital Forvaltning (PDF), der søger at tilvejebringe bedre muligheder for digitaliseringsarbejdet – det være sig teknisk, styringsmæssigt, lovgivningsmæssigt såvel som økonomisk.

For øjeblikket arbejdes der i regi af virksomhedsportalen Virk.dk på at indfri en af målsætningerne om, at alle virksomhedsblanketter med over 100 indberetninger om året skal være digitaliserede inden 1. juli 2006.

Digitaliseringen af virksomhedsblanketterne er samtidig et skridt mod at indfri regeringens målsætning, fra udkastet til globaliseringsstrategien, om, at al relevant skriftlig kommunikation mellem virksomheder, borgere og den offentlige sektor skal kunne foregå digitalt senest i 2012. For erhvervslivet er det målet, at alle relevante breve, indberetninger, ansøgninger mv. herefter kun kan sendes via digitale kanaler. I forhold til borgerne er der tale om en mulighed og ikke en pligt.

På borgerområdet undersøges det for øjeblikket, om der kan etableres en fællesoffentlig borgerportal i stil med den norske internetbaserede borgerserviceløsning www.minside.no.

En sådan løsning vil kunne gøre det nemmere for borgerne at danne sig et overblik over udbuddet af offentlige digitale serviceydelser og indberetninger. Dette vil ikke alene kunne bedre mulighederne for en større anvendelsesgrad af de digitale offentlige selvbetjeningsløsninger, men vil samtidig også give de offentlige institutioner øgede incitament til at udbyde flere digitale tjenester.

Jeg er også enig i RR's vurdering af, at jo større integration mellem den digitale brugergrænseflade og de bagvedliggende fag- og sagsstyringssystemer der er, desto større bliver effektiviseringspotentialet ved at digitalisere en løsning.

Hele arbejdet med at sikre større interoperabilitet – herunder standardiseringsarbejdet og bruger-/rettighedsstyringen – søger således generelt at adressere problemstillingen med sammenhængende systemer.

Konkret kan nævnes, at FESD-projektet (Fællesoffentligt Elektronisk Sags- og Dokumenthåndtering) sikrede muligheden for interoperabilitet i dokumenthåndteringen på tværs af myndigheder, ligesom erhvervsportalen Virk.dk kontinuerligt medvirker til at udvikle digitale løsninger, der kan integreres med de bagvedliggende sagsbehandlingssystemer. Senest sygedagpenge-projektet, der udnytter muligheden for at myndighederne, efter implementeringen af eDag2, kan kommunikere personfølsomme oplysninger digitalt.

I forhold til spørgsmålet om brugeranvendelsen af de udbudte løsninger er jeg enig i RR's konstatering af, at der er et uudnyttet potentiale i borgernes og virksomhedernes anvendelse af de digitale løsninger. Dette hænger bl.a. sammen med graden af kendskabet til de udbudte løsninger, hvilket er noget TF har haft fokus på sideløbende med, at RR gennemførte deres undersøgelse.

I efteråret 2005 gennemførte TF en fællesoffentlig kampagne for offentlige digitale selvbetjeningsløsninger, der havde som sit formål positivt at påvirke befolkningens og virksomhedernes kendskab og holdning til digitale selvbetjeningsløsninger. Dermed skulle den understøtte målet i strategi for digital forvaltning om, at mindst 60 pct. af befolkningen og mindst 95 pct. af virksomhederne skal benytte digitale offentlige selvbetjeningsløsninger ved udgangen af 2006.

Det overordnede mål for kampagnen var, at flere skulle foretrække at anvende internettet i kontakten med det offentlige. Inden kampagnen foretrak 42 procent af målgruppen at henvende sig via internettet og andre 42 procent foretrak telefonisk henvendelse, når de skulle i kontakt med det offentlige. Efter kampagnen foretrak 46 procent internettet, mens andelen, der foretrak telefonisk kontakt var faldet til 38 pct.

Kampagnens partnere oplevede i gennemsnit en stigning på hele 45 procent i besøg på deres hjemmesider og en stigning på 42 procent i anvendelse af deres løsninger. De lokale frontløber kampagner havde også succes. Her kunne måles en stigning på 17 pct. i antallet af unikke brugere, og en stigning på 29 pct. i antallet af transaktioner.

Det er min forhåbning, at de positive resultater kampagnen har affødt vil vise sig at have en varig positiv effekt på anvendelsen af de offentlige digitale selvbetjeningsløsninger.

Endvidere er der som nævnt ovenfor flere initiativer i gang, der vil have den dobbelte effekt, at udbuddet af offentlige digitale løsninger stiger samtidig med det også gøres nemmere for borgere og virksomheder at anvende dem, givet at de alle gøres tilgængelige fra få fællesoffentlige interportaler.

Jeg er ligeledes enig i, at institutionerne i langt højere grad bør have kendskab til anvendelsesgraden for deres digitale løsninger, samt at de i langt højere grad bør opstille mål for, hvor mange brugere, der forventes at anvende løsningerne.

Konkret har TF søgt at styrke rammerne omkring offentlige digitaliseringsprojekter ved i foråret 2005 at lancere en projektmodel, som har til formål at skabe bedre resultater i styringen af digitaliseringsprojekter. I projektmodellen indgår bl.a. vejledninger til at sikre klare målsætninger og dokumentation for graden af målopfyldelse i et digitaliseringsprojekt. Nedenfor uddybes konkrete gevinster ved at anvende projektmodellen.

I sammenhæng med projektmodellens fokus på bedre styring af digitaliseringsprojekter offentliggjorde TF også rapporten 'ledelse af digitalisering i den offentlige sektor'. Rapporten sætter fokus på ledelsens vigtige rolle i forhold til initieringen af succesfulde digitaliseringsprojekter.

I forhold til spørgsmålet om de digitale løsninger har ført til serviceforbedringer og effektiviseringer er det RR's vurdering, at indførelsen af digitale løsninger har ført til serviceforbedringer og/eller effektiviseringer, hvor institutionerne har redegjort for gevinsterne. Dette stemmer overens med de erfaringer TF har på området, og giver samtidig et løfte om, at flere gevinster vil blive gjort synlige efterhånden som institutionerne bliver mere konsistente i deres arbejde med at dokumentere resultaterne af digitaliseringsarbejdet.

Beretningens resultater bekræfter derfor, at regeringens fokus på 'mål og målinger' er et rigtig fokus. De offentlige institutioner skal blive bedre til både at estimere potentialet ved at indføre digitale løsninger, og efterfølgende kunne redegøre for i hvilken grad målene er nået.

RR's kritik af, at ikke flere myndigheder har opstillet konkrete mål for deres it-projekter er derfor berettiget, men jeg vil samtidig påpege, at TF i det seneste år har arbejdet meget for at udbrede kendskabet til vores projektmodel, der netop tilbyder redskaberne til bedre målinger, til flest mulige offentlige institutioner.

Ved at anvende de business case værktøjer, der indgår i projektmodellen og samtidig er til fri afbenyttelse på PDF's hjemmeside www.e.gov.dk, kan myndighederne sikre sig, at de løbende opnår fyldestgørende dokumentation for gevinsterne forbundet med et givent digitaliseringsprojekt. Webstatistikkerne for e.gov.dk viser, at der foretages gennemsnitligt ca. 1.300 månedlige downloads af projektmodellen, hvorfor jeg er fortrøstningsfuld med hensyn til udbredelsen af kendskabet til modellen.

TF indgår derudover i udviklingen af et IT-lønsomhedsværktøj, der kan anskueliggøre hvilken type gevinster et digitaliseringsprojekt giver løfte om, og i hvilken grad det gør det. Dette sker ved at målrette business case værktøjet til den offentlige sektor på en måde, så gevinsterne ved digitaliseringsprojekterne måles i forhold til de mangeartede hensyn offentlige it-projekter kan tænkes at skulle imødekomme.

Denne redegørelse er også sendt elektronisk til Statsrevisoratet, ligesom der er sendt ét eksemplar af redegørelsen til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Thor Pedersen

Nr. 4 2005

ØKONOMIMINISTEREN

Den 18. april 2006

Beretning om digitale løsninger i staten

Redegørelse vedrørende Statsrevisorernes beretning nr. 4 2005 om digitale løsninger i staten

I anledning af Statsrevisorernes beretning nr. 4 2005 om digitale løsninger i staten samt ledsagende statsrevisorbemærkning vil jeg i det følgende – under henvisning til § 18, stk. 2 i lov om revision af statens regnskaber m.m. – redegøre for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen på mit område giver anledning til.

Statsrevisorerne udtrykker utilfredshed med, at der generelt i staten:

1. Er uudnyttede muligheder for digitalisering
2. Ikke er en større andel af borgere og virksomheder, som benytter de allerede digitaliserede ydelser
3. Kun i forbindelse med 60 % af de digitale løsninger er opgjort, hvor mange brugere, der har valgt at anvende den digitale løsning frem for andre muligheder
4. Kun for 21 % af løsningerne er undersøgt, om digitaliseringen har medført serviceforbedringer
5. Kun ved 19 % af de digitale løsninger er undersøgt, om de har medført en mere effektiv forvaltning i institutionerne

Udnyttede muligheder for digitalisering

Beretningen omfatter 61 indberetninger og serviceydelser på Økonomi- og Erhvervsministeriets område og har vist, at 49 heraf var digitale, 1 var delvist digitale mens 11 var papirbåren.

Jeg kan oplyse, at Økonomi- og Erhvervsministeriet er ved at igangsætte eller har igangsat digitalisering af 6 ud af de 11 papirbårne ydelser. Endvidere afventer en ydelse international afklaring og to ydelser vil blive digitaliseret, når såvel de lovgivningsmæssige som de tekniske barrierer er overvundet.

Tilbage er to ydelser, som ikke bliver digitaliseret foreløbig. Den ene er Patent- og Varemærkestyrelsens erhvervsservice. Erhvervsservicen er så individualiseret i forhold til den enkelte kunde, at fuld digitalisering ikke vil give mening. Den anden er designering af Danmark i MP-varemærkesager, hvor en fuld digitalisering vil være meget byrdefuld økonomisk. Endvidere er graden af digitalisering i et vist omfang afhængig af internationalt fastsatte regler.

Anvendelsen af de digitale løsninger

Beretningen har vist, at ministeriet ikke har tilstrækkeligt kendskab til anvendelsesgraden af alle de digitale løsninger. Af beretningen fremgår ikke, hvordan anvendelsesgraderne ser ud fordelt på ministerområder eller institutioner. Jeg kan orientere om, at området vil have opmærksomhed i Økonomi- og Erhvervsministeriet. For eksempel vil der blive udarbejdet statistikker, som dokumenterer anvendelsesgraderne af de digitale løsninger.

Undersøgelser af effekten af digitalisering

Beretningen har vist, at Økonomi- og Erhvervsministeriet kun for 24 pct. af de implementerede løsninger havde undersøgt, om digitaliseringen havde medført serviceforbedringer og kun for 29 pct. havde undersøgt, om de har medført en mere effektiv forvaltning i institutionerne. Selvom ministeriet ligger over gennemsnittet i staten, finder jeg ikke dette tilfredsstillende. Ministeriet vil se på, hvorledes der kan sker forbedringer på dette område.

Ministeriets generelle initiativer

Øget fokus på ministeriets kunder

Ministeriet fokuserer på, at kunderne er tilfredse med alle koncernens ydelser. Konkret er målet, at alle styrelser minimum hvert andet år gennemfører en måling af kundernes tilfredshed med de

leverede ydelser. Resultatet af styrelsernes kundetilfredshedsmålinger kortlægges og udbredes i koncernen. Både for at sikre videndeling af de gode eksempler og for en løbende vurdering af behovet for igangsættelse af yderligere tiltag i ministeriet.

Etablering af et koncern it-koordinationsforum

Ministeriet vil styrke koordinationen og styringen af it-projekterne i koncernen og har derfor nedsat et tværgående forum bestående af relevante ledende medarbejdere fra koncernens styrelser. Forummet vil blandt andet:

- diskutere og løbende følge op på, hvordan ministeriet understøtter den borger- og virksomhedsrettede service samt de interne arbejdsprocesser med it.
- fremme og stille krav til konkrete digitaliseringsinitiativer, som for eksempel fælles forretnings-systemer og eksternt rettede borger samt virksomhedsrettede løsninger. Det kan for eksempel være krav til kvalitetssikring, økonomien og projektledelsen mv. i forbindelse med projekterne i koncernen.

Business Case metode

Ministeriet arbejder på at indføre en business case metode, som alle institutioner i koncernen skal anvende i forbindelse med beslutninger om igangsætning af og løbende opfølgning på it-projekter i koncernen. Metoden skal medvirke til at sikre, at koncernens it-projekter er dokumenterede og leverer de lovede gevinster, uanset om de er økonomiske, organisatoriske/politiske eller har som mål-sætning at tilbyde en bedre service til borgere og virksomheder.

Jeg forventer, at anvendelsen af en fælles model og referenceramme vil skærpe fokus på, hvilke gevinster projektet helt præcist skal levere. Derudover sikrer den en bedre dokumentation af hele projektforløbet og diskussionerne omkring projektets lønsomhed. Derved øges sandsynligheden for, at de lovede gevinster og forventninger bliver indfriet.

Kopi af denne redegørelse er sendt til Rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Med venlig hilsen

Bendt Bendtsen

Nr. 4 2005

JUSTITSMINISTEREN

Den 7. april 2006

Beretning om digitale løsninger i staten

Kære Statsrevisorer

Jeg vil indledningsvist udtrykke min tilfredshed med, at Rigsrevisionen har lavet en beretning om digitale løsninger i staten, og jeg tager Statsrevisorernes og Rigsrevisionens bemærkninger til efterretning.

På Justitsministeriets område skal der i de kommende år gennemføres en række store it-udviklingsprojekter navnlig i relation til domstols- og politireformen. Disse projekter giver både en mere effektiv forvaltning og mulighed for yderligere digitalisering af borger- og virksomhedsrettede ydelser. I de nævnte projekter indgår blandt andet en digitalisering af tinglysningen. Konsulentfirmaet Deloitte Consulting har skønnet, at digitaliseringen af tinglysningen vil indebære administrative lettelser for borgere og virksomheder i størrelsesordenen 300-400 mio. kr. årligt, ligesom der skønnes at kunne opnås en betydelig effektivisering af den statslige opgavevaretagelse på området.

Statsrevisorernes og Rigsrevisionens bemærkninger vedrørende de nuværende digitale løsninger i staten vil indgå i arbejdet med etableringen fremtidens digitale løsninger på Justitsministeriets område.

Kopi af denne skrivelse er sendt til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Lene Espersen

Nr. 4 2005

VIDENSKABSMINISTEREN

Den 6. april 2006

Beretning om digitale løsninger i staten

Redegørelse vedrørende Beretning nr. 4/05 om digitale løsninger i staten

Rigsrevisionen har i Beretning 4/05 i forbindelse med en undersøgelse af digitale løsninger i staten fundet, at hovedparten af institutionerne har udnyttet mulighederne for etablering af borger- og virksomhedsrettede digitale løsninger, men at disses udbredelse er meget uens på tværs af minister- og institutionsområder, og at der er en række barrierer for udvikling og implementering af digitale løsninger.

Endvidere har Rigsrevisionen fundet, at forskellige borgere og virksomheder anvender de digitale løsninger, men at der er udnyttet potentiale i anvendelsen.

Endelig har Rigsrevisionen vurderet, at indførelsen af digitale løsninger i et vist omfang har medført serviceforbedringer og effektiviseringer, men at institutionerne for en langt større del af de digitale løsninger vedkommende bør kunne redegøre for, om de respektive digitale løsninger bidrager til effektivisering og i givet fald på hvilken måde.

Statsrevisorerne kritiserer at institutionerne kun i forbindelse med 60 % af de digitale løsninger har opgjort, hvor mange brugere der har valgt at anvende den digitale løsning frem for andre muligheder – og kun for 21 % af løsningerne har undersøgt, om digitaliseringen har medført serviceforbedringer.

Endvidere finder statsrevisorerne det utilfredsstillende, at kun 19 % af de digitale løsninger er undersøgt, om de har medført en mere effektiv forvaltning i institutionerne.

Jeg kan fuldt ud tilslutte mig Rigsrevisionens og Statsrevisorerne kritik om, at myndighederne generelt bør blive bedre til at måle anvendelse og effekt af de digitale løsninger, såvel for borgere og virksomheder i form af serviceforbedringer og forenklinger, som i form af effektiviseringsgevinster for myndigheden selv i form af realiserede besparelser og forbedret kvalitet i opgaveløsningen.

Videnskabsministeriet vil støtte myndighederne heri ved udvikling af en model for målingen af realiseret effekt af investeringer i udviklingen af digitale løsninger. Denne model vil blive koblet med en model for måling af evnen til at gennemføre it-baserede forretningsudviklingsprojekter, der påbegyndes udarbejdet i 2. halvår 2006. Finansministeriets administrationspolitiske center og Rigsrevisionen vil blive søgt inddraget i arbejdet hermed.

Videnskabsministeriet vil endvidere overvåge udviklingen i myndighedernes evne til at gennemføre disse målinger ved i øget grad at have fokus på myndighedernes it-styring i de årlige undersøgelser af myndighedernes it-anvendelse, som gennemføres i samarbejde med Danmarks Statistik.

Endelig vil Videnskabsministeriet, på baggrund af beretningens konstatering af at teknologiske barrierer hovedsageligt dækker over manglende mulighed for integration med de bagvedliggende sagsbehandlingssystemer, sammenholdt med at teknologiske barrierer af myndighederne opleves som langt den væsentligste barriere for digitaliseringen, fortsætte indsatsen for gennem fastlæggelse og anvendelse af standarder at gøre det nemmere at foretage denne integration.

For så vidt angår beretningens konkrete vurderinger af Videnskabsministeriets egne digitale løsninger kan jeg oplyse, at ministeriets tilsyn med institutionernes it-anvendelse fremover vil have øget fokus på, at disse skal foretage målinger af omfanget af anvendelsen af de digitale løsninger, af den realiserede nytteværdi for anvenderne af de digitale løsninger (serviceforbedring) og af den realiserede effektiviseringsgevinst for institutionerne.

Nærværende redegørelse er tillige fremsendt til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Helge Sander

Nr. 4 2005

UNDERVISNINGSMINISTEREN

Den 10. april 2006

Beretning om digitale løsninger i staten

Til statsrevisorernes beretning om digitale løsninger i staten (Beretning 4/05) har jeg følgende bemærkninger.

Undervisningsministeriets departement og SUstyrelsen har bidraget til undersøgelsen ved at besvare en række spørgsmål under følgende overskrifter:

- 1) Har institutionerne udnyttet mulighederne for etablering af borger- og virksomhedsrettede digitale løsninger?
- 2) Anvender brugerne de udbudte digitale løsninger?
- 3) Har de digitale løsninger ført til serviceforbedringer og effektiviseringer?

Det fremgår af resuméet i beretningen vedrørende ovenstående punkt 1, at alle Undervisningsministeriets serviceydelser og indberetninger er digitaliserede (afsnit 5), og vedrørende ovenstående punkt 2, at institutionerne under Undervisningsministeriet har opgjort anvendelsesgraden for alle deres digitale løsninger (afsnit 6). Undervisningsministeriet er ikke eksplicit omtalt vedrørende ovenstående punkt 3 (afsnit 7 i beretningen), men jeg kan oplyse, at det er Undervisningsministeriets politik, at de digitale løsninger skal søges udnyttet, i det omfang de kan føre til serviceforbedringer og effektiviseringer.

Jeg kan med hensyn til videreudviklingen af den digitale forvaltning som et redskab til effektiviseringer oplyse, at ministeriets effektiviseringsstrategi for tiden er under revision.

Kopi af denne redegørelse er sendt til Rigsrevisionen, Landgreven 4, 1022 København K.

Med venlig hilsen

Bertel Haarder

Nr. 4 2005

KULTURMINISTEREN

Den 5. april 2006

Beretning om digitale løsninger i staten

Vedrørende Statsrevisorernes beretning nr. 4, 2005 om digitale løsninger i staten

Under henvisning til Statsrevisoratets skrivelse af 15. december 2005 skal jeg i det følgende redegøre for de overvejelser, som beretning nr. 4, 2005 om digitale løsninger i staten har givet anledning til.

Jeg har med tilfredshed noteret mig, at Rigsrevisionens undersøgelse har påvist, at departementerne og institutionerne generelt har gjort sig strategiske overvejelser om muligheden for at digitalisere borger- og virksomhedsrettede ydelser. Samt at de serviceydelser, som har mange transaktioner, og hvor der er størst effektiviserings-potentiale, er digitaliserede. Endvidere kan jeg konstatere, at de digitale løsninger, der indgår i undersøgelsen på Kulturministeriets område, fungerer tilfredsstillende og med en høj grad af digitalisering og integration med bagvedliggende systemer.

Overordnet kan jeg tilslutte mig Finansministeriets vurdering af betydningen af indførelse af esdh-systemer (elektroniske sags- og dokumenthåndteringssystemer), som en forudsætning for effektive og rationelle sagsgange og arbejdsprocesser, herunder håndteringen af borgerhenvendelser i de bagvedliggende systemer. Departementet og et par styrelser/institutioner har således implementeret esdh-løsninger i de forgangne år, og flere institutioner/styrelser på Kulturministeriets område vil følge trop i de kommende år.

I forlængelse heraf vil jeg nævne, at Kulturministeriet i september 2005 oprettede et administrationscenter (KUMADM), som på it-området skal fungere som concern-it-funktion for ministerområdet. Administrationscentret varetager implementering og videreudvikling af Kulturministeriets overordnede it-strategi for hele ministerområdet, hvor én af de primære målsætninger er at skabe øget samarbejde samt standardisering og genbrug af it-løsninger på tværs af ministerområdet, eksempelvis for esdh. Dette for at sikre en bedre ressourceanvendelse og for at højne serviceniveauet.

Parallelt med den overordnede it-strategi – som i første omgang er rettet mod de interne forretningsgange – er der udarbejdet fire delstrategier for henholdsvis biblioteks-, arkiv-, uddannelses- og kulturbevaringsområdet.¹⁾ Delstrategierne for de nævnte områder indeholder hver især planer om bedre udnyttelse af allerede eksisterende digitale løsninger samt udvikling af nye selvbetjeningsløsninger i takt med, at den teknologiske udvikling og økonomien tillader det.

På *biblioteksområdet*, hvor der i forvejen findes en række velfungerende selvbetjeningsløsninger, bestræber man sig fx på, at borgerne får større adgang til elektroniske værker i fuld tekst samt at borgere med handicap får mulighed for at anvende fuldt tilgængelige handicapkompenserende portaler. På *arkivområdet* arbejdes der på at digitalisere og tilgængeliggøre arkivalieoplysninger og visse arkivalier samt at muliggøre elektronisk bestilling over nettet, således at borgerne så vidt muligt har digital adgang til de statslige arkiver 24 timer i døgnet. *Uddannelses-institutionernes* vision for selvbetjeningsløsninger omfatter bl.a. etablering af en portal for de uddannelsessøgende og studerende ud fra et »vugge til grav«-princip, som skal indeholde services fra informationssøgning om uddannelsen til afgang fra skolerne. På *kulturbevaringsområdet* koncentrerer udviklingsopgaverne sig om en videreudvikling af elektroniske centralregistre, elektronisk indberetning til disse samt tilgængeliggørelse og formidling af den information, som de rummer, herunder etableringen af flere borgerrettede webservices.

¹⁾ Den overordnede it-strategi for Kulturministeriets område samt delstrategierne for de fire områder kan hentes på KUMADM's hjemmeside: <http://www.kum.dk/sw32037.asp>

Endelig skal det nævnes, at der vedrørende arkiver, biblioteker og museer foregår et samarbejde på det digitale område om fælles udvekslingsformater bl.a. med henblik på udviklingen af en fælles portal.

Delstrategierne er og vil blive knyttet til institutionernes resultatkontrakter og klare mål for brugerrettede opgaver. Opfølgningen på kontrakter og klare mål sker gennem årsrapporterne og de årlige virksomhedsmøder.

Jeg kan derfor konkludere, at arbejdet med at fremme brugerrettede digitale løsninger på Kulturministeriets område er i en positiv udvikling, og at der sker en systematisk resultatopfølgning på denne udvikling.

Ministeriet har fremsendt kopi af denne redegørelse til Rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Med venlig hilsen

Brian Mikkelsen

Nr. 4 2005

FØDEVAREMINISTEREN

Den 10. april 2006

Beretning om digitale løsninger i staten

Ministerredegørelse til statsrevisorernes beretning nr. 04/2005 om digitale løsninger i staten

Statsrevisoratet har i brev af 15. december 2005 fremsendt beretning nr. 04/2005 om digitale løsninger i staten.

Under henvisning til lov om revision af statens regnskaber m.m. § 18, stk. 2, skal jeg herved afgive følgende redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen har givet anledning til.

Øget anvendelse af digitale løsninger giver en række muligheder for at forbedre servicen og betjeningen af brugerne, hvilket Fødevareministeriet har arbejdet målrettet på at anvende internt og eksternt gennem flere år. Det er min vurdering, at erhvervet i stigende omfang gør brug af disse digitale løsninger, som allerede er i brug inden for ministeriets område. Som eksempel kan nævnes, at mere end 50 pct. af landets 55.000 jordbrugsvirksomheder har foretaget elektronisk indberetning af godningsregnskaberne i 2006, som er fuldt integreret med Plantedirektoratets fagsystem.

Ministeriet har igangsat flere IT-projekter, der ventes at blive implementeret i løbet af 2006 og 2007. Når IT-projekterne er implementeret, vil de øge digitaliseringsgraden betragteligt. IT-løsningerne udvikles bl.a. i samarbejde med erhvervet og vil være integreret med de faglige IT-systemer. Samtidig arbejder ministeriet på skabe integration via virk.dk, så brugere hurtigt og enkelt kan fremskaffe sig oplysninger om ministeriets ordninger. Implementeringen af virk.dk er indarbejdet som mål i institutionernes resultatkontrakter i 2006.

Udviklingen af nye digitale løsninger foregår i takt med, at der er udviklet en teknologi, der rummer et effektiviseringspotential og et kvalitetsløft i opgavevaretagelsen. Et andet væsentligt element er vedtagelsen af nye politiske rammeprogrammer inden for landbrugs- og fiskeripolitikken i EU, som udfordrer IT-understøtningen betydeligt. Reformen af EU's landbrugspolitik berører 70.000 danske jordbrugere, der modtager 7 mia. kr i landbrugsstøtte. Reformen forudsætter udvikling af et smidigt og robust IT-system til understøtning af forvaltning af EU's landbrugsstøtte, hvor Direktoratet for FødevareErhverv har igangsat et af statens større igangværende IT-projekter. Projektet skal forelægges Folketinget inden sommerferien 2006. Det ventes, at der indgås kontrakt med en leverandør i løbet af juni 2006 og at IT-systemet implementeres i slutningen af 2008.

Jeg vil lægge op til, at den digitale udvikling i Fødevareministeriet følges tæt i de kommende år. Ministeriet har taget Rigsrevisionens bemærkninger om hensigtsmæssigheden af at udarbejde et strategisk fundament for IT-understøtningen til efterretning, og vil fremover sikre, at disse betragtninger indgår i Fødevareministeriets IT-strategi. Det omfatter fx oplysninger om brugernes erfaringer med at anvende ministeriets digitale løsninger.

Hans Christian Schmidt

/ Eva Meiling

Nr. 4 2005

RIGSREVISIONEN

Den 10. maj 2006

Beretning om digitale løsninger i staten

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 4/05 om digitale løsninger i staten

Kulturministerens redegørelse af 5. april 2006

Videnskabsministerens redegørelse af 6. april 2006

Justitsministerens redegørelse af 7. april 2006

Fødevarerministerens redegørelse af 10. april 2006

Undervisningsministerens redegørelse af 10. april 2006

Økonomi- og erhvervsministerens redegørelse af 18. april 2006

Finansministerens redegørelse af 26. april 2006

Indledning

1. Beretningen viste, at store dele af statens borger- og virksomhedsrettede ydelser er digitaliserede. Der er dog uudnyttede muligheder for digitalisering, ligesom der kunne være en større andel af borgerne og virksomheder, som benytter de allerede digitaliserede ydelser.

Da et af formålene med digitalisering er at yde borgere og virksomheder bedre statslig service, fandt statsrevisorerne det utilfredsstillende, at institutionerne kun for 60 % af de digitale løsninger havde opgjort, hvor mange brugere der havde valgt at anvende den digitale løsning frem for andre muligheder – og kun for 21 % af løsningerne havde undersøgt, om digitaliseringen havde medført serviceforbedringer. Statsrevisorerne fandt det også utilfredsstillende, at det kun ved 19 % af de digitale løsninger var undersøgt, om de havde medført en mere effektiv forvaltning i institutionerne.

Kulturministerens redegørelse

2. Det fremgår af kulturministerens redegørelse – i tilknytning til spørgsmålet om den digitale brugergrænseflade er integreret med de bagvedliggende fag- og sagsstyringssystemer – at departementet og et par styrelser/institutioner har implementeret elektroniske sags- og dokumenthåndteringssystemer (ESDH), og at flere vil følge trop i de kommende år. Det fremgår endvidere, at Kulturministeriets administrationscenter varetager implementering og videreudvikling af Kulturministeriets overordnede it-strategi for hele ministerområdet, hvor en af de primære målsætninger er at skabe øget samarbejde samt standardisering og genbrug af it-løsninger på tværs af ministerområdet, fx for ESDH. Dette for at sikre en bedre resurseanvendelse og for at højne serviceniveauet.

Parallelt med den overordnede it-strategi – som i første omgang er rettet mod de interne forretningsgange – har kulturministeren oplyst, at der er udarbejdet 4 delstrategier for henholdsvis biblioteks-, arkiv-, uddannelses- og kulturbevaringsområdet. Ifølge ministeren er og vil ministerområdets 4 it-delstrategier blive knyttet til institutionernes resultatkontrakter og klare mål for brugerrettede opgaver. Opfølgningen på kontrakter og klare mål sker gennem årsrapporterne og de årlige virksomhedsmøder.

Jeg finder kulturministerens svar tilfredsstillende.

Videnskabsministerens redegørelse

3. Det fremgår af videnskabsministerens redegørelse, at ministeren fuldt ud kan tilslutte sig Rigsrevisionens og statsrevisorernes kritik om, at myndighederne generelt bør blive bedre til at måle anvendelse og effekt af de digitale løsninger. Dette såvel for borgere og virksomheder i form af serviceforbedringer og forenklinger som i form af effektiviseringsgevinster for myndigheden selv ved realiserede besparelser og forbedret kvalitet i opgaveløsningen.

Videnskabsministeren oplyser, at ministeriet vil støtte myndighederne heri ved udvikling af en model for måling af realiseret effekt af investeringer i udviklingen af digitale løsninger. Denne model vil blive koblet med en model for måling af evnen til at gennemføre it-baserede forretningsudviklingsprojekter, der påbegyndes udarbejdet i 2. halvår 2006.

Jeg går ud fra, at dette arbejde koordineres med Finansministeriets arbejde i regi af Den Digitale Taskforce.

4. Videnskabsministeriet vil endvidere overvåge udviklingen i myndighedernes evne til at gennemføre disse målinger ved i øget grad at have fokus på myndighedernes it-styring i de årlige undersøgelser af deres it-anvendelse, som gennemføres i samarbejde med Danmarks Statistik.

Endelig vil Videnskabsministeriet fortsætte indsatsen for at gøre det nemmere at foretage integration med de bagvedliggende sagsbehandlingssystemer gennem fastlæggelse og anvendelse af standarder.

5. For så vidt angår beretningens konkrete vurderinger af Videnskabsministeriets egne digitale løsninger oplyser videnskabsministeren, at ministeriets tilsyn med institutionernes it-anvendelse fremover vil have øget fokus på, at disse skal foretage målinger af omfanget af anvendelsen af de digitale løsninger, af den realiserede nytteværdi for brugerne af de digitale løsninger (serviceforbedring) og af den realiserede effektiviseringsgevinst for institutionerne.

Jeg finder videnskabsministerens redegørelse tilfredsstillende.

Justitsministerens redegørelse

6. Det fremgår af justitsministerens redegørelse, at ministeren har taget statsrevisorernes og Rigsrevisionens bemærkninger til efterretning.

Ministeren redegør for, at der i de kommende år skal gennemføres en række store it-udviklingsprojekter navnlig i relation til domstols- og politireformen, som skal give både en mere effektiv forvaltning og mulighed for yderligere digitalisering af borger- og virksomhedsrettede ydelser. Specifikt nævner ministeren digitalisering af tinglysningen, som skønnes at indebære administrative lettelser for borgere og virksomheder i størrelsesordenen 300-400 mio. kr. årligt, ligesom der skønnes at kunne opnås en betydelig effektivisering af den statslige opgavevaretagelse på området.

Justitsministeren oplyser sluttelig, at statsrevisorernes og Rigsrevisionens bemærkninger vedrørende de nuværende digitale løsninger i staten vil indgå i arbejdet med etablering af fremtidens digitale løsninger på Justitsministeriets område.

Jeg finder justitsministerens redegørelse tilfredsstillende, herunder at statsrevisorernes og Rigsrevisionens bemærkninger vil indgå i det videre arbejde med digitaliseringen på Justitsministeriets område.

Fødevareministerens redegørelse

7. Fødevareministeren oplyser i sin redegørelse bl.a., at Fødevareministeriet har igangsat flere it-projekter, der ventes implementeret i løbet af 2006 og 2007. Når disse projekter er implementeret, vil digitaliseringsgraden være øget betragteligt. Det fremgår videre, at it-løsningerne bl.a. udvikles i samarbejde med erhvervet, og at de vil blive integreret med de faglige it-systemer. Desuden arbejder ministeriet på at skabe integration via Virk.dk, så brugere hurtigt og enkelt kan fremskaffe oplysninger om ministeriets ordninger.

Ministeren har taget Rigsrevisionens bemærkninger om hensigtsmæssigheden af at udarbejde et strategisk fundament for it-understøtningen til efterretning. Fødevarerministeren oplyser således, at den digitale udvikling i Fødevarerministeriet vil blive fulgt tæt i de kommende år, og ministeriet vil bl.a. indhente oplysninger om brugernes erfaringer med at anvende ministeriets digitale løsninger.

Jeg finder fødevarerministerens redegørelse tilfredsstillende.

Undervisningsministerens redegørelse

8. Som nævnt indledningsvist fandt statsrevisorerne det utilfredsstillende, at det kun for 21 % af alle digitale løsninger, som indgik i undersøgelsen, var undersøgt, om digitaliseringen har medført serviceforbedringer, og tilsvarende at det kun for 19 % af løsningerne var undersøgt, om de har medført en mere effektiv forvaltning i institutionerne.

Det fremgår således af beretningens kap. V vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt de digitale løsninger har ført til serviceforbedringer og effektiviseringer, at bl.a. institutionerne under Undervisningsministeriet ikke har undersøgt dette.

Ministeren oplyser i sin redegørelse hertil, at det er ministeriets politik, at de digitale løsninger skal søges udnyttet, i det omfang de kan føre til serviceforbedringer og effektiviseringer. Ministeren tilføjer, med hensyn til videreudviklingen af den digitale forvaltning som redskab til effektiviseringer, at ministeriets effektiviseringsstrategi for tiden er under revision.

Jeg går ud fra, at undervisningsministeren i forbindelse med revisionen af ministeriets effektiviseringsstrategi inddrager aspektet om serviceforbedringer og effektiviseringer – herunder at institutionerne efterfølgende kan redegøre for, i hvilket omfang målet er nået.

Bortset herfra finder jeg ministerens redegørelse tilfredsstillende.

Økonomi- og erhvervsministerens redegørelse

9. Økonomi- og erhvervsministeren oplyser i sin redegørelse, at ministeriet er ved at igangsætte digitaliseringen af 6 ud af 11 papirbårne ydelser. Hertil kommer, at én ydelse afventer international afklaring, og 2 ydelser vil blive digitaliseret, når såvel de lovgivningsmæssige som de tekniske barrierer er overvundet. Tilbage er 2 ydelser, som ikke bliver digitaliseret foreløbig.

Det fremgår videre af redegørelsen, at anvendelsesgraden af de digitale løsninger vil have opmærksomhed i ministeriet, og at ministeriet vil udarbejde statistikker, som dokumenterer anvendelsesgraderne af de digitale løsninger.

Ministeriet vil endvidere se på, hvorledes der kan ske forbedringer med hensyn til undersøgelser af effekten af digitalisering. Ministeriet fokuserer på, at alle kunderne er tilfredse med alle koncernens ydelser. Konkret er målet, at alle styrelser minimum hvert 2. år gennemfører en måling af kundernes tilfredshed med de leverede ydelser.

Endvidere oplyser ministeren i sin redegørelse, at Økonomi- og Erhvervsministeriet arbejder på at indføre en business-case-metode, som alle institutioner i koncernen skal anvende i forbindelse med beslutninger om igangsætning af og løbende opfølgning på it-projekter i koncernen. Metoden skal medvirke til at sikre, at koncernens it-projekter er dokumenterede og leverer de lovede gevinster, uanset om de er økonomiske, organisatoriske/politiske eller har som målsætning at tilbyde en bedre service til borgere og virksomheder.

Jeg finder ministerens initiativer tilfredsstillende.

Finansministerens redegørelse

10. Det fremgår af redegørelsen, at ministeren er enig i opfattelsen af, at der stadig er et potentiale for, at flere serviceydelser og indberetninger kan digitaliseres, og at der er et udnyttet potentiale i borgernes og virksomhedernes anvendelse af de digitale løsninger. Ligeledes er finansministeren enig i Rigsrevisionens vurdering af, at jo større integration der er mellem den digitale brugergrænseflade og de bagvedliggende fag- og sagsstyringssystemer, desto større bliver effektiviseringspotentialet ved at digitalisere en løsning.

Ministeren oplyser, at der i regi af virksomhedsportalen Virk.dk. arbejdes på at indfri en af målsætningerne om, at alle virksomhedsblanketter med over 100 indberetninger om året skal være digitaliserede inden 1. juli 2006. Det fremgår videre, at det på borgerområdet undersøges, om der kan etableres en fællesoffentlig borgerportal i stil med den norske internetbaserede borgerserviceløsning.

Hvad angår statsrevisorernes bemærkning om, at der kun for 60 % af de digitale løsninger er opgjort, hvor mange brugere der har valgt at anvende den digitale løsning frem for andre muligheder, er ministeren enig i, at institutionerne i langt højere grad bør have kendskab til anvendelsesgraden for deres digitale løsninger, samt at de i langt højere grad bør opstille mål for, hvor mange brugere der forventes at anvende løsninger.

Hvad angår statsrevisorernes bemærkning om, at det kun ved 19 % af de digitale løsninger er undersøgt, om de har medført en mere effektiv forvaltning i institutionerne, oplyser ministeren, at de offentlige institutioner skal blive bedre til både at estimere potentialet ved at indføre digitale løsninger og efterfølgende kunne redegøre for, i hvilken grad målene er nået.

Ministeren tilføjer, at ved at anvende de business-case-værktøjer, som Den Digitale Taskforce stiller til rådighed, kan myndighederne sikre sig, at de løbende opnår fyldestgørende dokumentation for gevinsterne forbundet med et givent digitaliseringsprojekt. Ministeren oplyser i forlængelse heraf, at Den Digitale Taskforce for tiden er i gang med at målrette business-case-værktøjet til den offentlige sektor på en måde, så gevinsterne ved digitaliseringsprojekterne måles i forhold til de mangerte hensyn, offentlige it-projekter kan tænkes at skulle imødekomme.

Sluttelig redegør ministeren for effekten af kampagnen »Det offentlige – brug os på nettet«, som bl.a. er omtalt i beretningens pkt. 8, og udtrykker forhåbning om, at de positive resultater, kampagnen har affødt, vil vise sig at have en varig positiv effekt.

11. Jeg finder finansministerens redegørelse tilfredsstillende. Jeg har således med tilfredshed noteret mig ministerens initiativer i relation til at øge udbuddet og anvendelsen af digitale løsninger og institutionernes muligheder for at dokumentere resultaterne af digitaliseringsarbejdet.

Afslutning

12. Målet med digitalisering er bl.a. at yde borgere og virksomheder bedre statslig service og samtidig frigøre resurser. Som beretningen viste, var der stadig uudnyttede muligheder for digitalisering, bl.a. kunne flere ydelser digitaliseres, og anvendelsesgraden kunne øges. Hertil kom, at mange institutioner ikke havde kendskab til, om de digitale løsninger havde medført serviceforbedringer og/eller effektiviseringer.

Ministrenes redegørelser viser, at der yderligere er igangsat en række initiativer med henblik på at øge udbuddet og anvendelsen af digitale løsninger samt institutionernes muligheder for at dokumentere resultaterne af digitaliseringsarbejdet.

Da resultaterne af dette arbejde udestår, vil jeg i 2008 følge op på ministeriernes initiativer.

Henrik Otbo

Nr. 5 2005

FINANSMINISTEREN

Den 6. marts 2006

Beretning om vedligeholdelse af statens bygninger

Statsrevisoratet har den 15. december 2005 fremsendt beretning nr. 5/2005 om vedligeholdelse af statens bygninger.

Jeg noterer med tilfredshed, at det konkluderes i beretningen, at der samlet set har været en mindre forbedring af vedligeholdelsesstanden på Slots- og Ejendomsstyrelsens bygninger, samt at Slots- og Ejendomsstyrelsen gennemfører de anbefalede vedligeholdelsesarbejder med højeste prioritet.

Jeg noterer mig ligeledes, at Slots- og Ejendomsstyrelsen opfylder kravene i cirkulæret om vedligeholdelse af statens bygninger, og at styrelsen har sikret, at der gennemføres regelmæssige syn på bygningerne.

Det fremgår endvidere af beretningen, at Rigsrevisionen finder, at retningslinjerne i cirkulære nr. 160 af 10. december 2002 om vedligehold af statens bygninger kan præciseres. Rigsrevisionen anbefaler, at det tydeliggøres, at bygningssyn alene skal baseres på byggefaglige hensyn, og ikke på økonomiske prioriteringer. På baggrund af det byggefaglige syn, må ejeren af bygningen efterfølgende vurdere, hvilke vedligeholdelsesarbejder, der kan gennemføres inden for den økonomiske ramme. Derudover finder Rigsrevisionen, at der med fordel kan fastsættes minimumsgrænse for, hvor hyppigt, der skal gennemføres bygningssyn.

Jeg er enig i Rigsrevisionens bemærkninger, og jeg har bedt Slots- og Ejendomsstyrelsen om at tilse, at disse præciseringer indarbejdes i regelgrundlaget for vedligehold af statens bygninger.

Slots- og Ejendomsstyrelsen skal i løbet af 2006 forberede udbud af rammeaftaler om tilsyn med statens bygninger 12007. Finansministeriet vil i den forbindelse overveje, om det er hensigtsmæssigt, at Rigsrevisors anbefalinger indarbejdes i aftalegrundlaget med rådgivere og brugere. Derudover vil anbefalingerne blive indarbejdet i forbindelse med den førstkommende revision af cirkulære nr. 160 om vedligehold af statens bygninger.

Med venlig hilsen

Thor Pedersen

Nr. 5 2005

JUSTITSMINISTEREN

Den 18. april 2006

Beretning om vedligeholdelse af statens bygninger

Kære Statsrevisorer

Jeg tager Statsrevisorernes og Rigsrevisionens bemærkninger i beretning nr. 5 2005 vedr. vedligeholdelse af statens bygninger til efterretning.

Kriminalforsorgen gennemfører løbende vedligeholdelse af sin bygningsmasse, og jeg har noteret mig, at Rigsrevisionen i sin beretning konstaterer, at kriminalforsorgen har et tilfredsstillende grundlag for prioritering af vedligeholdelsen og overblik over bygningernes vedligeholdelsesstand.

Som anført i beretningen har kriminalforsorgen et betydeligt vedligeholdelses- og genopretnings efterslæb, der i en bygningsanalyse i 1998 blev opgjort til over 1 mia. kr. Dette skal dog ses i lyset af, at ethelt nyt fængsel på Enner Mark i Østjylland bliver åbnet i 2006, og at det i forbindelse med kriminalforsorgens nuværende flerårsaftale er besluttet også at bygge et nyt fængsel øst for Storebælt.

Kopi af denne skrivelse er sendt til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Lene Espersen

Nr. 5 2005

FORSVARSMINISTEREN

Den 12. april 2006

Beretning om vedligeholdelse af statens bygninger

REDEGØRELSE VEDRØRENDE BERETNING OM VEDLIGEHOLDELSE AF STATENS BYGNINGER (NR. 5 2005)

Statsrevisoratet har den 15. december 2005 fremsendt Statsrevisorernes Beretning nr. 5 2005 om vedligeholdelse af statens bygninger. Hermed fremsendes min redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til. Redegørelsen er samtidig sendt til Rigsrevisor.

Jeg konstaterer med tilfredshed, at Rigsrevisionen finder, at forsvarrets allerede iværksatte tiltag – især på det organisatoriske område – vil medvirke til at forbedre ressourceanvendelsen på området. Jeg erkender samtidigt, at der er behov for fortsat fokus på de områder, som Rigsrevisionen anbefaler styrket, især et bedre overblik, overholdelse af planerne for bygningssyn, prissætning af vedligeholdelsesarbejder, samt udarbejdelse af en prioriteret plan for gennemførelse af vedligeholdelsesarbejderne. Jeg vil nedenfor kort redegøre for nogle af de tiltag, som forsvarret er i gang med for at styrke netop disse områder.

Generelt

De seneste forsvarsaftaler har medført store omstillinger af forsvarret, herunder et øget fokus på det operative område. Denne transformation har medført et behov for at prioritere de rådige ressourcer, herunder bl.a. vedligeholdelse af bygningsmassen. Herudover vil der også i dette forlig blive afhændet en række større etableringer mv. Dette har været en nødvendig proces med henblik på at skabe det nødvendige økonomiske råderum for gennemførelse af forsvarrets primære opgaver. Forligspartierne er løbende blevet informeret om behovet for at bringe overensstemmelse mellem mål og midler.

Organisatoriske tiltag

Forsvarret er bevidst om behovet for, at bygningsvedligeholdelse fremover skal tillægges forøget opmærksomhed. Dette fokus er, som det også fremgår af Rigsrevisionens beretning, allerede etableret, idet der er taget skridt til optimering ved såvel organisatoriske som forvaltningsmæssige tiltag. I indeværende forsvarsforlig er der således iværksat en forbedret organisering og styring af området ved oprettelse af én ansvarlig myndighed, Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste. Oprettelsen af Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste primo 2007 vil i stor udstrækning imødekomme de organisatoriske og kompetencemæssige uhensigtsmæssigheder, som er forekommet i den struktur, der eksisterede i den periode, som Rigsrevisionens undersøgelse omfatter.

Der er endvidere udført en gennemgribende opdatering af de forvaltningsbestemmelser, der fastsætter standarder for vedligeholdelse og som fremadrettet regulerer den vedligeholdelsesmæssige indsats ud fra mere ensartede kriterier. Tilsvarende forventes en forbedring af beslutnings- og informationsgrundlaget – gennem en integration i DeMars – at medvirke til en bedre sammenkædning mellem resultater af gennemførte bygningstilsyn og de nødvendige vedligeholdelsesmæssige initiativer.

Gennemgang af forsvarrets bygninger

Efterslået på forsvarrets bygninger har, som det fremgår af Rigsrevisionens beretning, været baseret på et uensartet skøn. Projektorganisation for Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste har derfor – med udgangspunkt i de reviderede forvaltningsbestemmelser på området – iværksat en fornyet gennemgang af bygningernes tilstand med henblik på at tilvejebringe et opdateret overblik over behovet for investeringer til bygningsvedligeholdelsesområdet. Denne opgave har netop været

udbudt i licitation, og kontrakterne er indgået primo april 2006, hvorefter udførelsen af opgaven vil blive iværksat.

Gennemgangen af forsvarrets bygninger forventes afsluttet primo november 2006. Herefter vil der blive foretaget en detaljeret og prioriteret planlægning af de samlede vedligeholdelsesopgaver, som derfor vil kunne iværksættes i 1. halvår 2007, hvor netop Forsvarets Bygnings- og Etablissemments-tjeneste overtager det samlede ansvar for bygningsvedligeholdelsesområdet.

Øget anvendelse af DeMars

Den forestående planlægnings- og prioriteringsopgave inden for bygningsvedligeholdelse har medført behov for en omlægning fra de tidligere decentrale registrerings- og styringsværktøjer til en central integration af det samlede etablissemmentsområde i Forsvarskommandoens virksomhedsstyringssystem, DeMars. Hensigten er at opnå en målrettet og tværgående monitoring samt styring af bl.a. bygningsvedligeholdelse. Derudover er målet en effektiv projektstyring af bygge- og anlægsopgaver, samt renoveringsprojekter.

Planlægning af bygningstilsyn og efterfølgende inspektionsrapporters resultater vil blive en integreret del af Forsvarets Bygnings- og Etablissemmentstjeneste informations- og beslutningsgrundlag med henblik på at opnå en optimering af den fremtidige opgavevaretagelse og ressourceudnyttelse. Integrationen i DeMars vil endvidere skabe bedre mulighed for et kontinuerligt og opdateret billede af bygningsmassens vedligeholdstilstand og -behov. Fremadrettet vil overholdelse af tilsyn og planlægning af inspektionshyppighed blive en styrende faktor for tjenestens produktion. De opgjorte vedligeholdelsesbehov og den medfølgende prissætning vil tilsvarende blive en integreret del af den DeMars systemunderstøttede planlægning og budgettering. Dette arbejde er allerede iværksat og forventes tilendebragt i 1. halvår 2007.

Økonomisk prioritering

Forsvarskommandoen har i forbindelse med konsolidering af forsvarsforligets økonomiske planlægningsgrundlag afsat midler til såvel bygningsvedligeholdelse som bygge- og anlægsprojekter. Dette forventes umiddelbart at medvirke til en forbedring af vedligeholdstilstanden af forsvarrets bygningsmasse. Der er således afsat ca. 2,5 mia. kr. til forligsrelateret og ordinært byggeri i indeværende forlig. Dette vil have en positiv afsmittende virkning på efterslæbet. Forsvarskommandoen vil samtidig anvende i alt ca. 1,25 mia. kr. til bygningsvedligehold i forligsperioden 2005-2009. Der vil herunder blive foretaget en prioriteret anvendelse af beløbet i overensstemmelse med den gennemførte revurdering af bygningsmassens vedligeholdstilstand. Prioriteringen vil blive gennemført under en helhedsbetragtning, hvor både vedligeholdelse samt de strukturelle og ordinære bygge- og anlægsprojekter i forligsperioden inddrages.

Nyboder

I Rigsrevisionens beretning er det særskilt anført, at vedligeholdelsestilstanden vedrørende Nyboder ikke er en del af det anførte efterslæb på 1,56 mia. kr., og at der i forbindelse med Nyboder figurerer et ikke ubetydeligt vedligeholdelsesmæssigt efterslæb.

Der er for nærværende afsat ca. 150 mio. kr. til den igangværende renovering af de grå stokke i Nyboder. For så vidt angår de gule stokke i Nyboder er der, henset til de store omstillinger i forsvaret samt det ikke ubetydelige vedligeholdelsesmæssige efterslæb, iværksat en undersøgelse med henblik på at kortlægge det samlede behov for tjeneste- og lejeboliger i forsvaret. På baggrund af kortlægningen af det fremtidige behov vil forsvaret udarbejde en handlingsplan, der redegør for, hvorledes det nødvendige antal tjeneste- og lejeboliger kan tilvejebringes, herunder en håndtering af det vedligeholdelsesmæssige efterslæb i de gule stokke, Nyboder. Undersøgelsen, herunder handlingsplan, forventes at foreligge i efteråret 2006 og vil endvidere behandle mulighederne for et eventuelt offentligt-privat samarbejde, for derigennem at få skabt en hensigtsmæssig udnyttelse af de rådige ressourcer. Undersøgelsen betyder samtidig, at pilotprojektet vedrørende de gule stokke, Nyboder, sættes midlertidigt i bero.

Afsluttende bemærkninger

Det har igennem de seneste forsvarsforlig været nødvendigt at tillægge vedligeholdelse af forsvarets bygninger mindre prioritet. Dette har ikke været nogen ønskværdig situation, men har efter forholdene været en nødvendig prioritering for at kunne tilgodese forsvarets kerneopgaver.

Efterslæbets størrelse bør imidlertid ses i sammenhæng med forsvarets samlede ejendomsmasse, herunder karakteren af bygningsmassen mv. Det vurderes, at en samlet investering på i alt ca. 3,7 mia. kr. i indeværende forligsperiode vil have en betydelig positiv effekt på bygningsvedligeholdelsesområdet.

De iværksatte initiativer – udover at give et opdateret billede over bygningernes vedligeholdsstand – vil tillige give en fornyet og effektiv mulighed for at optimere såvel behovet for indsats, samt en optimering af ressourceanvendelsen. Det vurderes, at de nævnte initiativer i sammenhæng med de afsatte økonomiske midler vil medføre, at hovedparten af bygningsefterslæbet vil være indhentet i 2009.

Søren Gade

/ Trine Kristiansen

Nr. 5 2005

VIDENSKABSMINISTEREN

Den 30. marts 2006

Beretning om vedligeholdelse af statens bygninger

Redegørelse vedrørende beretning nr. 05/05 om vedligeholdelse af statens bygninger

Rigsrevisionen har i Beretning 5/05 i forbindelse med en undersøgelse af vedligeholdelse af statens bygninger fundet, at ikke alle institutionerne vedligeholder de statslige bygninger tilfredsstillende.

Endvidere har Rigsrevisionen fundet, at lovgrundlaget for vedligeholdelse og renovering med et par undtagelser er klart, og at de generelle bevillingsbestemmelser ikke indeholder konkrete forudsætninger om et givet niveau for bygningsvedligeholdelse.

Endelig har Rigsrevisionen fundet, at institutionerne i varierende grad sikrer, at bygningernes vedligeholdelsesstand opretholdes, men at de statslige bygningers vedligeholdelsesstand, herunder eventuelle efterslæb, ikke vil fremgå af de omkostningsbaserede regnskaber.

Jeg noterer med tilfredshed, dels at den centralisering og professionalisering af den statslige vedligeholdelsesindsats, som huslejeordningen bl.a. havde som målsætning, virker efter hensigten, dels at det siden huslejeordningens start i 2001 er lykkedes at opretholde vedligeholdelsesniveauet på universiteterne uden at der har været tilført sektoren særskilt bevilling til at imødekomme behov for genopretning.

Videnskabsministeriet har taget skridt til at der opsamles datamateriale, der kan understøtte om vedligeholdelsesniveauet også fremover vil kunne opretholdes under denne forudsætning.

Nærværende redegørelse er tillige fremsendt til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Helge Sander

Nr. 5 2005

RIGSREVISIONEN

Den 18. maj 2006

Beretning om vedligeholdelse af statens bygninger

*Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4**Vedrører:**Statsrevisorernes beretning nr. 5/05 om vedligeholdelse af statens bygninger**Finansministerens redegørelse af 6. marts 2006**Videnskabsministerens redegørelse af 30. marts 2006**Forsvarsministerens redegørelse af 12. april 2006**Justitsministerens redegørelse af 18. april 2006*

1. Beretningen omhandlede vedligeholdelsen af statens bygninger og omfattede konkret bygninger hørende under forsvaret, Kriminalforsorgen, Statens Forsknings- og Uddannelsesbygninger samt Slots- og Ejendomsstyrelsen.

Statsrevisorerne kritiserede i deres bemærkninger til beretningen, at Kriminalforsorgen og forsvaret kun delvist havde opretholdt bygningernes vedligeholdelsesstand, hvorved der var oparbejdet betydelige efterslæb på vedligeholdelsen. Statsrevisorerne påtalte endvidere, at forsvaret ikke havde et opdateret overblik over bygningernes vedligeholdelsesbehov.

Forsvarsministerens redegørelse

2. Forsvarsministeren har i sin redegørelse oplyst, at der i indeværende forsvarsforlig er iværksat en forbedret organisering og styring af området ved oprettelse af én ansvarlig myndighed, Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste. Tjenesten vil blive oprettet i 2007.

Det fremgår af redegørelsen, at forsvaret har iværksat en fornyet gennemgang af bygningernes tilstand med henblik på at tilvejebringe et opdateret overblik over behovet for investeringer til bygningsvedligeholdelsesområdet. Denne opgave har netop været udbudt i licitation, og kontrakterne er indgået primo april 2006, hvorefter udførelsen af opgaven vil blive iværksat. Gennemgangen af forsvarets bygninger forventes afsluttet primo november 2006. Herefter vil der blive foretaget en detaljeret og prioriteret planlægning af de samlede vedligeholdelsesopgaver, som derfor vil kunne iværksættes i 1. halvår 2007, hvor netop Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste overtager det samlede ansvar for bygningsvedligeholdelsesområdet.

Det fremgår videre, at planlægning og prioritering inden for bygningsvedligeholdelse vil blive omgivet fra de tidligere decentrale registrerings- og styringsværktøjer og integreret i Forsvarskommandoens virksomhedsstyringssystem DeMars. Ministeren forventer, at integrationen af de opgjorte vedligeholdelsesbehov og den medfølgende prissætning i DeMars vil skabe bedre mulighed for et kontinuerligt og opdateret billede af bygningsmassens vedligeholdstilstand og -behov samt en optimering af den fremtidige opgavevaretagelse og resurseudnyttelse. Fremadrettet vil overholdelse af tilsyn og planlægning af inspektionshyppighed blive en styrende faktor for tjenestens produktion. Det er oplyst, at arbejdet er iværksat og forventes tilendebragt i 1. halvår 2007.

3. Ifølge forsvarsministerens redegørelse er det vurderingen, at de organisatoriske tiltag og den øgede inddragelse af DeMars i sammenhæng med de afsatte økonomiske midler, svarende til ca. 3,7 mia. kr. i indeværende forligsperiode, vil medføre, at hovedparten af bygningsefterslæbet vil være indhentet i 2009.

Forsvarsministeren oplyser særskilt, at et pilotprojekt for renovering af de gule stokke i Nyboder, der repræsenterer et ikke ubetydeligt vedligeholdelsesefterslæb, er sat midlertidigt i bero. Projektet vil afvente en kortlægning af det samlede behov for tjeneste- og lejeboliger i forsvaret. På baggrund heraf vil forsvaret udarbejde en handlingsplan for, hvorledes det nødvendige antal tjeneste- og lejeboliger kan tilvejebringes, herunder en håndtering af det vedligeholdelsesmæssige efterslæb i de gule stokke i Nyboder. Undersøgelsen, herunder handlingsplanen, forventes at foreligge i efteråret 2006 og vil endvidere behandle mulighederne for et eventuelt offentligt-privat samarbejde for derigennem at få skabt en hensigtsmæssig udnyttelse af de rådige resurser.

Jeg har med tilfredshed noteret mig forsvarets initiativer med henblik på at skabe et opdateret overblik over bygningernes vedligeholdelsesstand, ligesom jeg finder det tilfredsstillende, at hovedparten af bygningsefterslæbet forventes at være indhentet i 2009. Jeg vil følge op på de iværksatte initiativer.

Justitsministerens redegørelse

4. Justitsministeren tager i sin redegørelse statsrevisorernes og Rigsrevisionens bemærkninger til efterretning. Ministeren oplyser, at Kriminalforsorgens betydelige vedligeholdelses- og genopretningsefterslæb skal ses i lyset af, at et helt nyt fængsel på Emner Mark i Østjylland bliver åbnet i 2006, og at det i forbindelse med Kriminalforsorgens nuværende flerårsaftale er besluttet også at bygge et nyt fængsel øst for Storebælt.

Jeg tager ministerens tilkendegivelser som udtryk for, at Kriminalforsorgen vil udarbejde en langsigtet plan for nedbringelse af det vedligeholdelsesmæssige efterslæb på Kriminalforsorgens bygninger, og at de nye fængsler vil indgå heri. Jeg vil følge udarbejdelsen af en sådan plan.

Finansministerens redegørelse

5. Finansministeren har i sin redegørelse oplyst, at Finansministeriet agter at foretage de præciseringer i regelgrundlaget for vedligeholdelse af statens bygninger, som Rigsrevisionen har anbefalet. Ministeriet vil overveje, om det er hensigtsmæssigt, at anbefalingerne indarbejdes i de rammeaftaler om tilsyn med statens bygninger i 2007, som skal i udbud i løbet af 2006. Derudover vil anbefalingerne blive indarbejdet i forbindelse med den førstkommande revision af cirkulære nr. 160 om vedligehold af statens bygninger.

Jeg finder finansministerens redegørelse tilfredsstillende.

Videnskabsministerens redegørelse

6. Videnskabsministeren noterer sig i sin redegørelse, at det er lykkedes at opretholde vedligeholdelsesniveauet på universiteterne, og oplyser, at Videnskabsministeriet har taget skridt til, at der opsamles datamateriale, der kan understøtte, om vedligeholdelsesniveauet også fremover vil kunne opretholdes.

Jeg har med tilfredshed noteret mig ministeriets tiltag.

Afslutning

7. Sammenfattende anser jeg ministrenes initiativer eller tilkendegivelser for tilfredsstillende.

Jeg vil fortsat følge forsvarets initiativer med henblik på at skabe et opdateret overblik over bygningernes vedligeholdelsesstand. Jeg vil desuden følge arbejdet med en langsigtet plan for nedbringelse af det vedligeholdelsesmæssige efterslæb på Kriminalforsorgens bygninger.

Jeg forventer at orientere statsrevisorerne i et notat herom i 2007.

Henrik Otbo

Nr. 6 2005

SOCIALMINISTEREN

Den 23. januar 2006

Beretning om administration af folkepension

I skrivelse af 15. december 2005 har statsrevisorerne sendt Beretning nr. 6/05 om administration af folkepension og bedt om en redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen har givet anledning til.

Beretningen handler om kommunernes og Socialministeriets administration af folkepensionen og tillæg til pensionister i 2004. Undersøgelsen er gennemført som Socialministeriets temarevision for 2004.

Rigsrevisionen vurderer samlet set, at kommunernes administration af folkepension og øvrige tillæg til pensionister er tilfredsstillende, dog bør dokumentationen i kommunernes sager om folkepension forbedres. Denne vurdering er baseret på følgende resultater:

- Antallet af udbetalingsfejl og formelle fejl i kommunernes folkepensionssager og derigennem fejludbetalinger har et beskedent omfang.
- Antallet af mangler i dokumentationen i kommunernes folkepensionssager bør nedbringes for at sikre, at udbetalingen af folkepension og øvrige tillæg kan ske korrekt.
- Socialministeriet bør derfor opfordre kommunerne til at styrke sagskvaliteten.

Dernæst er det Rigsrevisionens samlede vurdering, at Socialministeriets administration af folkepension og øvrige tillæg er tilfredsstillende. Denne vurdering er baseret på følgende resultater:

- Socialministeriets forretningsgange sikrer, at ministeriet følger op på problemer konstateret af kommunale revisorer.
- Rigsrevisionen finder overordnet, at Socialministeriets refusionsprocedurer er velfungerende.
- Rigsrevisionen finder, at Socialministeriet ved budgettering af folkepension og øvrige tillæg anvender en budgetmetode, der inddrager relevante oplysninger.
- Socialministeriets budgettering af folkepension for perioden 1997-2004 har været meget præcis.
- Socialministeriets budgettering af øvrige tillæg for perioden 1997-2004 har været mere usikker end for folkepension. Budgetusikkerheden skyldes forhold, som ministeriet ikke har indflydelse på.

Jeg har med tilfredshed noteret mig, at Rigsrevisionen konkluderer, at såvel kommunernes som Socialministeriets administration af folkepension samlet set er tilfredsstillende. Folkepension er et meget væsentligt udgiftsområde, der vedrører mange borgere. Jeg finder det derfor særligt tilfredsstillende, at fejludbetalinger kun har et beskedent omfang i kommunerne, og at Rigsrevisionen vurderer, at Socialministeriets refusionsprocedurer og budgetmetode er velfungerende og præcise.

Jeg har desuden noteret mig, at Rigsrevisionen konkluderer, at antallet af mangler i dokumentationen i kommunernes folkepensionssager bør nedbringes, og at Socialministeriet bør opfordre kommunerne til at styrke sagskvaliteten.

Socialministeriet vil på baggrund af Rigsrevisionens undersøgelse orientere kommunerne om undersøgelsens resultater og samtidig opfordre kommunerne til at have særligt fokus på at sikre, at de har den fornødne dokumentation i sagerne.

Statsrevisorerne bemærker på baggrund af undersøgelsen, at man finder det: »tilfredsstillende, at kommunernes og Socialministeriets administration af folkepension stort set må anses for at være i orden.«

Statsrevisorerens konklusion giver mig ikke anledning til yderligere bemærkninger.

Eva Kjer Hansen

/ Mikael Lynnerup Kristensen

Nr. 6 2005

RIGSREVISIONEN
Den 30. januar 2006

Beretning om administration af folkepension

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 6/05 om administration af folkepension

Socialministerens redegørelse af 23. januar 2006

1. Rigsrevisionens undersøgelse viste bl.a., at antallet af mangler i dokumentation i kommunernes folkepensionssager burde nedbringes for at sikre, at udbetalingen af folkepension og øvrige tillæg kunne ske korrekt.

Jeg henstillede til Socialministeriet, at ministeriet opfordrede kommunerne til at styrke sagskvaliteten.

2. Socialministeren oplyser, at ministeriet vil orientere kommunerne om resultaterne af Rigsrevisionens undersøgelse og samtidig opfordre kommunerne til at have særlig fokus på at sikre, at de har den fornødne dokumentation i sagerne.

3. Jeg finder socialministerens initiativ tilfredsstillende. Ministerens øvrige kommentarer i redegørelsen giver mig ikke anledning til bemærkninger, og jeg betragter hermed sagen for afsluttet.

Henrik Otbo

Nr. 7 2005

SOCIALMINISTEREN

Den 27. marts 2006

Beretning om pulje til socialt udsatte grupper

Redegørelse for foranstaltninger og overvejelser i anledning af Statsrevisorernes Beretning nr. 7 2005 om puljen til socialt udsatte grupper

Statsrevisoratet har i brev af 26. januar 2006 anmodet om en redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som ovennævnte beretning har givet anledning til.

Statsrevisorernes bemærkninger

Det nævnes i beretningen, at midlerne er kommet hurtigt ud til projekterne, og at Socialministeriet har administreret puljen korrekt. Statsrevisorerne finder det dog mindre tilfredsstillende, at Socialministeriet:

- Ikke har uddybet puljens målsætninger eller sat aktiviteterne i forhold til målsætningerne.
- Ikke har tilrettelagt en opfølgning, som muliggør måling af effekt.
- Ikke har fastsat, hvordan intentionerne om tilvækst og forankring skal opgøres.

Puljens målsætninger og sammenholdelse heraf med ansøgningerne

Rigsrevisionen har vurderet, at Socialministeriet med fordel kunne have foretaget en yderligere operationalisering af målsætningerne samt en prioritering mellem aktiviteterne, hvilket vurderes blandt andet kunne have givet sagsbehandlerne et bedre grundlag for at begrunde indstillinger og afslag.

For puljen er der udarbejdet en vejledning, der beskriver, at de overordnede målsætninger er at sikre en samlet indsats, der:

- sikrer de svageste grupper en meningsfuld tilværelse,
- afspejler og respekterer de svagestes egne behov og ønsker og
- styrker deres muligheder for at indgå og bidrage til samfundets fællesskab.

Rigsrevisionen vurderer, at disse målsætninger ikke er operationaliseret yderligere. For den konkrete pulje fremgår det af kap. 2 i puljens vejledning, at der er prioriteret en række indsatsområder. Disse indsatsområder er udvalgt for på bedst mulig vis at kunne indfri puljens målsætninger. De prioriterede områder er:

- Etablering af flere midlertidige/varige botilbud og alternative plejehjemspladser.
- Bostøtte, herunder aktivitetstilbud, til fastholdelse af boligen.
- Etablering af flere lettilgængelige tilbud om akutbistand – uden for normal åbningstid.
- Styrkelse af den frivillige indsats, herunder brugerorganisering og udvikling i samarbejdsformer.

Jeg er enig med Rigsrevisionen i, at koblingen mellem målsætninger og indsatsområder kunne have været beskrevet tydeligere. En yderligere operationalisering af målsætningerne ville også bidrage til at fremme mulighederne for en bedre effektmåling.

Socialministeriet vil derfor tilstræbe fremover i udmøntningen af lignende puljer at tydeliggøre operationaliseringen af puljens målsætninger, og dermed koblingen mellem målsætninger, aktiviteter og målgrupper.

En yderligere mulighed, der overvejes for at understøtte koblingen mellem målsætninger og aktiviteter, er, om dokumentationen i ministeriets puljeadministrative system foruden at være en vurdering af det enkelte projekt, også i højere grad kan få karakter af en tjekliste i forhold til den konkrete puljes udmeldte målsætninger og eventuelle vurderingskriterier.

Opfølgning og måling af effekt

Rigsrevisionen har vurderet, at opfølgningen på puljens effekt over for målgrupperne burde systematiseres yderligere.

Rigsrevisionen bygger dette på, at projektansøgningerne ikke systematisk har skullet beskrive forventede effekter, som man på et senere tidspunkt kunne sammenholde med de opnåede resultater.

En vurdering af effekten er dog ikke udeladt, idet dette indgår i en evaluering af storbydelen af puljen. Evalueringen gennemføres af Socialforskningsinstituttet (SFI). Som en del af denne evaluering undersøges effekten af indsatsen i projekterne støttet af puljen. Der belyses fire aspekter med henblik på at foretage en samlet vurdering af effekten:

- Projekternes/aktiviteternes organisering i forhold til brugernes behov/problemer og i forhold til de effekter, man ønsker at opnå.
- Projekternes og/eller aktiviteternes sammenhæng til øvrige indsatser for de udvalgte grupper.
- Samspelet mellem myndighed og leverandør, herunder samspelet med frivillige og private.
- Effekten af de fire indsatsområder¹⁾ i forhold til de opstillede målsætninger og i forhold til den forebyggende og/eller rehabiliterende indsats og/eller i forhold til efterværn.

Delrapporten vedr. effektivvurdering forventes færdig i juni 2006.

Jeg er enig med Rigsrevisionen i, at effektmåling generelt bør prioriteres højere. Derfor er der også iværksat en række tiltag på ministerområdet, der skal bidrage til at styrke grundlaget for kommende effektmålinger. Blandt andet skal projekter, der indgår i satspuljeforhandlingerne, fremover redegøre for forventede effekter.

Endvidere har Socialministeriet etableret et samarbejde med SFI om at udarbejde en model for måling af effekten af ministeriets forskellige puljer.

Opgørelse af tilvækst og forankring

Jeg anerkender Rigsrevisionens synspunkt om, at tilvækst og forankring burde have været tydeligere defineret ved puljens opstart, hvilket ville have givet en mere entydig begrebsforståelse.

Socialministeriet har dog hele tiden arbejdet på at iværksætte initiativer, som kan bidrage til at dokumentere en tilvækst.

Ad tilvækst

Rigsrevisionen vurderer, at Socialministeriet ikke har fastlagt, hvordan tilvækst skal opgøres. Kriterierne var ikke fastlagt fra puljens start, men er sideløbende med puljens udmøntning udviklet i et samarbejde med SFI.

SFI har gennemgået puljens initiativer i forholdt til storbyerne, og vurderet at de støttede projekter har skabt en tilvækst på området:

»Det generelle billede, der tegner sig på baggrund af undersøgelsen af puljeindsatsen og den øvrige indsats for de socialt udsatte grupper i de seks bysamfund, er, at puljeprojekterne har bidraget med en tilvækst på området.« (SFI – 2. delrapport (arbejdsrapport))

Konklusionen er baseret på en mere systematiseret model for opgørelse af tilvækst, som er udviklet i løbet af 2005 i samarbejde med SFI. Modellen er anvendt i SFI's 2. delrapport (arbejdsrapport). Denne model kunne med fordel have været beskrevet ved puljens opstart.

Tilvæksten vurderes på baggrund af udviklingen i udgifter, antal pladser og personaleforbrug, set i forhold til hinanden. Tilvæksten vurderes indenfor de enkelte indsatsområder, fx botilbud til sindslidende. For puljeprojekterne indhentes oplysninger om:

- Driftsudgifter i løbende priser
- Antal pladser (/brugere)

¹⁾ Evalueringen omfatter puljens fire delindsatsområder: alternative plejehjem, botilbud/intensiveret bostøtte, indsats for udsatte grønlandere samt samarbejde mellem frivillige/private.

- Personaleforbrug (omregnet i antal fuldtidsansatte)
For indsatsområderne generelt indhentes oplysninger om bl.a. :
- Driftsudgifter i løbende priser
- Antal pladser (/brugere)
- Personaleforbrug omregnet til antal fuldtidsansatte
- Driftsudgifter i faste priser pr. plads
- Personaleforbrug pr. plads

Ad forankring

Rigsrevisionen vurderer, at der ikke har været meldt noget ud om forankringen i den generelle ansøgningsdel. Jeg er enig i, at ordet forankring ikke direkte er nævnt i vejledningen om Pulje til socialt udsatte grupper. Det fremgår dog af vejledningen, at der efter en konkret vurdering er mulighed for at få et fortsat tilskud til projektet efter de første 3 år.

Begrundelsen er, at Socialministeriet efter den første bevillingsperiode ville have mulighed for at vurdere projekternes bæredygtighed, inden beslutning om fortsat tilskud blev taget. I praksis har det således været de samme vilkår om forankring, der var gældende i ansøgningsdelen, som for storbydelen, hvor projekterne forankres i en kommune eller amt under hele tilskudsperioden i takt med at statsstøtten udfases. Det vil sige, at intentionen om forankring har været identisk for både »storbydelen« og den generelle ansøgningsdel.

Puljen giver mulighed for at yde støtte med en attraktiv finansieringsmodel, hvor tilskuddet langsomt aftrappes. Det er opfattelsen, at finansieringsmodellen med aftrapning af tilskud giver en god tilskyndelse til, at projekterne fortsætter efter ophøret af det direkte statstilskud. Det skyldes bl.a., at den lange tilskudsperiode som udgangspunkt betyder, at projektet bliver en integreret del af kommunens samlede tilbud til socialt udsatte grupper.

Denne redegørelse er også sendt elektronisk til Statsrevisoratet, ligesom der er sendt en kopi til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Eva Kjer Hansen

Nr. 7 2005

RIGSREVISIONEN

26. april 2006

Beretning om pulje til socialt udsatte grupper

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 7/05 om pulje til socialt udsatte grupper

Socialministerens redegørelse af 27. marts 2006

1. Statsrevisorerne fandt det mindre tilfredsstillende, at Socialministeriet ikke havde uddybet målsætningerne for puljen eller sat aktiviteterne i forhold til målsætningerne. En uddybning af målsætningerne ville give Socialministeriet et bedre grundlag for sagsbehandlingen og for efterfølgende at vurdere, om projekterne fører til forbedringer for målgruppen.

2. Socialministeren oplyser i sin redegørelse, at ministeren er enig i, at koblingen mellem målsætninger og indsatsområder kunne have været beskrevet tydeligere. Socialministeren konstaterer endvidere, at en yderligere operationalisering af målsætningerne også vil bidrage til at fremme mulighederne for en bedre effektmåling.

Ministeriet vil derfor i udmøntningen af lignende puljer fremover tilstræbe, at operationaliseringen af puljens målsætninger og dermed koblingen mellem målsætninger, aktiviteter og målgrupper tydeliggøres.

Ministeren oplyser endvidere, at ministeriet overvejer, om dokumentationen i det puljeadministrative it-system i højere grad kan få karakter af en tjekliste i forhold til den konkrete puljes udmeldte målsætninger og eventuelle vurderingskriterier.

Jeg finder, at Socialministeriet med de foreslåede tiltag vil opnå et væsentligt bedre grundlag for sagsbehandlingen og for efterfølgende at vurdere, om projekterne fører til forbedringer for målgruppen. Jeg vil følge gennemførelsen af Socialministeriets tiltag.

3. Det fremgik af beretningen, at Socialministeriet vil foretage en revurdering af tilrettelæggelsen af den faglige og økonomiske opfølgning med henblik på at udbygge ministeriets vurderinger af sammenhængen mellem den økonomiske og den faglige udvikling i projekterne.

Endvidere fremgik det af beretningen, at Socialministeriet overvejer modeller til etablering af systemer, der understøtter en systematisk registrering af de socialt udsatte grupper.

Jeg vil følge ministeriets overvejelser og initiativer vedrørende tilrettelæggelsen af den økonomiske og faglige opfølgning samt registreringen af de socialt udsatte grupper.

4. Statsrevisorerne bemærkede, at Socialministeriet ikke har tilrettelagt en opfølgning på puljen, som muliggør måling af effekten af puljen.

Det fremgår af socialministerens redegørelse, at effektmålinger af projekter støttet af ministeriets puljer fremover prioriteres højere. Socialministeren oplyser, at der er igangsat en række tiltag, der skal bidrage til at styrke grundlaget for kommende effektmålinger, herunder at projekter, der indgår i satspuljeforhandlingerne, fremover skal redegøre for forventede effekter. Ministeren oplyser endvidere, at der er etableret et samarbejde med Socialforskningsinstituttet om at udarbejde en model for måling af effekten af ministeriets forskellige puljer.

Jeg vil følge ministeriets tiltag med at prioritere effektmålinger højere.

5. Statsrevisorerne fandt det mindre tilfredsstillende, at Socialministeriet ikke har fastsat, hvordan puljens intentioner om tilvækst og forankring opgøres.

Det fremgår af socialministerens redegørelse, at ministeren er enig i, at tilvækst og forankring burde have været defineret tydeligt ved puljens opstart.

Ministeren oplyser, at kriterierne for opgørelsen af tilvækst sideløbende med puljens udmøntning er udviklet i samarbejde med Socialforskningsinstituttet. Socialforskningsinstituttet har således udarbejdet en mere systematisk model for opgørelse af tilvækst, som tager udgangspunkt i en vurdering af udviklingen i udgifter, antal pladser og personaleforbrug set i forhold til hinanden. Tilvæksten vurderes inden for de enkelte indsatsområder.

Jeg finder, at de nævnte elementer er relevante for opgørelse af tilvæksten, og vil følge ministeriets vurdering af resultaterne.

6. Socialministeren er enig i, at begrebet »forankring« ikke har indgået i »Vejledning om Pulje til socialt udsatte grupper«, som omfatter ansøgningspuljen. Ifølge beretningen fremgik forudsætningen om forankring alene af storbyaftalerne, og udmeldingerne om forankring var dermed forskellige for henholdsvis ansøgningspuljen og storbypuljen. Ministeren anfører i sin redegørelse, at det dog fremgår af vejledningen, at der efter en konkret vurdering er mulighed for at få et fortsat tilskud til projektet efter de første 3 år. Ifølge ministeren har der i praksis således været de samme vilkår for forankring for såvel ansøgningsdelen som storbydelen.

Jeg er enig i, at forudsætningen om forankring burde have været tydeligt defineret ved puljens opstart. Jeg har ikke yderligere bemærkninger til dette punkt.

7. Det er sammenfattende min opfattelse, at ministerens redegørelse er tilfredsstillende.

Jeg vil følge ministerens initiativer og orientere statsrevisorerne om følgende punkter:

- ministeriets bestræbelser på at operationalisere målsætninger for lignende puljer
- udviklingen af det puljeadministrative it-system, så det fungerer som en tjekliste i forhold til koblingen mellem puljens målsætninger og vurderingskriterier
- ministeriets overvejelser vedrørende tilrettelæggelsen af den økonomiske og faglige opfølgning
- ministeriets overvejelser vedrørende modeller til registrering af de udsatte grupper
- ministeriets tiltag for at prioritere effektmålinger højere
- ministeriets arbejde med at måle tilvækst.

Henrik Otbo

Nr. 8 2005

KULTURMINISTEREN
Den 24. februar 2006**Beretning om flerårsaftalen for Kulturministeriets uddannelsesinstitutioner 2003-2006****Kulturministerens redegørelse til Statsrevisorernes Beretning nr. 8 om Flerårsaftalen for Kulturministeriets uddannelsesinstitutioner 2003-2006**

Hermed redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som Statsrevisorernes Beretning nr. 8/05 og Statsrevisoratets brev af 26. januar 2006 har givet anledning til.

Jeg har med tilfredshed konstateret, at Statsrevisorerne i deres bemærkninger har noteret sig, at Kulturministeriet har udmøntet Flerårsaftalen for Kulturministeriets uddannelser tilfredsstillende, bl.a. ved at Flerårsaftalens indsatsområder indgår i kontraktstyringen af ministeriets uddannelsesinstitutioner.

Af beretningen fremgår det, at Kulturministeriet i den første del af aftaleperioden ikke har sikret tilstrækkelig fremdrift i etableringen af Center for Designforskning. Statsrevisorerne finder dette mindre tilfredsstillende.

Som det også fremgår af Statsrevisorernes beretning, har Kulturministeriet nu indsat en ekstern formand for Center for Designforskning styregruppe for at sikre fremdriften i centrets videre etablering. Kulturministeriet følger i øvrigt Rigsrevisionens anbefaling om at følge centret tæt, indtil det er veletableret. Rigsrevisionen har i deres undersøgelse fundet disse tiltag tilfredsstillende.

Rigsrevisionen konkluderer i deres undersøgelse, at beskæftigelsesrapporten udarbejdet af Kulturministeriets uddannelsesinstitutioner ikke viser sammenhængen mellem uddannelses tilbuddet, beskæftigessituationen og arbejdsmarkedets behov, som det er afkrævet i de enkelte institutioners resultatkontakt. Statsrevisorerne finder dette mindre tilfredsstillende.

Kulturministeriet har i forbindelse med høringen oplyst, at ministeriet har pålagt institutionerne fremover at indhente oplysninger, der viser sammenhængen. Rigsrevisionen har i deres undersøgelse fundet dette tilfredsstillende.

Som det også fremgår af beretningen, udgør beskæftigelsesrapporten et blandt flere resultatmål indenfor indsatsområdet om beskæftigelse. Udarbejdelse af beskæftigelsesrapporten er et resultatmål for 2005, hvorfor ministeriet i forbindelse med institutionernes virksomhedsmøder i foråret 2006 naturligt vil følge op på dette mål i overensstemmelse med Rigsrevisionens anbefalinger.

Statsrevisorernes beretning og dens konklusioner vil naturligt indgå som et helt centralt element i Kulturministeriets forvaltning i den sidste del af Flerårsaftalen samt i forberedelserne af en eventuel ny flerårsaftale, sådan som der også er lagt op til det i Rigsrevisionens undersøgelse.

Ministeriet har fremsendt kopi af denne redegørelse til Rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Med venlig hilsen

Brian Mikkelsen

Nr. 8 2005

RIGSREVISIONEN
Den 14. marts 2006

Beretning om flerårsaftalen for Kulturministeriets uddannelsesinstitutioner 2003-2006

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 8/05 om flerårsaftalen for Kulturministeriets uddannelsesinstitutioner 2003-2006

Kulturministerens redegørelse af 24. februar 2006

1. I bemærkningerne til beretningen fandt statsrevisorerne det mindre tilfredsstillende, at Kulturministeriet ikke har fulgt tilstrækkeligt tæt op på etableringen af Center for Designforskning og indsatsområdet om beskæftigelse.

2. Kulturministeren oplyser, at fremdriften i Center for Designforskning vil blive sikret via en ekstern formand for centrets styregruppe, ligesom man vil følge Rigsrevisionens anbefaling om at følge centret tæt, indtil det er veletableret.

Med hensyn til beskæftigelsessituationen har ministeriet pålagt institutionerne fremover at indhente oplysninger, der viser sammenhængen mellem uddannelsestilbuddet, beskæftigelsessituationen og arbejdsmarkedets behov. Ministeriet vil følge op herpå i foråret 2006 i overensstemmelse med Rigsrevisionens anbefalinger.

Jeg finder disse tiltag tilfredsstillende.

3. Kulturministeren oplyser desuden, at beretningen naturligt vil indgå som et helt centralt element i ministeriets forvaltning i den sidste del af flerårsaftaleperioden samt i forberedelsen af en eventuel ny flerårsaftale.

Dette finder jeg tilfredsstillende.

4. Da Rigsrevisionens undersøgelse er en midtvejsundersøgelse, vil jeg ved udløbet af flerårsaftaleperioden samlet gennemgå og vurdere ministeriets forvaltning af flerårsaftalen med særligt fokus på Center for Designforskning og indsatsområdet om beskæftigelse. Jeg vil ligeledes vurdere, i hvilket omfang ministeriet har inddraget erfaringerne fra den første flerårsaftale i udmøntningen af en eventuel ny flerårsaftale.

Jeg forventer at kunne orientere statsrevisorerne herom i slutningen af 2007.

Henrik Otbo

Nr. 9 2005

UDENRIGSMINISTEREN

Den 9. maj 2005

**Beretning om harmonisering og tilpasning af Danmarks bilaterale bistand
til programarbejdslandene**

Beretning nr. 9 2005 om harmonisering og tilpasning af Danmarks bilaterale bistand til programarbejdslandene

På baggrund af statsrevisorernes beretning nr. 9/2005 om harmonisering og tilpasning af Danmarks bilaterale bistand til programsamarbejdslandene afgav udviklingsministeren den 2. maj 2006 redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen har givet anledning til.

I forlængelse heraf kan det oplyses, at udenrigsministeren ikke har bemærkninger til sagen og kan henholde sig til udviklingsministerens redegørelse.

Med venlig hilsen

Vibeke Røvsing Lauritzen
Kontorchef
Økonomikontoret, Udenrigsministeriet

Nr. 9 2005

UDVIKLINGSMINISTEREN

Den 2. maj 2006

Beretning om harmonisering og tilpasning af Danmarks bilaterale bistand til programsamarbejdslandene

Vedr. Statsrevisorernes beretning nr. 9 2005 om harmonisering og tilpasning af Danmarks bilaterale bistand til programsamarbejdslandene.

Jeg har modtaget Statsrevisorernes beretning om Udenrigsministeriets arbejde med at øge effektiviteten af udviklingsbistanden. Beretningen konkluderer overordnet, at Udenrigsministeriet generelt har tilrettelagt grundlaget for den bilaterale bistand, så det understøtter de internationale erklæringer om harmonisering og tilpasning, hvilket jeg ligesom Statsrevisorerne finder tilfredsstillende.

Jeg er enig i resultaterne af undersøgelsen, som jeg mener, er et fremadrettet bidrag til det vigtige og hastende arbejde med at sikre en mere effektiv og resultatorienteret international udviklingsbistand. Målet er at sikre mest mulig bistand for hver bistandskrone til gavn for de fattige mennesker i udviklingslandene.

Jeg er tilfreds med, at beretningen er positiv i vurderingen af den internationale dagsorden om harmonisering og tilpasning og understreger, at alle involverede aktører fortsat bør prioritere indsatsen højt med henblik på at opnå en effektiv international udviklingsbistand. Beretningen opfordrer bl.a. Udenrigsministeriet til at fortsætte overvejelser om øget fokusering af den danske udviklingsbistand til programsamarbejdslandene, udviklingen af retningslinjer for at indgå i fælles landestrategier og anvendelsen af delegeret samarbejde. Endvidere fremhæves ministeriets positive bidrag til øget bistandseffektivitet i Tanzania og Vietnam.

Statsrevisorerne bemærker, at ambassadernes rapportering om initiativer til harmonisering og tilpasning bør være mere ensartede og præcise. Hertil kan jeg oplyse, at Udenrigsministeriet planlægger en revision af det format, som ambassaderne rapporterer efter om initiativer til harmonisering og tilpasning med henblik på at sikre ensartede og præcise rapporteringer. Rapporteringen vil også blive forbedret ved yderligere at styrke de skriftlige tilbagemeldinger til ambassaderne om rapporteringen og de drøftelser, der finder sted på videomøder og i forbindelse med besøg, med henblik på at sikre en fælles forståelse af alle spørgsmål.

Statsrevisorerne anfører, at det ikke er tilfredsstillende, at Udenrigsministeriets systemer ikke er i stand til at opgøre præcise tal for omfanget af de forskellige støtteformer inden for udviklingsbistanden. Det er jeg enig i. Det er vigtigt at få rettet op på dette forhold, idet budgetstøtte og sektorprogramstøtte indgår som centrale parametre i Paris-erklæringen. Jeg vil dog i lyset af Statsrevisorernes sidste bemærkning anføre, at projekt- og programstøtte fortsat vil udgøre den langt største del af den danske bistand.

En intern arbejdsgruppe i Udenrigsministeriet er i gang med at afdække de tekniske udfordringer. Udenrigsministeriets systemer PDB og UM Finans vil herefter blive modificeret, således at det i fremtiden vil blive muligt at rapportere mere præcist på udviklingen i de anvendte bistandsformer. Det er min ambition, afhængig af de tekniske udfordringer, at få dette arbejde tilendebragt i løbet af 2006.

Afslutningsvis vil jeg understrege, at beretningen er et velkomment indspil til det fortsatte arbejde med at effektivisere udviklingsbistanden, og derved sikre at Danmark bedst muligt bidrager til bekæmpelse af fattigdommen i udviklingslandene.

Med venlig hilsen

Ulla Tørnæs

Nr. 9 2005

RIGSREVISIONEN
Den 30. maj 2006

Beretning om harmonisering og tilpasning af Danmarks bilaterale bistand til programsamarbejdslandene

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 9/05 om harmonisering og tilpasning af Danmarks bilaterale bistand til programsamarbejdslandene

Udviklingsministerens redegørelse af 2. maj 2006

Udenrigsministerens redegørelse af 9. maj 2006

Udviklingsministerens redegørelse

1. Ministeren noterer sig, at statsrevisorerne generelt fandt det tilfredsstillende, at Udenrigsministeriet har gennemført og tilrettelagt den bilaterale bistand i overensstemmelse med de internationale erklæringer, som Danmark har tiltrådt.

Statsrevisorerne anførte dog tillige i bemærkningerne til beretningen, at ambassadernes rapportering om initiativer til harmonisering og tilpasning bør være mere ensartede og præcise. Hertil oplyser ministeren i sin redegørelse, at Udenrigsministeriet planlægger en revision af det format, som ambassaderne rapporterer efter, om initiativer til harmonisering og tilpasning med henblik på at sikre ensartede og præcise rapporteringer.

Jeg finder dette tilfredsstillende. Jeg vil orientere statsrevisorerne om det nye format.

2. Statsrevisorerne bemærkede endvidere, at det ikke er tilfredsstillende, at Udenrigsministeriets systemer ikke er i stand til at opgøre præcise tal for omfanget af de forskellige støtteformer – bl.a. fordi Danmark har til hensigt at yde mere bistand i form af budgetstøtte frem for som sektorprogramstøtte.

Ministeren tilslutter sig dette synspunkt med den tilføjelse, at projekt- og programstøtte dog fortsat vil udgøre langt den største del af bistanden. Ministeren oplyser, at en modificering af ministeriets it-systemer vil gøre det muligt at rapportere mere præcist om udviklingen i de anvendte bistandsformer. Arbejdet hermed er igangsat og ventes – afhængigt af eventuelle tekniske problemer – at være tilendebragt i løbet af 2006.

Jeg finder dette tilfredsstillende og vil orientere statsrevisorerne om omfanget af de forskellige støtteformer, når de systemmæssige ændringer er gennemført.

Udenrigsministerens redegørelse

3. Udenrigsministeren har ikke bemærkninger til sagen og henholder sig til udviklingsministerens redegørelse.

Det har jeg ingen bemærkninger til.

Henrik Otbo

Nr. 10 2005

INTEGRATIONSMINISTEREN

Den 1. maj 2006

Beretning om Udlændingestyrelsens tildeling af studie- og erhvervsopholdstilladelser samt forretningsvisa

Statsrevisoratet har ved brev af 30. marts 2006 fremsendt Statsrevisorernes beretning nr. 10 2005 om Udlændingestyrelsens tildeling af studie- og erhvervsopholdstilladelser samt forretningsvisa.

I den anledning redegøres for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen med hensyn til Integrationsministeriets område har givet anledning til.

Statsrevisorernes beretning indeholder en række kritikpunkter af Udlændingestyrelsens tildeling af studie- og erhvervsopholdstilladelser samt forretningsvisa, som jeg tager til efterretning.

Statsrevisorerne anfører, at beretningen viser, at sagsbehandlingen i forbindelse med tildeling af studie- og erhvervsopholdstilladelser samt visumområdet ikke er betryggende.

Endvidere anfører statsrevisorerne:

- at Udlændingestyrelsen – særligt på studieområdet – ikke har sikret en tilstrækkelig kontrol af ansøgenes oplysninger om opholdsgrundlag og selvforsørgelse
- at Udlændingestyrelsens sagsbehandling ikke har været tilstrækkelig sikker, og at organiseringen af og kvaliteten i sagsbehandlingen ikke har været tilfredsstillende
- at sagsbehandlingstiderne er steget væsentligt i perioden 2002-2005, særligt på studie- og erhvervsområdet.

Det skal bemærkes, at Udlændingestyrelsen generelt foretager en grundig og kvalitetsbevidst sagsbehandling, men at der er behov for at vurdere de nødvendige kontrolforanstaltninger og krav til dokumentation af sagsbehandlingen. Jeg vil følge op på beretningens konklusioner og statsrevisorernes bemærkninger og vil iværksætte løsninger, så styrelsen forvalter sine forskellige opgaver effektivt og fleksibelt med borgeren i centrum. Som det fremgår af Rigsrevisionens beretning er der allerede iværksat nogle initiativer, og jeg har fremlagt en handlingsplan for Udlændingestyrelsen (kan fås i ministeriet).

Handlingsplanen for en nyorientering af Udlændingestyrelsen indeholder initiativer med hensyn til *brugervenlighed* (self-service, klar besked, bedre telefonbetjening, it-baseret brugerportal og brugerrettet organisation), *effektivitet* (LEAN-optimering, forenkede procedurer, frigørelse af ressourcer til øget kontrol, målrettet intelligent kontrol, ny organisation afspejlende den nye udlændingepolitik), *styrket kontrol* (nyt opdateret forsørgelseskrav (automatisk indberetning), smidigere behandling af ansøgninger om forlængelse (erfaringsbaseret stikprøvekontrol), reform af studieområdet (godkendelsesordning for uddannelser og obligatorisk indberetning fra studiesteder), og *en bedre arbejdsplads* (indførelse af Lean-principper, medarbejderinddragelse og anerkendelse, værdibaseret ledelse med udsyn, styrket dialog med samarbejdspartnere).

Ad beretningens kapitel III: »Har Udlændingestyrelsen sikret en tilstrækkelig kontrol af opholdsgrundlag og selvforsørgelse?«

I beretningens **punkt 29** om uddannelsessagerne anføres, at »Rigsrevisionen [ikke] finder det tilfredsstillende, at der i nogle sager manglede dokumentation, eller at dokumentationen ikke var gyldig på afgørelsestidspunktet, da oplysningerne er en forudsætning for sagsbehandlerens vurdering af, om ansøger har forelagt den fornødne dokumentation for at opholde sig i landet og kan forsørge sig under opholdet.« Endvidere kritiseres den interne kontrol i styrelsen i pkt. 30, 31, 32 og 35.

Som det fremgår af Statsrevisorernes beretning, har jeg taget initiativ til et tværministerielt samarbejde mellem Integrationsministeriet, Undervisningsministeriet og Videnskabsministeriet med det formål at drøfte nye tiltag på studieområdet. De tre ministerier har i den forbindelse besluttet en række nye initiativer, der forenkler og smidiggør sagsbehandlingen på studieområdet, samt initiativer, der skaber et værn mod misbrug på området. Blandt andet indføres der en obligatorisk ind-

beretningspligt for uddannelsesinstitutionerne for så vidt angår oplysning om, hvorvidt de udenlandske studerende er studieaktive. Endvidere forpligtes uddannelsesinstitutionerne til automatisk at oplyse til styrelsen, når en studerende optages.

Herudover indgår det i handlingsplanen for en nyorientering af Udlændingestyrelsen, at der indføres obligatorisk indberetning fra de offentlige myndigheder ved ansøgning om offentlige ydelser med den følge, at studerende, der modtager offentlige ydelser, får deres opholdstilladelse inddraget. Som konsekvens af indførelse af studieafgift på visse af de videregående uddannelser fjernes kravet om sikkerhedsstilladelse på kr. 50.000 for udenlandske studerende på disse videregående uddannelser, mens kravet om sikkerhedsstilladelse opretholdes for alle øvrige udenlandske studerende.

De nævnte tiltag til styrkelse af kontrollen på studieområdet kræver ændring af udlændingeloven.

Endvidere indføres øget brug af målrettede stikprøvekontroller i forhold til studieaktivitet og den fortsatte tilstedeværelse og rådighed over den bankgaranti, der i dag kræves i forbindelse med udstedelse af opholdstilladelse til studerende.

Styrelsen har endvidere oplyst, at man har iværksat følgende initiativer:

- Indførelse af et særligt tjek- og resolutionsark i uddannelsessagerne, der skal bidrage til dels at sikre, at den enkelte sag er tilstrækkeligt oplyst, dels at støttefunktionen har et sikkert grundlag at skrive selve afgørelsen på.
- Pr. 1. april 2006 ændring af praksis således, at længden af opholdstilladelsen ikke strækkes ud over det konkrete praktiksteds godkendelse som praktikplads.
- Sikring af, at kopier af dokumenter, hvor originalen er forevist i styrelsens Servicecenter, nu forsynes med et stempel med angivelse heraf.
- Et øget fokus på at følge op i sager, hvor der modtages nye oplysninger.

I **punkt 42** anføres, at »Rigsrevisionen finder, at Udlændingestyrelsen så vidt muligt bør anvende standardskemaer i alle uddannelsessager, som giver en konkret vejledning i, hvilke oplysninger der skal vedlægges ansøgningen.«

Revision af ansøgningsskemaer m.v. indgår i handlingsplanen for Udlændingestyrelsen, og revisionen af de eksisterende skemaer på uddannelsesområdet vil ske i forbindelse med de forventede ændringer i regelsættet på uddannelsesområdet.

I **punkt 44** anføres bl.a., at »Kontrollen af opholdsgrundlaget bygger på for få oplysninger« og at »Det [endvidere] ikke fremgår af sagerne, hvilke vurderinger og skøn Udlændingestyrelsen har lagt til grund for den konkrete tilladelse«, hvilket Rigsrevisionen finder »burde være sket ved et kort notat i sagen eller afkrydsning på et tjekliste, så sagsbehandlingen kan dokumenteres og kontrolleres, herunder af andre i styrelsen.« Samme forhold gør sig gældende for punkt 54 vedrørende forretningsvisumområdet.

Ministeriet finder fortsat, at oplysningsgrundlaget i erhvervsagerne og forretningsvisumsagerne generelt er fuldt tilstrækkeligt. Styrelsen modtager de oplysninger, der er nødvendige for at træffe en afgørelse. Eventuelle initiativer i forhold til tilvejebringelse af nye oplysninger vil blive drøftet mellem Udlændingestyrelsen og Integrationsministeriet. Det skal dog bemærkes, at indførelsen af Lean-principper i styrelsen forventes generelt at indebære øget brug af standardskemaer og tjeklister.

Beretningens kapitel IV: »Har Udlændingestyrelsen it-systemer og forretningsgange, der i tilstrækkeligt omfang understøtter en sikker sagsbehandling

Det fremhæves i **punkt 59**, at Udlændingestyrelsen ikke har et it-system til sagsbehandling af sager på hovedparten af studie- og erhvervsområdet, hvilket efter Rigsrevisionens opfattelse er uholdbart i betragtning af de betydelige sagsmængder. Endvidere vurderes det, at Udlændingestyrelsens it-systemer og forretningsgange efter Rigsrevisionens opfattelse ikke i tilstrækkeligt omfang understøtter en sikker sagsbehandling.

Hertil skal bemærkes, at ministeriet som det også fremføres i Statsrevisorernes beretning, i efteråret 2004, har igangsat arbejdet med en digitaliseringshandlingsplan, der som et af kerneprojekterne har udrulning af Elektronisk Sags og DokumentHåndtering (ESDH) til understøttelse af ministerområdets interne arbejdsgange og sagsbehandling. Udrulning af ESDH vil ske etapevis til ministerområdets forskellige sagsområder. Dette forudsættes at ske i handlingsplanens fase 2 og 3. Ar-

bejdet med handlingsplanens fase 1 afsluttes medio 2006. Heri indgår forberedelsen af det nærmere indhold af fase 2 og 3 – bl.a. ESDH-udrulningen. Indholdet af handlingsplanens fase 2 og 3 forventes forelagt Folketingets Finansudvalg til godkendelse først i den nye folketingssamling 2006/2007, formentlig i oktober måned 2006. For nuværende forventes ESDH-udrulningen i fase 2 som de to første områder at vedrøre understøttelse af Udlændingestyrelsens sagsbehandling på en del af familiesammenføringsområdet og på de såkaldte 1.gangs erhvervsager. Dette vil ske i sammenhæng med de LEAN-analyser som påtænkes gennemført.

Herudover vurderer Rigsrevisionen i **punkt 61**, at departementet ikke har sikret, at første fase i ministeriets digitaliseringshandlingsplan har haft tilstrækkelig fremdrift og derfor er blevet forsinket.

Som det fremgår af Statsrevisorernes beretning har Integrationsministeriet i efteråret 2005 fremlagt et orienterende aktstykke for finansudvalget, hvor der orienteres om den opståede forsinkelse i digitaliseringsarbejdet samt om baggrunden for forsinkelsen, der for en væsentlig dels vedkommende skyldes, at det har været nødvendigt at afsætte ledelses- og projektressourcer til gennemførelse af digitalisering, som ikke er en del af handlingsplanen, men som har skullet gennemføres som en del af udmøntningen af ny lovgivning, EU-forordninger eller andre administrative beslutninger.

I det orienterende aktstykke redegøres for de genopretningsinitiativer som blev besluttet og som nu efterfølgende er effektueret af Integrationsministeriet. Dette vedrører gennemførelse af en prioriteringsøvelse med henblik på at fokusere på de væsentligste digitaliseringsprojekter, foretage en løbende porteføljestyre af nye og eksisterende projekter, outsourcing af egnede opgaver, en personalemæssig opnormering af digitaliseringsafdelingen og endelig en omorganisering af ministerområdets it- og digitaliseringsarbejde, sådan at al it-drift og -udvikling nu er lagt sammen i et koncernfællesskab. For at minimere risiciene for yderligere forsinkelser og for at sikre fremdriften i digitaliseringsarbejdet er der etableret en mini-it-styregruppe repræsenteret ved ledelsen i departementet og Udlændingestyrelsen og med departementschefen som formand. Styregruppen holder møde ugentligt.

For i fremtiden at imødegå udfordringen omkring håndtering af lovbestemte it- og digitaliseringsprojekter sideløbende med ministerområdets digitaliseringshandlingsplan, er det ministeriets hensigt at foreslå en mere dynamisk styringsramme for det fremtidige digitaliseringsarbejde over for Folketingets Finansudvalg. Erfaringen er, at det er vanskeligt med kort varsel at skalere bemanning, kompetencer og erfaring til en forøgelse i opgavemængden på digitaliseringsområdet, uanset man også benytter sig af outsourcing. Endvidere er det erfaringen, at der er en grænse for, hvor mange projekter og indførelse af nye løsninger som forretningsorganisationen kan løfte samtidig. Der vil derfor være behov en større fleksibilitet i forhold til at udskyde projekter i handlingsplanen og tilsvarende medfølgende investeringer og effektiviseringsgevinster, hvis opgaver afledt af ny lovgivning e. lign. kommer til, uden at dette kræver en forelæggelse for Finansudvalget.

Forslag til revideret styringsramme forventes fremlagt i sammenhæng med Finansudvalgets godkendelse af arbejdet med opstart af fase 2 i efteråret 2006. Der er allerede taget initiativ til en indledende afklaring heraf med Finansministeriet, ligesom Rigsrevisionen forventes orienteret om de nærmere overvejelser herom på førstkommande orienteringsmøde mellem Rigsrevisionen og Digitaliseringsafdelingen inden sommerferien 2006.

I **punkt 64** anføres bl.a., at »Rigsrevisionen vurderer samlet, at Udlændingestyrelsen ikke har haft fyldestgørende sagsbehandlervejledninger, som på en enkelt måde understøtter sagsbehandlingen.«

Integrationsministeriet kan oplyse, at styrelsen har udarbejdet en sagsbehandlingsvejledning på visumområdet, som blev udsendt til medarbejderne den 30. marts 2006. Vejledningerne på studie- og erhvervsområderne forventes at være udarbejdet inden udgangen af juni måned 2006. Dertil kommer, at der som anført ovenfor er indført et resolutionsark i uddannelsessagerne, mens der i sager vedrørende au pair-ophold og praktikantophold netop er indført sagsstyringsark.

I **punkt 65** anføres bl.a., at »Efter Rigsrevisionens opfattelse bør Udlændingestyrelsen udarbejde en oversigt over uddannelser og kurser, der giver anledning til ophold på studieområdet.«

I forbindelse med handlingsplanen for Udlændingestyrelsen vil der bl.a. blive skabt øget gennemsigtighed for brugerne og en mere effektiv sagsbehandling på studieområdet. Bl.a. vil der blive etableret en godkendelsesprocedure for uddannelser og kurser, således at hovedlinjen bliver, at op-

holdstilladelse som studerende er betinget af, af uddannelsen eller kurset er godkendt af det relevante ressortministerium. Udenlandske studerende vil således kunne se på en liste, om den ønskede uddannelse er godkendt og derfor vil kunne danne grundlag for opholdstilladelse.

Ministeriet henviser endvidere til det tværministerielle samarbejde vedrørende reformen af studieområdet, jf. ovenfor.

I **punkt 70** anføres bl.a., at »Udlændingestyrelsen var dog ikke opmærksom på det fulde omfang af sit tilsynsansvar over for de øvrige myndigheder, der udsteder stickers. Departementet har nu klarlagt, at Udlændingestyrelsen har et samlet distributions- og tilsynsansvar...«

Styrelsen har oplyst, at styrelsen er i færd med at følge op i forhold til de berørte myndigheder i overensstemmelse med tilsynsopgaven, som den er beskrevet i departementets brev af 7. marts 2006 til Rigsrevisionen.

I **punkt 72** anføres bl.a.: »For at mindske risikoen for, at der træffes forkerte afgørelser af den enkelte medarbejder, bør Udlændingestyrelsen under hensyntagen til resurseforbruget overveje en form for kvalitetssikring af afgørelserne, fx ved at foretage stikprøver af sagsbehandlingen.«

Ministeriet kan oplyse, at styrelsen i marts 2006 har indført en stikprøveordning for sagerne på styrelsens sagsproducerende områder. Visse sager skal som minimum indgå i stikprøvekontrollen, der gennemføres to gange årligt. Disse sager er karakteriseret ved, at der er truffet en for borgeren begunstigende afgørelse, og at alene én medarbejder har truffet afgørelsen. Den første stikprøvekontrol skal være gennemført ved udgangen af maj måned 2006.

I **punkt 76** anføres bl.a., at »Udlændingestyrelsens egne kvalitetsmålinger understøtter dermed ikke i tilstrækkeligt omfang en sikker sagsbehandling.« Endvidere anføres i **punkt 78 og 79**, at der bør iværksættes risikoanalyser og risikobaserede stikprøveundersøgelser.

Det bemærkes, at det følger af styrelsens resultatkontrakt for 2006, at der i første halvår af 2006 i samarbejde med Integrationsministeriets Kontrol- og Analyseenhed skal iværksættes et metodeudviklingsprojekt med henblik på en kvalitetssikring af kvalitetsmålingerne, således at erfaringerne herfra eventuelt kan indarbejdes fra og med kvalitetsmålingen i 2. halvår 2006. Arbejdet hermed er sat i værk.

Ad beretningens kapitel V: »Har Udlændingestyrelsen og Integrationsministeriets departement sikret en tilfredsstillende udvikling i sagsbehandlingstiderne«

Det anføres i **punkterne 81 og 82**, at sagsbehandlingstiderne på det samlede erhvervs- og studieområde er steget væsentligt i perioden 2002-2005. På visumområdet er sagsbehandlingstiden steget i 2005 men har været tilfredsstillende 2002-2004.

Udlændingestyrelsen har i 2005 ved tilførsel af yderligere ressourcer formået at nedbringe puklen af verserende sager på erhvervs- og studieområdet. Sagsbehandlingstiderne i 2005 er nedbragt og er fortsat faldende.

I forbindelse med handlingsplanen for styrelsen indføres self-serviceinitiativer med henblik på øget kundeorientering. "Noget-for-noget-princippet" forventes indført på familiesammenføringsområdet, for tidsbegrænset opholdstilladelse, au-pair-, studie og praktikantområdet. Endvidere indføres servicemål for afgørelsesfrister inden for alle relevante sagstyper.

Dette brev er sendt i 15 eksemplarer samt elektronisk. Kopi af dette brev er endvidere sendt i 1 eksemplar til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Rikke Hvilshøj

/ Heino Jespersen

Nr. 10 2005

RIGSREVISIONEN

Den 10. maj 2006

Beretning om Udlændingestyrelsens tildeling af studie- og erhvervsopholdstilladelser samt forretningsvisa

*Notat til statsrevisorerne i henhold til § 18, stk. 4**Vedrører:**Statsrevisorernes beretning nr. 10/05 om Udlændingestyrelsens tildeling af studie- og erhvervsopholdstilladelser samt forretningsvisa*

Ministeren for flygtninge, indvandrere og integrations redegørelse af 1. maj 2006

1. Statsrevisorerne påpegede, at beretningen viser, at sagsbehandlingen i forbindelse med tildeling af studie- og erhvervsopholdstilladelser samt visumområdet ikke er betryggende. Statsrevisorerne påtalte, at Udlændingestyrelsen – særligt på studieområdet – ikke har sikret en tilstrækkelig kontrol af ansøgernes oplysninger om opholdsgrundlag og selvforsørgelse, at Udlændingestyrelsens sagsbehandling ikke har været tilstrækkelig sikker, og at organiseringen af sagsbehandlingen ikke har været tilfredsstillende, samt at sagsbehandlingstiderne er steget væsentligt i perioden 2002-2005, særligt på studie- og erhvervsområdet. Statsrevisorerne fandt det kritisabelt, at integrationsministeren ikke har sikret en it-understøttet, effektiv og betryggende sagsbehandling i Udlændingestyrelsen.

2. Integrationsministeren oplyser i sin redegørelse, at ministeren tager beretningens kritikpunkter vedrørende Udlændingestyrelsens tildeling af studie- og erhvervsopholdstilladelser og forretningsvisa til efterretning. Ministeren anfører, at Udlændingestyrelsen generelt foretager en grundig og kvalitetsbevidst sagsbehandling, men at der er behov for at vurdere de nødvendige kontrolforanstaltninger og krav til dokumentationen af sagsbehandlingen. Det fremgår af redegørelsen, at ministeren har fremlagt en handlingsplan for Udlændingestyrelsen, der indeholder initiativer med hensyn til brugervenlighed, effektivitet, styrket kontrol, smidigere behandling af ansøgninger om forlængelse, reform af studieområdet og en bedre arbejdsplads.

Jeg finder det tilfredsstillende, at ministeren har iværksat en handlingsplan til opfølgning på kritikken. Generelt skal jeg understrege, at det er afgørende, at gennemførelsen af handlingsplanen ikke alene sigter på at rationalisere sagsbehandlingen, men at fokus bliver på at styrke sagsbehandlingen i Udlændingestyrelsen og sikre en bedre kontrol og mere sikker sagsbehandling. Jeg savner derfor en klar prioritering i handlingsplanen og en understregning af, at det er afgørende, at Udlændingestyrelsen får den nødvendige it-understøttelse. Jeg vil følge gennemførelsen af handlingsplanen for Udlændingestyrelsen.

3. Integrationsministeren har i sin redegørelse oplyst om en række yderligere initiativer til at styrke Udlændingestyrelsens tildeling af studie- og erhvervsopholdstilladelser samt forretningsvisa i forlængelse af beretningen.

Kontrol af opholdsgrundlag og selvforsørgelse

4. Af beretningen fremgik det, at Udlændingestyrelsen ikke i alle tilfælde havde sikret en tilstrækkelig kontrol af opholdsgrundlag og selvforsørgelse.

Af ministerens redegørelse fremgår det, at ministeren har taget initiativ til et tværministerielt samarbejde mellem Integrationsministeriet, Undervisningsministeriet og Videnskabsministeriet med det formål at drøfte nye tiltag på studieområdet. Ministeren oplyser, at de 3 ministerier har besluttet en række nye initiativer, der forenkler og smidiggør sagsbehandlingen på studieområdet, samt initiativer,

der skaber et værn mod misbrug på området. Initiativerne omfatter bl.a. obligatorisk indberetningspligt for uddannelsesinstitutionerne vedrørende studieaktivitet og -optagelse samt obligatorisk indberetning fra offentlige myndigheder vedrørende ansøgning om offentlige ydelser. Ministeren oplyser, at tiltagene kræver ændring af udlændingeloven. Endvidere oplyser ministeren, at styrelsen selv har iværksat en række initiativer med henblik på at styrke sagsbehandlingen af studiesagerne, herunder brug af målrettede stikprøver, indførelse af tjek- og resolutionsark i uddannelsessagerne, praksisændring for godkendelse af praktikophold, angivelse af at der for kopier af dokumenter har været forevist original, et øget fokus på at følge op i sager, hvor der modtages nye oplysninger i sagerne, samt revision af ansøgningskemaer.

Jeg finder, at initiativerne samlet vil bidrage til at styrke kontrollen på studieområdet, og vil følge ministeriets tiltag på dette område.

5. Af beretningen fremgår det, at kontrollen af opholdsgrundlaget i erhvervsager bygger på for få oplysninger, samt at Udlændingestyrelsens skøn og vurderinger i erhvervs- og forretningsvisumsager burde fremgå af sagerne.

Ministeren anfører, at ministeriet finder, at oplysningsgrundlaget i erhvervs- og forretningsvisumsagerne generelt er fuldt tilstrækkeligt. Ministeren oplyser, at eventuelle initiativer i forhold til tilvejebringelse af nye oplysninger vil blive drøftet mellem Udlændingestyrelsen og Integrationsministeriet, samt at det forventes, at indførelsen af såkaldte LEAN-principper i styrelsen i forbindelse med gennemførelse af handlingsplanen forventes generelt at indebære øget brug af standardskemaer og tjeklister.

Jeg tager dette som udtryk for, at ministeriet vil følge op på kontrollen af opholdsgrundlaget i erhvervs- og forretningsvisumsagerne, da der også på disse områder er behov for at styrke kontrollen. Gennemførelsen af LEAN-analyser kan ikke i sig selv styrke kontrollen af opholdsgrundlaget, og derfor er der behov for at supplere dette med en indsats for at styrke oplysningsgrundlaget og kontrollen af opholdsgrundlaget. Jeg vil følge ministeriets tiltag vedrørende oplysningsgrundlaget, kontrollen af opholdsgrundlaget samt brugen af standardskemaer og tjeklister i erhvervs- og forretningsvisumsagerne.

It-systemer og forretningsgange

6. Af beretningen fremgår det, at Udlændingestyrelsens it-systemer og forretningsgange ikke i tilstrækkeligt omfang understøtter en sikker sagsbehandling. Beretningen viste, at Udlændingestyrelsen ikke har et it-system til sagsbehandling af sager på hovedparten af studie- og erhvervsområdet, og at departementet ikke har sikret, at digitaliseringshandlingsplanens første fase har haft tilstrækkelig fremdrift og derfor er blevet forsinket.

Ministeren anfører, at ministeriet har igangsat arbejdet med en digitaliseringshandlingsplan, hvori et af kerneprojekterne er udrulning af et elektronisk sags- og dokumenthåndteringssystem til understøttelse af ministerområdets interne arbejdsgange og sagsbehandling. Ministeriet har i efteråret 2005 fremlagt et orienterende aktstykke for Finansudvalget, hvor der orienteres om den opståede forsinkelse, baggrunden herfor samt en række genopretningsinitiativer. Ministeren oplyser, at det er ministeriets hensigt at foreslå en mere dynamisk styringsramme for det fremtidige digitaliseringsarbejde over for Folketingets Finansudvalg. Det skal ske for i fremtiden at imødegå udfordringen omkring håndtering af lovbestemte it- og digitaliseringsprojekter sideløbende med ministerområdets digitaliseringshandlingsplan.

Som nævnt ovenfor er det afgørende for at styrke sagsbehandlingen i Udlændingestyrelsen, at styrelsen får den nødvendige it-understøttelse. Jeg finder ministeriets tiltag for at minimere risici for yderligere forsinkelser og sikre fremdriften i digitaliseringsarbejdet hensigtsmæssige. Jeg forudsætter dog, at ministeriet nu vil prioritere digitaliseringen, så Udlændingestyrelsens sagsbehandling hurtigst muligt bliver it-understøttet med henblik på at opnå en mere betryggende sagsbehandling på alle områder. Jeg vil følge fremdriften i ministeriets arbejde med det elektroniske sags- og dokumenthåndteringssystem i Udlændingestyrelsen, og om det bliver implementeret rettidigt.

Sagsbehandlingsvejledninger

7. Beretningen viste, at Udlændingestyrelsen ikke har udarbejdet samlede sagsbehandlingsvejledninger for hverken studie-, erhvervs- eller visumområdet.

Ministeren oplyser, at styrelsen har udarbejdet en sagsbehandlingsvejledning på visumområdet, og at vejledninger på studie- og erhvervsområdet forventes at være udarbejdet inden udgangen af juni 2006. Endvidere er der på nogle områder indført resolutions- og sagsstyringsark. Jeg finder dette tilfredsstillende og vil følge udarbejdelsen af vejledninger på erhvervs- og visumområdet, samt om vejledningerne på de 3 områder understøtter sagsbehandlingen.

8. Rigsrevisionen fandt, at Udlændingestyrelsen burde udarbejde en oversigt over uddannelser og kurser, der giver anledning til ophold på studieområdet.

Af ministerens redegørelse fremgår det, at der vil blive etableret en godkendelsesprocedure for uddannelser og kurser. Hovedlinjen bliver, at opholdstilladelse som studerende er betinget af, at uddannelsen eller kurset er godkendt af det relevante ressortministerium. Jeg finder dette tiltag tilfredsstillende. Jeg vil følge etableringen af en godkendelsesprocedure for uddannelser og kurser.

Organisering af sagsbehandlingen

9. Det fremgik af beretningen, at Udlændingestyrelsen ikke havde været opmærksom på det fulde omfang af sit tilsynsansvar over for de øvrige myndigheder, der udsteder stickers (selvklæbende mærkater, der isættes ansøgers pas efter udstedelse af opholdstilladelse eller visum).

Ministeren oplyser, at styrelsen er i gang med at følge op i forhold til de berørte myndigheder i overensstemmelse med Udlændingestyrelsens tilsynsopgave. Jeg finder det tilfredsstillende, at styrelsen har iværksat opfølgning på tilsynsopgaven, og jeg vil følge Udlændingestyrelsens varetagelse af tilsynsopgaven.

Kvalitet i sagsbehandlingen

10. Rigsrevisionen fandt i beretningen, at Udlændingestyrelsen, for at mindske risikoen for at der træffes forkerte afgørelser af den enkelte sagsbehandler, bør overveje en form for kvalitetssikring af afgørelserne, fx ved at foretage stikprøver af sagsbehandlingen.

Af redegørelsen fremgår det, at styrelsen i marts 2006 har indført en stikprøveordning for sagerne på styrelsens sagsproducerende områder, og at den første stikprøvekontrol skal være gennemført ved udgangen af maj måned 2006.

Jeg finder det positivt, at styrelsen har indført en stikprøvekontrol af styrelsens sager, og jeg vil følge op på udformningen og gennemførelsen af stikprøvekontrollen.

11. Af beretningen fremgår det, at Udlændingestyrelsens egne kvalitetsmålinger ikke i tilstrækkeligt omfang understøtter en sikker sagsbehandling. Endvidere fremgår det, at Udlændingestyrelsen bør iværksætte risikoundersøgelser og risikobaserede stikprøver med henblik på at undgå misbrug og sikre, at grundlaget for en opholdstilladelse er til stede i hele opholdsperioden.

Ministeren har anført, at der er iværksat et metodeudviklingsprojekt med henblik på kvalitetssikring af kvalitetsmålingerne. Projektet indgår i styrelsens resultatkontrakt for 2006 og gennemføres i samarbejde med Integrationsministeriets Kontrol- og Analyseenhed. Det fremgår endvidere af redegørelsen, at ministeriet vil indføre øget brug af målrettede stikprøvekontroller på studieområdet.

Jeg finder det tilfredsstillende, at ministeriet arbejder med at udvikle kvalitetsmålingerne, og vil følge arbejdet hermed. Jeg går ud fra, at ministeriets arbejde med målrettede stikprøver samt arbejdet i Kontrol- og Analyseenheden også vil omfatte andre områder end studieområdet med henblik på en løbende afdækning af mulige risikoområder. Det er afgørende for at sikre en mere betryggende sagsbehandling, at ministeriet og styrelsen fremover på alle områder systematisk undersøger, hvor der er risiko for misbrug og for, at opholdsgrundlaget ikke er til stede i hele opholdsperioden. Jeg vil følge op herpå.

Sagsbehandlingstider

12. Af beretningen fremgik det, at Udlændingestyrelsen og Integrationsministeriets departement ikke har sikret en tilfredsstillende udvikling i sagsbehandlingstiderne.

Ministeren anfører, at Udlændingestyrelsen i 2005 ved tilførsel af yderligere resurser har nedbragt puklen af verserende sager på erhvervs- og studieområdet, og at sagsbehandlingstiderne i 2005 er nedbragt og fortsat faldende. Jeg opfatter det sådan, at ministeren finder, at dette vil sikre, at målene for sagsbehandlingstider fremover kan opfyldes. Det oplyses endvidere i redegørelsen, at der indføres servicemål for afgørelsesfrister for alle relevante sagstyper, samt at der i forbindelse med handlingsplanen indføres såkaldte self-service initiativer med henblik på øget kundeorientering.

Jeg finder det tilfredsstillende, at ministeriet arbejder på at nedbringe sagsbehandlingstiderne og sikre målopfyldelsen. Jeg vil følge udviklingen i sagsbehandlingstiderne på studie-, erhvervs- og visumområdet samt initiativerne omkring indførelse af servicemål og øget kundeorientering.

Sammenfatning

13. Sammenfattende er det min opfattelse, at ministerens redegørelse er tilfredsstillende. Det er imidlertid afgørende, at ministeriet i forbindelse med den nyorientering, der er blevet lagt op til med handlingsplanen for Udlændingestyrelsen, og de foreslåede initiativer har fokus på at sikre kvaliteten i sagsbehandlingen og gennemførelsen af digitaliseringen af styrelsen med henblik på at sikre en mere betryggende sagsbehandling. Samtidig er der behov for en klar prioritering af de mange initiativer.

Jeg vil følge ministerens initiativer og prioritering heraf og orientere statsrevisorerne om følgende punkter:

- gennemførelsen af handlingsplanen for Udlændingestyrelsen
- ministeriets tiltag med at styrke kontrollen på studieområdet
- ministeriets tiltag vedrørende oplysningsgrundlaget, kontrollen af opholdsgrundlaget samt brugen af standardskemaer og tjeklister i erhvervs- og forretningsvisumsagerne
- fremdriften i ministeriets arbejde med det elektroniske sags- og dokumenthåndteringssystem i Udlændingestyrelsen, og om det bliver implementeret rettidigt
- udarbejdelsen af vejledninger på erhvervs- og visumområdet, samt om vejledningerne på studie-, erhvervs- og forretningsvisumområdet understøtter sagsbehandlingen
- etableringen af en godkendelsesprocedure for uddannelser og kurser
- Udlændingestyrelsens varetagelse af tilsynsopgaven over for de øvrige stikkerudstedende myndigheder
- udformningen og gennemførelsen af stikprøvekontrol af styrelsens sager
- ministeriets arbejde med at udvikle kvalitetsmålingerne, målrettede stikprøver samt arbejdet i Kontrol- og Analyseenheden med afdækning af mulige risikoområder på alle sagsområder
- udviklingen i sagsbehandlingstiderne på studie-, erhvervs- og visumområdet samt initiativerne omkring indførelse af servicemål og øget kundeorientering.

Henrik Otbo

Statsrevisorernes bemærkning

Statsrevisorerne vil følge integrationsministerens initiativer med henblik på, at der snarest etableres en it-understøttet, effektiv og betryggende sagsbehandling i Udlændingestyrelsen.

Nr. 11 2005

FINANSMINISTEREN

Den 23. maj 2006

Beretning om sagsbehandlingstider i 6 nævn

Ang. beretning nr. 11 2005 om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn

Statsrevisorerne har i brev af 30. marts 2006 anmodet om en redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretning nr. 11 2005 om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn giver mig anledning til.

Statsrevisorerne konkluderer i beretningen, **(1)** at sagsbehandlingstiderne i de 6 undersøgte nævn ofte er unødvendigt lange, **(2)** at kvaliteten af flere nævns opgørelser af sagsbehandlingstiden er mindre tilfredsstillende, **(3)** at tilrettelæggelsen af sagsbehandlingen i statslige nævn ikke i tilstrækkelig grad sikrer, at borgerne modtager en afgørelse på deres klage hurtigst muligt, samt **(4)** at departementerne bør bidrage mere aktivt til at nedbringe nævnenes sagsbehandlingstider, og at departementerne derfor bør i højere grad bør opstille ambitiøse mål herfor.

Jeg kan i den forbindelse henvise til, at det fremgår af regeringsgrundlaget, at regeringen ønsker en enkel, effektiv og serviceorienteret offentlig sektor.

Konkret har Finansministeriet i oktober 2003 udgivet publikationen »sagsbehandlingstider i staten«, der beskriver, hvordan sagsbehandlingstiderne kan nedbringes ved gennemgang af høringsprocedurer, bedre udnyttelse af ESDH-systemer gennem omlægning af arbejdsgange og organisation, opstilling af mål og målinger af sagsbehandlingstider, en mere fleksibel arbejdstilrettelæggelse, regelforenkling samt benchmarking.

Det er min opfattelse, at regeringens mål og anvendelsen af de anførte værktøjer til opnåelse heraf også gælder for råd og nævn.

Statsrevisorerne bemærker endvidere, at »Finansministeriet har oplyst, at der i foråret 2006 på ny forventes gennemført en total gennemgang af statslige råd og nævn. Med afsæt heri vil det blive overvejet igen at se nærmere på muligheden for sammenlægninger af små enheder, herunder med henblik på at opnå effektiviseringsgevinster«.

Finansministeriet har netop afsluttet den fornyede totale gennemgang af statslige råd og nævn. Resultatet af gennemgangen er:

- at der i forhold til den seneste opgørelse fra 2005 kun er taget initiativ til oprettelsen af 21 nye råd, nævn, centre mv., hvoraf mere end halvdelen er oprettet med et tidsbegrænset mandat.
- at sammenlægning af 298 enheder til 36 enheder, nedlæggelse af i alt 148 enheder og oprettelse af 56 permanente og 58 midlertidige enheder betyder, at der medio maj 2006 er ca. 348 færre råd, nævn, centre mv. end ved regeringens tiltrædelse i 2001.

Jeg vurderer på denne baggrund, at der ikke for nærværende er tilstrækkelig basis for en fornyet sanering af statslige råd, nævn centre mv.

Den generelle udvikling i antallet af råd og nævn samt muligheden for at opnå effektiviseringsgevinster gennem sammenlægning af små enheder vil imidlertid blive fulgt løbende som en del af det daglige budgetarbejde i Finansministeriet.

En kopi af dette brev er sendt til Rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Med venlig hilsen

Thor Pedersen

Nr. 11 2005

ØKONOMI- OG ERHVERVSMINISTEREN

Den 1. juni 2006

Beretning om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn

Redegørelse vedrørende Statsrevisorernes beretning nr. 11 2005 om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn

I anledning af Statsrevisorernes beretning nr. 11 2005 om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn samt ledsagende statsrevisorbemærkning vil jeg i det følgende – under henvisning til § 18, stk. 2 i lov om revision af statens regnskaber m.m. – redegøre for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen på mit område giver anledning til.

Beretningen omhandler ikke nogle institutioner under Økonomi- og Erhvervsministeriet, men det fremgår af bilag 1 i beretningen, at ministeriets nævn generelt har lange sagsbehandlingstider sammenlignet med de andre statslige nævn.

Som beretningen også kommer ind op er det meget svært at sammenligne gennemsnitlige sagsbehandlingstider på tværs af nævn, ikke mindst på grund af de store forskelle i nævnenes sager. Økonomi- og Erhvervsministeriets nævns sager er meget forskellige, men sagerne er generelt store og komplicerede. Komplexiteten giver sig til blandt andet til udtryk ved, at sagerne ofte kræver møder mellem parterne, at parterne typisk har egne advokater, og at en del sager kræver ekspertudsagn.

Økonomi- og Erhvervsministeriets nævn er relativt små og har kun få sager om året. Det lille antal sager gør blandt andet, at en ekstra kompliceret sag påvirker den gennemsnitlige sagsbehandlings tid mere. Med henblik på at kunne få stordriftsfordele blev det i oktober 2005 besluttet at kigge nærmere på mulighederne for en sammenlægning af sekretariatsbetjeningen af ministeriets nævn. Der er nedsat en arbejdsgruppe, som jeg forventer snarest kommer med en afklaring af, om en sådan sammenlægning vil være fordelagtig.

På baggrund af beretningen har jeg øget fokus på ministeriets nævns sagsbehandlingstider. Der blev taget initiativ til en undersøgelse af, om sagsbehandlingstiderne vil kunne reduceres uden en samtidig forringelse af kvaliteten af sagsbehandlingen.

For ikke at overbelaste ministeriets relativt små nævn med to ensartede større undersøgelser blev ministeriets egen undersøgelse sat i bero, da ministeriet blev informeret om, at Rigsrevisionen havde igangsat en undersøgelse af sagsbehandlingstiderne i Økonomi- og Erhvervsministeriets nævn. Ministeriet vil i stedet prioritere at hjælpe Rigsrevisionen med deres undersøgelse og derefter bruge det til Rigsrevisionen indsamlede datamateriale i ministeriets bestræbelser på at have de lavest mulige sagsbehandlingstider i alle nævn.

Jeg ser frem til at læse Rigsrevisionens beretning om sagsbehandlingstider i nævn under Økonomi- og Erhvervsministeriet. På baggrund af denne beretnings konklusioner vil jeg derefter vurdere, om der er behov for igangsættelse af initiativer.

Kopi af denne redegørelse er sendt til Rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Med venlig hilsen

Bendt Bendtsen

Nr. 11 2005

SKATTEMINISTEREN

Den 31. maj 2006

Beretning om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn

Skatteministerens redegørelse for Statsrevisorernes beretning nr. 11/05 om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn

Rigsrevisionens samlede vurdering er, at sagsbehandlingstiderne i nævnene ofte er unødvendigt lange, og at sagsbehandlingen i de 6 undersøgte nævn ikke er tilrettelagt på en måde, så den sikrer, at borgerne får afgjort deres klager hurtigst muligt. Samtidig er det Rigsrevisionens opfattelse, at departementerne ikke tilstrækkeligt aktivt har medvirket til at nedbringe sagsbehandlingstiden i de 6 statslige nævn.

Som opfølgning på Statsrevisorernes beretning nr. 11/05 har jeg igangsat en undersøgelse, som skal pege på konkrete forslag til at få nedbragt sagsbehandlingstiden yderligere i Landsskatteretten. Undersøgelsens kommissorium er vedlagt dette brev.

Forslagene skal naturligvis kunne gennemføres uden at forringe hverken retssikkerheden eller kvaliteten af afgørelserne i Landsskatteretten. Undersøgelsen organiseres i form af et concernprojekt med bistand fra eksterne konsulenter. Undersøgelsen skal dække forslag til ændringer som ligger såvel inden for som uden for Landsskatterettens råderum.

Af områder, som blandt andet skal undersøges, og som ligger uden for Landsskatterettens råderum kan nævnes samspillet mellem Skatteministeriets øvrige institutioner og spørgsmålet om forbedring af materiel skatte- og afgiftslovgivning. Af områder inden for Landsskatterettens råderum kan blandt andet nævnes undersøgelse af forbedringer af liggetider og af virkningen af incitamentsdrevne styringsformer.

Undersøgelsen forventes at være færdig medio 2007, hvorefter jeg vil forelægge Rigsrevisionen den endelige undersøgelse og Skatteministeriets beslutninger om tiltag til forbedringer i sagsbehandlingen i Landsskatteretten.

I relation til den periode, som Rigsrevisionens undersøgelse bygger på, vil jeg gerne bemærke, at ministeriets rammer i kontraktperioden gjorde, at det var nødvendigt at foretage bevillingsmæssige prioriteringer. Det indebar desværre, at sagsbehandlingstiden i kontraktperioden var stigende. Men indgåelsen af den nye resultatkontrakt 2005-2008 har der været meget stor fokus på nedbringelse af rettens sagsbehandlingstider. Det var magtpåliggende for Skatteministeriet at sætte resultatkrav for sagsbehandlingstiderne, så de i gennemsnit kan nedsættes til 8 måneder med udgangen af 2008.

For at opnå dette mål over den 4-årige periode, hvor resultatkontrakten løber, har Landsskatteretten fået tilført ekstra ressourcer. Resultatkontrakten 2005-2008 lægger ligeledes op til ændringer i Landsskatterettens struktur og arbejdsformer – blandt andet set i lyset af fusionen på skatteområdet.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen

Kommissorium for koncernprojekt om indsats til kortere sagsbehandlingstider i Landsskatteretten mv.

Som opfølgning på rigsrevisors beretning 11/05 (2006) igangsættes en undersøgelse, som skal pege på konkrete forslag til at få nedbragt sagsbehandlingstiden hos Landsskatteretten.

Forslagene skal kunne gennemføres uden at forringe retssikkerhed og kvaliteten af afgørelserne i Landsskatteretten. Undersøgelsens udgangspunkt er de aftalte mål for sagsbehandlingstiden i resultatkontrakten med Landsskatteretten.

1. Opgave

Undersøgelsen foreslås at blive bredt anlagt og derfor også at inddrage eksterne konsulentbistand med viden om nyere værktøjer inden for processtyring. Den skal derfor også tage højde for forslag til forbedringer *uden for* Landsskatterettens eget råderum, herunder

- om justeringer i lovgrundlaget for Landsskatterettens virke kan bidrage til lavere sagsbehandlingstider uden at forringe retssikkerheden og afgørelseskvaliteten.
- om samspillet med de øvrige institutioner inden for Skatteministeriet kan forbedres med henblik på eksempelvis at fjerne *unødvendigt* dobbeltarbejde o. lign.
- om der kan være mulighed for indsatser vedrørende sagsbehandlingskvaliteten i SKAT, som kan lette Landsskatteretten. I den sammenhæng kan spørgsmålet om eventuel forbedring af materiel skatte- og afgiftslovgivning vendes.
- om der kan være andre mulige ændringer i regler eller aftaler, som kan lette flowet i Landsskatterettens sagsbehandling. Det kan eksempelvis vedrøre nedbringelse af rykkere i forhold til eksterne parter.

Herudover undersøges mulige initiativer inden for Landsskatterettens eget råderum, herunder

- om liggetider kan begrænses og et bedre flow i rettens arbejde kan opnås ved f.eks.
  - yderligere sagsopdeling og –specialisering eksempelvis på medarbejder eller emne.
  - muligheder for yderligere standardisering samt automatisering af sagsbehandlingen.
  - bedre kapacitetsudjævning og større fleksibilitet, f.eks. i tilfælde af fravær hos retsmedlemmer, sagsbehandlere m.v.
- om incitamentsdrevne styringsformer kan bidrage til hurtigere sagsbehandling uden at forringe retssikkerhed og afgørelseskvalitet, f.eks. på organisationsstruktur samt ansættelses- og aflønsformer.
- om der er mulighed for at spare på hjælpefunktioner med henblik på omprioritering til fordel for »kerne«aktiviteterne.
- om der er mulighed for en bedre udnyttelse af IT-værktøjer samt bedre ledelsesinformationssystemer.

Endelig inddrages vurderinger og erfaringer fra de hidtidige undersøgelser af Landsskatteretten, og virkningen for sagsgangene kan evalueres.

2. Organisation

Undersøgelsen organiseres i form af et koncernprojekt og med bistand fra eksterne konsulenter. Der nedsættes en styregruppe med deltagelse af departementet, Landsskatteretten samt SKAT, skatteankenævnsekretariatet og retssikkerhedschefen. Det er styregruppen, der tilrettelægger undersøgelsen. Formandskabet for styregruppen sammen med projektejerskabet ligger hos departementet.

Antal medlemmer af styregruppen er 9 faste medlemmer, heraf 3 fra departementet (inkl. formand), 3 fra Landsskatteretten, 1 fra SKAT, 1 fra skatteankenævnsekretariatet samt retssikkerhedschefen. På ad hoc basis kan supplerende medlemmer deltage fra SKAT mv. Sekretariatet varetages af en projektgruppe, hvor departementet, Landsskatteretten samt SKAT m.fl. deltager. Projektlederen kommer fra departementet.

Andre parter kan ligeledes inddrages ad hoc som led i undersøgelsen, f.eks. advokater.

3. Tidsfrist

Styregruppen planlægger afrapporteringen, således at der fremlægges forslag i faser ud fra hensyn til modenhed i forhold til implementering. Undersøgelsen afsluttes medio 2007 med midtvejsstatus ultimo 2006.

Nr. 11 2005

JUSTITTSMINISTEREN

Den 1. juni 2006

Beretning om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn

Kære statsrevisorer

Jeg vil gerne indledningsvis udtrykke min tilfredshed med, at Rigsrevisionen har foretaget en undersøgelse af sagsbehandlingstiden i perioden 2001-2004 i en række forskellige statslige nævn. Det er af stor betydning, at sagsbehandlingen hos de offentlige myndigheder, herunder i de omhandlede nævn, sker på en korrekt, hurtig og effektiv måde. Der er ingen tvivl om, at en lang sagsbehandlingstid i sig selv opleves som en yderligere belastning af de berørte parter.

Jeg tager statsrevisorernes og Rigsrevisionens bemærkninger om Erstatningsnævnets sagsbehandling til efterretning. Som det også til dels fremgår af beretningen, er der allerede blevet iværksat en række tiltag i forhold til Erstatningsnævnets sagsbehandling efter udløbet af den periode, som Rigsrevisionens undersøgelse har omfattet.

Disse tiltag, der er iværksat dels i 2004 dels i 2005, omfatter bl.a. en nedbringelse af liggetiden i Erstatningsnævnets sager, effektiviseringer af nævnets sagsgange, udvikling og implementering af nye og bedre, it-understøttede sagsstatistikker, herunder med henblik på måling af den samlede sagsbehandlingstid i nævnets sager, samt iværksættelse af en ny og mere effektiv mål- og resultatstyring af nævnet med baggrund heri.

De nævnte tiltag er omtalt i den samlede handlingsplan for en varig nedbringelse af sagsbehandlingstiderne i Erstatningsnævnet, som Justitsministeriet sammen med nævnet og Civilstyrelsen har udarbejdet i 2005. Handlingsplanen er vedlagt nærværende redegørelse til statsrevisorernes orientering.

Justitsministeriet kan tilføje, at implementeringen af de nye it-værktøjer i Civilstyrelsen, herunder bl.a. til Erstatningsnævnet, er gennemført og afsluttet som planlagt tidligere i år, og at der således fremover vil ske en løbende måling af sagsbehandlingstiderne i nævnet, herunder med henblik på opgørelse af den samlede sagsbehandlingstid i nævnets sager. Det kan samtidig bemærkes, at arbejdet med at nedbringe liggetiden og effektivisere sagsgangene i nævnets sager fortsat pågår. Det er uændret forventningen, at antallet af ikke ekspederede sager i Erstatningsnævnet vil kunne nedbringes til under 450 sager ved udgangen af i år i overensstemmelse med det mål, der i handlingsplanen er opstillet for 2006.

Statsrevisorernes og Rigsrevisionens bemærkninger vil indgå i den videre opfølgning på de tiltag, der er iværksat i forhold til sagsbehandlingen i Erstatningsnævnet.

Kopi af denne redegørelse er samtidig sendt til rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Lene Espersen

Bilag: »Handlingsplan for en varig nedbringelse af sagsbehandlingstiderne i Erstatningsnævnet«, september 2005 er ikke optrykt, men kan rekvireres hos Justitsministeren.

Nr. 11 2005

FORSVARSMINISTEREN

Den 31. maj 2006

Beretning om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn

Ministerredegørelse – beretning nr. 11, 2005 om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn

Statsrevisoratet har den 30. marts 2006 fremsendt Statsrevisorernes Beretning nr. 11 2005 om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn. Her fremsendes min redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen har givet anledning til. Redegørelsen er samtidig sendt til Rigsrevisor.

Jeg konstaterer, at Rigsrevisionen i beretningen behandler seks statslige nævn, som ikke ligger under Forsvarsministeriets ressort. Forsvarsministeriet har derimod bidraget med oplysninger omkring to nævn – Værnepligtsnævnet og Disciplinarnævnet i henhold til militærrettsplejen (nu Disciplinarnævnet). Det er min vurdering, at Forsvarsministeriet kan anvende beretningens resultater til at sikre en effektiv og rettidig sagsbehandling i de to førømtalte nævn.

Jeg har noteret mig, at både Rigsrevisionen og statsrevisorerne rejser en skarp kritik af de ofte lange sagsbehandlingstider i de seks statslige nævn. Jeg kan også konstatere, at kvaliteten af flere nævns opgørelse af sagsbehandlingstiden ifølge beretningen har været mindre tilfredsstillende. Ligeledes bemærker jeg mig, at statsrevisorerne finder det kritisabelt, at tilrettelæggelsen af sagsbehandlingen ikke sikrer, at borgerne får deres klager afgjort hurtigst muligt.

Sagsbehandlingstiden i Værnepligtsnævnet og Disciplinarnævnet i henhold til militærrettsplejen var i 2004 og 2005 henholdsvis 1 og 1-2 måneder, hvilket jeg finder tilfredsstillende. Jeg vil dog fortsat være opmærksom på, at disse to nævn, også i fremtiden fastholder en effektiv og rettidig sagsbehandling.

Rigsrevisionen skriver i beretningen, at departementerne bør bidrage mere aktivt til at nedbringe nævnenes sagsbehandlingstider, herunder opstille ambitiøse mål herfor. Forsvarsministeriet er, jf. aktstykke 112 af 21. april 2006, i gang med implementeringen af ESDH – et elektronisk sagsbehandlings- og dokumenthåndteringssystem, som bl.a. forventes at ville forbedre den nuværende sagsbehandling. Indførelsen af et koncernfælles ESDH-system er et led i Forsvarsministeriets overgang til digital forvaltning i forbindelse af effektiviseringen af ministerområdet. Jeg lægger vægt på, at implementeringen af dette system medfører en tidssvarende og effektiv sagsbehandling. Jeg vil i øvrigt være opmærksom på sagsbehandlingstider i forbindelse med udarbejdelsen af kommende mål- og resultatkontrakter. I den sammenhæng vil jeg følge Finansministeriets arbejde med en gennemgang af nævn i staten.

Sammenfattende vil jeg bemærke, at beretningen har givet anledning til, at der fra departementets side også fremover vil være fokus på en effektiv og rettidig sagsbehandling.

Med venlig hilsen

Søren Gade

/ Trine Kristiansen

Nr. 11 2005

SOCIALMINISTEREN

Den 1. juni 2006

Beretning om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn

Vedr. Statsrevisorernes Beretning nr. 11 2005 om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn

Ved brev af 30. marts 2006 har Statsrevisorerne bedt om en redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som Statsrevisorernes beretning nr. 11 2005 om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn giver anledning til.

Statsrevisorerne finder i beretningen, at sagsbehandlingstiderne i de undersøgte nævn – her under Ankestyrelsen – er for lange, og at Socialministeriet kunne have fremskyndet en kapacitetstilpasning i Ankestyrelsen med henblik på at imødegå stigende sagsbehandlingstider.

Socialministeriet har fokus på nedbringelse af sagsbehandlingstiden i Ankestyrelsen og følger løbende udviklingen.

Nedbringelse af sagsbehandlingstiden er således et fokuspunkt i Ankestyrelsens resultatkontrakt for 2006. Det afspejler sig i en mere ambitiøs målsætning for den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for arbejdsskadesager i 2006 på 5 måneder. Det er en opstramning i forhold til målet for 2005 med 1 måned. Målet forventes nået på baggrund af dels ansættelse af mere personale og dels ved effektivisering af arbejdsgangene.

Siden 2003 har Ankestyrelsen oplevet en kraftig stigning i antallet af oprettede arbejdsskadesager.

Oversigt over oprettede og afsluttede arbejdsskadesager i Ankestyrelsen 2001 – 2005

	2001	2002	2003	2004	2005
Oprettede	9.753	10.272	12.127	12.450	12.406
Afsluttede	10.273	10.603	9.833	11.311	13.318

For at tilpasse sig det øgede sagspres har styrelsen siden 2. halvår af 2003 iværksat en række personalemæssige og organisatoriske tiltag.

I 2004 blev der gennemført betydelige udvidelser i arbejdsskadeafdelingen. I løbet af 2004 blev der nyansat yderligere 24 sagsbehandlere, heraf 13 i årets første 5 måneder.

I 2005 blev arbejdsskadeafdelingen omorganiseret. Afdelingen blev udvidet fra 3 til 4 kontorer, og der blev tilført flere sagsbehandlerressourcer i form af 12 nyansættelser.

Ankestyrelsens muligheder for at foretage kapacitetstilpasning ved at forøge personalet begrænses af styrelsens uddannelsesressourcer, af et hensyn til den løbende drift samt ikke mindst et krav om opretholdelse af et højt kvalitetsniveau. Nyansatte juridiske sagsbehandlere skal have en betydelig oplæring, hvilket indebærer en reduktion af det øvrige personales produktivitet. Det tager skønmæssigt et halvt år før en nyuddannet jurist opnår den fornødne kompetence til at behandle sager selvstændigt og med den fornødne kvalitet. Der er derfor grænser for hvor stort et antal nyansatte, Ankestyrelsen kan opsyge inden for en kort periode.

For yderligere at forøge produktiviteten er der i foråret 2006 foretaget en omlægning af arbejdsgangene på basis af LEAN-principper.

Den nye ordning er introduceret 1. februar 2006 og gælder for alle nye ankesager på arbejdsskadeområdet, som Ankestyrelsen modtager fra denne dato. Sagerne bliver behandlet efter kompleksitet og medicinsk indhold på baggrund af en visitation straks ved modtagelsen af ankesagen.

Cirka halvdelen af Ankestyrelsens sager kræver enten ikke en lægelig belysning af særlige spørgsmål eller vedrører skader, hvor Ankestyrelsen har en sikker og velokumenteret praksis. Disse sager vil fremover blive afgjort hurtigt lige så snart oplysningsgrundlaget er fyldestgørende. Ankestyrelsen forventer, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for disse sager vil blive nedsat til 2 måneder.

Pr. 1. april 2006 har Ankestyrelsen besluttet at forøge personalet yderligere i arbejdsskadeafdelingen og der er i april-maj ansat 15 nye sagsbehandlere. Styrelsen budgetterer nu med at afslutte ca. 14.000 arbejdsskadesager (13.300 mødebehandlede sager) i 2006. Det svarer til en forøgelse af produktionen på over 40 pct. i forhold til 2003.

Endelig mødes Socialministeriets departementschef hver anden måned med Ankestyrelsens direktør. På møderne drøftes emner af betydning for styrelsen herunder udviklingen i sagsbehandlingstiderne.

Rigsrevisor har modtaget kopi af dette brev.

Med venlig hilsen

Eva Kjer Hansen

Nr. 11 2005

INDENRIGS- OG SUNDHEDSMINISTEREN

Den 8. maj 2006

Beretning om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn**Redegørelse fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet vedr. Statsrevisorernes Beretning 11/05 om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn**

Statsrevisorerne har med brev af 30. marts 2006 anmodet Indenrigs- og Sundhedsministeriet om bemærkninger til Beretning 18/05 om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn.

Rigsrevisionen har haft enkelte bemærkninger vedr. sagsbehandlingstiden i Patientskadeankenævnet.

Rigsrevisionen konkluderer, at Patientskadeankenævnet havde en kortere sagsbehandlingstid i 2004 end i 2001, men at sagsbehandlingstiden stadig er på et for højt niveau. I den forbindelse kan Indenrigs- og Sundhedsministeriet oplyse, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i 2005 var 7,5 måned, altså kortere end resultatkravet i resultatkontrakten og kortere end i 2004. Målet er at have en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på 6 måneder i 2008.

Rigsrevisionen påpeger, at Patientskadeankenævnet som ofte er mere end 2 uger om at sende afgørelsen til klageren, hvilket ikke er tilfredsstillende. Endvidere at Patientskadeankenævnet ikke medtager den fulde sagsbehandlingstid fra sagen modtages til afgørelsen sendes til klageren i opgørelsen af sagsbehandlingstiden. Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan oplyse, at der er taget initiativer til at nedbringe tiden fra nævnsmødet til klager modtager sin afgørelse, samt at fra 2006 vil sagsbehandlingstiden blive opgjort fra anken modtages til afgørelsen sendes til klager

I forbindelse med nævnets indhentning af eksterne oplysninger påpeger Rigsrevisionen ligeledes, at Patientforsikringen i et betydeligt antal sager brugte mere end 2 måneder på at sende det nødvendige sagsmateriale med en udtalelse. Til det skal Indenrigs- og Sundhedsministeriet oplyse, at Patientforsikringen er blevet anmodet om at nedbringe den gennemsnitlige tid til at oversende sagens materiale og afgive sin ankeudtalelse.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har i øvrigt ingen bemærkninger til beretningen.

Med venlig hilsen

Lars Løkke Rasmussen

/ Jens Kristian Poulsen

Nr. 11 2005

BESKÆFTIGELSESMINISTEREN

Den 14. juni 2006

Beretning om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn**Beretning nr. 11/2005 om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn**

Statsrevisoratet har i brev af 30. marts 2006 fremsendt beretning nr. 11/2005 om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn. I henhold til § 18, stk. 2 i lov om revision af statens regnskaber m.m. skal jeg bemærke følgende om de overvejelser og bemærkninger, som beretningen giver anledning til.

Indledningsvis vil jeg gerne udtrykke min tilfredshed med én af Rigsrevisionens væsentligste konklusioner – nemlig at der kan opnås effektiviseringsgevinster og kortere sagsbehandlingstid ved sammenlægning af en række små nævn.

Statsrevisorerne og Rigsrevisionen har enkelte bemærkninger til sagsbehandlingstiden i Arbejdsskadestyrelsen. Hertil kan jeg oplyse, at Arbejdsskadestyrelsen løbende arbejder med arbejdsprocesser og sagsgange for at opnå forbedringer i produktiviteten og dermed også faldende sagsbehandlingstider. Senest har Arbejdsskadestyrelsen iværksat et samarbejde med et konsulentfirma om at organisere arbejdet efter LEAN-principper. Øget produktivitet er de seneste måneder påvist, og produktiviteten ventes yderligere forøget, når LEAN-modellen har været realiseret over længere tid.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen

/ Johan H. Karlsen

Nr. 11 2005

INTEGRATIONSMINISTEREN

Den 1. juni 2006

Beretning om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn

Statsrevisoratet har ved brev af 30. marts 2006 fremsendt Statsrevisorernes beretning nr. 11 2005 om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn. I den anledning redegøres for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen med hensyn til Integrationsministeriets område har givet anledning til. Idet Flygtningenævnet er et uafhængigt domstolslignende organ er udtalelser fra nævnet vedrørende statsrevisorernes beretning indhentet.

1. Sagsbehandlingstiderne

Statsrevisorerne vurderer samlet set, at sagsbehandlingstiderne har været unødvendigt lange i bl.a. Flygtningenævnet.

Som anført i statsrevisorernes beretning, pkt. 19, kan udviklingen i sagsbehandlingstiden i undersøgelsesperioden delvist forklares med berostillelsen af ca. 400 irakersager i 2003 som følge af krigen i Irak. Det anføres endvidere, at »mange sager ikke blev færdigbehandlet, og sagsbehandlingstiderne steg som følge af dette betragteligt i 2004. Ser man 2003 og 2004 under ét, har irakersagerne dog mindre betydning, da berostillelsen i 2003 burde have betydet, at andre sager kunne være afgjort tidligere. Dette var ikke tilfældet, idet sagsbehandlingstiden steg fra 4,2 måneder i 2002 til 5,9 måneder i 2003«

Flygtningenævnet har udtalt følgende:

»Flygtningenævnet deler ikke Rigsrevisionens opfattelse. Berostillelsen af sagerne vedrørende irakiske statsborgere indebar, at nævnets øvrige spontane asylsager blev afgjort hurtigere, end det ville have været tilfældet, hvis irakersagerne ikke var blevet stillet i bero. Det var imidlertid ikke muligt indenfor de daværende fysiske og personalemæssige rammer mv. at undgå, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid steg på grund af det meget store antal sager, som nævnet modtog i 2002.

Flygtningenævnet modtog således i perioden 2000 – 2004 følgende antal nye spontansager:

2000	2001	2002	2003	2004
1.509	1.629	3.372	1.221	970«

Integrationsministeriet kan oplyse, at der allerede i slutningen af 2004 skete en væsentlig nedbringelse af sagsbehandlingstiden. Flygtningenævnet har oplyst, at sagsbehandlingstiden i nye spontansager afgjort på mundtligt nævn i fjerde kvartal 2004 var nedbragt til 148 dage (4,9 mdr.). Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid var i 2005 på 127 dage (4,2 mdr.). Sagsbeholdningen er for tiden nedbragt til et operationelt minimum. Flygtningenævnet havde ultimo april 2006 148 verserende sager.

Flygtningenævnet har på den baggrund udtalt, at nævnet ikke finder det realistisk, at sagsbehandlingstiden generelt kan nedbringes yderligere.

2. Tilrettelæggelsen af sagsbehandlingen

Statsrevisorerne finder det endvidere samlet set kritisabelt, at »sagsbehandlingen i de 6 undersøgte nævn ikke er tilrettelagt på en måde, så den sikrer, at borgerne får afgjort deres klager hurtigst muligt«.

Flygtningenævnet har oplyst følgende:

»Af statsrevisorernes beretning, pkt. 38, fremgår blandt andet, at der i tre sager var problemer med at få den beskikkede advokat til at medvirke til berømmelsen, og at Flygtningenævnet har oplyst, at man overvejer at præcisere nævnets adgang til at afbeskikke en advokat.

Flygtningenævnet kan oplyse, at der nu i § 28, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 192 af 15. marts 2006 om Forretningsorden for Flygtningenævnet, er indsat en bestemmelse, hvorefter beskikkelsen af en advokat kan tilbagekaldes under hensyn til sagens fremme.

Herudover har Rigsrevisionen udtalt kritik af sagsbehandlingstiden i enkelte konkrete sager. Som det fremgår af rapporten, har nævnssekretariatet inden Rigsrevisionens undersøgelse indført administrative procedurer med henblik på at optimere sagsbehandlingen.

Rigsrevisionen har endvidere anført i beretningens pkt. 61, at skriftlig votering i Flygtningenævnets få udsatte sager tog mindst 2 måneder i de sager, som er gennemgået af Rigsrevisionen.

Som det fremgår af rapporten, har nævnet strammet procedurerne for skriftlig votering. Herudover har Flygtningenævnet i § 43 i Forretningsorden for Flygtningenævnet præciseret, at voteringen i en udsat sag også kan ske ved et telefonmøde med henblik på at sikre en hurtig behandling af sagen.

Flygtningenævnet skal for en god ordens skyld bemærke, at når det i beretningens i pkt. 69 er anført, at prognoserne viste, at en stramning af udlændingeloven ville medføre et snarligt og markant fald i antallet af asylansøgere, er det ikke korrekt. Som anført i Flygtningenævnets brev af 27. januar 2006 til Integrationsministeriet er prognoserne på området, herunder de i beretningen omhandlede prognoser, udarbejdet på baggrund af en opgørelse over det faktiske antal indrejste asylansøgere.

...

I forhold til spørgsmålet om tilrettelæggelsen af sagerne kan endvidere henvises til beretningens pkt. 61, hvor Rigsrevisionen har anført følgende om sagsbehandlingen i nævnets mundtlige sager, der i 2004 omfattede 94 % af nævnets spontansager:

»... idet sagerne typisk afgøres på mundtligt nævn. Disse var tilrettelagt med minimal ventetid«.

Flygtningenævnet finder på denne baggrund ikke anledning til at foretage videre i anledning af Rigsrevisionens beretning og Statsrevisorernes bemærkninger«.

3. Integrationsministeriets tilsyn med sagsbehandlingstiden.

Endelig finder statsrevisorerne Integrationsministeriets tilsyn med nævnets sagsbehandlingstid utilstrækkeligt.

Flygtningenævnets sekretariat afrapporterer for så vidt angår spontane asylsager månedligt til koncernledelsen vedrørende udviklingen i sagsbehandlingstid, produktivitet, sagsbehandlingseffektivitet og antal verserende sager. Endvidere følger Integrationsministeriet bemandingen af Flygtningenævnets sekretariat, idet personalet i Flygtningenævnets sekretariat organisatorisk hører under Integrationsministeriet.

Udviklingen i nævnets sagsbehandlingstid i undersøgelsesperioden skal som anført ovenfor ses i lyset af et ekstraordinært stort antal modtagne sager i 2002. I forbindelse med udarbejdelsen af rapporten »Analyse af præasylforløbet«, november 2002, hvor Finansministeriet deltog, blev det drøftet, hvorvidt der skulle tages initiativ til en kapacitetsudvidelse i Flygtningenævnet. Integrationsministeriet vurderede imidlertid, da den stigende sagstilgang alene forventedes at være midlertidig, at det ikke ville være en ressourcemæssig effektiv løsning at udvide kapaciteten ud over det niveau, der kunne rummes inden for de eksisterende personalemæssige- og fysiske rammer.

Som det fremgår af statsrevisorernes beretning, pkt. 69, har Integrationsministeriet indtil nu ikke indgået resultatkontrakt med Flygtningenævnet pga. nævnets særlige status og uafhængighed. Flygtningenævnet fastsætter derfor selv interne målsætninger. På baggrund af Rigsrevisionens anbefalinger og øvrige ministeriers erfaringer vil ministeriet drøfte med nævnet, hvorledes en resultatkontrakt for 2007 kan udarbejdes.

Idet jeg kan henvise til det ovenfor anførte om baggrunden for den stigende sagsbehandlingstid i Flygtningenævnet i undersøgelsesperioden, og idet sagsbehandlingstiderne efterfølgende er ned-

---

bragt væsentligt, finder jeg heller ikke anledning til at iværksætte yderligere tiltag, men ministeriet følger fortsat udviklingen i sagsbehandlingstiderne nøje.

Med venlig hilsen

Rikke Hvilshøj

/ Heino Jespersen

Nr. 11 2005

VIDENSKABSMINISTEREN

Den 30. maj 2006

Beretning om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn

Rigsrevisionen har i Beretning nr. 11/05 i forbindelse med en undersøgelse af sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn fundet, at sagsbehandlingstiderne i nævnene ofte er unødvendigt lange, og at departementerne ikke tilstrækkeligt aktivt har medvirket til at nedbringe sagsbehandlingstiden i de 6 statslige nævn. På den baggrund finder Rigsrevisionen, at der kan opnås effektiviseringsgevinster samt kortere sagsbehandlingstider ved sammenlægning af en række små nævn.

Inden for Videnskabsministeriets område har Rigsrevisionen indhentet oplysninger fra Teleklagenævnet. Teleklagenævnets gennemsnitlige sagsbehandlingstid for 2004 er beregnet til 5,1 måned. Jeg har ingen bemærkninger til denne beregning, men kan oplyse at der i behandlingen af Teleklagenævnets sager ikke forekommer »liggetid«, idet Sekretariatet for Teleklagenævnet indleder sagsbehandlingen, så snart gebyret for behandlingen af klagen er indbetalt.

For så vidt angår beretningens gennemgang af problemstillinger omkring sags-oplysning er hovedparten af de forhold, der beskrives som forsinkende, ikke forhold, der gør sig gældende ved de klager, der indbringes for Teleklagenævnet. Det er således i beretningen nævnt, at sagsbehandlingen i de undersøgte nævn ofte forsinkes, fordi den underliggende myndighed ikke fremskaffer sagens akter hurtigst muligt. Dette forhold gør sig ikke gældende ved Teleklagenævnets behandling, idet IT- og Telestyrelsen normalt er mindre end en uge om at tilsende sagens akter.

Der kan imidlertid forekomme sager, der kan være længe under behandling i Teleklagenævnet. Det skyldes som regel, at klagen vedrører en vanskelig juridisk problemstilling, der ikke tidligere har været behandlet af Teleklagenævnet, eller at der er indgivet flere modsatrettede klager over den samme afgørelse truffet af IT- og Telestyrelsen. Endelig kan det skyldes, at andre teleselskaber, der er berørt af den påklagede afgørelse, ønsker at biintervenere i klagesagen.

Jeg finder på denne baggrund Teleklagenævnets sagsbehandlingstider rimelige, og vil naturligvis medvirke til at dette også vil være tilfældet fremover.

Nærværende redegørelse er tillige fremsendt til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Helge Sander

Nr. 11 2005

UNDERVISNINGSMINISTEREN

Den 1. juni 2006

Beretning om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn

Vedrørende statsrevisorernes beretning om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn (beretning 11/05) kan jeg oplyse, at jeg ikke har bemærkninger til beretningen om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn, ligesom jeg intet har at indvende mod de generelle anbefalinger i beretningen.

Kopi af denne redegørelse er sendt til Rigsrevisionen, Landgreven 4, 1022 København K.

Med venlig hilsen

Bertel Haarder

Nr. 11 2005

KULTURMINISTEREN

Den 20. juni 2006

Beretning om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn

Statsrevisorernes Beretning nr. 11 2005 om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn

Rigsrevisionen har i 2005 gennemført en undersøgelse vedrørende udviklingen af sagsbehandlingstiden i 6 udvalgte nævn i perioden 2001 – 2004. Undersøgelsen har bl.a. belyst, i hvilket omfang nævnsekretariatene har tilrettelagt en forsvarlig sagsbehandling samt, hvorvidt departementerne i tilstrækkelig grad har sikret sig, at nævnenes sagsbehandlingstid er så kort som mulig. Rigsrevisionen peger i den sammenhæng på resultatkontrakter som et effektivt instrument til at fastsætte nævnenes mål og rammer samt formulering og indfrielse af klare mål. Dette synspunkt er jeg helt enig i.

Kulturministeriet har bidraget til undersøgelsen ved at indberette oplysninger om sagsbehandlingstiderne fra Radio- og tv-nævnet, som bl.a. behandler klager vedrørende lokalradio- og lokal-tv-området samt klagesager vedrørende reklamer og sponsorering. Radio- og tv-nævnet betjenes af Mediesekretariatet, som er én af ministeriets statsinstitutioner.

Mediesekretariatet har siden 1. januar 2004 haft en resultatkontrakt med Kulturministeriet, som bl.a. indeholder krav til sagsbehandlingstiderne i de nævnte typer af klagesager. For klagesager vedrørende lokalradio- og lokal-tv er den maksimale sagsbehandlingstid fastsat til 12 uger, hvor den faktiske sagsbehandlingstid i 2005 i gennemsnit var 9 uger. For klagesager vedrørende reklamer er sagsbehandlingstiden fastsat til 10 uger, hvor den faktiske sagsbehandlingstid i 2005 i gennemsnit var 15 uger. Sidstnævnte forhold skyldes ifølge sekretariatet bl.a., at der i flere af sagerne skulle foretages en lovpligtig høring af Forbrugerombudsmanden med en frist på 4 uger, hvilket forlængede sagsbehandlingstiden. I forbindelse med opfølgning af Mediesekretariatets virksomhed er det naturligvis et forhold, jeg er opmærksom på og følger nøje, da det indgår i den samlede vurdering af sekretariatets målopfyldelse. Spørgsmålet er senest blevet drøftet i forbindelse med gennemgangen af sekretariatets årsrapport for 2005.

Afslutningsvis vil jeg bemærke, at jeg er enig i beretningens anbefaling om en mere ambitiøs ledelsesmæssig styring af de statslige ankeinstanser og synes, at Kulturministeriets egne erfaringer på området er gode.

Ministeriet har fremsendt en kopi af denne redegørelse til Rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Med venlig hilsen

Brian Mikkelsen

Nr. 11 2005

MILJØMINISTEREN

Den 30. maj 2006

Beretning om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn

Vedrørende beretning 11/2005 om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn

Jeg har med statsrevisorernes brev af 30. marts 2006 modtaget rigsrevisionens beretning nr. 11/2005 om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn.

I henhold til § 18, stk. 2 i lov om revisionen af statens regnskaber m.m. skal jeg bemærke følgende:

Udvikling i sagsbehandlingstider

Rigsrevisionen finder ikke udviklingen i sagsbehandlingstider tilfredsstillende. For Naturklagenævnet er det baseret på, at nævnet havde faldende sagsbehandlingstider fra 2001 til 2003, hvorefter sagsbehandlingstiderne steg i 2004.

Hertil vil jeg bemærke, at stigningen i 2004 skyldes et efterslæb fra de foregående år, hvor mængden af sager steg. Sager indgår først i statistikken, når de er afsluttet. For at imødegå den stigende sagsbehandlingstid tog Miljøministeriets departement, i samarbejde med Naturklagenævnet, i 2002 initiativ til at indføre et klagegebyr. Formålet var at nedbringe antallet af indkomne klagesager, for dermed at kunne nedbringe sagsbehandlingstiderne generelt på Naturklagenævnets sager.

Effekten af gebyret er, at 6-7 % af de indkomne klager ikke behandles, fordi gebyret ikke er betalt. I 2004 var det 121 sager og i 2005 var det 149 sager der ikke blev behandlet, grundet manglende indbetaling af gebyr. Imidlertid er antallet af indkomne klager hvor gebyret betales steget med 12 % i 2005 i forhold til 2004. Hvis klagegebyret yderligere skal reducere antallet af klagesager, er det Naturklagenævnets vurdering, at gebyret skal forøges fra det nuværende niveau på 500 kr. til 1500-2000 kr. Man vil dermed komme op på et niveau, hvor det vil få en uhensigtsmæssig virkning på borgernes klageadgang.

Herudover kan jeg bemærke, at Naturklagenævnets bevilling på Finansloven for 2006 er forhøjet med 2,0 mio. kr. Forhøjelsen skal benyttes til sagsbehandling, herunder til at nedbringe den sagspukkel der ligger i Naturklagenævnet.

Departementets rolle

Rigsrevisionen har bemærket, at departementerne bør bidrage mere aktivt til at nedbringe nævnens sagsbehandlingstider. For Naturklagenævnet er det begrundet i, at der ikke er indgået resultatkontrakt med nævnet.

Til dette kan jeg bemærke, at departementet fra 2007 vil indgå en resultatkontrakt med Naturklagenævnet. Kontrakten vil omfatte flerårige mål for sagsbehandlingstiderne. Derudover vil departementet i samarbejde med Naturklagenævnet undersøge andre relevante mål end den gennemsnitlige sagsbehandlingstid. Disse mål vil også indgå i resultatkontrakten.

Øvrige bemærkninger

Jeg kan yderligere bemærke, at Naturklagenævnet i januar 2006 har iværksat en ændret struktur, med bl.a. en visitationsenhed og en højere grad af specialisering som forventes at bidrage til en mere effektiv udnyttelse af sagsbehandlingsressourcerne. Visitationsenheden skal screene alle indkomne sager inden sagsbehandlingen går i gang, for herefter at kunne tilrettelægge et mere optimalt sagsbehandlingsforløb. En følge af denne screening bliver, at de juridisk enkle sager bliver fundet og afgjort med det samme.

Derudover bliver der i 2006 implementeret et ESDH-system, som giver en bedre IT-løsning til understøttelse af optimeringen af sagsbehandlingen.

Til sidst vil jeg bemærke, at Naturklagenævnet som følge af kommunalreformen fra 2007 får tilført nye opgaver med tilhørende ressourcer. Departementet vil i den forbindelse, i samarbejde med Naturklagenævnet, se på organiseringen af nævnets opgaver samt løbende følge udviklingen i sagsbehandlingstiderne.

Kopi af denne skrivelse er sendt til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Connie Hedegaard

Nr. 11 2005

FAMILIEMINISTEREN

Den 31. maj 2006

Beretning om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn

Vedr. Statsrevisorernes beretning nr. 11 2005 om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn

Statsrevisoratet har ved skrivelse af 30. marts 2006 fremsendt Statsrevisorernes beretning nr. 11 2005 om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn. Det fremgår af beretningen, at Rigsrevisionen har undersøgt sagsbehandlingsprocessen, herunder sagsbehandlingstiden, i følgende statslige nævn: Landsskatteretten, Ankestyrelsen, Naturklagenævnet, Flygtningenævnet, Patientskadeankenævnet og Erstatningsnævnet. Herudover har Arbejdsskadestyrelsens sagsbehandling været inddraget i undersøgelsen, idet flere nævn er afhængige af informationer fra styrelsen.

Rigsrevisionens samlede vurdering er, at sagsbehandlingstiden i nævnene er unødvendigt lange, og set i lyset af den offentligtretlige grundsætning om, at offentlige myndigheder skal stræbe efter kortest muligt sagsbehandlingstid, er denne udvikling ikke tilfredsstillende.

Dette er jeg enig i, og Rigsrevisionens bemærkninger er taget til efterretning, således at sager, som behandles af de administrative nævn inden for Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders område, også skal ske så enkelt, hurtigt og økonomisk som muligt.

Jeg kan konstatere, at Adoptionsnævnet i 2004 havde en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på 1,6 måned, hvilket ikke giver mig anledning til bemærkninger.

For så vidt angår Forbrugerklagenævnet, som i samme periode havde en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på 13,1 måned for nævnssager og 4,6 måned for sekretariatssager, har Forbrugerstyrelsen oplyst, at styrelsen igennem længere tid har haft fokus på de problemstillinger, der rejses af Rigsrevisionen. Forbrugerstyrelsen har derfor iværksat en række initiativer for at imødekomme disse. I efteråret 2005 gennemførte styrelsen et Lean-projekt, som havde til formål at afdække sagsgangene i Forbrugerklagenævnet og gennemføre evt. forbedringer af disse.

Lean-analysen har således kunnet komme med konkrete løsningsforslag til effektivisering af forbrugerklageprocessen og herunder opstillet anbefalinger for, hvordan Forbrugerrettighedsenhedens videre arbejde med at sikre løbende forbedringer kan tilrettelægges. Med effektivisering forstås hovedsageligt kortere sagsbehandlingstid og dermed kortere gennemløbstid for en gennemsnitlig sag. Arbejdsgangene inden for forbrugerklageprocessen skal blive så effektive som muligt og understøtte kundefokuseret sagsbehandling.

Sideløbende hermed har Forbrugerstyrelsen styrket bemandingen med ca. 5 årsværk i Forbrugerklagenævnet i 2005 for derigennem at bidrage til en mere effektiv og hurtigere sagsbehandling.

Det fremgår af beretningens side 12, at Finansministeriet i løbet af foråret 2006 forventer at ville overveje, om der er mulighed for yderligere sammenlægning af små nævn. Sådanne sammenlægninger kan medføre effektiviseringsgevinster. Det er imidlertid min opfattelse, at sådanne tiltag kun bør ske under forudsætning af, at afgørelserne fortsat kan træffes på et oplyst og sagligt grundlag.

Med venlig hilsen

Lars Barfoed

Nr. 11 2005

TRANSPORT- OG ENERGIMINISTEREN

Den 9. juni 2006

Beretning om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn

Redegørelse i anledning af Beretning 11/05 om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn

Transport- og Energiministeriet har fra Statsrevisoratet modtaget ovennævnte beretning om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn. Statsrevisoratet har anmodet om en redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til.

Det er Rigsrevisionens samlede vurdering, at sagsbehandlingstiderne i de undersøgte nævn ofte er unødvendig lange. Det er endvidere Rigsrevisionens opfattelse, at departementerne ikke tilstrækkeligt aktivt har medvirket til at nedbringe sagsbehandlingstiden i de 6 statslige nævn. I statsrevisorbemærkningen kritiserer statsrevisorerne skarpt, at sagsbehandlingstiderne ofte er unødvendigt lange i de 6 statslige nævn, som beretningen vedrører.

Transport- og Energiministeriet skal indledningsvis bemærke, at ingen af de undersøgte nævn henhører under Transport- og Energiministeriet.

På Transport- og Energiministeriets område vurderes beretningen alene at være relevant for Energiklagenævnet, som – sammen med ressortansvaret for energilovgivningen – i februar 2005 blev overført fra økonomi- og erhvervsministeren til trafikministeren (nu transport- og energiministeren).

De øvrige nævn på ministeriets område (Jernbaneklagenævnet og Havneklagenævnet) har ganske få klagesager. I øjeblikket er der således ingen verserende sager i Jernbaneklagenævnet, mens der er én verserende sag i Havneklagenævnet.

I det følgende gives en kort beskrivelse af Energiklagenævnet, herunder de initiativer, som er igangsat med fokus på nedbringelse af sagsbehandlingstiderne.

1. Energiklagenævnet

Energiklagenævnet er et uafhængigt sagkyndigt klageorgan. Nævnet blev oprettet i 1996 efter § 5, stk. 2, i lov om statstilskud til dækning af udgifter til kul-dioxidafgift i visse virksomheder med et stort energiforbrug, hvorefter der nedsættes »et ankenævn bestående af op til 7 medlemmer, der skal repræsentere et alsidigt kendskab til erhvervs- og energimæssige forhold samt besidde teknisk og juridisk sagkundskab. Nævnets formand udpeges af ministeren«.

Energiklagenævnet består af en formand, en næstformand samt en række sagkyndige medlemmer med alsidigt kendskab til energimæssige forhold. Nævnet har for øjeblikket 20 medlemmer, som udpeges for 4-årige perioder. Nævnet sammensættes af de sagkyndige medlemmer under hensyn til sagens karakter, herunder om antallet – udover formanden – skal være to, fire eller seks.

De afgørelser, der indbringes for nævnet, er truffet af transport- og energiministeren, Energistyrelsen, Energitilsynet og kommunerne. Klagerne er slutbrugere af energi, de professionelle aktører på energimarkedet og sjældnere de berørte myndigheder. Et stigende antal sager vedrører komplekse juridiske, økonomiske og tekniske problemstillinger, af stor økonomisk betydning for branchen. Branchen er ofte repræsenteret af advokater med energiret som speciale.

De seneste år har der været en betydelig øget sagstilgang til Energiklagenævnet. Denne udvikling må forventes at fortsætte. Baggrunden herfor er, at Energiklagenævnet siden sin oprettelse er blevet tildelt yderligere beføjelser og nu er sidste administrative klageinstans for myndighedsafgørelser efter 12 love inden for energiområdet. Hertil kommer, at klagenævnets eksistens og kompetence efterhånden er blevet etableret blandt branchens parter, hvorfor flere benytter sig af klagemulighederne.

På den baggrund har Transport- og Energiministeriet i samarbejde med Energiklagenævnet igangsat følgende initiativer for så vidt muligt at undgå stigende sagsbehandlingstider.

- Effektivisering af klagesagsbehandlingen i Energiklagenævnets sekretariat
Energiklagenævnets sekretariat er i dag bemanded med en sekretariatschef, 3 fuldmægtige, 1 studentermedhjælp og 1 nævnssekretær. Sekretariatet bistår med forberedelsen og udførelsen af nævnets beslutninger, herunder udarbejdelse af udkast til nævnets afgørelser.
Den tidligere formand for Energiklagenævnet, Christen Boye Jacobsen, der døde i efteråret 2005, var fuldtidsansat og varetog både funktionen som nævnsformand og som sekretariatschef.
For at effektivisere klagesagsbehandlingen har Transport- og Energiministeriet ændret Energiklagenævnets organisering, således at ledelsen af sekretariatet i dag udøves af en formand (aflønet på timebasis) og en fuldtidsansat sekretariatschef i forening. Dommer ved Retten i Slagelse, Poul Kejlskov Egan, er således med virkning fra den 3. maj 2006 udpeget som ny formand for Energiklagenævnet, og sekretariatschef, cand. jur. Henrik Chieu er tiltrådt medio marts 2006.
Formålet med organisationsændringen er bl.a., at sekretariatschefen skal have særligt fokus på driften af sekretariatet, herunder en effektivisering af sekretariatets arbejde. Formanden kan herefter koncentrere sin indsats om at kvalitetssikre nævnets afgørelser.
Den daglige ledelse af sekretariatet varetages således i dag af sekretariatschefen. Endvidere har sekretariatschefen ansvaret for budget, regnskab, personaleledelse samt udarbejdelse af og opfølgning på Energiklagenævnets resultatkontrakt.
Hertil kommer, at sekretariatschefen har fået en række beføjelser til at træffe visse beslutninger om sagernes behandling, herunder bestemme hvilke beskikkede sagkyndige medlemmer – udover formanden – der skal deltage i en sags behandling, og om antallet skal være to, fire eller seks.
Efter organisationsændringen har sekretariatschefen inden for de eksisterende ressourcer iværksat en række initiativer med henblik på at nedbringe sagsbehandlingstiderne og sikre kvaliteten af nævnets afgørelser. Det drejer sig bl.a. om følgende:
  - Der er indført et aktivt *sagsstyringsystem* – et såkaldt milestonesystem. Hver sagsbehandler drøfter sine sager med sekretariatschefen efter henholdsvis 1, 3, 6 og 12 måneder regnet fra sagens modtagelse. Målet er at sikre, at sagerne forberedes hurtigt og effektivt, herunder at der løbende foretages relevante sagsbehandlingsskridt i den enkelte sag, og at sagsbehandleren får mulighed for faglig sparring.
  - Medarbejderne tilbydes i juni 2006 en *resultatlønskontrakt* med nogle måneders varighed. Ledelsen og medarbejderne aftaler en række delmål, f.eks. en bestemt nedgang i antal verserende sager eller et bestemt fald i sagsbehandlingstiden. Hvert delmål udløser et engangsvederlag til medarbejderne. Målet er at motivere medarbejderne til at yde en ekstraordinær indsats for at nedbringe den pukkel af sager, som genererer lange sagsbehandlingstider.
  - De *svarfrister*, som sekretariatet meddeler parter og andre for afgivelse af høringssvar eller anden information til brug for sagsforberedelsen, afkortes og standardiseres. Målet er, at den del af sagsbehandlingstiderne, der angår sagernes oplysning, nedbringes.
  - Der har været en stor stigning i sagstilgangen i 2005, som navnlig skyldes liberaliseringen af elforsyningsmarkedet. Der er således i 2005 oprettet 84 såkaldte priskontrolsager mod ca. 5 lignende sager året før. Der er tale om juridisk og økonomisk meget komplekse sager, hvor parterne er repræsenteret ved advokat. Den økonomiske sagsgenstand er meget stor, og det må forventes, at Energiklagenævnet vil være eksponeret for et betydeligt antal potentielle sagsanlæg, hvis parterne ønsker sagerne videreført ved domstolene. Fra juni 2006 vil disse sager blive behandlet af *et særligt sagsbehandlerteam*, der består af 1 sagsbehandler og sekretariatschefen. Målet er en hurtig, effektiv og smidig sagsbehandling på et højt juridisk niveau.

Af øvrige tiltag kan bl.a. nævnes, at sekretariatet jævnligt afholder møder, hvor sagsbehandlerne drøfter generelle juridiske spørgsmål i tilknytning til sagerne og udveksler erfaringer. Endvidere iværksættes en række tiltag for at fastholde og tiltrække dygtige medarbejdere. Målet er at opbygge det juridiske vidensgrundlag i sekretariatet inden for det relativt specialiserede fagområde, som Energiklagenævnet virker indenfor.
- Vurdering af Energiklagenævnets ressourcemæssige situation i forbindelse med finanslovsforslaget for 2007

Uanset at ovennævnte initiativer må forventes at have en positiv indvirkning på sagsbehandlingstiden i Energiklagenævnet, er det Transport- og Energiministeriets vurdering, at det i forbindelse med udarbejdelsen af FFL 07 er nødvendigt nærmere at vurdere ressourcesituationen i Energiklagenævnet.

2. Rigsrevisionens undersøgelse af Energiklagenævnet i 2006

Rigsrevisionen har ved brev af 26. april 2006 meddelt, at Rigsrevisionen har besluttet at gennemføre en undersøgelse af sagsbehandlingstiderne i nævn under Økonomi- og Erhvervsministeriet samt Energiklagenævnet under Transport- og Energiministeriet. Denne undersøgelse ventes afleveret i et notat til statsrevisorerne.

Transport og Energiministeriet vil naturligvis på enhver måde medvirke til gennemførelse af undersøgelsen. Som nævnt er det samtidig forventningen, at de igangsatte initiativer vil have haft en positiv indvirkning på sagsbehandlingstiden.

Redegørelsen vedlægges i 15 eksemplarer og er samtidig sendt elektronisk til ministersvar@ft.dk. Kopi af redegørelsen er sendt til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Flemming Hansen

Nr. 11 2005

RIGSREVISIONEN
Den 20. juli 2006

Beretning om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 11/05 om sagsbehandlingstider i 6 statslige nævn

Indenrigs- og sundhedsministerens redegørelse af 8. maj 2006

Finansministerens redegørelse af 23. maj 2006

Miljøministerens redegørelse af 30. maj 2006

Videnskabsministerens redegørelse af 30. maj 2006

Familie- og forbrugerministerens redegørelse af 31. maj 2006

Forsvarsministerens redegørelse af 31. maj 2006

Skatteministerens redegørelse af 31. maj 2006

Integrationsministerens redegørelse af 1. juni 2006

Justitsministerens redegørelse af 1. juni 2006

Socialministerens redegørelse af 1. juni 2006

Undervisningsministerens redegørelse af 1. juni 2006

Økonomi- og erhvervsministerens redegørelse af 1. juni 2006

Transport- og energiministerens redegørelse af 9. juni 2006

Beskæftigelsesministerens redegørelse af 14. juni 2006

Kulturministerens redegørelse af 20. juni 2006

I. Indledning

1. Statsrevisorerne kritiserede skarpt de ofte unødvendigt lange sagsbehandlingstider i de 6 statslige nævn, som beretningen vedrører: Landsskatteretten, Ankestyrelsen, Naturklagenævnet, Flygtningenævnet, Patientskadeankenævnet samt Erstatningsnævnet. Statsrevisorerne kritiserede endvidere, at sagsbehandlingen i de undersøgte nævn ikke er tilrettelagt på en måde, så den sikrer, at borgerne får afgjort deres klager hurtigst muligt. Statsrevisorerne fandt, at Skatteministeriets, Socialministeriets, Miljøministeriets, Integrationsministeriets og Justitsministeriets tilsyn med nævnenes sagsbehandlingstider er utilfredsstillende, herunder at ministerierne ikke i tilstrækkelig grad benytter sig af mål- og resultatstyring i indsatsen for at forkorte nævnenes sagsbehandlingstider. Endelig fandt statsrevisorerne det utilfredsstillende, at Justitsministeriet ikke har sikret, at Erstatningsnævnet kan opføre sin samlede sagsbehandlingstid, selv om det er forudsat i Justitsministeriets cirkulæreskrivelse fra 1997 om mål for hurtig sagsbehandling m.v.

Beretningen har været sendt til en række ministerier ud over de direkte undersøgte. Jeg vil nedenfor redegøre for de enkelte ministeriers tiltag og mine bemærkninger dertil, idet jeg først redegør for de 6 direkte involverede ministeriers tiltag.

II. Redegørelser fra ministerier omfattet af undersøgelsen

Indenrigs- og sundhedsministerens redegørelse

2. Det fremgår af indenrigs- og sundhedsministerens redegørelse, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Patientskadeankenævnet faldt til 7,5 måneder i 2005, hvilket er 0,4 måneder kortere

end i 2004. Endvidere er der taget initiativ til at sikre en mere retvisende opgørelse af nævnets sagsbehandlingstid, ligesom Patientforsikringen er blevet anmodet om at fremsende sagsakterne til Patientskadeankenævnet hurtigere.

Jeg finder indenrigs- og sundhedsministerens redegørelse tilfredsstillende.

Miljøministerens redegørelse

3. Miljøministeren oplyser, at Naturklagenævnet har fået forhøjet bevillingen på finansloven for 2006 med 2,0 mio. kr. bl.a. med henblik på at nedbringe sagsbehandlingstiden. Endvidere er arbejdstilrettelæggelsen i nævnet forbedret, og der er indført en bedre it-understøttelse af sagsbehandling. Desuden fremgår det af redegørelsen, at departementet fra og med 2007 vil indgå resultatkontrakt med Naturklagenævnet.

Jeg finder miljøministerens redegørelse tilfredsstillende.

Integrationsministerens redegørelse

4. Det fremgik af beretningen, at Flygtningenævnets sagsbehandlingstid steg fra 2002 til 2004, selv om irakersagerne var berostillet, og andre sager derfor burde kunne sagsbehandles hurtigere.

Ministeren har i sin redegørelse anført, at berostillelsen af sagerne vedrørende irakiske statsborgere indebar, at nævnets øvrige spontane asylsager blev afgjort hurtigere, end det ville have været tilfældet, hvis irakersagerne ikke var blevet stillet i bero. Det var imidlertid ikke muligt inden for de daværende fysiske og personalemæssige rammer at undgå, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid steg på grund af det meget store antal sager, som nævnet modtog i 2002.

Som det fremgår af beretningen, var stigningen i sagsbehandlingstiden forudsat, idet måltallet for sagsbehandlingstiden blev sat op fra 3,9 måneder i 2002 til 6,6 måneder i 2003 og 2004. Ministeriet har således taget højde for den midlertidige berostillelse og den store tilstrømning af sager i 2002. Jeg konstaterer dog, at ministeriet ikke kunne opfylde målsætningerne vedrørende sagsbehandlingstiderne i 2004, selv om disse var opstillet efter, at den forøgede sagstilstrømning i 2002 var kendt.

5. Det fremgår af integrationsministerens redegørelse, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Flygtningenævnet er nedbragt fra 4,9 måneder i 4. kvartal 2004 til 4,2 måneder i 2005.

Endvidere fremgår det, at Flygtningenævnet har strammet procedureerne for skriftlig votering og præciseret, at votering i en udsat sag også kan ske ved et telefonmøde. Endvidere er der i forretningsordenen indsat en bestemmelse, hvorefter en advokatbeskikkelse kan tilbagekaldes af hensyn til sagens fremme. For så vidt angår ministeriets tilsyn oplyses, at ministeriet vil drøfte med nævnet, hvordan en resultatkontrakt for 2007 kan udarbejdes.

Jeg finder integrationsministerens redegørelse tilfredsstillende.

Justitsministerens redegørelse

6. Justitsministeren har taget statsrevisorernes og Rigsrevisionens bemærkninger om Erstatningsnævnets sagsbehandlingstid til efterretning. I forlængelse heraf er der implementeret nye it-værktøjer, som bl.a. skal bidrage til bedre sagsstatistikker. Ministeren forventer, at antallet af ikke ekspederede sager i Erstatningsnævnet vil kunne nedbringes til under 450 sager ved udgangen af 2006 i overensstemmelse med det mål, der er opstillet i handlingsplanen for indeværende år.

Jeg finder justitsministerens redegørelse tilfredsstillende, idet jeg navnlig har noteret mig, at der fremover vil ske en løbende måling af sagsbehandlingstiderne i nævnet, herunder med henblik på opgørelse af den samlede sagsbehandlingstid. Jeg finder det væsentligt, at Justitsministeriet senest fra 2007 kan opgøre den samlede sagsbehandlingstid i Erstatningsnævnet.

Skatteministerens redegørelse

7. Det fremgår af skatteministerens redegørelse, at der som opfølgning på statsrevisorernes beretning er igangsat en undersøgelse, som skal pege på konkrete forslag til at få nedbragt sagsbehandlingstiden i Landsskatteretten. Undersøgelsen organiseres i form af et concernprojekt med bi-

stand fra eksterne konsulenter. Af områder, som bl.a. skal undersøges, men som ligger uden for Landsskatterettens råderum, er samspillet med Skatteministeriets øvrige institutioner og spørgsmålet om forbedring af materiel skatte- og afgiftslovgivning. Af områder inden for Landsskatterettens råderum er bl.a. liggetider og virkningen af incitamentsdrevne styringsformer. Undersøgelsen forventes færdig medio 2007, og ministeren vil orientere Rigsrevisionen om resultatet.

Ministeren gør endvidere opmærksom på, at den nye resultatkontrakt for 2005-2008 har meget stor fokus på at nedbringe rettens sagsbehandlingstid, idet det er magtpåliggende for ministeriet at få den ned på 8 måneder i gennemsnit ved udgangen af kontraktperioden. Med henblik herpå er Landsskatteretten tilført ekstra resurser, ligesom der er lagt op til ændringer i rettens struktur og arbejdsformer i lyset af fusionen på skatteområdet.

Jeg finder skatteministerens redegørelse tilfredsstillende.

Socialministerens redegørelse

8. Det fremgår af socialministerens redegørelse, at ministeriet har fokus på at nedbringe sagsbehandlingstiden i Ankestyrelsen. For yderligere at forøge produktiviteten er styrelsens arbejdsgange pr. 1. februar 2006 omlagt efter LEAN-principper. Det indebærer bl.a., at sagerne bliver behandlet efter kompleksitet og medicinsk indhold på baggrund af en visitation straks ved modtagelsen af ankesagen. Styrelsen forventer på den baggrund, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for ukomplicerede sager vil blive nedbragt til 2 måneder. Hertil kommer, at Ankestyrelsen pr. 1. april 2006 har ansat 15 nye sagsbehandlere i arbejdsskadeafdelingen med henblik på at øge sagsbehandlingskapaciteten.

Jeg finder socialministerens redegørelse tilfredsstillende.

Beskæftigelsesministerens redegørelse

9. Det fremgår af beskæftigelsesministerens redegørelse, at der er igangsat et rationaliseringsprojekt i Arbejdsskadestyrelsen efter LEAN-principper med henblik på at øge produktiviteten og dermed nedbringe sagsbehandlingstiden. Ifølge det oplyste er produktiviteten allerede blevet bedre, og den ventes at stige yderligere, når LEAN-principperne har virket nogen tid.

Jeg skal hertil bemærke, at jeg går ud fra, at ministeren i den forbindelse også har indført den indledende screening af sagerne, som utvivlsomt vil kunne nedbringe andelen af klagesager, der først videresendes efter 4 uger, jf. beretningens pkt. 48.

10. Arbejdsskadestyrelsen har fastsat 3 mål for sagsbehandlingstiden i 2006. For det første må sagsbehandlingstiden ikke overstige 1 år for 90 % af de rettidigt anmeldte skader efter den nye arbejdsskadesikringslov. For det andet må højst 5 % af sagerne have en sagsbehandlingstid, der overstiger 1½ år. For det tredje må ingen sager have en sagsalder på over 2 år i forhold til anmeldetidspunktet eller tidspunktet, hvor sagen er taget op til revision, genoptagelse eller hjemvisning. Jeg vil orientere statsrevisorerne, om det lykkes at opfylde disse mål.

Jeg finder beskæftigelsesministerens redegørelse tilfredsstillende.

III. Redegørelser fra de ikke undersøgte ministerier

Finansministerens redegørelse

11. Det fremgår af finansministerens redegørelse, at ministeriet i 2003 udgav en publikation med anvisninger på, hvordan sagsbehandlingstiderne kan nedbringes bl.a. ved omlægning af arbejdsgange og bedre udnyttelse af ESDH-systemer.

Endvidere fremgår det af redegørelsen, at Finansministeriet netop har afsluttet den fornyede totale gennemgang af statslige råd og nævn, som blev bebudet i beretningens pkt. 72. På den baggrund vurderer ministeren, at der ikke for nærværende er basis for sammenlægning af en række små nævn, men at sådanne sammenlægningsmuligheder løbende overvejes med henblik på at opnå effektiviseringsgevinster.

Jeg finder finansministerens redegørelse tilfredsstillende.

Familie- og forbrugerministerens redegørelse

12. Det fremgår af familie- og forbrugerministerens redegørelse, at der er taget en række initiativer med henblik på at nedbringe sagsbehandlingstiden i Forbrugerklagenævnet.

Jeg finder familie- og forbrugerministerens redegørelse tilfredsstillende.

Forsvarsministerens redegørelse

13. Forsvarsministeren oplyser, at de 2 små nævn under Forsvarsministeriet havde en sagsbehandlingstid på 1-2 måneder i 2004 og 2005. Ministeren vil være opmærksom på, at nævnene også i fremtiden fastholder en effektiv og rettidig sagsbehandling.

Jeg finder forsvarsministerens redegørelse tilfredsstillende.

Undervisningsministerens redegørelse

14. Undervisningsministeren har intet at indvende mod beretningens generelle anbefalinger.

Jeg finder undervisningsministerens redegørelse tilfredsstillende.

Videnskabsministerens redegørelse

15. Det fremgår af videnskabsministerens redegørelse, at han finder Teleklagenævnets sagsbehandlingstider rimelige, og at han vil medvirke til, at dette også vil være tilfældet fremover.

Jeg finder videnskabsministerens redegørelse tilfredsstillende.

Økonomi- og erhvervsministerens redegørelse

16. Det fremgår af økonomi- og erhvervsministerens redegørelse, at han på baggrund af beretningen igangsatte en undersøgelse af, om sagsbehandlingstiderne i ministeriets nævn kunne reduceres uden en samtidig forringelse af kvaliteten af sagsbehandlingen.

Da ministeriet blev informeret om, at statsrevisorerne har bedt Rigsrevisionen om et notat om sagsbehandlingstider i nævn under Økonomi- og Erhvervsministeriet, har ministeriet sat sin egen undersøgelse i bero og vil i stedet prioritere at hjælpe Rigsrevisionen. På baggrund af Rigsrevisionens undersøgelse vil ministeren vurdere, om der er behov for at igangsætte initiativer.

Jeg finder økonomi- og erhvervsministerens redegørelse tilfredsstillende, idet jeg kan oplyse, at jeg forventer, at resultatet af Rigsrevisionens undersøgelse kan afrapporteres til statsrevisorerne inden udgangen af 2006.

Transport- og energiministerens redegørelse

17. Det fremgår af transport- og energiministerens redegørelse, at der er iværksat en række tiltag med henblik på at nedbringe sagsbehandlingstiden i Energiklagenævnet. Endvidere vil ministeren overveje, om nævnet skal tilføres yderligere resurser i forbindelse med udarbejdelsen af forslag til finanslov for 2007.

Jeg vil orientere statsrevisorerne nærmere om Energiklagenævnets sagsbehandlingstider sammen med undersøgelsen af sagsbehandlingstiderne i nævn under Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Jeg finder transport- og energiministerens redegørelse tilfredsstillende.

Kulturministerens redegørelse

18. Det fremgår af kulturministerens redegørelse, at ministeriet løbende er opmærksom på, at sagsbehandlingstiderne i Radio- og tv-nævnet ikke bliver for lange.

Jeg finder kulturministerens redegørelse tilfredsstillende.

IV. Afslutning

19. Beretningen konkluderede, at der ofte er unødvendigt lange sagsbehandlingstider i statslige nævn.

Ministrenes redegørelser viser, at der er iværksat en række tiltag med henblik på at nedbringe den gennemsnitlige sagsbehandlingstid. Jeg vil følge udviklingen vedrørende de 6 nævn, der var omfattet af beretningen, samt Arbejdsskadestyrelsen og på et senere tidspunkt orientere statsrevisorerne om effekten af de tiltag, som ministerierne har iværksat.

Rigsrevisionens igangværende undersøgelse af nævnene under Transport- og Energiministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet vil jeg afrapportere til statsrevisorerne inden udgangen af 2006.

For de øvrige ministerier, som kun var behandlet i bilaget til beretningen, anser jeg sagen for afsluttet med ministrenes redegørelser.

Henrik Otbo

Statsrevisorernes bemærkning

Statsrevisorerne finder anledning til at gentage, at sagsbehandlingen i statslige nævn bør være tilrettelagt på en måde, så den sikrer, at borgerne får afgjort deres klager hurtigst muligt.

Statsrevisorerne vil derfor nøje følge ministeriernes nedbringelse af sagsbehandlingstiderne i de 6 statslige nævn, som beretningen vedrører, samt i nævnene under Økonomi- og Erhvervsministeriet og Transport- og Energiministeriet.

Nr. 12 2005

BESKÆFTIGELSESMINISTEREN

Den 20. juni 2006

Beretning om AF's inddragelse af andre aktører i beskæftigelsesindsatsen

Redegørelse for foranstaltninger og overvejelser i anledning af Statsrevisorernes Beretning nr. 12 2006 om AF's inddragelse af andre aktører i beskæftigelsesindsatsen

Statsrevisoratet har i brev af 27. april 2006 anmodet om en redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som ovennævnte beretning har givet anledning til. Redegørelsen vil forholde sig til såvel beretningens indhold og konklusioner som til statsrevisorernes bemærkninger.

Redegørelse for Rigsrevisionens beretning og iværksatte initiativer

Som det fremgår af beretningen, er det Rigsrevisionens samlede vurdering, at Beskæftigelsesministeriets og AF's inddragelse af andre aktører i beskæftigelsesindsatsen i høj grad har fået karakter af en generel ordning. Rigsrevisionen har baseret deres vurdering på, at

- »AF har ikke tilstrækkeligt målrettet inddraget andre aktører i beskæftigelsesindsatsen for *særlige* målgrupper af ledige.
- AF har ikke givet andre aktører et tilstrækkeligt stærkt incitament til at få de ledige i varigt, ordinært job så hurtigt og direkte som muligt.
- AF's opfølgning på andre aktørers beskæftigelsesindsats er på centrale områder ikke tilfredsstillende. AF opgør ikke, i hvilket omfang aktørerne får de ledige i ordinært job.«

Jeg vil gennemgå de tre hovedkonklusioner hver for sig og redegøre for, hvilke initiativer der allerede er eller vil blive iværksat som følge af den handlingsplan for fremtidig brug af andre aktører i beskæftigelsesindsatsen, som jeg lancerede allerede i juli 2005.

Handlingsplanen er en opfølgning på en landsdækkende evaluering af brugen af andre aktører, som blev udarbejdet for ministeriet i efteråret 2004. Handlingsplanen vil bidrage til:

1. at inddragelsen af andre aktører fremover bliver mere målrettet,
2. at andre aktører kun bliver betalt for deres resultater,
3. at andre aktørers resultater kommer frem i lyset, og
4. at tilsynet med andre aktører skærpes.

Rigsrevisionen har undersøgt perioden fra opstarten i 2003 og frem til oktober 2005. Men allerede i juli 2005 tog jeg initiativ til en markant stramning af AF's brug af andre aktører, hvilket også fremgår af beretningen.

Ad beretningens kap III. Udlicitering af særlige målgrupper til andre aktører:

Rigsrevisionen har i deres undersøgelse konstateret, at *»AF ikke tilstrækkeligt målrettet har inddraget andre aktører i beskæftigelsesindsatsen for særlige målgrupper af ledige«*.

Jeg er enig med Rigsrevisionen i, at der i nogle tilfælde blev lagt for brede målgrupper ud til andre aktører.

Det blev overladt til de regionale arbejdsmarkedsråd at vurdere, hvor det arbejdsmarkedspolitisk gav bedst mening at bruge andre aktører i indsatsen i netop deres region. Det er korrekt – der har været enkelte eksempler på AF-regioner, hvor fokus for inddragelsen i højere grad var på volumen, end at bruge andre aktører dér, hvor de kan gøre en forskel over for de ledige.

Derfor indskærpede jeg som led i handlingsplanen fra juli 2005, at der skal ske en yderligere tilpasning og målretning af brugen af andre aktører. Som følge heraf kan AF ikke fremover bruge andre aktører alene til minimumskontaktforløb, ligesom det blev præciseret, at AF kun skal henvise ledige til andre aktører inden for de første 6 måneder af ledighedsforløbet, når der er behov for en særlig indsats tidligt i ledighedsforløbet.

Herudover skal der i alle nye udbud, som gennemføres efter handlingsplanen, være en beskrivelse af målgruppens beskæftigelsesmæssige situation, herunder de særlige forhold, der vanskeliggør gruppens arbejdsmarkedstilknytning. Fx dagpengemodtagere fra 30 år og frem med forhøjet risiko for langvarig ledighed eller ældre ledige (over 50 år) med ensidig erhvervs erfaring.

Afgørende for, om der er tale om en særlig målgruppe er, at der er en arbejdsmarkedspolitisk begrundelse for at inddrage andre aktører. Dvs. at det skal kunne begrundes, hvorfor netop indsatsen for disse personer lægges ud til andre aktører – hvad det er for en fælles barriere, de har i forhold til at komme i arbejde.

Hvornår der er tale om en »særlig målgruppe« vil altid være en dynamisk fortolkning afhængig af bl.a. udviklingen på arbejdsmarkedet og den førte arbejdsmarkedspolitik. Folketinget har i vidt omfang overladt det til beskæftigelsesministeren at udmønte lovens intentioner, herunder at fastlægge den arbejdsmarkedspolitiske strategi for inddragelsen af andre aktører.

Jeg er enig med Rigsrevisionen i, at der ved fastsættelsen af måltal skal tages højde for kravet om, at udlíciteringen kun skal omfatte særlige målgrupper. Jeg vil i den forbindelse gerne understrege, at kravet om, at andre aktører skal inddrages i forhold til særlige målgrupper og kravet om, at andre aktører skal inddrages i betydeligt omfang, ikke er uforenelige ud fra en arbejdsmarkedspolitisk betragtning. Et stort antal ledige kan således godt have sammenfaldende arbejdsmarkedspolitisk problemstillinger. Ligesom det heller ikke er statisk, hvad der kan anses som en særlig målgruppe.

Inddragelsen af andre aktører i beskæftigelsesindsatsen skal fortsat løbende tilpasses og målrettes udviklingen på arbejdsmarkedet og de arbejdsmarkedspolitiske udfordringer, som vi står over for.

Ad beretningens kap. IV. Andre aktørers incitament til at få de ledige i job:

Rigsrevisionens konstaterer, »at AF ikke har givet andre aktører et tilstrækkeligt stærkt incitament til at få de ledige i varigt, ordinært job så hurtigt og direkte som muligt«.

Det fremgår af Rigsrevisionens undersøgelse, at AF altid betaler aktørerne bonus, hvis de ledige kommer i ordinært job, men at aktørerne i mange tilfælde også modtager resultatafhængig betaling for andre resultater, fx hvis den ledige påbegynder en ordinær uddannelse eller et voksenlærlinge-forløb.

Jeg er enig med Rigsrevisionen i, at man nøje bør overveje, hvilke resultater man belønner andre aktører for at opnå, og at ordinær beskæftigelse som altovervejende hovedregel er det resultat, der skal udløse bonus.

Men for mange ledige – fx unge uden en kompetencegivende uddannelse – kan uddannelse være den rigtige vej til et varigt ordinært job. Ordinær uddannelse bør derfor også kunne udløse bonus til andre aktører. På samme måde kan job med løntilskud eller en plads som voksenlærling være et afgørende skridt på vejen til understøttet beskæftigelse.

Jeg er enig i, at ikke alle anvendte betalingsmodeller i de 40 undersøgte udbud er lige hensigtsmæssige, men skal bemærke, at brugen af den nævnte bonus må ses som et led i AF-regionernes afprøvning og udvikling af betalingsmodeller. Som led i min handlingsplan blev der i efteråret 2005 derfor også præsenteret én ny fælles betalingsmodel, som skal bruges i alle nye statslige udbud, når andre aktører skal inddrages i beskæftigelsesindsatsen. Betalingsmodellen sikrer, at de andre aktører fremover altid har et stærkt incitament til at få de ledige i varigt ordinært arbejde.

Efter betalingsmodellen vil andre aktører alene belønnes, når de får de ledige i ordinær beskæftigelse, bliver voksenlærlinge, kommer i ordinær uddannelse eller i et privat løntilskudsjob. Fremover skal den resultatafhængige betaling til andre aktører udgøre 75 pct. af den samlede betaling. For ordinær beskæftigelse, voksenlærlinge og ordinær uddannelse betales fuld bonus, mens der for privat løntilskud betales halv bonus. Herudover kan der alene udbetales bonus, når der er dokumentation for bonusudløsende aktiviteter i 13 uger inden for 26 uger

Jeg har i den forbindelse taget initiativ til, at Arbejdsmarkedsstyrelsens udbudsvejledning opdateres, så den afspejler initiativerne i min handlingsplan fra juli 2005, og er klar til brug, når de nye jobcentre etableres 1. januar 2007.

Ad beretningens kap. V. AF's opfølgning på andre aktørers beskæftigelsesindsats:

Rigsrevisionen konstaterer, »at AF's opfølgning på andre aktørers beskæftigelsesindsats på centrale områder er ikke tilfredsstillende. AF opgør ikke, i hvilket omfang aktørerne får de ledige i ordinært job«.

Jeg vil indledningsvist bemærke, at det fremgår af beretningen, at AF fra begyndelsen har fulgt op på, om de ledige får deres aktiveringstilbud til tiden, når de er hos en anden aktør.

Kontaktsamtaler og aktivering af de ledige er kerneopgaver i beskæftigelsesindsatsen, og jeg er derfor enig med Rigsrevisionen i, at der skal reageres med konsekvens over for de aktører, der ikke aktiverer rettidigt. Jeg skal i den forbindelse bemærke, at det fremgår af beretningen, at AF generelt har reageret med konsekvens.

Oplysninger fra AF-regionerne til Arbejdsmarkedsstyrelsen viser også, at AF-regionerne løbende følger op på manglende kvalitet hos andre aktører, og at AF reagerer med konsekvens, når det er nødvendigt. Der er en løbende dialog mellem AF og aktørerne. Hvis AF finder, at en aktør ikke lever op til det aftalte, vil AF derfor i første omgang tage en drøftelse med aktøren. Aktøren retter som oftest ind, som følge af »kritikken«. Herudover sker der jævnligt en prioritering af aktørerne, således at de aktører, der skaber de bedste resultater, får henvist flest personer. Som yderste konsekvens afbrydes samarbejdet, hvis aktørerne ikke lever op til de indgåede aftaler. Det er sket i ca. 3 pct. af tilfældene.

Rigsrevisionens vurdering af AF's opfølgning som utilfredsstillende på centrale områder er hovedsageligt baseret på, at AF ikke har fulgt op på, om andre aktører rettidigt har holdt kontaktsamtaler med de ledige, som de skal efter loven, og at AF ikke særskilt opgør, om bonus er opnået via ordinært job eller andre resultater, som udløser bonus, fx ordinær uddannelse.

Hertil skal jeg indledningsvist bemærke, at der i hele perioden fra central side har været stillet krav til AF om, at aktørernes resultater og effekter skal dokumenteres.

Jeg er imidlertid enig med Rigsrevisionen i, at AF's opfølgning på aktørernes effekter – især i starten – har været meget uensartet og til tider utilstrækkelig. Der har været anvendt meget forskellige metoder – og ikke alle har været lige gode.

Det var også derfor, at jeg allerede sidste år – som led i handlingsplanen – tog initiativ til, at alle aktører skal måles og sammenlignes på en ensartet måde. I 2007 vil man på www.jobindsats.dk kunne sammenligne bl.a. effekterne af de enkelte aktørers indsats. Herudover vil man kunne se, hvilke resultater, aktørerne opnår med de ledige, herunder om der er udbetalt bonus for ordinært job, ordinær uddannelse, voksenlærlingeforløb eller privat løntilskud.

For yderligere at sikre, at vi også får dét, vi betaler for, og for at de ledige får den indsats, de skal have, er et af initiativerne i min handlingsplan fra 2005 også at tilvejebringe en skærpet tilsynsmodel for brugen af andre aktører.

Det skærpede tilsyn skal sikre, at brugen af andre aktører er i overensstemmelse med reglerne og med de arbejdsmarkedspolitiske principper samt administrative retningslinjer.

Tilsynsmodellen skal være klar til brug for de nye jobcentre 1. januar 2007 og skal sikre et systematisk tilsyn og opfølgning med brugen af andre aktører på alle niveauer – i jobcentret, regionalt og centralt.

På foranledning af Rigsrevisionens undersøgelse har jeg bedt Arbejdsmarkedsstyrelsen om straks i 2006 at skærpe tilsynet med, om de ledige får de kontaktsamtaler og aktive tilbud, som de har krav på efter loven, herunder særligt at følge op på om andre aktører rettidigt har holdt kontaktsamtaler med de ledige. Arbejdsmarkedsstyrelsen har med brev af 20. april indskærpet, at AF-regionerne har ansvaret for:

- At sikre, at de lediges minimumsrettigheder, herunder kontaktsamtaler, overholdes, når andre aktører varetager indsatsen.
- At sikre, at det har en konsekvens, hvis andre aktører ikke lever op til de indgåede aftaler og som yderste konsekvens, at samarbejdet afbrydes på grund af misligholdelse.
- At opgøre, hvorvidt aflønningen af andre aktører er opnået via ordinært job eller andre bonusgivende resultater (fx uddannelse).
- At følge op på effekterne hos andre aktører.

Arbejdsmarkedsstyrelsen har desuden taget initiativ til at understøtte AF regionernes opfølgning på, om andre aktører rettidigt afholder kontaktsamtaler med de ledige. Styrelsen har i den forbindelse udviklet en standardrapport, der automatisk generer oplysninger om, hvorvidt kontaktsamtalen er afholdt til tiden. Standardrapporten vil snarest muligt blive stillet til rådighed for regionerne.

Øvrige initiativer

Jeg må konstatere, at markedet for andre aktører ikke har fungeret godt nok i starten. Det er også grunden til, at regeringen allerede sidste år lancerede handlingsplanen for brugen af andre aktører. Med handlingsplanen har vi taget initiativ til en lang række ændringer i den måde, som andre aktører inddrages i beskæftigelsesindsatsen. Ændringer, der efter min opfattelse vil gøre markedet mere gennemslagslyst og velfungerende.

Herudover vil Arbejdsmarkedsstyrelsen – som en service over for de kommende jobcentre – gennemføre landsdækkende rammeudbud med henblik på at indgå rammeaftaler med aktørerne, som efterfølgende vil blive stillet til rådighed for jobcentrene.

De fælles rammeaftaler vil bidrage til et mere ensartet prisniveau i hele landet. Der vil naturligvis være forskellige priser i aftalerne, men de vil afspejle de forskelle, der er på tværs af de ledige, der tilbydes en indsats hos andre aktører. Hvis nogle jobcentre vælger at indgå aftaler med andre aktører på egen hånd, vil priserne fra de fælles rammeaftaler være et godt udgangspunkt, når jobcentrene skal indgå deres egne aftaler.

Det er min vurdering, at de initiativer, der følger af min handlingsplan fra 2005 og nye kommende landsdækkende rammeaftaler vil medvirke til at skabe en mere gennemskuelig og bedre inddragelse af andre aktører i beskæftigelsesindsatsen fremover.

Afslutningsvist skal jeg for god ordens skyld bemærke, at det er min opfattelse, at vi løbende har tilpasset brugen af andre aktører i forhold til udviklingen på arbejdsmarkedet inden for lovgivningens rammer. Det fremgår således heller ikke af Rigsrevisionens beretning, at ministeriet ikke har handlet i overensstemmelse med lovgrundlaget og de politiske intentioner for så vidt angår inddragelsen af andre aktører i beskæftigelsesindsatsen.

Dette brev er sendt i 15 eksemplarer samt elektronisk. Kopi af dette brev er endvidere sendt i 1 eksemplar til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen

Nr. 12 2005

RIGSREVISIONEN

Den 20. juli 2006

Beretning om AF's inddragelse af andre aktører i beskæftigelsesindsatsen

*Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4**Vedrører:**Statsrevisorernes beretning nr. 12/05 om AF's inddragelse af andre aktører i beskæftigelsesindsatsen**Beskæftigelsesministerens redegørelse af 20. juni 2006*

I. Indledning

1. Beretningen omhandler Beskæftigelsesministeriets – i praksis Arbejdsformidlingens (AF) – udlicitering af beskæftigelsesaktiviteter til en række private og halvoffentlige virksomheder, under ét benævnt andre aktører.

Statsrevisorerne anførte i deres bemærkninger til beretningen, at intentionerne med »Flere i arbejde«-aftalen og den dertil knyttede lovgivning var at få flere i arbejde ved bl.a. at udlicitere beskæftigelsesindsatsen til andre aktører med speciale i at finde tilbud til særlige grupper af ledige. Statsrevisorerne kritiserede, at Beskæftigelsesministeriet ikke i tilstrækkelig grad havde udmøntet og fulgt op på lovgivningens intentioner, herunder at ministeriet og AF ikke siden ordningens indførelse i 2003 havde fulgt systematisk op på andre aktørers evne til at få de ledige i ordinært job.

Statsrevisorerne fandt det endvidere utilfredsstillende, at AF i for høj grad har anvendt andre aktører i den generelle beskæftigelsesindsats og ikke i indsatsen for at få særlige målgrupper i ordinært job, og at den resultatafhængige betaling til andre aktører ikke i tilstrækkelig grad har været betinget af disses evne til at få de ledige i varigt, ordinært job.

Beskæftigelsesministeren er på en lang række punkter enig i statsrevisorernes og Rigsrevisionens kritik og redegør for, hvilke initiativer der allerede er eller vil blive iværksat, bl.a. som led i handlingsplanen for den fremtidige brug af andre aktører, som ministeren lancerede i juli 2005.

II. Udlicitering af særlige målgrupper til andre aktører

2. Beskæftigelsesministeren oplyser i sin redegørelse, at han er enig med Rigsrevisionen i, at der i nogle tilfælde er blevet lagt for brede målgrupper ud til andre aktører, og at der har været eksempler på AF-regioner, hvor fokus for inddragelsen i højere grad var på volumen end på at bruge andre aktører i de situationer, hvor de kunne gøre en forskel i forhold til de ledige. Ministeren har derfor som led i handlingsplanen indskærpet, at der fremover skal ske en tilpasning og målretning i brugen af andre aktører. Dette har resulteret i følgende tiltag:

For det første kan AF ikke fremover bruge andre aktører alene til minimumskontaktforløb.

For det andet kan AF kun henvise ledige inden for de første 6 måneder af ledighedsforløbet, hvis der er behov for en særlig indsats tidligt i forløbet.

Endelig skal der i alle nye udbud, som gennemføres efter handlingsplanen, være en beskrivelse af målgruppens beskæftigelsesmæssige situation, herunder de særlige forhold, der vanskeliggør gruppens tilknytning til arbejdsmarkedet.

Jeg finder det tilfredsstillende, at ministeren har indskærpet, at brugen af andre aktører skal målrettes i forhold til særlige målgrupper af ledige. Jeg vil følge op på, om ministerens initiativer efterleveres i fremtidige udbud.

III. Andre aktørers incitament til at få de ledige i job

3. Det fremgår af beretningen, at AF ikke har givet andre aktører et tilstrækkeligt stærkt incitament til at få de ledige i varigt, ordinært job så hurtigt og direkte som muligt. Andre aktører får således i mange tilfælde resultatafhængig betaling for andet end ordinært job, fx ordinær uddannelse eller et voksenlærlingeforløb.

Ministeren oplyser, at han er enig med Rigsrevisionen i, at det nøje bør overvejes, hvilke resultater andre aktører skal belønnes for at opnå, og at ordinær beskæftigelse som altovervejende hovedregel er det resultat, der skal udløse bonus. Ministeren finder dog også, at uddannelse, et job med løntilskud eller en plads som voksenlærling for mange kan være den rigtige vej til et varigt, ordinært job og derfor fortsat bør udløse bonus til andre aktører.

Ministeren er enig med Rigsrevisionen i, at ikke alle de anvendte betalingsmodeller er lige hensigtsmæssige, men at de efter ministerens opfattelse må ses som led i en afprøvning og udvikling af betalingsmodeller fra AF's side. I forlængelse af den omtalte handlingsplan blev der i efteråret 2005 lanceret én ny fælles betalingsmodel, som skal bruges i alle nye statslige udbud. Ifølge denne model udgør den resultatafhængige betaling 75 % af den samlede betaling. For ordinær beskæftigelse, voksenlærlinge og ordinær uddannelse betales der fuld bonus, mens privat løntilskud udløser halv bonus. Ministeren finder, at denne model vil kunne sikre, at andre aktører fremover får et stærkt incitament til at få de ledige i varigt, ordinært job.

Endvidere kan jeg oplyse, at Beskæftigelsesministeriet tidligere har oplyst, at den nye fælles betalingsmodel desuden har til formål at reducere den administrative belastning af AF og andre aktører.

4. Rigsrevisionen anbefalede i beretningen, at Beskæftigelsesministeriet skulle opdatere sin udbudsvejledning, så den kommer til at afspejle initiativerne i ministerens handlingsplan. Ministeren har i sin redegørelse anført, at han nu har taget initiativ til en opdatering af udbudsvejledningen, så den er klar til brug, når de nye jobcentre etableres den 1. januar 2007.

5. Endelig oplyser ministeren, at Arbejdsmarkedsstyrelsen – som en service over for de kommende jobcentre – vil gennemføre landsdækkende rammeudbud med henblik på at indgå rammeaftaler med andre aktører. Disse rammeaftaler vil efterfølgende blive stillet til rådighed for jobcentrene.

6. Jeg finder ministerens initiativer tilfredsstillende, og jeg vil følge op på, om den nye betalingsmodel anvendes i nye statslige udbud, og vurdere, om modellen har de tilsigtede virkninger.

IV. AF's opfølgning på andre aktørers beskæftigelsesindsats

7. Det fremgår af beretningen, at AF's opfølgning på andre aktørers beskæftigelsesindsats på centrale områder ikke har været tilfredsstillende. AF opgør således ikke, i hvilket omfang aktørerne får de ledige i ordinært job.

Ministeren oplyser, at han er enig med Rigsrevisionen i, at AF's opfølgning på andre aktørers effekter – især i starten – har været meget uensartet og til tider utilstrækkelig. Ministeren er desuden enig med Rigsrevisionen i, at AF skal følge op i forhold til andre aktører, hvis disse ikke afholder kontaktsamtaler eller afgiver aktiveringstilbud rettidigt.

Ministeren anfører i sin redegørelse, at der som led i handlingsplanen vil blive indført en skærpet tilsynsmodel. Tilsynsmodellen skal være klar til brug for de kommende jobcentre fra starten den 1. januar 2007 med henblik på at sikre et systematisk tilsyn og opfølgning med brugen af andre aktører på alle niveauer – i såvel jobcentret som regionalt og centralt. I løbet af 2007 vil effekterne af de enkelte aktørers indsats desuden kunne sammenlignes på www.jobindsats.dk, og det vil herunder fremgå, hvilke resultater de enkelte aktører opnår med de ledige, og hvilke resultater der er udbetalt bonus for.

Ministeren oplyser desuden, at han på foranledning af Rigsrevisionens undersøgelse har bedt Arbejdsmarkedsstyrelsen om straks i 2006 at skærpe tilsynet med, om de ledige får de kontaktsamtaler

og de aktive tilbud, som de har krav på efter loven. Arbejdsmarkedsstyrelsen har herefter i april 2006 indskærpet over for AF-regionerne, at de har ansvaret for

- at sikre, at de lediges minimumsrettigheder, herunder kontaktsamtaler, overholdes, når andre aktører varetager indsatsen
- at sikre, at det har konsekvens, hvis andre aktører ikke lever op til de indgåede aftaler og som yderste konsekvens, at samarbejdet afbrydes på grund af misligholdelse
- at opføre, hvorvidt aflønningen af andre aktører er opnået via ordinært job eller andre bonusgivende resultater
- at følge op på effekterne hos andre aktører.

8. Jeg finder ministerens initiativer tilfredsstillende, og jeg vil følge op på indførelsen af den skærpede tilsynsmodel for de nye jobcentre. Jeg vil desuden følge op på offentliggørelsen af de enkelte aktørers indsats på www.jobindsats.dk, men bemærker dog, at offentliggørelsen flere gange er blevet udskudt. Jeg finder på denne baggrund, at informationen snarest muligt bør gøres tilgængelig på hjemmesiden.

V. Sammenfatning

9. Jeg finder sammenfattende beskæftigelsesministerens redegørelse tilfredsstillende og finder det positivt, at ministeren har taget en række initiativer med henblik på at forbedre den måde, hvorpå andre aktører fremover skal inddrages i beskæftigelsesindsatsen. Som det fremgår, vil der imidlertid gå nogen tid, før det er muligt at vurdere virkningen af de forskellige tiltag, bl.a. som følge af overgangen til en ny administrativ struktur med jobcentre mv. pr. 1. januar 2007.

Jeg vil fortsat følge sagen og orientere statsrevisorerne om resultatet af min opfølgning.

Henrik Otbo

Nr. 13 2005

FINANSMINISTEREN

Den 9. august 2006

Beretning om staten som indkøber

Redegørelse vedrørende Statsrevisorernes Beretning nr. 13 2005 om staten som indkøber

Jeg vil indledningsvist udtrykke min tilfredshed med, at Rigsrevisionen har udarbejdet en beretning om staten som indkøber. Det er vigtigt, at der løbende er fokus på det statslige indkøb. Finansministeriet har selv i februar og marts 2006 gennemført en analyse af det statslige indkøb, som på en række punkter er kommet frem til tilsvarende konklusioner.

Statsrevisoratet har ved brev af 27. april 2006 fremsendt Statsrevisoratets beretning nr. 13 2005 om staten som indkøber. Jeg tager Statsrevisorernes og Rigsrevisionens bemærkninger til efterretning.

Det fremgår af beretningen, at Statsrevisorerne bemærker, at der ikke i tilstrækkelig grad udvises sparsommelighed ved statens indkøb. Det fremgår endvidere, at Statsrevisorerne finder det utilfredsstillende, at ikke alle ministerier yder en aktiv indsats for at effektivisere statens indkøb.

Rigsrevisionen anfører tre hovedpunkter i beretningens gennemgang af undersøgelsens resultater:

1. »Staten erhverver ikke i tilstrækkelig grad varer og tjenesteydelser under hensyntagen til sparsommelighed. Undersøgelsen har vist at myndighederne kan opnå besparelser ved i højere grad, på forhånd, at forpligte sig til at købe en vis mængde samt ved at koordinere og standardisere deres indkøb«.
2. »Ministerierne har fortsat mulighed for at effektivisere deres indkøbsvirksomhed, bl.a. ved at koordinere indkøbene, digitalisere indkøbsprocessen og ved at sætte fokus på indkøbernes kompetencer. Endvidere kan udarbejdelsen af relevant information vedrørende indkøbsområdet medvirke til at styrke statens position som indkøber«.
3. »Finansministeriets initiativer har efter Rigsrevisionens vurdering været medvirkende til at effektivisere indkøbsområdet«.

I det følgende vil jeg – under henvisning til § 18, stk. 2, i lov om revisionen af statens regnskaber m.m. – redegøre for de foranstaltninger og overvejelser som beretningen giver anledning til for staten som indkøber. Min redegørelse omhandler således ikke bemærkninger vedrørende de enkelte ministeriers indsats.

Først og fremmest har jeg med tilfredshed noteret mig, at Rigsrevisionen finder, at Finansministeriet siden 2003 har taget flere initiativer, der har været med til at effektivisere statens indkøbsvirksomheder.

Regeringen har med moderniseringsprogrammet og de tilhørende indkøbsvejledninger sikret en række instrumenter til effektivisering og styrkelse af det decentrale indkøb. Det er vurderingen, at initiativerne i vejledning om indkøbspolitikker og udbudspolitikker fra oktober 2003 har været medvirkende til, at der – udover effektiviseringen – er sket en modning af de statslige indkøbsvirksomheder.

Moderniseringsprogrammet har således været med til at bane vejen for en yderligere effektivisering af det statslige indkøb i de enkelte institutioner og på tværs af ministerområderne.

Finansministeriet afsluttede i marts 2006 en analyse af det statslige indkøb, som i lighed med Rigsrevisionens analyse påviste, at der kan opnås yderligere effektiviseringer på indkøbsområdet gennem standardisering, koordinering og forpligtelse af det statslige indkøb.

Regeringen har derfor iværksat et indkøbsprogram, som skal sikre konkrete effektiviseringstiltag udover effektiviseringen som følge af den fremtidige indkøbsstrategi.

Der er i den forbindelse etableret et indkøbssekretariat i Finansministeriet som i tæt samarbejde med ministerierne bl.a. har til opgave at indgå nye indkøbsaftaler for hele staten på en række fællesstatslige indkøbsområder. De fællesstatslige indkøbsområder er karakteriseret ved at have en bred anvendelse i staten og omfatter således ikke ressortspecifikke indkøb som f.eks. jernbanemateriel

og forsvarsmateriel. De nye aftaler skal sikre standardisering, koordinering og forpligtelse af det fællesstatslige indkøb.

Effektiviseringen af indkøbsområderne gennemføres i faser. Første fase, som i øjeblikket er under gennemførelse, består af fire indkøbsområder (kontorvarer, kontormaskiner, PC'er og kontormøbler) omfattende et samlet indkøb i 2005 på i størrelsesordenen 1,2 mia.kr. Der vil på disse fire områder blive indgået nye indkøbsaftaler pr. 1. januar 2007 på baggrund af udbud, som vil være forpligtende for de statslige myndigheder. Der forventes betydelige besparelser som følge af de nye indkøbsaftaler.

Indkøbsaftalerne indgås i samarbejde med Statens og Kommunernes Indkøbs Service A/S og offentliggøres løbende på www.statensindkob.dk. Hjemmesiden er oprettet med henblik på, at både brugere i staten og potentielle statslige leverandører løbende kan få informationer om projektet, herunder de igangværende udbud.

De konkrete effektiviseringstiltag vil blive understøttet gennem udarbejdelse af en overordnet strategi for det fremtidige statslige indkøb, herunder organiseringen.

I den forbindelse vil Finansministeriet i den kommende tid udarbejde nye reviderede indkøbsvejledninger, som bygger videre på de effektiviseringstiltag, som allerede er gennemført. Vejledningerne vil bl.a. omfatte øgede mål og resultatkrav til ministerierne og den organisatoriske tilrettelæggelse af indkøbsvirksomhederne.

Denne redegørelse er også sendt elektronisk til Statsrevisoratet, ligesom der er sendt ét eksemplar af redegørelsen til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Thor Pedersen

Nr. 13 2005

ØKONOMI- OG ERHVERVSMINISTEREN

Den 14. august 2006

Beretning om staten som indkøber

Redegørelse vedrørende Statsrevisorernes beretning nr. 13 2005 om staten som indkøber

I anledning af Statsrevisorernes beretning nr. 13 2005 om staten som indkøber vil jeg i det følgende – under henvisning til § 18, stk. 2 i lov om revision af statens regnskaber m.m. – redegøre for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til på mit område.

Statsrevisorerne bemærker, at der ikke i tilstrækkelig grad udvises sparsommelighed ved statens indkøb samt udtrykker utilfredshed med, at ikke alle ministerier yder en aktiv indsats for at effektivisere statens indkøb.

For at effektivisere statens indkøb generelt har regeringen taget initiativ til at gennemføre et indkøbsprojekt, der forventes at kunne medføre samlede besparelser i størrelsesorden 300 mio. kr. årligt allerede i 2007 på det statslige område.

På Økonomi- og Erhvervsministeriets område kan jeg oplyse, at ministeriet er ved at afslutte sit arbejde med at revidere sin effektiviseringsstrategi, som bl.a. omhandler en ny politik for ministeriets indkøb og udbud. I den nye politik tages der hensyn til de konkrete anbefalinger og kritikpunkter, der fremgår af Statsrevisorernes beretning. I det følgende redegøres der kort for disse initiativer.

Forpligtelse og koordinering

Økonomi- og Erhvervsministeriet har siden 2003 koordineret en del af indkøbet via en central indkøbsfunktion, KoncernIndkøb. KoncernIndkøb skal koordinere og indgå rammeaftaler, sikre koordineringskøb mv. for koncernen samt formidle viden om aftaler osv. I den reviderede indkøbs- og udbudspolitik forbedres tiltag i forhold til koordinering, indgåelse af fælles aftaler og den procentvise anvendelse af aftalerne. Ministeriet skal i endnu højere grad sikre, at der gennemføres koordinerede og standardiserede indkøb via KoncernIndkøb.

For at understøtte den ønskede udvikling vil der blive fastsat klare mål for den procentvise anvendelse af aftalerne både på kort og lidt længere sigt. Endvidere vil der blive opstillet mål for hvor stor en andel af ministeriets samlede indkøbsområde, der skal være dækket af statslige SKAL-aftaler, SKI-rammeaftaler, tværministerielle-aftaler eller koncernspecifikke-aftaler. Rækkefølgen af de nævnte aftaletyper er også et udtryk for en prioritering af hvilke aftaletyper Økonomi- og Erhvervsministeriet primært anvender. Endelig vil der blive opsat mål for produktanering på alle varekategorier ved indgåelse af nye aftaler.

Effektivisering af indkøbsprocessen (digitalisering)

Målet er at nedbringe ministeriets procesomkostninger. Der er derfor igangsat et projekt, der skal munde ud i et fuldt implementeret e-indkøbssystem forventeligt inden udgangen af 2007. E-indkøbssystemet skal understøtte arbejdet med at standardisere og effektivisere indkøb. Endvidere skal aftaleinformationer gøres bredt tilgængelige for hele ministeriet og der skal udarbejdes en implementeringsstrategi for alle koncernaftaler, hvori der skal indgå en klar rollefordeling i forhold til informationsniveau og synliggørelse, forankring, opfølgning, den procentvise anvendelse af aftaler, tilbagemeldinger mv.

Kompetenceudvikling af indkøbere

Kompetencerne hos ministeriets indkøbere skal forbedres. Det skal bl.a. ses i lyset af, at indkøbsfunktionen har ændret indhold fra primært at være en funktion, der i høj grad varetog forhandlinger af priser og vilkår til at være en funktion, der skal gennemføre »total cost of ownership« beregninger, udarbejde businesscase-modeller, deltage i tværgående samarbejde om indkøb, varetage kommuni-

kationen vedrørende aftaler mv. Af konkrete tiltag på kompetenceudvikling kan nævnes indgåelse af medlemskab af Dansk Indkøbs og Logistik Forum samt opsætning af mål for gennemførelse af Økonostyrelsens indkøbsuddannelse for indkøbere i ministeriet.

Optimering af ledelsesinformation

Endelig skal ledelsesinformationen på indkøbsområdet forbedres betydeligt. Ledelsesinformationen skal løbende give ledelsen relevante oplysninger at træffe beslutninger ud fra og derved sikre en effektiv styring af indkøb på ministerområdet. Der vil fremover ske en halvårlig afrapportering til ledelsen på bl.a. den procentvise anvendelse af aftaler, opnåede besparelser, nøgletal for indkøb og udbud vil blive fastlagt og der vil ske kvartalsvis rapportering på nøgletal for ministeriets indkøb og udbud.

Samlet set forventer jeg, at regeringens indkøbsprojekt og Økonomi- og Erhvervsministeriets nye indkøbs- og udbudspolitik samlet set vil medføre betydelige effektiviseringer af ministeriets indkøb i de kommende år.

Kopi af denne redegørelse er sendt til Rigsrevisor, Landgreven 4, 1022 København K.

Med venlig hilsen

Bendt Bendtsen

Nr. 13 2005

JUSTITSMINISTEREN

Den 14. august 2006

Beretning om staten som indkøber

Kære Statsrevisorer

Jeg vil gerne udtrykke min tilfredshed med, at Rigsrevisionen har foretaget en undersøgelse af det statslige indkøb, og jeg tager Statsrevisorernes og Rigsrevisionens bemærkninger herom til efterretning.

I forlængelse af Rigsrevisionens beretning har Finansministeriet gennemført en konsulentanalyse af statens indkøb, og på den baggrund er der nu iværksat et tværministerielt samarbejde med henblik på at opnå lavere priser for staten som helhed ved at samle det statslige indkøb af varer, der anvendes bredt, og som kan standardiseres på tværs af institutionerne.

På Justitsministeriets område anvendes navnlig i politiet og kriminalforsorgen en lang række institutionsspecifikke varer, der ikke tilsvarende skal indkøbes af andre statslige institutioner. Disse varer vil således også fremover skulle indkøbes af politiet og kriminalforsorgen, og institutionerne vil i samarbejde med departementet fortsætte bestræbelserne på at effektivisere indkøbet på ministerområdet yderligere. Rigsrevisionens analyser og bemærkninger i beretningens afsnit IV vedrørende effektivisering af indkøbsvirksomheden i ministerierne vil blive inddraget i dette arbejde.

Kopi af denne skrivelse er sendt til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Lene Espersen

Nr. 13 2005

BESKÆFTIGELSESMINISTEREN

Den 23. august 2006

Beretning om staten som indkøber**Beretning nr. 13 2005 om staten som indkøber**

Statsrevisoratet har i brev af 19. april 2006 fremsendt beretning nr. 13 2005 om staten som indkøber. I henhold til § 18, stk. 2 i lov om revision af statens regnskaber m.m. skal jeg bemærke følgende om de overvejelser og bemærkninger, som beretningen giver anledning til.

Jeg har noteret mig Statsrevisorernes bemærkning om, at der efter revisorenes vurdering ikke i tilstrækkelig grad udvises sparsommelighed ved statens indkøb samt at det er utilfredsstillende, at ikke alle ministerier yder en aktiv indsats for at effektivisere statens indkøb.

Jeg har taget det til efterretning, at Rigsrevisionen vurderer, at der er et betydeligt potentiale for effektivisering af statens indkøbsvirksomhed samt at potentialet udnyttes ved, at de offentlige institutioner skaber sig det bedst mulige overblik over markedspriser, anvender rammekontrakter samt generelt holder sig orienteret på indkøbsområdet.

Jeg er meget enig i Rigsrevisionens anbefalinger med hensyn til hvordan effektiviseringer bedst opnås.

Konkret er der på Beskæftigelsesministeriets område taget initiativ til at indføre en ny indkøbsorganisation, der skal sikre en trinvis implementering af en centralt koordineret indkøbsfunktion. Der arbejdes endvidere hen imod en digitalisering af behandling af fakturaer og anvendelse af e-handel ved indkøb, ligesom indkøbernes kompetencer søges styrket ved at disse blandt andet gennemgår Økonomistyrelsens nye indkøbsuddannelse, der netop har til formål at understøtte en effektivisering af indkøbsprocessen.

Det er en del af Beskæftigelsesministeriets effektiviseringsstrategi, at SKI-rammeaftaler skal anvendes, hvor det er muligt. Det er hensigten, at der med den øgede planlagte professionalisering vil kunne sikres en fortsat vækst på ministeriets samlede omsætning på SKI-aftaler med henblik på samlet set at opnå besparelser.

Rigsrevisionens beretning har ikke givet anledning til yderligere overvejelser og foranstaltninger i Beskæftigelsesministeriet.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen

/ Johan H. Karlsen

Nr. 13 2005

VIDENSKABSMINISTEREN
Den 15. august 2006

Beretning om staten som indkøber

Redegørelse vedrørende Beretning nr. 13/05 om staten som indkøber

Rigsrevisionen har i Beretning nr. 13/05 i forbindelse med en undersøgelse af staten som indkøber fundet, at staten ikke i tilstrækkelig grad erhverver varer og tjenesteydelser under hensyntagen til sparsommelighed.

Endvidere har Rigsrevisionen fundet, at Finansministeriets initiativer har været medvirkende til at effektivisere indkøbsområdet, men at ministerierne fortsat har mulighed for at effektivisere der indkøbsvirksomhed.

Jeg kan hertil oplyse, at Videnskabsministeriet allerede i 2005 iværksatte betydelige ændringer med hensyn til indkøbsproceduren, hvorfor konklusionerne vedrørende elektronisk indkøb og anvendelse af Skikindkøbsaftaler ikke vil være dækkende for ministeriet, og at prisundersøgelsens resultat ikke er retvisende for Videnskabsministeriets vedkommende.

For så vidt angår den manglende udnyttelse af muligheden for at digitalisere indkøbsprocessen skyldes dette primært problemer med funktionaliteten i Gatetrades elektroniske faktureringsystem. Problemerne er først blevet løst i foråret 2006, men på grund af strukturændringerne i ministeriet vil systemet først kunne tages i brug i efteråret 2006.

Jeg er i øvrigt enig i, at det statslige indkøb skal effektiviseres mest muligt, og at staten i endnu højere grad skal drage fordel af sit samlede indkøbsvolumen. Derfor støtter Videnskabsministeriet aktivt det indkøbssekretariat, som i foråret 2006 er blevet etableret i Finansministeriet. Udover deltagelse i den styregruppe, som fastlægger de overordnede retningslinier for indkøbssekretariatets arbejde deltager Videnskabsministeriet i de fire arbejdsgrupper (varekategori-grupper), som inden årets udgang, skal forberede et samlet og dermed mere effektivt statsligt indkøb inden for blandt andet pc-arbejdsstationer, kontormøbler og inventar.

Endvidere er der med virkning fra 2006 ændret i indkøbsproceduren i Videnskabsministeriets koncern, som udover departementet omfatter IT- og Telestyrelsen, Forsknings- og Innovationsstyrelsen samt Universitets- og Bygningsstyrelsen, således, at alle indkøb, i det omfang det er muligt, skal ske via SKI's rammeaftaler og dernæst Den Offentlige Indkøbsportal (DOIP).

Endelig skal det nævnes, at der i efteråret 2006 opslås en stilling som koncernindkøber i Videnskabsministeriet. Det er hensigten, at koncernindkøberen skal medvirke til at effektivisere indkøbet yderligere samt yde rådgivning til ministeriets øvrige institutioner. Derudover skal koncernindkøberen fungere som bindeled og kontaktperson i forhold til Finansministeriets centrale initiativ på indkøbsområdet.

Nærværende redegørelse er tillige fremsendt til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Helge Sander

Nr. 13 2005

UNDERVISNINGSMINISTEREN

Den 16. august 2006

Beretning om staten som indkøber

Statsrevisorernes har fremsendt beretning om staten som indkøber (beretning 13/5) med henblik på mine bemærkninger.

Jeg deler statsrevisorernes vurdering af staten som indkøber.

Det er nødvendigt at effektivisere statens indkøb, og det er blandt andet baggrunden for, at det i forbindelse med den generelle effektivisering af Undervisningsministeriet er besluttet at gennemføre en organisationsændring i ministeriet med virkning fra 1. januar 2007. Der vil blive oprettet en ny administrativ afdeling i Departementet, der skal samle de administrative funktioner i Departementet og i en senere fase i koncernen. I den forbindelse vil der ske en styrkelse med hensyn til både fokus og ressourcer af den interne økonomistyring, herunder formulering af en ny indkøbspolitik og implementering af en indkøbshandlingsplan.

Om Undervisningsministeriets indsats på indkøbsområdet kan jeg nævne, at man har valgt at prioritere de selvejende institutioners indkøb, der har et meget betydeligt volumen. Ministeriet har således allerede i 2001 taget initiativ til et samarbejde med de erhvervsrettede og videregående uddannelsesinstitutioner om effektivisering af indkøb. Hovedformålet med projektet har været at identificere, beskrive og formidle viden om effektiv indkøbspraksis på institutioner.

I forbindelse med dette arbejde er der gennemført en lang række konkrete projekter og aktiviteter, der har bidraget til at effektivisere institutionernes indkøb. Ministeriet har gennem sin deltagelse i dette arbejde desuden opnået en stor viden på området, der med fordel kan anvendes på det departementale niveau.

Kopi af denne redegørelse er sendt til Rigsrevisionen, Landgreven 4, 1022 København K.

Med venlig hilsen

Bertel Haarder

Nr. 13 2005

TRANSPORT- OG ENERGIMINISTEREN

Den 1. august 2006

Beretning om staten som indkøber

Redegørelse i anledning af statsrevisorernes beretning nr. 13/05 om staten som indkøber

Statsrevisorerne har ved brev af 3. maj 2006 fremsendt ovenfor anførte beretning og har anmodet om en redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, beretningen giver anledning til. Den ønskede redegørelse følger nedenfor.

Jeg har noteret, at Rigsrevisionen vurderer, at staten ikke i tilstrækkelig grad erhverver varer og tjenesteydelser under hensyntagen til sparsommelighed. Der peges på, at det vil være muligt at opnå besparelser ved at indgå forpligtende aftaler om indkøb samt ved at koordinere og standardisere indkøbet. Endvidere konstateres det, at der fortsat er mulighed for at effektivisere indkøbene. Det vurderes fra Rigsrevisionen, at Finansministeriets initiativer har været medvirkende til at effektivisere indkøbsområdet.

På baggrund af Rigsrevisionens vurderinger må det konstateres, at der fortsat er behov for at have fokus på udvikling og effektivisering af indkøbsområdet i staten. Jeg har samtidig noteret, at Rigsrevisionen anerkender nogle af de initiativer, som allerede er taget mhp. at effektivisere indkøbet, herunder nævnes bl.a. Transport- og Energiministeriets anvendelse af internettet til indkøb.

Jeg kan oplyse, at Transport- og Energiministeriet i de senere år har haft øget fokus på effektivisering af indkøbsområdet. Der er på ministerområdet nedsat et koncernindkøbsforum med deltagelse fra ministeriets institutioner, hvor en række koncernfælles initiativer er forankret, og hvor der udveksles erfaringer og information. Arbejdet i dette forum har givet gode resultater, men det har samtidig været vurderingen, at det er nødvendigt at afsætte flere ressourcer, hvis der for alvor skal nås resultater. At en større ressourceindsats i forbindelse med bl.a. koordinering kan give bedre økonomisk resultat er bl.a. konstateret i forbindelse med ministeriets deltagelse i tværministerielt udbud af rengøring.

Det blev på denne baggrund ultimo 2005 besluttet at ansætte en indkøbskoordinator i ministeriet, som har til opgave at sikre effektivisering og koordinering af indkøb på ministerområdet. Indkøbskoordinatoren er tiltrådt pr. 1. juli 2006, og vil i samarbejde med ministeriets institutioner i løbet af de kommende måneder udarbejde en plan for det videre arbejde med fokus på standardisering, effektivisering og koordinering. I den forbindelse vil formulering af mål, herunder kvantitative mål for effektivisering af indkøbsområdet, blive drøftet nærmere.

Det er min forventning, at de initiativer, som allerede er igangsat, vil bidrage til at sikre effektivisering af indkøbene på Transport- og Energiministeriets område. Rigsrevisionens anbefalinger i beretning 13/05 har fokus på en række centrale problemstillinger i forbindelse med effektivisering af indkøbsområdet i staten, og vi vil lade anbefalingerne herfra indgå i det videre arbejde på ministerområdet.

Jeg fremsender samtidig en kopi af dette brev til rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Med venlig hilsen

Flemming Hansen

Nr. 13 2005

RIGSREVISIONEN
Den 13. september 2006

Beretning om staten som indkøber

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 13/05 om staten som indkøber

Transport- og energiministerens redegørelse af 1. august 2006

Finansministerens redegørelse af 9. august 2006

Økonomi- og erhvervsministerens redegørelse af 14. august 2006

Justitsministerens redegørelse af 14. august 2006

Videnskabsministerens redegørelse af 15. august 2006

Undervisningsministerens redegørelse af 16. august 2006

Beskæftigelsesministerens redegørelse af 23. august 2006

I. Indledning

1. Statsrevisorerne anførte i deres bemærkninger til beretningen, at der ikke i tilstrækkelig grad udvistes sparsommelighed ved statens indkøb. Statsrevisorerne fandt det endvidere utilfredsstillende, at ikke alle ministerier yder en aktiv indsats for at effektivisere deres indkøb.

2. Min gennemgang af ministeriernes redegørelser viser, at de generelt har noteret sig statsrevisorernes bemærkninger samt Rigsrevisionens vurdering af, at der er et potentiale for yderligere effektiviseringer af deres indkøb. Endvidere fremgår det, at ministerierne vil arbejde systematisk på at effektivisere deres indkøbsvirksomhed.

3. Jeg behandler først finansministerens redegørelse, hvoraf det fremgår, at ministeriet har iværksat et indkøbsprojekt, som skal sikre konkrete effektiviseringstiltag på indkøbsområdet. Derefter redegøres der for de specifikke initiativer, der er taget vedrørende indkøbsvirksomheden i de 6 undersøgte ministerier.

II. Finansministerens redegørelse

4. Finansministeriet er ikke blandt de 6 undersøgte ministerier i beretningen, men indgår som ansvarlig for regeringens moderniseringsprogram, der bl.a. rummer vejledninger om indkøb.

5. Det fremgår af beretningen, at Finansministeriets initiativer efter Rigsrevisionens vurdering havde været medvirkende til at effektivisere indkøbsområdet, men at der fortsat ikke i tilstrækkelig grad udvistes sparsommelighed ved statens indkøb. Finansministeriet kunne efter Rigsrevisionens opfattelse styrke vejledningen af ministerierne, bl.a. vedrørende udarbejdelsen af indkøbspolitikker samt ved at organisere indkøbsvirksomheden mere hensigtsmæssigt.

Det fremgår af finansministerens redegørelse, at ministeren er enig heri. Finansministeriet har derfor iværksat et indkøbsprojekt, som skal sikre konkrete effektiviseringstiltag på indkøbsområdet, herunder indgåelse af foreløbig 4 nye indkøbsaftaler for hele staten på en række fællesstatslige indkøbsområder. Finansministeren oplyser videre, at der i forbindelse med indgåelsen af de 4 nye indkøbsaftaler er etableret et indkøbssekretariat i ministeriet. Dette indkøbssekretariat skal i tæt sam-

arbejde med ministerierne sikre standardisering, koordinering og forpligtelse af det fællesstatslige indkøb.

6. Finansministeren oplyser desuden, at ministeriets konkrete effektiviseringstiltag på indkøbsområdet vil blive understøttet ved udarbejdelsen af en ny overordnet strategi for statens indkøb. I den forbindelse vil Finansministeriet i den kommende tid udarbejde nye, reviderede indkøbsvejledninger, som bygger videre på de effektiviseringstiltag, som allerede er gennemført. Vejledningerne vil bl.a. omfatte øgede mål og resultatkrav til ministerierne og krav til den organisatoriske tilrettelæggelse af indkøbsvirksomhederne.

7. Jeg finder ministerens redegørelse tilfredsstillende og anser det for positivt, at Finansministeriet vil bygge videre på de effektiviseringstiltag, der allerede er gennemført.

III. Ministeriernes redegørelser

8. Det fremgår af *transport- og energiministerens* redegørelse, at Transport- og Energiministeriet ultimo 2005 har besluttet at ansætte en indkøbskoordinator i ministeriet, som har til opgave at sikre effektivisering og koordinering af indkøb på ministerområdet. Indkøbskoordinatoren er tiltrådt pr. 1. juli 2006 og vil i samarbejde med ministeriets institutioner i løbet af de kommende måneder udarbejde en plan for det videre arbejde med fokus på standardisering, effektivisering og koordinering. I den forbindelse vil formulering af mål, herunder kvantitative mål for effektivisering af indkøbsområdet, blive drøftet nærmere.

9. Det fremgår af *økonomi- og erhvervsministerens* redegørelse, at ministeriet er ved at afslutte sit arbejde med at revidere sin effektiviseringsstrategi, som bl.a. omhandler en ny politik for ministeriets indkøb og udbud. Med den nye politik tages der hensyn til de konkrete anbefalinger og kritikpunkter, der fremgår af statsrevisorernes beretning, og økonomi- og erhvervsministeren oplyser, at initiativerne i den ny effektiviseringsstrategi vil omfatte koordinering af ministeriets indkøb, digitalisering af indkøbsprocessen, kompetenceudvikling af ministeriets indkøbere samt optimering af ledelsesinformation på indkøbsområdet. Det er desuden økonomi- og erhvervsministerens forventning, at ministeriets nye indkøbs- og udbudspolitik samlet set vil medføre betydelige effektiviseringer af ministeriets indkøb i de kommende år.

10. Det fremgår af *justitsministerens* redegørelse, at Rigsrevisionens bemærkninger er taget til efterretning, og at Justitsministeriets departement i samarbejde med politiet og kriminalforsorgen vil fortsætte bestræbelserne på at effektivisere indkøbet på ministerområdet. Ministeren oplyser, at Rigsrevisionens analyser og bemærkninger vedrørende effektivisering af indkøbsvirksomheden vil blive inddraget i dette arbejde.

11. Det fremgår af *videnskabsministerens* redegørelse, at videnskabsministeren er enig i, at det statslige indkøb skal effektiviseres mest muligt, og at staten i endnu højere grad skal drage fordel af sin samlede indkøbsvolumen. Det fremgår videre af redegørelsen fra videnskabsministeren, at der med virkning fra 2006 er ændret i indkøbsproceduren i Videnskabsministeriets koncern. Alle indkøb i ministeriet skal således fremover, i det omfang det er muligt, ske via SKI's rammeaftaler og dernæst Den Offentlige Indkøbsportal (DOIP).

Videnskabsministeren oplyser desuden, at der i efteråret 2006 vil blive opslået en stilling som koncernindkøber i Videnskabsministeriet. Det er hensigten, at koncernindkøberen skal medvirke til at effektivisere indkøbet yderligere samt yde rådgivning til ministeriets øvrige institutioner.

12. Det fremgår af *undervisningsministerens* redegørelse, at det er besluttet at gennemføre en organisationsændring i ministeriet med virkning fra 1. januar 2007, og at der i den forbindelse vil blive oprettet en ny administrativ afdeling i departementet, der skal samle de administrative funktioner i departementet og i en senere fase i koncernen. Der vil i den forbindelse ske en styrkelse af fokus

og resurser vedrørende den interne økonomistyring, herunder formulering af en ny indkøbspolitik og implementering af en indkøbshandlingsplan.

13. Det fremgår af *beskæftigelsesministerens* redegørelse, at der på Beskæftigelsesministeriets område er taget initiativ til at indføre en ny indkøbsorganisation, der skal sikre en trinvis implementering af en centralt koordinerende indkøbsfunktion. Der arbejdes endvidere hen imod en digitalisering af behandling af fakturaer og anvendelse af e-handel ved indkøb, ligesom indkøbernes kompetencer søges styrket ved at disse bl.a. gennemgår Økonomistyrelsens nye indkøbsuddannelse, der netop har til formål at understøtte en effektivisering af indkøbsprocessen.

IV. Sammenfatning

14. Jeg finder sammenfattende, at ministrenes redegørelser er tilfredsstillende. Jeg finder det ligeledes tilfredsstillende, at Finansministeriet har iværksat et overordnet indkøbsprojekt, som skal sikre konkrete effektiviseringstiltag.

Jeg vil fortsat følge bestræbelserne på at effektivisere statens indkøb, herunder Finansministeriets konkrete effektiviseringstiltag på indkøbsområdet og ministeriernes arbejde med at effektivisere indkøbsvirksomheden, og orientere statsrevisorerne herom.

Kirsten Leth-Nissen

fg.

NR. 14 2005

VIDENSKABSMINISTEREN

Den 30. august 2006

Beretning om Videnskabsministeriets innovationsindsats - med særlig fokus på samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv

Redegørelse vedrørende beretning nr. 14/05 om Videnskabsministeriets innovationsindsats.

Rigsrevisionen har i Beretning 14/05 i forbindelse med en undersøgelse af den faglige styring af og opfølgning på Videnskabsministeriets innovationsindsats, med særlig fokus på de tiltag, der er rettet mod at styrke samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv fundet, at Videnskabsministeriet har etableret et godt og konkret udgangspunkt for ministeriets innovationsindsats.

Samtidig påpeger Rigsrevisionen, at Videnskabsministeriet ikke i tilstrækkelig grad har fulgt op på tidligere målinger af innovationsindsatsen, og at ministeriet kun i begrænset omfang opstiller mål for, hvilken effekt initiativerne skal have i forhold til en løsning af de problemer med samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv, som ministeriet identificerede med samspilsindekset i 2003.

På baggrund heraf kritiserer Statsrevisorerne, at Videnskabsministeriet kun i begrænset omfang har fulgt op på, i hvilket omfang innovationsindsatsen har den ønskede effekt.

Endelig finder Rigsrevisionen det væsentligt, at Videnskabsministeriet i opfølgningen på den fremtidige innovationsindsats anvender de indikatorer, ministeriet nu er i færd med at udvikle, til løbende at måle og vurdere effekten af innovationsindsatsen.

Jeg kan tilslutte mig Rigsrevisionens og Statsrevisorerne opfattelse af, at Videnskabsministeriet skal arbejde på at blive bedre til at følge op på og måle effekten af innovationsindsatsen.

I den forbindelse kan jeg oplyse, at Videnskabsministeriet allerede har påbegyndt arbejdet med at styrke måle- og monitoreringsindsatsen for at sikre en effektiv opfølgning på innovationsindsatsen. Helt konkret er der igangsat et udviklingsarbejde, der skal identificere de relevante metoder og indikatorer til løbende at måle effekterne af innovationsindsatsen. Samtidig arbejdes der med systematisk at opstille klare mål for, hvilke effekter Videnskabsministeriets initiativer skal have i forhold til de problemer, som søges løst.

Ministeriet er således i godt gang med at udvikle klare og målbare indikatorer samt nye monitoreringsværktøjer, som kan udgøre et godt og brugbart grundlag for fremover løbende at kunne måle og vurdere effekten af innovationsindsatsen.

Videnskabsministeriets planer går dermed ud på at følge Rigsrevisionens anbefaling om at anvende resultaterne af dette arbejde i de løbende målinger af innovationsindsatsen fremover.

Nærværende redegørelse er tillige fremsendt til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Helge Sander

Nr. 14 2005

RIGSREVISIONEN

Den 2. oktober 2006

Beretning om Videnskabsministeriets innovationsindsats – med særlig fokus på samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning 14/05 om Videnskabsministeriets innovationsindsats – med særlig fokus på samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv

Videnskabsministerens redegørelse af 30. august 2006

I. Indledning

1. Beretningen omhandler Videnskabsministeriets innovationsindsats, særligt samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv. Beretningen fokuserer på, hvordan Videnskabsministeriet anvender den årlige bevilling til et styrket samspil mellem videninstitutioner og erhvervsliv.

Statsrevisorerne anførte i deres bemærkninger til beretningen, at Videnskabsministeriet med samspilsindekset havde haft et godt grundlag for indsatsen for at styrke samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv. Videnskabsministeriet havde imidlertid ikke i tilstrækkelig grad benyttet dette grundlag, da ministeriet fastsatte og fulgte op på mål for innovationsindsatsen – herunder de initiativer, som skulle løse de identificerede problemer med samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv. Statsrevisorerne kritiserede, at Videnskabsministeriet kun i begrænset omfang havde fulgt op på, i hvilket omfang innovationsindsatsen havde den ønskede effekt.

2. Videnskabsministeren anfører i sin redegørelse, at ministeren tilslutter sig Rigsrevisionens og statsrevisorernes opfattelse af, at Videnskabsministeriet skal blive bedre til at følge op på og måle effekten af innovationsindsatsen.

II. Videnskabsministeriets målfastsættelse af de innovationsfremmende initiativer

3. Det fremgår af beretningen, at Videnskabsministeriet med samspilsindekset har etableret et godt udgangspunkt for indsatsen for at styrke samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv. Samspilsindekset sammenligner Danmarks evner til samspil med andre OECD-lande og peger på en række problemer med samspillet i Danmark. Videnskabsministeriet har på baggrund af de analyser, der ligger til grund for indekset, udarbejdet Samspilshandlingsplanen, hvori der identificeres en række konkrete udfordringer med tilhørende aktiviteter. Handlingsplanen fungerer desuden som strategisk ramme for ministeriets innovationsfremmende initiativer.

4. Vedrørende målfastsættelsen for de innovationsfremmende initiativer viste beretningen, at Videnskabsministeriet i målfastsættelsen for de enkelte initiativer fokuserer på, at initiativerne gennemføres som planlagt, men at ministeriet kun i begrænset omfang opstiller mål for, hvilken effekt initiativerne skal have i forhold til en løsning af problemerne fra samspilsindekset.

Videnskabsministeriet oplyste i beretningen, at ministeriet i sit videre arbejde i højere grad ville opstille målbare mål og udgangspunkter for målinger på områder, hvor der allerede i dag findes indikatorer for initiativerne, eller hvor igangværende evalueringer ville medvirke til at etablere sådanne.

5. Videnskabsministeren oplyser i sin redegørelse, at Videnskabsministeriet arbejder med systematisk at opstille klare mål for, hvilke effekter ministeriets initiativer skal have i forhold til de problemer, som søges løst.

6. Jeg finder det positivt, at Videnskabsministeriet arbejder systematisk med målfastsættelsen. Jeg vil følge op på, om ministeriets arbejde medfører en opstilling af klare og målbare mål for effekterne af Videnskabsministeriets initiativer i forhold til problemerne.

III. Videnskabsministeriets opfølgning

7. Det fremgår af beretningen, at Videnskabsministeriet generelt følger op på, om de enkelte initiativer i sig selv er vellykkede, fx om målgruppen er tilfreds med initiativet. Ministeriet havde dog kun for 2 af de 6 nærmere undersøgte initiativer vurderet, om initiativerne havde bidraget til at løse de identificerede problemer med samspillet mellem videninstitutioner og erhvervsliv.

Beretningen viste desuden, at Videnskabsministeriet endnu ikke havde fulgt op på, i hvilket omfang disse problemer, som ministeriet identificerede med samspilsindekset i 2003, var blevet løst. Ministeriet var i forbindelse med udarbejdelsen af regeringens Konkurrenceevneredegørelse 2006 ved at udvikle nye indikatorer til måling af Danmarks innovationsevne. Rigsrevisionen fandt det i beretningen væsentligt, at Videnskabsministeriet i opfølgningen på den fremtidige innovationsindsats anvender de indikatorer, som ministeriet var i færd med at udvikle, til løbende at måle og vurdere effekten af innovationsindsatsen.

8. Videnskabsministeren anfører i sin redegørelse, at Videnskabsministeriet allerede har påbegyndt arbejdet med at styrke måle- og monitoreringsindsatsen for at sikre en effektiv opfølgning på innovationsindsatsen. Ministeren oplyser desuden, at der konkret er igangsat et udviklingsarbejde, der skal identificere de relevante metoder og indikatorer til løbende at måle effekterne af innovationsindsatsen.

Det fremgår videre af redegørelsen, at ministeren finder, at ministeriet er godt i gang med at udvikle klare og målbare indikatorer samt nye monitoreringsværktøjer, som kan udgøre et godt og brugbart grundlag for fremover løbende at kunne måle og vurdere effekten af innovationsindsatsen. Ministeren anfører desuden, at Videnskabsministeriets planer dermed går ud på at følge Rigsrevisionens anbefalinger om at anvende resultaterne af dette arbejde i de løbende målinger af innovationsindsatsen fremover.

9. Jeg finder det positivt, at Videnskabsministeriet har fortsat udviklingsarbejdet for at sikre en effektiv opfølgning på innovationsindsatsen, og konstaterer, at dette arbejde stadig pågår. Jeg noterer mig, at ministeren ikke har angivet en tidshorisont for det igangværende udviklingsarbejde.

Jeg vil følge op på, om Videnskabsministeriet anvender de klare og målbare indikatorer og nye monitoreringsværktøjer til løbende at måle og vurdere effekten af innovationsindsatsen i forhold til de problemer, som søges løst. Min opfølgning vil omfatte ministeriets opfølgning på effekten af såvel de enkelte som de samlede initiativer.

IV. Sammenfatning

10. Sammenfattende finder jeg videnskabsministerens redegørelse tilfredsstillende. Jeg vil løbende følge sagen og orientere statsrevisorerne om resultatet af min opfølgning.

Henrik Otbo

Nr. 15 2005

FORSVARSMINISTEREN

Den 31. august 2006

Beretning om forsvarets anskaffelse og afvikling af Tårnfalken

Ministerredegørelse – beretning nr. 15 om forsvarets anskaffelse og afvikling af Tårnfalken

Statsrevisoratet har den 16. juni 2006 fremsendt Statsrevisorernes Beretning nr. 15 2005 om forsvarets anskaffelse og afvikling af Tårnfalken. Her fremsendes min redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen har givet anledning til. Redegørelsen er samtidig sendt til Rigsrevisor.

Overordnet har jeg noteret mig, at statsrevisorerne finder, at beslutningen om at afvikle Tårnfalken var velbegrundet. Beslutningen om at afvikle Tårnfalken har medført et beklageligt økonomisk tab, men med beslutningen blev et yderligere forbrug af ressourcer forhindret. Jeg kan i den forbindelse oplyse, at forsvaret hen over sommeren har forhandlet med leverandøren om de afsluttende kontraktmæssige forhold, samt med det canadiske forsvar om et salg af Tårnfalken. Forsvaret har netop indgået forlig med leverandøren, samt gennemført salg af Tårnfalken til det canadiske forsvar. Salg og forlig samt uforbrugte midler fra aktstykkebevillingen og genanvendelse af materiel og bygninger har medført, at forsvarets samlede tab på projektet vil beløbe sig til ca. 285 mio. kr. (2006 prisniveau). Samlet set er der stadig tale om et ærgerligt ressourcestab, som ikke må gentage sig ved fremtidige materielprojekter.

Undersøgelsen har vist, at forsvaret forberedte anskaffelsen tilfredsstillende. Jeg må dog konstatere, at forsvaret på trods af den grundige forberedelse ikke fik den tilsigtede operative ibrugtagning af Tårnfalken. Jeg vil i mine bemærkninger til den kontraktmæssige del komme nærmere ind på de initiativer, som skal sikre, at forsvaret fremover opnår den forudsatte nytteværdi af materielanskaffelser.

Jeg tager til efterretning, at Rigsrevisionen finder, at Finansudvalget ikke blev tilstrækkeligt orienteret om den risiko, der var forbundet med anskaffelsen. For at undgå lignende situationer i fremtiden vil jeg fremover indarbejde et afsnit i aktstykkerne, som anfører de risici, der er kendte på det tidspunkt, hvor de forelægges Finansudvalget.

Jeg tager ligeledes Rigsrevisionens og statsrevisorernes bemærkninger omkring kontrakten med leverandøren til efterretning. Med udgangspunkt i aftale af 10. juni 2004 om forsvarets ordning 2005 – 2009 (forsvarsforliget) har forsvaret oprettet en værnssfælles materieltjeneste, som bl.a. skal samle den materiefaglige, logistiske og kontraktmæssige ekspertise. Jeg er overbevist om, at oprettelsen af Forsvarets Materieltjeneste vil betyde, at forsvaret i fremtiden vil være rustet til at indgå kontrakter, som tager højde for de specifikke behov, der er knyttet til de enkelte projekter. Forsvarets Materieltjeneste bygger på en procesgang, hvor alle væsentlige procedurer er beskrevet. Dette skulle gerne medføre en forbedret håndtering af kontraktindgåelse og opfølgning. Ved indgåelse af større kontrakter vil Kammeradvokaten i fremtiden blive inddraget i et videre omfang end tidligere. Procedurene omkring Kammeradvokatens inddragelse vil endvidere blive indarbejdet i den nye centrale organisering af forsvarets materielkontraktstyring ved Forsvarets Materieltjeneste.

Jeg har noteret mig Rigsrevisionens kritik af forsvarets projektorganisering. Jeg hæfter mig blandt andet ved, at forsvaret kritiseres for ikke at have etableret en tilstrækkelig stærk organisation og ledelse til at løse de opståede problemer. Forsvarets Materieltjeneste vil på dette område kunne imødegå lignende situationer i fremtiden, da der ved oprettelsen netop er lagt vægt på projektledelse. Det styrkede fokus på projektledelse gør, at organiseringen og ansvarsfordelingen i fremtiden vil være helt klar. Forsvarets Materieltjeneste har overfor mig oplyst, at den prioriterer denne opgave meget højt.

Rigsrevisionen og statsrevisorerne har endvidere rejst kritik af projektets bemanning, hvilket jeg tager til efterretning. Oprettelsen af servicefællesskaber, inden for rammerne af forsvarsforliget, dækker også oprettelsen af en værnssfælles personeltjeneste. Jeg forventer, at Forsvarets Personel-

tjeneste fremover vil sikre en tilstrækkelig kvalificeret og veluddannet bemanning af forsvarrets materielprojekter. Forløbet omkring Tårnfalken har understreget, at der i fremtiden skal være ledelsesmæssigt fokus på en tilstrækkelig bemanning af materielprojekterne fra første færd. Bemanning og uddannelse er en af de primære forudsætninger for succesfuld operativ ibrugtagning af nyt materiel.

Jeg vil gerne understrege, at jeg hele tiden har været overbevist om, at der med beslutningen om at afvikle Tårnfalken blev udvist ansvarlighed og rettidig omhu. Derfor tilslutter jeg mig Rigsrevisionens anbefaling af, at det både er nyttigt og nødvendigt, at der foretages løbende overvejelser omkring de igangsatte projekter. Det er vigtigt, at forsvaret også i fremtiden nøje følger og overvejer udviklingen i alle projekter.

Statsrevisorerne kritiserede, i forbindelse med Rigsrevisionens beretning, forsvarrets øverste ledelse skarpt for ikke at have udvist det nødvendige engagement i projektet. Denne kritik tager jeg meget alvorligt, hvilket jeg har meddelt forsvarschefen. Jeg har således overfor forsvarschefen indskærpet vigtigheden af, at det skal tilsikres, at materielanskaffelsesprojekter planlægges, tilrettelægges og gennemføres på en sådan måde, at der løbende følges op på projekterne, og således at de gennemføres som forudsat – både i forhold til den fastsatte tidsplan og økonomiske ramme, men også i forhold til de operative krav og formål. Jeg har i den forbindelse understreget, at det er helt afgørende med et ledelsesmæssigt fokus, som er afpasset efter de enkelte projekters størrelse og risici. På trods af omhyggelig planlægning m.v. kan forudsætningerne for et projekt naturligvis ændres. I så fald skal det øgede organisatoriske fokus sikre, at der rettidigt gribes regulerende og effektivt ind.

Hele forløbet omkring Tårnfalken har givet mig anledning til at tage initiativ til en uvildig advokatundersøgelse med henblik på at få afklaret, om der kan placeres et ansvar for projektet. Forsvarschefen er enig med mig i beslutningen om en uvildig advokatundersøgelse. Undersøgelsen er igangsat.

Søren Gade

/ Trine Kristiansen

Nr. 15 2005

RIGSREVISIONEN
Den 28. september 2006

Beretning om forsvarets anskaffelse og afvikling af Tårnfalken

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 15/05 om forsvarets anskaffelse og afvikling af Tårnfalken

Forsvarsministerens redegørelse af 31. august 2006

I. Indledning

1. Beretningen vedrørte Rigsrevisionens undersøgelse af forsvarets anskaffelse og afvikling af Tårnfalken, herunder forsvarets forberedelse, orientering af Finansudvalget om anskaffelsen af Tårnfalken, kontraktindgåelse og kontraktopfølgning, gennemførelse af projektet samt afvikling.

2. Statsrevisorerne bemærkede, at beslutningerne om at anskaffe og afvikle projekt Tårnfalken havde været velbegrundede, men at en række forhold omkring leverancen, forholdet til leverandøren og gennemførelsen af projektet havde været kritisable. Statsrevisorerne påtalte således:

- at Finansudvalget ikke blev orienteret om, at der var risici ved leverancen
- at Flyvematerielkommandoen accepterede at modtage Tårnfalken, kort efter at det var havareret under test og stadig var fejlbehæftet og ikke funktionsdygtigt
- at Flyvematerielkommandoen ikke konsekvent fulgte op over for leverandøren vedrørende problemer med kvaliteten og leveringstiden på komponenter og reservedele
- at gennemførelsen af projektet var præget af en kompleks og ineffektiv organisering med lange beslutningsveje og uklar ansvarsfordeling
- at bemanningen af projektet var utilstrækkelig som følge af for få normerede stillinger, som dels ikke var besat og dels var besat med personel, som ikke alle fik tilstrækkelig uddannelse.

Statsrevisorerne kritiserede skarpt, at hærens og flyvevåbnets øverste kommandomyndigheder samt forsvarets øverste ledelse ikke havde udvist det nødvendige engagement i projektet.

II. Orienteringen af Finansudvalget

3. Det fremgår af beretningen, at Finansudvalget ikke blev tilstrækkeligt orienteret om anskaffelsen, fordi aktstykket ikke omtalte de risici, der var forbundet med projektet.

Forsvarsministeren tager bemærkningen til efterretning og oplyser, at der fremover vil blive indarbejdet et afsnit i aktstykkerne, som anfører de risici, der er kendte på det tidspunkt, hvor de forelægges Finansudvalget.

Jeg finder ministerens initiativ tilfredsstillende.

III. Opfølgningen på kontrakten

4. Det fremgår af beretningen, at opfølgningen på kontrakten ikke blev gennemført tilstrækkeligt konsekvent. Bl.a. accepterede forsvaret at modtage Tårnfalken, selv om systemet var fejlbehæftet.

Forsvarsministeren tager statsrevisorernes og Rigsrevisionens bemærkninger omkring kontrakten til efterretning. Ministeren vurderer, at oprettelsen af den værnssfælles Forsvarets Materieltjeneste vil betyde, at forsvaret i fremtiden vil være rustet til at indgå kontrakter, som tager højde for de specifikke behov, der er knyttet til de enkelte materielprojekter. Ministeren forventer, at dette vil medføre en forbedret håndtering af kontraktindgåelse og opfølgning. Ved indgåelse af større kontrakter vil Kammeradvokaten i fremtiden blive inddraget i et videre omfang end tidligere.

Jeg finder ministerens redegørelse om mulighederne for en bedre styring af kontrakter tilfredsstillende.

IV. Gennemførelsen af projektet

5. Det fremgår af beretningen, at forsvaret ikke fik sikret en effektiv organisation til varetagelse af projektet.

Forsvarsministeren oplyser, at der ved oprettelsen af Forsvarets Materieltjeneste er et styrket fokus på projektledelse, som gør, at organiseringen og ansvarsfordelingen i fremtiden vil være helt klar. Forsvarets Materieltjeneste har over for ministeren oplyst, at denne opgave er meget højt prioriteret.

Jeg finder ministerens initiativer tilfredsstillende.

6. Forsvarsministeren tager endvidere kritikken af forsvarets bemanning af projektet til efterretning. Ministeren fremfører, at han forventer, at den værnsfælles Forsvarets Personeltjeneste fremover vil sikre en tilstrækkelig kvalificeret og veluddannet bemanning af forsvarets materielprojekter. Ministeren oplyser videre, at forløbet omkring Tårnfalken har understreget, at der i fremtiden skal være ledelsesmæssigt fokus på tilstrækkelig bemanning af materielprojekterne fra første færd.

Jeg finder dette tilfredsstillende.

V. Det ledelsesmæssige engagement i projektet

7. Statsrevisorerne kritiserer bl.a. forsvarets øverste ledelse skarpt for ikke at have udvist det nødvendige engagement i projektet.

Forsvarsministeren anfører i sin redegørelse, at han har meddelt forsvarschefen, at han tager denne kritik meget alvorligt. Ministeren har over for forsvarschefen indskærpet vigtigheden af, at det skal sikres, at materielanskaffelsesprojekter planlægges, tilrettelægges og gennemføres på en sådan måde, at der løbende følges op på projekterne, og således at de gennemføres som forudsat – både i forhold til den fastsatte tidsplan og økonomiske ramme, men også i forhold til de operative krav og formål. Ministeren anfører endvidere, at han har understreget, at det er helt afgørende med et ledelsesmæssigt fokus, som er afpasset efter de enkelte projekters størrelse og risici.

Jeg finder dette tilfredsstillende.

VI. Afslutning

8. Ministeren oplyser, at forsvaret hen over sommeren har forhandlet med leverandøren om de afsluttende kontraktmæssige forhold samt med det canadiske forsvar om et salg af Tårnfalken. Forsvaret har netop indgået forlig med leverandøren samt gennemført salg af Tårnfalken til det canadiske forsvar. Ministeren oplyser videre, at salg og forlig samt uforbrugte midler fra aktstykkebevillingen og genanvendelse af materiel og bygninger har medført, at forsvarets samlede tab på projektet vil beløbe sig til 285 mio. kr. (prisniveau 2006).

9. Ministeren har endelig meddelt, at hele forløbet omkring Tårnfalken har givet anledning til en uvildig advokatundersøgelse med henblik på at få afklaret, om der kan placeres et ansvar for projektet. Undersøgelsen er igangsat i august 2006.

10. Samlet set finder jeg ministerens redegørelse tilfredsstillende, herunder at der er taget initiativer til at imødegå lignende problemer ved andre materielanskaffelsesprojekter. Jeg vil i forbindelse med årsrevisionen redegøre for revisionen af det endelige projektrengskab og opgørelsen af det endelige tab vedrørende projektet. Endelig vil jeg i et fortsat notat orientere statsrevisorerne om, hvilke initiativer ministeren agter at tage på baggrund af resultaterne af den igangværende advokatundersøgelse.

Statsrevisorernes bemærkning

Statsrevisorerne bemærker med tilfredshed, at forsvarsministeren på baggrund af sagen om Tårnfalken har iværksat en række tiltag, der skal forbedre forsvarets anskaffelse af materiel fremover. Statsrevisorerne vil følge den endelige opgørelse af tabet ved projekt Tårnfalken og vil ligeledes følge resultaterne af den uvildige advokatundersøgelse.

Nr. 16 2005

UDVIKLINGSMINISTEREN

Den 17. oktober 2006

Beretning om Danmarks multilaterale bistand og 2015-målene

Vedr. beretning nr. 16/05 om Danmarks multilaterale bistand og 2015-målene.

Jeg har modtaget beretning fra Rigsrevisor om Danmarks multilaterale bistand og 2015-målene samt Statsrevisorernes bemærkninger hertil. Som angivet i Statsrevisorernes bemærkninger viser beretningen, at Danmark opfylder sin forpligtelse til at medvirke til opfyldelsen af 2015 Målene, og at Udenrigsministeriet har tilrettelagt den multilaterale udviklingsbistand, så den understøtter 2015-Målene. Denne konklusion er jeg overordentlig tilfreds med, og jeg håber, at Statsrevisorerne har fået bekræftet dette indtryk under deres rejse til Washington og New York i september 2006.

Jeg er samtidig glad for, at Statsrevisorerne og Rigsrevisor kommer med anbefalinger til, hvordan vi kan blive endnu bedre.

Som opfølgning på anbefalingerne har jeg igangsat en række initiativer, der skal styrke monitoreringen af de multilaterale bistandsorganisationers indsats mod korruption. Initiativerne omfatter bl.a. et styrket fokus på monitoreringen af korruption i fremtidige danske organisationsstrategier for de multilaterale organisationer og de tilhørende vurderingsskemaer. Endvidere vil der blive taget skridt til revision af vejledningen om underretning af Rigsrevisionen om uregelmæssigheder, så det multilaterale område kommer til at fremstå mere specifikt. Endelig er der taget skridt til, at den obligatoriske kompetenceudvikling i anti-korruption af medarbejdere på systematisk vis udbredes til de danske multilaterale repræsentationer.

Med hensyn til Statsrevisorernes og Rigsrevisors anbefaling om, at FN's revisionsråd regelmæssigt udfører forvaltningsrevision har vi fra dansk side arbejdet for tiltag, der på sigt kan være med til at styrke revisionsrådets opgavevaretagelse på dette område. Med stærk dansk støtte blev der i opfølgningen på FN-topmødet i september sidste år iværksat en administrativ reformproces i FN, som bl.a. omfatter gennemgang af de finansielle kontrolsystemer og kvalitetssikringen i hele FN-systemet. Som led i denne proces er det besluttet, at FN-systemet fremover skal anvende et sæt nye revisionsstandarder (International Public Sector Accounting Standards, IPSAS). Det er ligeledes besluttet, at der skal indføres et nyt IT-system i hele FN, der kan understøtte IPSAS. Der sigtes mod fuld implementering af de nye revisionsstandarder fra 2010. FN's revisionsråd udfører principielt allerede forvaltningsrevision. Denne revision vurderes p.t. at være af varierende omfang og kvalitet, hvilket ikke mindst er et ressourcspørgsmål. FN's Revisionsråd er således afhængig af de ressourcer, der stilles til rådighed af de lande (p.t. Frankrig, Sydafrika og Filippinerne), som FN's generalforsamling vælger til at sidde i rådet. Med den gradvise implementering af de nye revisionsstandarder vil der imidlertid foreligge et væsentlig bedre grundlag for, at Danmark sammen med ligsindede lande presser på for mere systematisk gennemførelse af forvaltningsrevision af høj kvalitet. Danmark vil således arbejde for, at mere regelmæssig forvaltningsrevision medtages som en af EU's langsigtede prioriteter for FN-systemet.

Statsrevisorerne fremhæver vigtigheden af, at der også gennemføres selvstændige undersøgelser, som kan dokumentere de multilaterale bistandsorganisationers resultater. Jeg kan kun være enig i, at de multilaterale organisationer skal dokumentere opnåede resultater. Det kan sikres på flere måder. Den mest hensigtsmæssige måde er efter min opfattelse ikke - som foreslået i beretningen - at der etableres en ordning, hvor donorerne i en nærmere fastlagt cyklus vurderer behovet for uafhængige eksterne evalueringer af den enkelte organisation. En sådan ordning harmonerer ikke med Danmarks og andre donoreres bestræbelser på at vurdere de multilaterale organisationers resultater på basis af deres egne uafhængige evalueringer og så gennem donorerens gennemgang af de multilaterale organisationers evalueringssystemer at sikre sådanne evalueringers uafhængighed og kvalitet. Som anført i beretningen har såvel UNDP, UNICEF og Verdensbanken alle organisatorisk uafhængige evalueringsenheder, mens WHO og UNAIDS arbejder på at forbedre deres evalueringsfunk-

tioner. Det centrale må være, at der ved gennemgangene af organisationernes evalueringssystemer og opfølgende dialog med evalueringenhederne arbejdes på at sikre og forbedre uafhængigheden og kvaliteten af evalueringsfunktionerne i de multilaterale organisationer. Dette er en væsentligt mere omkostningseffektiv metode end at donorerne i en nærmere fastlagt cyklus vurderer behovet for uafhængige eksterne evalueringer af de multilaterale organisationer. Danmarks og andre donorerers bestræbelser på dette område udelukker ikke, at donorerne vurderer behovet for eksterne evalueringer af organisationer, der vurderes ikke at have en tilstrækkeligt uafhængig og kvalificeret evalueringsfunktion.

Afslutningsvis vil jeg understrege, at beretningen er et velkomment indspil til det fortsatte arbejde med at effektivisere udviklingsbistanden, og derved sikre at Danmark bedst muligt bidrager til bekæmpelse af fattigdommen i udviklingslandene.

Med venlig hilsen

Ulla Tørnæs

Nr. 16 2005

RIGSREVISIONEN
Den 16. november 2006

Beretning om Danmarks multilaterale bistand og 2015-målene

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 16/05 om Danmarks multilaterale bistand og 2015-målene

Udviklingsministerens redegørelse af 17. oktober 2006

1. Ministeren er overordentlig tilfreds med, at statsrevisorerne i bemærkningerne finder, at Danmark opfylder sin forpligtelse til at medvirke til opfyldelse af 2015-målene, og at Udenrigsministeriet har tilrettelagt den multilaterale udviklingsbistand, så den understøtter 2015-målene. Ministeren er samtidig glad for, at statsrevisorerne og rigsrevisor kommer med anbefalinger til, hvordan Udenrigsministeriet kan blive endnu bedre.

2. Statsrevisorerne fremhæver i bemærkningerne vigtigheden af, at der gennemføres selvstændige undersøgelser, som kan dokumentere de multilaterale bistandsorganisationers resultater. Ministeren er enig i, at de multilaterale organisationer skal dokumentere opnåede resultater. Ministeren bemærker endvidere, at dette ikke mest hensigtsmæssigt sikres ved, at der – som foreslået i beretningen – etableres en ordning, hvor donorerne med bestemte intervaller vurderer behovet for uafhængige eksterne evalueringer af den enkelte organisation. Ifølge ministeren harmonerer en sådan ordning ikke med Danmarks og andre donorers bestræbelser på at vurdere de multilaterale organisationers resultater på basis af deres egne uafhængige evalueringer og så gennem donorernes gennemgang af de multilaterale organisationers evalueringssystemer at sikre sådanne evalueringers uafhængighed og kvalitet. Samtidig bemærker ministeren, at Danmarks og andre donorers bestræbelser på dette område ikke udelukker, at donorerne vurderer behovet for eksterne evalueringer af organisationer, der vurderes ikke at have en tilstrækkelig uafhængighed og kvalificeret evalueringssenhed.

Jeg er enig med ministeren i, at Udenrigsministeriet i videst muligt omfang må basere sig på organisationernes egne evalueringssystemer. Jeg finder samtidig, at donorerne bør være opmærksomme på dels, at en sådan evalueringssenhed ikke kan være reelt uafhængig, dels at det er nødvendigt at bedømme kvaliteten af evalueringssenhedens arbejde. Hvis den samlede kvalitet er for dårlig, er det vigtigt, at ministeriet sammen med andre medlemslande overvejer muligheden for en egentlig ekstern evaluering for at fastholde organisationen på kravet om tilfredsstillende evalueringer.

Jeg vil følge udviklingen i dette spørgsmål.

3. I bemærkningerne til beretningen opfordrer statsrevisorerne til, at Udenrigsministeriet opprioriterer gennemførelsen af ministeriets handlingsplan for korruptionsbekæmpelse og overvågning af de internationale organisationers indsats mod korruption.

Hertil oplyser ministeren i sin redegørelse, at der er igangsat en række initiativer, der skal styrke monitoreringen af de multilaterale bistandsorganisationers indsats mod korruption. Initiativerne omfatter bl.a. et styrket fokus på monitoreringen af korruption i fremtidige danske organisationsstrategier for de multilaterale organisationer og de tilhørende vurderingsskemaer. Endvidere vil vejledningen om underretning af Rigsrevisionen om uregelmæssigheder i de multilaterale organisationer blive revideret. Endelig vil den obligatoriske kompetenceudvikling i antikorrupition af medarbejderne på systematisk vis udbredes til de danske multilaterale repræsentationer.

Jeg finder dette tilfredsstillende. Jeg vil følge implementeringen af disse initiativer.

4. Statsrevisorerne anbefalede endvidere, at Udenrigsministeriet arbejder for, at FN's revisionsråd, Board of Auditors, regelmæssigt udfører forvaltningsrevision som en integreret del af revisionen af FN's organisationer.

Hertil oplyser ministeren, at FN's revisionsråd principielt allerede udfører forvaltningsrevision. Denne revision vurderes p.t. at være af varierende omfang og kvalitet, hvilket ikke mindst er et ressursespørgsmål. FN's revisionsråd er således afhængig af de resurser, der stilles til rådighed af de enkelte lande (p.t. Frankrig, Sydafrika og Filippinerne), som FN's generalforsamling vælger til at sidde i rådet. Danmark vil arbejde for, at mere regelmæssig forvaltningsrevision medtages som en af EU's langsigtede prioriteter for FN-systemet.

Jeg finder dette tilfredsstillende. Jeg vil følge udviklingen på dette område.

Sammenfatning

5. Det er sammenfattende min opfattelse, at ministerens redegørelse er tilfredsstillende. Jeg vil følge implementeringen af ministerens initiativer og orientere statsrevisorerne om følgende:

- undersøgelser, som dokumenterer de multilaterale organisationers resultater
- styrkelse af monitoreringen af de multilaterale bistandsorganisationers indsats mod korruption
- en mere regelmæssig forvaltningsrevision af FN.

Henrik Otbo

Statsrevisorernes bemærkning

Statsrevisorerne drøftede ved deres besøg i FN i september 2006 spørgsmålet om, at FN's revisionsråd mere regelmæssigt skulle udføre forvaltningsrevision som en integreret del af revisionen af FN's organisationer. Der var bred tilslutning til det ønskelige i at styrke forvaltningsrevisionen, om end man forudså, at det ville tage en årrække at gennemføre. FN's revisionsråd overvejer således at etablere en særlig enhed for forvaltningsrevision, hvilket ikke mindst er et ressursespørgsmål.

Der henvises til statsrevisorernes rapportering af besigt i Washington DC og New York, FN, 10.-16. september 2006, i afgivelsesbemærkningen til denne betænkning.

Nr. 17 2005

ØKONOMI- OG ERHVERVSMINISTEREN

Den 2. februar 2007

Beretning om indsatsen mod momskarruselsvind^{*)})

Redegørelse vedrørende statsrevisorernes Beretning nr. 17/05 om indsatsen mod momskarruselsvind^{*)})

I anledning af statsrevisorernes beretning nr. 17/05 om indsatsen mod momskarruselsvind samt ledsagende statsrevisorbemærkning af den 27. september 2006 vil jeg i det følgende – under henvisning til § 18, stk. 2 i lov om revision af statens regnskaber m.m. – redegøre for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til.

Rigsrevisionen har fundet samarbejdet mellem Økonomi- og Erhvervsministeriet og SKAT tilfredsstillende, og jeg har ligeledes med glæde noteret mig, at statsrevisorerne ikke har haft bemærkninger til den del af arbejdet som udføres af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Jeg har på baggrund af beretningen gjort mig følgende overvejelser. Jeg finder det relevant at de kontroller, som Økonomi- og Erhvervsministeriet har pligt til at udføre i henhold til aftalen med SKAT om grundregistrering af virksomheder, udføres så tidligt i registreringsfasen som muligt.

Derudover er det vigtigt, at den kontrolindsats, som skal udføres for at fange de få store momskarruselsvindlere, ikke influerer på det serviceniveau, som i dag leveres til de mange små og mellemstore virksomheder, som fører lovlydig forretning.

Kopi af denne redegørelse er sendt til Rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Med venlig hilsen

Bendt Bendtsen

---

^{*)} Statsrevisor Svend Erik Hovmand har ikke deltaget i behandlingen af denne sag.

Nr. 17 2005

SKATTEMINISTEREN

Den 19. januar 2007

Beretning om indsatsen mod momskarruselsvindel

Beretning om indsatsen mod momskarruselsvindel 17/05

Hermed fremsender jeg min redegørelse vedrørende SKATs indsats mod momskarruselsvindel. Redegørelsen er ligeledes fremsendt i et eksemplar til Rigsrevisionen.

Indledningsvis har jeg noteret mig, at Rigsrevisionen i sin beretning samlet set finder, at myndighederne, under de givne vilkår, har tilrettelagt indsatsen tilfredsstillende. Herunder at SKATs indsatsstrategi omfatter bekæmpelse af økonomisk kriminalitet og dermed momskarruselsvindel, og at den betoner vigtigheden af, at en større del af ressourcerne til kontrol prioriteres til dette formål.

Ligeledes har jeg noteret mig, at Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at SKAT løbende vurderer, hvilke mellemhandlere, der skal overvåges og udveksling af oplysninger med andre EU-lande også generelt vurderes tilfredsstillende.

Derudover er det min opfattelse, at Rigsrevisionen overordnet set også ser positivt på den task force, som SØK og SKAT nedsatte i 2005, ligesom de erfaringer, der er gjort på området, indgår i kurser og efteruddannelse af de medarbejdere, der udfører kontrollen og efterforskningsarbejdet.

Uagtet at vi har styrket indsatsen de senere år, har beretningen dog givet anledning til nogle anbefalinger, som vi er enige i dels vil kunne styrke indsatsen mod momskarruseller yderligere, men også generelt forbedre mulighederne for bekæmpelse af svindel.

Nedenfor redegør jeg for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen har givet anledning til.

Statsrevisorernes bemærkning

Statsrevisorerne bemærkede:

1. *»At momskarruselsvindel er et meget alvorligt problem henset til de tabte momsindtægters mulige omfang, men også henset til at svindlen strider mod retsbevidsthed og moral hos lovlydige borgere og virksomheder.*
2. *At SKAT bør arbejde for at problemets omfang kvantificeres, så der bliver mulighed for at vurdere i hvilket omfang, der er behov for øget kontrol og andre præventive indsatser.»*

Siden midten af 1990'erne og frem til primo 2005 har der været ca. 140 sager om momskarruselsvindel i Danmark med tab for den danske stat. Det samlede provenutab i disse sager anslås til 1 mia. kr. SKAT har ikke umiddelbart overblik over omfanget af danske virksomheders medvirken i momskarruseller, hvor tabet er placeret uden for Danmark.

Siden primo 2005 er der ikke konstateret sager om momskarruselsvindel med betydende tab for den danske stat.

Der er ingen umiddelbare planer om, at tilføre dette specifikke område ekstra personalemæssige og andre ressourcer fremover, idet SKATs nye indsatsstrategi tager højde for en samlet afvejning af de indsatsformer og de ressourcer, der samlet set skal anvendes for at opfylde målsætningen i finanslovsforslaget for 2007 om, at skattegabet ikke vokser, og at indsatsen overfor skatteyderne differentieres alt afhængig af, om de er medspillere eller modspillere.

Ovenstående skal også ses i lyset af, at Rigsrevisionen overordnet finder SKATs indsats overfor momskarruselsvindel tilfredsstillende, samt at de ændringer, der er gennemført med lov nr. 408 af 08/05/2006 (indsats mod skatte- og afgiftsunddragelse - fair play II), betyder, at der ikke umiddelbart er behov for ekstra ressourcer.

Hvis der samtidig bliver mulighed for at gennemføre systemmæssige ændringer med bl.a. automatisk behandling af data i KINFO-registeret i forbindelse med registreringskontrollen, vil det medføre en endnu mere effektiv risikovurdering, og dermed kan kontrolressourcerne målrettes og udnyttes endnu mere effektivt jf. side 3.

Behovet for ressourcer til området vil løbende blive vurderet under hensyntagen til SKATs erfaringer med implementeringen af indsatsstrategien og SKATs aftale med Finansministeriet, der løber frem til 2010 - som forudsat i finansloven for 2007.

Tilrettelæggelse af kontrollen af virksomheder, som ønsker at blive registreret for moms

Vedrørende tilrettelæggelse af kontrollen af virksomheder, som ønsker at blive registreret for moms bemærkede rigsrevisorerne:

»SKAT og Erhvervs- og Selskabsstyrelsen (E&S) har etableret et formaliseret samarbejde vedrørende kontrollen af virksomheder, som ønsker at blive registreret for moms. SKATs tilrettelæggelse af registreringskontrollen er i nogen grad rettet mod afdækning af momskarruselsvindel, men kan styrkes ved at gøre kontrollen mere ensartet.«

Det er aftalt via en specificeret samarbejdsaftale mellem Erhvervs- og Selskabsstyrelsen og SKAT, hvilke sager Erhvervs- og Selskabsstyrelsen skal placere på sagslisten. Der bliver desuden placeret nogle yderligere sager på sagslisten, som følge af en maskinel restance- og risikovisitering, der er baseret på forskellige risikoparametre f.eks. virksomhedens branche.

Samarbejdsaftalen og den maskinelle restance- og risikovisitering sikrer, at sagerne bliver placeret på sagslisten ud fra ensartede principper.

Det bemærkes, at der med hensyn til den videre kontrol af sager, i dag ikke er lovhjemmel til at foretage en registersamkøring med KINFO-registeret (SKATs register over personer dømt for økonomisk kriminalitet), som det også fremgår af Rigsrevisionens beretning.

Det har den konsekvens, at sager skal kontrolleres manuelt i KINFO-registeret, og det sker, når SKAT finder det nødvendigt ud fra sagens karakter (risikovurdering mv.). SKAT har vurderet, at det vil indebære en uforholdsmæssig stor ressourcebelastning at udføre kontrollen manuelt i alle sager.

Det er Rigsrevisionens vurdering, at SKAT bør overveje mulighederne for at skabe lovhjemmel til at gennemføre en maskinel kontrol i alle sager mod KINFO. Dette ville efter Rigsrevisionens vurdering kunne styrke den samlede registreringskontrol.

Der er derfor igangsat en undersøgelse af konsekvenserne af en eventuel lovgivning på området, der giver denne mulighed for registersamkøring med KINFO-registeret, så denne kontrol bliver automatisk i alle sager i forbindelse med den maskinelle restance- og risikovisitering. I denne undersøgelse vil også indgå en vurdering af de retssikkerhedsmæssige aspekter.

Rigsrevisionen påpeger, at virksomhedernes angivelser af forkerte brancher, brug af stråmænd og dækadresser bedst afdækkes ved strikprøvevise kontrolbesøg. Flere kontrolbesøg i forbindelse med registrering kan efter Rigsrevisionens vurdering virke præventivt, da risikoen for at blive opdaget derved er større.

SKAT har dog ikke umiddelbart planer om mere systematisk at gennemføre kontrolbesøg før en virksomhed registreres.

SKATs udgangspunkt er en systemmæssig tilgang til kontrol i forbindelse med registreringsfasen, baseret på risikovurdering, som der også er gjort rede for i beretningen. I registreringsfasen er det vigtigt at opretholde et højt kontrolniveau, samtidig med at registreringsprocessen er effektiv. En effektiv registreringsproces er til gavn for alle de reelle iværksættere og sikrer, at SKAT bruger sine ressourcer hensigtsmæssigt.

Spørgsmålet om en effektivisering af SKATs registrering og nødvendigheden af at gennemføre kontrolbesøg i nye virksomheder, skal endvidere ses i sammenhæng med muligheden for registersamkøring med KINFO-registeret.

Endelig indeholder lov nr. 408 af 08/05/2006 (Indsats mod skatte- og afgiftsunddragelse - fair play II) som trådte i kraft den 1. juli 2006 en række ændringer med henblik på styrkelse af indsatsen mod momskarruseller. Loven giver mulighed for at kræve sikkerhedsstillelse for allerede registrerede virksomheder, hvor der er risiko for, at de indgår i en momskarrusel eller andre transaktioner, hvor der er risiko for at staten lider et betydeligt momstab. Såfremt en virksomhed ikke stiller den krævede sikkerhed kan den afmeldes fra registrering. Det er samtidigt præciseret i loven, at en fortsættelse af aktiviteterne efter en sådan afmeldelse er strafbar, og at personerne bag virksomheden hæfter personligt for de tab, som opstår som følge af denne virksomhed. På den måde kan karruselsvindlerne ikke længere omgå sikkerhedsstillelsesreglerne i registreringsfasen ved at benytte skuffeselskaber eller stråmænd, og endvidere sikres det, at SKAT kan reagere hurtigt og effektivt overfor de virksomheder, der ikke burde have været registreret eller som burde have været mødt med krav om sikkerhedsstillelse inden registreringen, men som alligevel er smuttet igennem sikkerhedsnettet i forbindelse med registreringskontrollen.

Med en stærk systemmæssig kontrol i forbindelse med registrering og skærpede muligheder for kontrol efter registrering synes behovet for mere systematisk at gennemføre kontrolbesøg i forbindelse med registreringsfasen at være begrænset.

SKAT vil dog undersøge, om det er muligt, at etablere et register over kendte dækadresser (kontrahoteller) og eventuelt også et register over de personer, der fremover bliver tvangsafmeldt som følge af de nye muligheder, som SKAT har fået i opkrævningslovens § 11 efter vedtagelsen af lov nr. 408 af 08/05/2006 (Indsats mod skatte- og afgiftsunddragelse - fair play II), jfr. nedenfor. Disse sagstyper skulle i givet fald så også overføres automatisk til sagslisten.

SKATs registreringskontrol kan tillige styrkes, hvis SKAT får direkte adgang til at kontrollere i forhold til politiets oplysninger om personer, der er mistænkt for økonomisk kriminalitet. Dette vil imidlertid kræve en lovændring.

Rigsrevisionens forslag til lovændring bør overvejes nærmere, og eventuelt drøftes med justitsministeren.

SKATs tilrettelæggelse af kontrollen af momsregistrerede virksomheder

Vedrørende tilrettelæggelsen af kontrollen af momsregistrerede virksomheder bemærkede rigsrevisorerne:

»SKAT har rettet kontrollen af momsregistrerede virksomheder mod afdækning af momskarruselsvindler. Undersøgelsen har dog givet anledning til enkelte anbefalinger.«

SKAT har fra 2005 anvendt et nyt udsøgningssystem, der samlet set har givet SKAT bedre muligheder for at udsøge virksomheder, som kan tænkes at deltage i momskarruselsvindler. Systemet bygger dog bl.a. på oplysninger fra det fælles EU-system »Value added tax Information Exchange System« (VIES), hvor oplysningerne ikke altid er pålidelige og opdaterede. Endvidere omfatter systemet ikke hvilende virksomheder. En hvilende virksomhed angiver ikke moms, hvilket kan indikere, at virksomheden ikke har nogen aktivitet, men også at virksomheden uretmæssigt ikke opgiver eller indbetaler moms. Rigsrevisionen finder, at SKAT bør inddrage hvilende virksomheder, så udsøgningssystemet også tager højde for disse.

SKATs nye udsøgningssystem indeholder en række parameter, der giver mulighed for at udsøge de virksomheder, hvor der er mulighed for karruselsvindler.

Udsøgningssystemet er hele tiden under udvikling og er på nuværende tidspunkt ved at blive udvidet med risikovurderinger, hvilket skulle gøre udvælgelsen af virksomheder, der deltager i momskarruseller endnu mere effektiv og målrettet.

Det er imidlertid korrekt, når Rigsrevisionen fremhæver, at udsøgningssystemet ikke specifikt kan anvendes til at udpege virksomheder, der har gennemført momskarruselsvindler. Det skyldes, at momskarruselsvindlere udsøges med en række indikatorer, hvor træfprocenten ikke er 100 pct.

Ligeledes er det korrekt, at udsøgningssystemet ikke omfatter hvilende virksomheder.

Udsøgning og kontrol af selskaber, der indsender nul-angivelser, vil isoleret set ikke kunne anvendes, da en sådan udsøgning formentlig vil resultere i adskillige virksomheder uden relation til momskarruselsvindel. Hvilende selskaber kan blive udsøgt på difference mellem de hvilende selskabers nul-angivelser og kontroloplysninger indhentet hos samhandelspartner (f.eks. via brokerkontrol), VIES data og EUROCANET, hvilket vil blive forsøgt implementeret i udsøgningssystemet.

SKATs generelle momsrisikosystem omfatter alle igangværende virksomheder, men dette system giver ikke risikopoint til virksomheder, der løbende indsender nul-angivelser. Hvis en hvilende virksomhed ukorrekt ikke angiver og betaler moms, er der umiddelbart ikke noget, der signalerer, at der er noget galt, medmindre der opstår en mistanke om, at virksomheden indsender urigtige nul-angivelser eller på anden måde søger at krympe angivelserne f.eks. ved at angive mindre beløb for at holde SKATs opmærksomhed væk.

De hvilende virksomheder er som nævnt medtaget i systemet og kan således udsøges til kontrol, selvom der ikke tildeles risikopoint.

SKAT sender ikke automatisk besked til virksomhederne ved differencer i VIES, så virksomhederne kan efterkontrollere indberetningerne. Automatisk besked til virksomhederne ville formentlig kunne forbedre oplysningernes kvalitet. Rigsrevisionen finder, at SKAT bør overveje at udvikle et system, der automatisk sender besked til virksomhederne ved fejlagtige indberetninger til VIES-systemet. Systemet bør dog afvente et nyt VIES-system.

VIES er et EU-kontrolsystem til indsamling og udveksling af oplysninger i forbindelse med virksomhedernes interne momsplichtige EU handel. Systemet blev indført i forbindelse med etableringen af det indre marked. De enkelte medlemsstater skal indsamle handelsoplysninger hos egne momsregistrerede virksomheder og gøre de indsamlede oplysninger tilgængelige for myndighederne i de EU-lande, hvor de virksomheder, der har erhvervet varerne, er momsregistreret (Rådets forordning nr. 1798/2003).

Sådan som VIES-systemet er opbygget i dag, er det ikke muligt automatisk at sammenligne oplysninger om vareleverancer fra Danmark med andre EU-landes virksomheders oplysninger om erhvervelser.

Danmark kan derfor ikke uden videre stille de udenlandske data til rådighed for egne virksomheder. Medlemsstaterne må i EU-regi tiltræde et eventuelt fælles system i enighed. Der er også et juridisk aspekt at tage højde for, idet der skal være enighed mellem staterne om, hvorvidt det enkelte lands oplysninger kan tillades at blive stillet til rådighed for virksomhederne i erhvervslandet.

SKAT vil i forbindelse med udviklingen af et nyt VIES-system, et arbejde som i øjeblikket pågår i regi af EU-kommission, overveje muligheden for at køre oplysninger om vareleverancer fra andre EU-lande op mod oplysninger fra virksomhedernes momsangivelser.

VIES-systemet udveksler indsamlet information om leverancer hvert kvartal. Da det drejer sig om hundredtusindvis af data, som der efterfølgende kommer ganske mange opdateringer og rettelser til, anses det ikke for realistisk og heller ikke hensigtsmæssigt at udsende besked automatisk til virksomhederne i tilfælde af differencer. Det vil ganske givet i stort omfang bevirke unødige gener og administrative byrder for virksomhederne og merarbejde i SKAT. Det stemmer bedre med god service og en effektiv forvaltning, at SKAT selv søger at afklare så mange tekniske fejl og rettelser som muligt, inden der rettes henvendelse til virksomhederne. Derfor vil der ikke blive taget initiativ til at give virksomhederne automatisk besked ved alle differencer.

SKAT har opstillet måltal for overholdelse af tidsfrister vedrørende sagsbehandlingen. Anmodninger fra andre landes skattemyndigheder indgår dog ikke i SKATs måltal. SKAT opfylder ikke i alle tilfælde kravet om at besvare anmodninger fra andre landes skattemyndigheder inden for den tidsfrist på 3 måneder, som er fastsat af EU. Rigsrevisionen finder, at anmodninger fra andre lande bør inddrages i SKATs måltal, hvilket vil motivere til i højere grad at besvare henvendelserne inden for tidsfristen.

Rigsrevisionen konkluderer, at SKAT i 80 pct. af tilfældene besvarer henvendelser om momskarruseller fra andre landes myndigheder inden for den aftalte tidsfrist.

SKAT er opmærksom på vigtigheden af en hurtig og effektiv informationsudveksling med andre lande, og det vil derfor blive indskærpet overfor skattecentrene, at tidsfristen skal overholdes ved alle henvendelser fra andre landes skattemyndigheder. Endvidere vil SKAT overveje, om der kan etableres effektive interne kontroller, der sikrer at tidsfristerne overholdes, uden at man går på kompromis med kvaliteten.

SKAT har ikke hidtil udarbejdet måltal vedrørende sagsbehandlingstider på dette område og agter ikke at indføre sådanne måltal, da SKAT fremover fokuserer på at måle effekten af SKATs indsats jf. indsatsstrategien.

SKATs samarbejde med politiet og anklagemyndigheden om momskarruselsager

Vedrørende SKATs samarbejde med politiet og anklagemyndigheden bemærkede rigsrevisorerne:

»Tilrettelæggelsen af sagsbehandlingen vedrørende sager om momskarruselsvindel er tilfredsstillende. SKAT, politiet og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet (SØK) har i de senere år taget initiativer til at styrke samarbejdet mellem myndighederne og har løbende inddraget erfaringer fra momskarruselsager for at styrke kontrol og efterforskning. Myndighedernes behandling af momskarruselsager kan dog styrkes yderligere, bl.a. ved en bedre tilrettelæggelse af sagsbehandlingen.«

SØK, politiet og SKAT har ikke i alle sager opstillet mål og tidsrammer for sagsbehandlingen. Desuden er det ikke i alle sager fra starten gjort klart, hvilke kompetencer der er nødvendige for sagernes fremdrift. Dette kan medvirke til, at sagerne trækker ud. Rigsrevisionen finder, at SØK, politiet og SKAT i alle sager fra starten bør gøre klart, hvilke kompetencer der er nødvendige for sagernes fremdrift. Dette kan gøres ved at organisere samarbejdet i fælles projektgrupper, så alle relevante kompetencer inddrages. Der bør endvidere opstilles mål og tidsrammer for sagsbehandlingen.

SKAT har generelt ikke fastsat mål og tidsrammer for momskarruselsager, da det ikke er muligt i disse meget tunge og tidskrævende sagstyper at fastsætte vejledende tidsforbrug på sagerne. Det skyldes, at der altid er flere virksomheder involveret i transaktionerne, at transaktionerne er grænseoverskridende, og derfor er kontrollen afhængig af hastigheden og kvaliteten af det internationale samarbejde. Endvidere er det hovedreglen, at sagerne relativt tidligt i forløbet anmeldes til politiet med henblik på strafferetlig efterforskning, og fra det tidspunkt er det anklagemyndigheden, der overtager ansvaret og styringen af sagsforløbet.

Som regel medfører sagerne også, at der må gennemføres arrestforretninger i henhold til retsplejelovens bestemmelser, og at der efterfølgende indtræder konkurs. For at SKAT kan få dækket sine afgiftskrav, og dermed minimerer momstabet, er det hovedreglen, at SKAT anmoder Kammeradvokaten om at indtræde som kurator i konkursboet. De sager behandles efter Konkurslovens bestemmelser, dvs. at det er Skifteretten der er »overordnet« procesansvarlig.

I de sager, hvor der er mulighed for at træffe en administrativ afgørelse, f.eks. at nægte momsfradrag for en broker, er SKAT underlagt de tidsfrister, der er fastsat for sagsbehandlingen i Skatteforvaltningslovens kapitel 11. I praksis bliver disse sager imidlertid ofte udsat ifm klagebehandlingen ved Landskatteretten og domstolene, idet de ofte kædes sammen med eller afventer udfaldet af en eventuel straffesag.

SKAT har mulighed for at påvirke mål og tidsrammer for sagsbehandlingen i de indledende faser af sagens opklaring. Dette kræver et tæt samarbejde med politi- og anklagemyndighed, og eventuelt kurator, for at fastlægge en fælles målsætning og strategi for sagens forløb og afslutning.

SKAT er enig med Rigsrevisionen i deres anbefaling om at styrke det projektorienterede arbejde og vil derfor arbejde endnu mere målrettet på, at få etableret et formaliseret projektorienteret samarbejde med Politii/SØK vedrørende sager om momskarruselsvindel (og anden økonomisk kriminalitet).

Et sådant arbejde var allerede igangsat forsøgsvis inden Rigsrevisionen påbegyndte deres undersøgelse dels ved den fælles SKAT/SØK projektgruppe, der er etableret omkring momskarruselsvig,

dels på andre projekter f.eks. projektet om udenlandske kreditkort og task forcen omkring varemærkeforfalskning. Projektmodellen vil løbende blive evalueret, og SKAT vil arbejde på, at modellen bliver udbredt på lokalt niveau i forbindelse med den nye Politireform.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen

/ Jens Madsen

Nr. 17 2005

JUSTITSMINISTEREN

Den 20. februar 2007

Beretning om indsatsen mod momskarruselsvindel

Ved brev af 6. oktober 2006 har Statsrevisoratet anmodet Justitsministeriet om at redegøre for de foranstaltninger og overvejelser, som Statsrevisorernes beretning nr. 17/2005 om indsatsen mod momskarruselsvindel har givet anledning til.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet følgende udtalelse fra Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet:

»1. Rigsrevisionen har i sin beretning samlet set fundet, at myndighedernes tilrettelæggelse af sagsbehandlingen vedrørende sager om momskarruselsvindel er tilfredsstillende.

Rigsrevisionen har ligeledes noteret sig, at SKAT, politiet og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet (SØK) i de senere år har taget initiativer til at styrke samarbejdet mellem myndighederne og løbende har inddraget erfaringer fra momskarruselsager for at styrke kontrol og efterforskning.

Rigsrevisionen har således fundet det tilfredsstillende, at myndighederne i større omfang anvender projektorienterede efterforskningsforløb, og at undersøgelsen har vist, at SKAT, politiet og SØK har inddraget erfaringerne fra momskarruselsagerne til at opnå et bedre grundlag for kontrol og efterforskning. Dette er sket i form af kompetenceudvikling hos de medarbejdere, der udfører kontrollen og efterforskningen, ved løbende at gennemføre kurser og uddannelse om økonomisk kriminalitet.

Endvidere peger Rigsrevisionen på, at SKAT og SØK i 2005 nedsatte en enhed – en såkaldt taskforce – med det formål at styrke indsatsen mod grov momssvindel, herunder momskarruselsvindel. Taskeforcen er kommet med en række anbefalinger, herunder at der på baggrund af de foreliggende momskarruselsager udvikles en risikoprofil, som gør, at myndighederne hurtigere er i stand til at identificere virksomheder, der kan tænkes at deltage i momskarruselsvindel. Samtidig er der etableret en model for myndighedernes samarbejde i form af et aktivitets- og informationsflow, der skal gøre myndighederne i stand til hurtigere at udveksle informationer om mistænkte.

Rigsrevisionen har fundet det tilfredsstillende, at myndighederne har taget dette initiativ, som ifølge myndighederne vil kunne styrke indsatsen mod momssvindel.

Endelig har Rigsrevisionen fundet det tilfredsstillende, at Justitsministeriet har oplyst, at Rigsrevisionens anbefalinger nu er fast praksis i SØK, herunder projektorienteret arbejde og tidlig anklagerindsats.

Rigsrevisionen har dog påpeget visse steder, hvor myndighedernes behandling af momskarruselsager kan styrkes yderligere, jf. nedenfor under pkt. 3.

2. Statsrevisorerne har ligeledes bemærket, at SKAT, politiet og SØK har tilrettelagt en tilfredsstillende behandling af momskarruselsager, men at sagsbehandlingen dog kan styrkes yderligere, bl.a. gennem projektorganisering, opstilling af mål og tidsrammer mv.

3. I det følgende redegøres for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen og statsrevisorernes bemærkninger har givet anledning til.

Rigsrevisionen har bemærket, at SØK, politiet og SKAT ikke i alle sager har opstillet mål og tidsrammer for sagsbehandlingen. Desuden er det ikke i alle sager fra starten gjort klart, hvilke kompetencer der er nødvendige for sagernes fremdrift. Dette kan medvirke til, at sagerne trækker ud.

Rigsrevisionen finder således, at SØK, politiet og SKAT i alle sager bør gøre klart, hvilke kompetencer der er nødvendige for sagernes fremdrift. Dette kan gøres ved at organisere samarbejdet i fælles projektgrupper, så alle relevante kompetencer inddrages. Der bør endvidere opstilles mål og

tidsrammer for sagsbehandlingen. Endvidere har Rigsrevisionen bemærket, at anklageren kun i få sager har været inddraget fra starten.

Som nævnt ovenfor har der for så vidt angår SØK i større sager i en længere periode været arbejdet projektorienteret. Der blev således i 2000 udarbejdet en vejledning for arbejdet med den komplicerede, økonomiske kriminalitet – den såkaldte Efterforskningsmodel 2000, og denne model for projektorienterede efterforskningsforløb er siden blevet videreudviklet til Efterforskningsmodel 2005.

Det er et af SØK's mål for 2007, at Efterforskningsmodel 2005 nu skal anvendes i alle sager for at sikre kvalitet, effektivitet og legalitet, og der er blevet udarbejdet en konkret handleplan for denne målsætning. Endvidere har SØK i perioden september-november 2006 gennemført et internt kursus vedrørende implementeringen af Efterforskningsmodel 2005 med deltagelse af alle faggrupper på alle niveauer.

Mål- og tidsrammestyring er indbygget i selve modellen, og anvendelsen af modellen er undergivet en løbende evaluering. Endvidere indgår det som en del af det projektorienterede arbejde, at efterforskere og anklagere inddrages fra starten, ligesom det forudsættes, at alle relevante kompetencer og ekstern bistand inddrages i projektarbejdet. Herudover er der særlig fokus på, at sagsstyningen sikres gennem løbende evalueringer.

For så vidt angår politikredsene giver etableringen af politiadvokaturer for økonomisk kriminalitet som led i udmøntningen af politikreformen grundlag for mere projektorienterede efterforskningsforløb.

Der vil i forbindelse med gennemførelsen af politikredsreformen fra Rigsadvokatens side fremover årligt blive opstillet en række generelle mål- og resultatkrav til politikredsenes indsats, som yderligere vil kunne medvirke til at sikre, at sagerne bliver hurtigt og effektivt behandlet.

Endvidere giver politikredsreformen mulighed for at udbygge og fastholde specialkompetencer og den fornødne rutine hos efterforskere og anklagere, hvilket efter SØK's opfattelse vil styrke indsatsen.

Endelig kan det nævnes, at der som et led i anklagemyndighedens udviklingsplan 2007-2009 skal etableres en række fagudvalg for anklagemyndigheden med repræsentation af politikredsene, statsadvokaturene og Rigsadvokaturen.

Fagudvalget om økonomisk kriminalitet skal bl.a. drøfte den generelle udvikling på områderne for bl.a. formueforbrydelser og sager vedrørende overtrædelse af skatte- og afgiftslovgivningen, særlige fokusområder og behovet for nye initiativer, herunder med henblik på vidensdeling. Etableringen af fagudvalg vil således kunne medvirke til at optimere sagernes behandling.

En væsentlig problemstilling for sager om momskarruselsvindel er sagstilsikring, dels i relation til sagsgenstanden, og dels i relation til involverede personer. Omfanget af sagsbeskæring er afgørende for sagernes omfang og i sidste ende for ressourceforbruget og den tidsmæssige udstrækning af sagerne. Der indgår nødvendigvis i beslutninger vedrørende sagsbeskæring en række modsatrettede hensyn, herunder:

- Bevismæssige og juridiske hensyn kan tilsige, at der efterforskes større dele af sagskomplekset mod flere personer, hvoraf nogle vil være bosat i udlandet.
- Ressourcemæssige hensyn kan tilsige, at der sker en omfattende sagsbeskæring.
- Retshåndhævelsessensyn kan tale imod en for omfattende beskæring.
- Politiets og anklagemyndighedens almindelige ressourcemæssige prioriteringer.

Sagsbeskæring er en nødvendig del af den projektorienterede arbejdsform og er dermed en del af den løbende sagsbehandling i SØK. Det må forventes, at gennemførelsen af den nye struktur inden for politi- og anklagemyndighed med færre politikredse og oprettelse af specialadvokaturer med anklagere, der kan opbygge erfaring med særlige sagskategorier, yderligere vil forbedre forudsætningerne for sagstilsikring.

Rigsrevisionen har ligeledes fundet det væsentligt, at der er kontinuitet i sagsbehandlingen, så der f.eks. ved skift af anklager sikres en fortsat fremdrift i behandlingen af sagerne.

SØK er enig i, at det er vigtigt at sikre kontinuitet i sagsbehandlingen. I den forbindelse skal det oplyses, at Rigsadvokaten med det formål at sikre, at større straffesager fremmes mest muligt, den 18. september 2006 indførte en ordning for bl.a. politikredsene og SØK, hvorefter der skal ske ind-

beretning om alle sigtelser, der har verseret i 2 år, uden at der er taget stilling til tiltalespørgsmålet. Samtidig skal forsvareren for den sigtede orienteres om, at sagen indberettes, ligesom forsvareren skal oplyses om muligheden for at klage over sagsbehandlingstiden til den overordnede anklagemyndighed.

Vurderingen af sagsforløbet kan bl.a. give klageinstansen anledning til at pålægge myndigheden at fremme sagen, at foretage nærmere angivne konkrete efterforskningskridt, eller at efterforskningen skal afsluttes og/eller tiltalespørgsmålet skal afgøres inden for en nærmere anført kortere frist.«

Rigsadvokaten har over for Justitsministeriet henholdt sig til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitets udtalelse.

Justitsministeriet kan ligeledes henholde sig til udtalelsen.

Justitsministeriet skal herudover bemærke, at Rigsrevisionen har peget på, at SKAT's kontrol af virksomheder, som ønsker at blive registreret, vil kunne styrkes, hvis SKAT får direkte adgang til at kontrollere i forhold til politiets oplysninger om personer, der er mistænkt for økonomisk kriminalitet. Som Rigsrevisionen også anfører, vil en sådan direkte adgang for SKAT kræve en lovændring.

SØK har over for Justitsministeriet oplyst, at SKAT i praksis efter en konkret vurdering får udleveret de oplysninger, som politiet er i besiddelse af, og som er nødvendige for SKAT's kontrolvirksomhed. SØK finder på den baggrund ikke, at der er behov for en lovændring på området med henblik på at give SKAT direkte adgang til de oplysninger, som politiet måtte have.

Justitsministeriet kan tilslutte sig SØK's vurdering, og ministeriet finder således heller ikke, at der er behov for ny lovgivning på området.

Kopi af redegørelsen er sendt til Rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Lene Espersen

/ Lene Volke Roesen

Nr. 17 2005

RIGSREVISIONEN

Den 15. marts 2007

Beretning om indsatsen mod momskarruselsvindel

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 17/05 om indsatsen mod momskarruselsvindel

Skatteministerens redegørelse af 19. januar 2007

Økonomi- og erhvervsministerens redegørelse af 2. februar 2007

Justitsministerens redegørelse af 20. februar 2007

I. Indledning

1. Det fremgik af statsrevisorernes bemærkninger til beretningen, at myndighedernes indsats mod momskarruselsvindel var styrket i de senere år. Statsrevisorerne bemærkede desuden, at beretningen viste, at myndighedernes indsats var tilfredsstillende, idet der dog kunne peges på forbedringsmuligheder på nogle områder, jf. nedenfor.

Statsrevisorerne fandt endvidere, at SKAT burde arbejde for, at omfanget af momskarruselsvindel kvantificeredes, så der bliver bedre mulighed for at vurdere, i hvilket omfang der er behov for øget kontrol eller andre præventive indsatser.

2. Det fremgår af ministrenes redegørelser, at de generelt er enige i de forbedringsmuligheder, Rigsrevisionen peger på vedrørende bekæmpelse af momssvindel.

II. Tilrettelæggelse af kontrollen af virksomheder, som ønsker at blive momsregistreret

3. Det fremgik af beretningen, at SKAT og Erhvervs- og Selskabsstyrelsen havde etableret et formaliseret samarbejde vedrørende kontrollen af virksomheder, der ønsker at blive registreret for moms, hvilket Rigsrevisionen fandt tilfredsstillende. SKAT foretog dog ikke i alle tilfælde en vurdering af risikoen for økonomisk kriminalitet ved registrering af virksomhederne, ligesom den efterfølgende kontrol ikke var ensartet og dækkende. Rigsrevisionen anbefalede, at SKAT overvejede at skabe lov-hjemmel til at gennemføre en maskinel kontrol i alle sager ved opslag i bl.a. SKATs register over personer dømt for økonomisk kriminalitet (KINFO). Endvidere vurderede Rigsrevisionen, at kontrollen kunne styrkes, hvis SKAT fik direkte adgang til politiets oplysninger over personer, der er mistænkt for økonomisk kriminalitet.

4. Skatteministeren har oplyst, at der er igangsat en undersøgelse af konsekvenserne af lovgivning på området, der giver mulighed for registersamkøring med KINFO-registret, så denne kontrol bliver automatisk i alle sager. SKAT vil endvidere undersøge, om det er muligt at etablere et register over kendte dækadresser og eventuelt også et register over de personer, der bliver tvangsafmeldt som grundlag for kontrollen.

5. Justitsministeren har vedrørende SKATs adgang til politiets oplysninger om personer mistænkt for økonomisk kriminalitet oplyst, at SKAT i praksis efter en konkret vurdering får udleveret de oplysninger, politiet er i besiddelse af. Justitsministeren finder derfor ikke, at der er behov for en lovændring på området, som giver SKAT direkte adgang til politiets oplysninger.

6. Økonomi- og erhvervsministeren har oplyst, at den kontrolindsats, som skal udføres for at fange de få tilfælde af momskarruselsvind, ikke må influere på serviceniveauet, og at de kontroller, som Økonomi- og Erhvervsministeriet har pligt til at udføre, bør udføres så tidligt i registreringsfasen som muligt.

7. Jeg finder Skatteministeriets initiativer med hensyn til forbedring af kontrollen af virksomheder, som anmoder om registrering, tilfredsstillende.

Jeg har endvidere noteret mig, at skatteministeren vedrørende SKATs adgang til politiets oplysninger om personer mistænkt for økonomisk kriminalitet har oplyst, at adgangen bør overvejes nærmere og drøftes med justitsministeren.

Desuden er jeg enig i økonomi- og erhvervsministerens bemærkning om, at kontrollen af moms skal foretages så tidligt i registreringsfasen som muligt. Efter min vurdering vil en udvidet maskinel kontrol som skitseret af skatteministeren, jf. pkt. 4, give mulighed for en tidlig indsats i forhold til momskarruselsvind, uden at serviceniveauet forringes.

Jeg vil fortsat følge SKATs initiativer med henblik på at styrke registreringskontrollen, herunder samkøring med KINFO-registret og muligheden for at etablere et register over bl.a. dækadresser.

III. Kontrolbesøg som led i registrering af virksomheder

8. Det fremgik videre af beretningen, at SKAT kun i få tilfælde gennemførte kontrolbesøg i forbindelse med registreringen.

9. Skatteministeren har oplyst, at SKATs udgangspunkt for kontrol af virksomheder, som ønsker registrering, er en systemmæssig tilgang baseret på risikovurdering, og kontrolbesøg i virksomhederne skal ses i sammenhæng med muligheden for samkøring med KINFO-registret. Det anføres til lige, at lovgivningen nu også giver SKAT mulighed for at kræve sikkerhedsstillelse for allerede registrerede virksomheder. Dette betyder, at virksomheder ikke længere kan omgå reglerne for sikkerhedsstillelse i registreringsfasen ved at benytte skuffeselskaber eller stråmænd. Behovet for mere systematisk at gennemføre kontrolbesøg i forbindelse med registrering af virksomheder synes derfor begrænset.

10. Jeg er enig i, at bl.a. samkøring med KINFO-registret vil reducere behovet for kontrolbesøg ved registrering af virksomheder. Jeg finder initiativet tilfredsstillende.

IV. SKATs udsøgningsystem

11. Det fremgik af beretningen, at SKATs udsøgningsystem ikke omfatter hvilende virksomheder, som er virksomheder, der ikke angiver moms. Rigsrevisionen fandt, at SKAT bør inddrage hvilende virksomheder i udsøgningsystemet.

12. Skatteministeren har oplyst, at SKAT vil forsøge at inkludere hvilende virksomheder i udsøgningsystemet, bl.a. via kontroloplysninger indhentet hos samhandelspartnere.

Jeg finder initiativet tilfredsstillende.

V. Automatisk besked til virksomhederne ved differencer i VIES

13. Det fremgik af beretningen, at SKAT ikke automatisk sender besked til virksomhederne ved differencer i VIES, som er EU's fælles kontrolsystem. SKAT burde derfor overveje at udvikle et system, der automatisk sender besked til virksomhederne ved fejlagtige indberetninger til VIES.

14. Skatteministeren har oplyst, at SKAT vil søge at afklare så mange tekniske fejl og rettelser som muligt, inden der rettes henvendelse til virksomhederne. Ministeren anser det derfor ikke for nødvendigt, at der automatisk rettes henvendelse til virksomhederne i tilfælde af differencer, da dette bl.a. vil pålægge virksomhederne yderligere administrative byrder.

15. Jeg har noteret mig, at SKAT selv vil forsøge at rette så mange fejl som muligt, inden der rettes henvendelse til virksomhederne. Dette finder jeg tilfredsstillende.

VI. Anmodninger fra andre landes skattemyndigheder

16. Det fremgik af beretningen, at godt 20 % af samtlige anmodninger om kontroloplysninger mellem SKAT og udenlandske skattemyndigheder ikke besvares inden for tidsfristen på 3 måneder.

17. Skatteministeren har oplyst, at SKAT vil overveje, om der kan etableres effektive interne kontroller, der sikrer, at tidsfristerne overholdes. Det vil endvidere blive indskærpet over for skattecentrene, at fristerne skal overholdes. SKAT agter dog ikke at indføre måltal for udenlandske landes henvendelser.

18. Jeg vil fortsat følge SKATs initiativ med henblik på overholdelse af tidsfrister for henvendelser fra andre landes skattemyndigheder.

VII. SKATs samarbejde med politiet og SØK om momskarruselsager

19. Det fremgik af beretningen, at SØK, politiet og SKAT ikke i alle sager opstillede mål og tidsrammer for sagsbehandlingen, og at det ikke i alle tilfælde var gjort klart, hvilke kompetencer der var nødvendige for sagernes fremdrift.

20. Skatteministeren har oplyst, at SKAT er enig i Rigsrevisionens anbefaling om at styrke det projektorienterede arbejde, og at SKAT vil arbejde endnu mere målrettet på at få etableret et formaliseret projektorienteret samarbejde med politiet og SØK om sager vedrørende bl.a. momskarruselsvind. SKAT vil arbejde på, at modellen bliver udbredt på lokalt niveau i forbindelse med den nye politireform.

21. Justitsministeren har oplyst, at SØK i større sager om økonomisk kriminalitet i en længere periode har arbejdet projektorienteret i overensstemmelse med en særlig efterforskningsmodel. SØK har for 2007 opstillet et mål om, at denne efterforskningsmodel skal anvendes i alle sager, og SØK har udarbejdet en konkret handleplan for denne målsætning. Mål og tidsrammer for sagsbehandlingen er indbygget i selve modellen, og det indgår som en del af det projektorienterede arbejde, at efterforskere og anklager inddrages fra starten, ligesom det forudsættes, at alle relevante kompetencer og ekstern bistand inddrages i projektarbejdet.

Ministeren har endvidere oplyst, at etableringen af politireformen giver grundlag for mere projektorienterede efterforskningsforløb i politikredsene, og at der som led i politireformen bliver opstillet mål og resultatkrav for indsatsen, som yderligere vil kunne medvirke til, at sagerne bliver effektivt og hurtigt behandlet.

22. Jeg finder det tilfredsstillende, at såvel skatteministeren som justitsministeren vil lægge endnu mere vægt på det allerede eksisterende samarbejde om momskarruselsager via bl.a. styrkelse af projektarbejdet. Jeg finder det ligeledes tilfredsstillende, at politiet og SØK vil forbedre styringen af sagsbehandlingen ved opstilling af mål og tidsrammer i alle sager om økonomisk kriminalitet, herunder momskarruselsvind.

VIII. Statsrevisorernes bemærkninger vedrørende kvantificering af momskarruselsvind

23. Det fremgik af statsrevisorernes bemærkninger, at SKAT bør arbejde for, at omfanget af momskarruselsvind kvantificeres.

24. Skatteministeren har oplyst, at der i Danmark fra midten af 1990'erne og frem til primo 2005 har været ca. 140 sager om momskarruselsvind med et momstab på ca. 1 mia. kr. Der er ikke siden konstateret sager om momskarruselsvind med betydeligt tab for den danske stat.

Ministeren har videre oplyst, at SKATs nye indsatsstrategi tager højde for en samlet afvejning af de indsatsformer og de resurser, der skal anvendes for at opfylde målsætningen i finansloven for 2007 om, at skattegabet ikke vokser. SKAT vil dog ud fra erfaringerne med indsatsstrategien, udviklingen vedrørende skattegabet og SKATs aftale med Finansministeriet, jf. finansloven for 2007, løbende vurdere behovet for resurser til området.

25. Jeg vil fortsat følge udviklingen vedrørende tabet for den danske stat i sager om momskarruselsvindel.

IX. Afslutning

26. Jeg finder samlet ministrenes redegørelser tilfredsstillende. Jeg vil fortsat følge:

- SKATs initiativer for at styrke registreringskontrollen, herunder samkøring med KINFO-registret og muligheden for at etablere et register over bl.a. dækadresser
- SKATs initiativ med henblik på overholdelse af tidsfrister for henvendelser fra andre landes skattemyndigheder
- udviklingen vedrørende tabet for den danske stat i sager om momskarruselsvindel. Jeg vil orientere statsrevisorerne om udviklingen.

Henrik Otbo

Afsnit 3

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005

Nr. 18 2005

STATSMINISTEREN
Den 21. december 2006

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005

Statsrevisoratet har med skrivelse af 16. november 2006 fremsendt beretning nr. 18 2005 om revisionen af statsregnskabet for 2005. Statsrevisoratet anmoder i samme skrivelse om en redegørelse til statsrevisorerne vedrørende beretningen.

Jeg har ingen bemærkninger til beretningen for Statsministeriets område.

Kopi af dette brev fremsendes til Rigsrevisionen til orientering.

Med venlig hilsen

Anders Fogh Rasmussen

Nr. 18 2005

UDENRIGSMINISTEREN

Den 15. januar 2007

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005

Med henvisning til Statsrevisoratets skrivelse af 16. november 2006, hvormed beretning nr. 18/05 om revisionen af statsregnskabet for 2005 blev fremsendt, redegøres herved for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til. For udviklingsbistandens område henvises til særskilt redegørelse fra udviklingsministeren.

Jeg har ligesom sidste år med tilfredshed noteret mig Rigsrevisionens positive vurdering af regnskabsaflæggelsen og regnskabsforvaltningen på Udenrigsministeriets område, herunder at tilskudsforvaltningen samlet set er vurderet som tilfredsstillende.

Det er således tilfredsstillende, at Rigsrevisionen har vurderet, at Udenrigsministeriets regnskab samlet set er rigtigt, samt at Rigsrevisionen har vurderet, at ministeriets forretningsgange og interne kontroller i videst muligt omfang sikrer, at ministeriets dispositioner er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love m.v.

Jeg lægger fortsat stor vægt på, at Udenrigsministeriet lever op til principperne for god statslig økonomiforvaltning og til egne effektivitetsmålsætninger. Det er derfor glædeligt, at det kan konstateres, at Udenrigsministeriets økonomiforvaltning og regnskabsaflæggelse fortsat forbedres og styrkes.

Vedrørende den såkaldte *revision i årets løb ved Udenrigstjenesten*, som har omfattet hjemmetjenesten samt 10 repræsentationer, har jeg noteret mig Rigsrevisionens samlede bedømmelse heraf som tilfredsstillende. Jeg har desuden med glæde noteret mig Rigsrevisionens konstatering af, at der er sket fremskridt siden sidste år, og at Udenrigsministeriet har haft fokus på opfølgningen af forhold påpeget af Rigsrevisionen. Udenrigsministeriet agter også fremover at følge målrettet op på Rigsrevisionens anbefalinger, herunder også de enkelte anbefalinger, som Rigsrevisionen har givet på baggrund af Rigsrevisionens besøg på repræsentationerne.

Vedrørende *tilskudsrevisionen ved Udenrigstjenesten*, som også har omfattet tilskudsforvaltning uden for udviklingsbistandens område, har jeg foruden den samlede tilfredsstillende bedømmelse bemærket, at Rigsrevisionen lægger vægt på den fortsatte positive udvikling, Rigsrevisionen har konstateret, og på de iværksatte initiativer, bl.a. kortlægning af de resterende tilskudsområder uden for udviklingsbistandens område. For så vidt angår tilskudsforvaltningen uden for udviklingsbistandens område kan jeg oplyse, at Udenrigsministeriet, bl.a. under hensyntagen til kravene vedrørende god statslig tilskudsforvaltning, nu har etableret et centralt system til opfølgning og registrering af udestående tilskudsregnskaber, som supplerer og understøtter den decentrale opfølgning og gennemgang af tilskudsregnskaber, som finder sted i de enkelte tilskudsforvaltende enheder. Det kan endvidere oplyses, at ministeriets fortsatte arbejde med udarbejdelse af vejledninger m.v. til brug ved tilskudsforvaltningen uden for udviklingsbistandens område vil understøtte Udenrigsministeriets mulighed for at leve op til kravet om, at samtlige tilskudsregnskaber revideres i overensstemmelse med principperne for god offentlig revisionsskik. For så vidt angår ministeriets kontrol af handelskontorenes månedsregnskaber samt opfølgning på ministeriets tilsynsbesøg har Udenrigsministeriet i 2006 foretaget en systematisk kontrol og opfølgning. Således har ministeriet i 2006 gennemført i alt 18 stikprøvekontroller af handelskontorenes regnskaber og har gennemført 5 besøg på handelskontorerne foruden 3 kvartalsvise udmeldinger til handelskontorerne om resultaterne af ministeriets kontrol og tilsyn. Jeg kan oplyse, at Udenrigsministeriet agter at fortsætte med denne styrkede systematiske kontrol og tilsyn på dette område.

Vedrørende *gennemgang af Udenrigsministeriets åbningsbalance* har jeg med tilfredshed bemærket Rigsrevisionens samlede vurdering, hvorefter oplysningerne i den korrigerede åbningsbalance generelt er pålidelige og dokumenterede og ikke indeholder væsentlige, åbenlyse fejl og mangler. Som statsrevisorerne bemærker, har Udenrigsministeriet sammen med de øvrige statslige virksom-

heder hermed løst en stor og kompleks opgave, der bidrager til videreudviklingen af statens økonomistyring. I den forbindelse har jeg også noteret mig, at Rigsrevisionen forventer, at der vil være behov for yderligere reguleringer af de indarbejdede poster i takt med, at de statslige virksomheder får mere erfaring med de nye regnskabsprincipper.

For så vidt angår den selvejende institution *Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder (DCISM)* har jeg med tilfredshed bemærket Rigsrevisionens konstatering af, at DCISM har foretaget forbedringer af de regnskabsmæssige forretningsgange, og at disse har medført en forbedring af regnskabsfunktionen. Som jeg oplyste i min redegørelse sidste år, anmodede Udenrigsministeriet ultimo 2005 DCISM om en samlet redegørelse for centrets fremadrettede opfølgning og initiativer på det økonomiske og regnskabsmæssige område. På den baggrund udarbejdede DCISM en handlingsplan og implementeringen af denne er løbende blevet drøftet med DCISM. Udenrigsministeriet vil fortsat nøje følge DCISM's gennemførelse af handlingsplanen.

Kopi af denne skrivelse er samtidig fremsendt til rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Per Stig Møller

Nr. 18 2005

UDVIKLINGSMINISTEREN

Den 17. januar 2007

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005

Redegørelse vedr. statsrevisorernes beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005

Med henvisning til Statsrevisoratets skrivelse af 16. november 2006, hvormed beretning nr. 18/05 om revisionen af statsregnskabet for 2005 blev fremsendt, skal jeg herved redegøre for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til på udviklingsbistandens område. For Udenrigsministeriets områder i øvrigt henvises til udenrigsministerens redegørelse.

Jeg har med tilfredshed noteret mig, at Rigsrevisionen ligesom sidste år har vurderet, at regnskabsforvaltningen på Udenrigsministeriets område samlet set har været *tilfredsstillende*, herunder at tilskudsforvaltningen, som udgør en meget væsentlig del af Udenrigsministeriets udgiftsområde, samlet set er vurderet som tilfredsstillende. Jeg er samtidig glad for at læse, at beretningen positivt omtaler de anstrengelser, der også i 2005 er blevet gjort ude på ambassaderne og i enhederne i København for at få nedbragt antallet af udestående tilskudsregnskaber.

Jeg har endvidere noteret mig, at konklusionen i afsnittet om Udenrigsministeriets indberetninger om uregelmæssigheder samlet set er tilfredsstillende. Rigsrevisionen har noteret, at Udenrigsministeriet har etableret et velfungerende styringssystem til registrering af indberettede uregelmæssigheder. Rigsrevisionen finder endvidere, at repræsentationernes og Udenrigsministeriets efterfølgende behandling og håndtering af sagerne har været aktiv og velunderbygget.

For så vidt angår statsrevisorernes kritik af, at Udenrigsministeriet udover at sikre hjemmel på tillægsbevillingsloven for 2005 særskilt burde have anmodet om Finansudvalgets tilslutning til en bevillingsoverførsel mellem 2 aktivitetsskemaer, kan det oplyses, at kontrollen med bevillingsoverførsler efterfølgende er blevet styrket i ministeriets interne rammestyring for at sikre, at sådanne fejl ikke gentages. Udenrigsministeriet har endvidere øget ressourceanvendelsen ved udarbejdelsen af tillægsbevillingsloven for 2006 for at sikre at anmærkningerne og de tal, som opføres i specifikationerne på tillægsbevillingsloven, er retvisende.

Jeg vil endvidere nævne, at Udenrigsministeriet, som bemærket af Rigsrevisionen i beretningen, har igangsat en opgradering af regnskabssystemet med styrkede kontrollerværktøjer. Denne opgradering skal være med til at sikre, at Udenrigsministeriet fuldt ud lever op til budgetvejledningens retningslinjer for reservationsbevillinger.

Som det tidligere er blevet oplyst overfor Rigsrevisionen, har Udenrigsministeriet i løbet af de sidste par år generelt styrket indsatsen på kontrol og tilsynsområdet. Udenrigsministeriets kontor for kvalitetssikring gennemfører bl.a. Performance Reviews på ambassaderne i Programsamarbejdslandene ca. hvert andet år bl.a. med henblik på at vurdere ambassadernes systemer for finansiell kontrol og monitorering.

Efter konstateringen af de problematiske forhold i Zambezia provinsen i Mozambique har ambassaden i Maputo endvidere primo januar 2005 udarbejdet og implementeret en ganske omfattende handlingsplan med henblik på at styrke ambassadens økonomi- og regnskabsforvaltning bl.a. gennem en mere præcis beskrivelse af og forståelse for fordelingen af ansvar, især mellem rådgivere og ambassadeansatte men også i form af præciseringer af ansvar og arbejdsgange internt på ambassaden.

Kopi af denne skrivelse er samtidig fremsendt til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Ulla Tørnæs

Nr. 18 2005

FINANSMINISTEREN

Den 12. januar 2007

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005

Statsrevisorernes Beretning nr. 18 2005 om revision af statsregnskabet for 2005

Vedlagt fremsender jeg svar på Beretning nr. 18 2005 om revision af statsregnskabet for 2005. I det følgende redegøres for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen og statsrevisorernes bemærkninger giver mig anledning til.

Mine bemærkninger er for det første knyttet til den almindelige revision på Finansministeriets område. Rigsrevisionen vurderer, at Finansministeriets regnskab samlet set er rigtigt, og at dispositionerne har været i overensstemmelse med bevillinger og love mv.

For det andet knytter mine bemærkninger sig til afsnittene om klare mål for brugerrettede opgaver, e-fakturering og omkostningsreformen.

Afsnit III.C.d. Statens kapitalindskud i Højteknologifonden og i Finansieringsfonden til øgede uddelinger fra Danmarks Grundforskningsfond.

I beretningen bemærkes det, at indskuddene i Højteknologifonden og Finansieringsfonden til øgede uddelinger fra Danmarks Grundforskningsfond på tilsammen 3.927,3 mio. kr. blev udgiftsført på § 7.15.07, standardkonto 81 - Udlån mv. Rigsrevisionen konstaterede ved bevillingskontrollen, at anvendelse af denne standardkonto bevirkede, at opgørelsen af statens udgifter og indtægter i 2005 var korrekt, men at indskuddene samtidig blev opført som et aktiv i statsregnskabets balance, hvilket ikke var korrekt.

Som det påpeges i beretningen er Finansministeriet enig med Rigsrevisionen i, at indskuddet burde have været registreret på standardkonto 55 - Investeringstilskud, og fremover vil denne konto blive anvendt. I statsregnskabet for 2006 vil der desuden blive foretaget en ompostering af indskuddene for 2005, så disse ikke længere vil optræde som et aktiv i statsregnskabets balance.

Jeg noterer mig, at Rigsrevisionen finder dette tilfredsstillende.

Afsnit III.C.d. Revision af Personalestyrelsen

I beretningens pkt. 68 og 69 anføres, at Rigsrevisionen vurderer, at Personalestyrelsens regnskab er rigtigt og at de konstaterede fejl repræsenterer en mindre del af virksomhedens udgifter og indtægter.

Rigsrevisionen vurderer dog også, at regnskabsforvaltningen ikke var helt tilfredsstillende. Rigsrevisionen fremhæver, at den løbende afstemning i Personalestyrelsen ikke altid blev foretaget rettidigt, samt at koordineringen med Finansministeriets Administrative Fællesskab (FAF) og sikring af afstemninger ved kvartalsafslutningerne kunne forbedres. Herudover fremhæves det, at der blev konstateret en række fejl i regnskabet, og at Personalestyrelsen i den forbindelse vil foretage en korrektion på 0,7 mio. kr. over statsregnskabet i 2006.

I den anledning bemærkes følgende:

Personalestyrelsen indgik i foråret 2006 en ny kundeaftale med FAF, hvori arbejds- og ansvarsfordeling er præciseret. Samtidig har Personalestyrelsen, som forberedelse til overgang til omkostningsbevillinger pr. 1. januar 2007, opstrammet de interne afstemningsrutiner i forbindelse med kvartalsafslutningerne. Dette omfatter bl.a. gennemgang af en checkliste, som med eventuelle bemærkninger videresendes til Finansministeriets departement.

Personalestyrelsen har oplyst, at der, med bistand fra Finansministeriets koncernrevision, er foretaget de nødvendige korrektioner i 2006 vedr. de i beretningen omtalte 0,7 mio.kr.

Afsnit III.C. Revision af Slots- og Ejendomsstyrelsen

Rigsrevisionen fremhæver i beretningens punkt 60, at Slots- og Ejendomsstyrelsens åbningsbalancer blev korrigeret inden afslutningen af regnskabet for 2005. Korrektionen vedrørte især fortolkningen af regnskabsprincipperne i SEA-reformen (Statens Ejendomsadministration). Det kan bemærkes, at disse regnskabsprincipper efterfølgende er implementeret i regnskabspraksis for 2006.

Jeg noterer mig Rigsrevisionens vurdering af, at oplysningerne i balancerne for Slots- og Ejendomsstyrelsen, som de forelå efter afslutningen af regnskabet for 2005, generelt var pålidelige og dokumenterede og ikke indeholdt væsentlige, åbenlyse fejl og mangler.

I beretningens punkt 70 vurderer Rigsrevisionen, at Slots- og Ejendomsstyrelsens regnskab er rigtigt. Rigsrevisionen har i den forbindelse lagt vægt på, at de konstaterede fejl i virksomhedens regnskab repræsenterer en mindre del af virksomhedens udgifter og indtægter.

Rigsrevisionen finder dog, at regnskabsforvaltningen ikke var helt tilfredsstillende. Hertil kan det bemærkes, at Rigsrevisionen efterfølgende ved rapport af oktober 2006 har fulgt op på tidligere revision af Slots- og Ejendomsstyrelsens administration af lejernes betaling af driftsomkostninger, varme, el samt telefoni. Gennemgangen og anbefalingerne i rapporten har dannet udgangspunkt for et projekt vedr. forbedrede arbejdsgangs- og systembeskrivelser på de behandlede områder. Det vurderes, at hovedparten af dette projekt er gennemført og at den resterende del vil blive gennemført i forbindelse med årsafslutningen.

Vedr. beretningens punkt 71. om den afsluttende revision og årsrapport i Slots- og Ejendomsstyrelsen fremhæver Rigsrevisionen, at Slots- og Ejendomsstyrelsens regnskab indeholdt en del fejl. I Slots- og Ejendomsstyrelsens årsrapport blev de væsentligste fejl og mangler specificeret. Flere af fejlene havde alene betydning for den omkostningsbaserede årsrapport, men ikke statsregnskabet. Det kan bemærkes, at Slots- og Ejendomsstyrelsen har rettet disse fejl i 2006.

Jeg hæfter mig ved, at Rigsrevisionen forventer, at Slots- og Ejendomsstyrelsen forbedrer sine regnskabsprocedurer både vedrørende den løbende kvalitetssikring samt ved periodeafslutningerne.

I den anledning kan det bemærkes, at Slots- og Ejendomsstyrelsen vedr. regnskabsforvaltningen deltager i Finansministeriets Regnskabsprojekt, som har til formål at standardisere og forbedre periodeafslutningerne. Der er aflagt regnskab efter 3. kvartal 2006 i overensstemmelse med konceptet og der arbejdes løbende på at sikre korrekte afstemninger, specifikationer samt dokumentation for disse. Der er specielt i forbindelse med udarbejdelsen af arbejdsmateriale til brug for årsafslutningen udarbejdet instrukser til brug herfor, ligesom der for en række regnskabsmæssige funktioner er igangsat et arbejde for at styrke regnskabsprocedurer både vedrørende den løbende kvalitetssikring samt ved periodeafslutningerne.

Endvidere har Slots- og Ejendomsstyrelsen på det seneste styrket regnskabsfunktionen ved at samle både ejendomsadministration og regnskab i en afdeling, der skal ledes af en kommende regnskabschef. Ledelsen varetages indtil da af chefkonsulenten i Økonomi. Stillingen forventes besat primo 2007.

Afsnit III.C.d. Opfølgning på ændringer i den statslige betalingsformidling

Rigsrevisionen har tidligere vurderet, at sikkerheden i det statslige betalingssystem blev forringet ved indførelsen af Statens Koncern Betalinger og Jyske Netbank Erhverv. Finansministeriet har i den forbindelse tidligere oplyst, at Økonomistyrelsen i forbindelse med et kommende udbud af betalingssystemet ville sikre, at der blev stillet mere præcise krav til sikkerheden. Udbuddet forventedes gennemført i efteråret 2005.

Økonomistyrelsen besluttede dog i september 2005 at udskyde udbudsforretningen. Det skyldes bl.a., at styrelsen ikke ønskede et tidsmæssigt sammenfald mellem implementeringen af et nyt betalingssystem og gennemførelsen af betydelige forvaltnings- og strukturmæssige reformer, fx ny statslig kontoplan, elektronisk fakturering, omkostningsbaserede bevillinger og kommunalreformen.

I beretningen anfører Rigsrevisionen, at det ved revisionsbesøg hos flere statslige klienter er konstateret, at den nuværende løsning er så teknisk forældet, at det i praksis er meget vanskeligt at følge Økonomistyrelsens vejledninger på området. Rigsrevisionen finder dette uheldigt.

Økonomistyrelsen har noteret sig, at den yderligere sikkerhedsforanstaltning, der blev indført ved at kræve sikkerhedsfilen placeret på diskette frem for computerens harddisk, er vanskelig at følge for moderne computere, der leveres uden diskettedrev.

Økonomistyrelsen har i 2006 igangsat arbejdet med udbud af den statslige betalingsformidling. I den forbindelse indgår en vurdering af de sikkerhedsmæssige krav, der skal stilles til den kommende statslige betalingsformidlingsløsning. Det vil være et afgørende mål at få en løsning, der er tidssvarende, brugervenlig og så vidt muligt baseret på standardsystemer, således at fordyrende og forsinkende specialudvikling undgås i videst muligt omfang, og således at tekniske og manuelle kontroller tilsammen giver en tilfredsstillende sikkerhed. I udbudsmaterialet vil endvidere blive indarbejdet krav til fremtidssikring af løsningen.

Udbuddet blev offentliggjort i december 2006, og efter den beskrevne hovedtidsplan forventes kontrakt indgået inden sommeren 2007, hvorefter tilpasning af leverandørens løsning kan igangsættes forud for den egentlige implementering af den ny betalingsformidlingsløsning i statens institutioner.

Jeg noterer mig, at Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Økonomistyrelsen nu er på vej til at få etableret et mere tidssvarende system til håndtering af den statslige betalingsformidling.

Afsnit V.A. Klare mål for brugerrettede opgaver

I beretningens sammenfatning anføres det, at Rigsrevisionen finder det positivt, at mange af ministerierne er kommet godt i gang med ordningen, og at departementerne i disse ministerier sikrer, at de enkelte virksomheder opstiller, formidler og følger op på klare mål i henhold til Finansministeriets vejledning og regeringens moderniseringsprogram. Yderligere konstaterer Rigsrevisionen, at der er betydelige variationer i ministeriernes indsats og engagement i arbejdet med klare mål. Da ordningen har eksisteret i mere end 2 år lægger Rigsrevisionen vægt på, at samtlige ministerier fremover prioriterer arbejdet med klare mål i overensstemmelse med Finansministeriets vejledning.

I den anledning bemærkes følgende:

Rigsrevisionens »bedste praksis model« samt Rigsrevisionens anbefalinger til de enkelte punkter er i overensstemmelse med Finansministeriets vejledning. Rigsrevisionens »bedste praksis model« er dog sammensat af punkter, der indeholder såvel krav som anbefalinger fra Finansministeriets vejledning. Finansministeriet lægger vægt på, at ministerierne følger vejledningens krav – herunder offentliggørelse af resultatet af opfølgningen på de enkelte klare mål. Samtidig ønsker Finansministeriet at påpege, at der bør være større frihedsgrader i opfyldelsen af enkelte af vejledningens anbefalinger.

Finansministeriet vil i løbet af maj 2007 foretage en kontrol af, at virksomhederne med udgangen af april 2007 har offentliggjort resultatet af opfølgningen på de enkelte klare mål for 2006 på deres hjemmesider.

Afsnit V.B. Elektronisk fakturering

I beretningen anfører Rigsrevisionen, at Økonomistyrelsen burde have sikret sig, at alle systemmæssige forhold og vejledninger var på plads i rimelig tid, inden e-fakturering blev iværksat.

I den anledning bemærkes følgende:

Som det fremgår af pkt. 431 i beretningen anerkender Finansministeriet, at det havde været hensigtsmæssigt, hvis vejledninger og bekendtgørelser havde været færdige og udsendt i bedre tid op til indførelsen af e-fakturering den 1. februar 2005.

Ved iværksættelsen af fremtidige tiltag vil Økonomistyrelsen inddrage disse erfaringer fra indførelsen af e-faktura.

Endelig noterer jeg med tilfredshed Rigsrevisionens samlede vurdering af, at e-fakturaprojektet har været visionært og på mange måder hensigtsmæssigt tilrettelagt, således at det understøtter og fremskynder en udvikling, som allerede var i gang på området. Tilsvarende gælder Rigsrevisionens

opfattelse af, at dette har været en gevinst for både de offentlige virksomheder og de private leverandører.

Afsnit VII. Omkostningsreformen

I kapitel 7 i beretningen anføres, at Rigsrevisionen er positivt indstillet over for omkostningsreformen og finder, at indførelsen af omkostningsprincippet er et godt grundlag for videreudviklingen af den statslige økonomistyring. Det er videre Rigsrevisionens vurdering, at de regler i Budgetvejledningen, der vedrører omkostningsreformen, er hensigtsmæssige. Endelig anføres det, at Rigsrevisionen ved de løbende drøftelser med Finansministeriet har lagt vægt på, at regnskabs- og budgetreglerne blev udformet, så de tilgodeså de særlige statslige behov. Rigsrevisionen har med henblik på sikring heraf over for Finansministeriet fremsat en række anbefalinger om udformningen af reglerne.

I den anledning bemærkes følgende:

Et udkast til Budgetvejledning 2006 har været drøftet med Rigsrevisionen. Rigsrevisionens bemærkninger vedrørte blandt andet en tydeliggørelse og afklaring af de ændrede budgetregler som følge af regnskabs- og budgetreformen. Rigsrevisionens bemærkninger er indarbejdet i det udkast til budgetvejledning, der blev tiltrådt af Folketingets Finansudvalg.

Med venlig hilsen

Thor Pedersen

Nr. 18 2005

ØKONOMI- OG ERHVERVSMINISTEREN

Den 16. januar 2007

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005

Redegørelse vedrørende Statsrevisorernes Beretning nr. 18/2005 om revisionen af statsregnskabet for 2005

I anledning af statsrevisorernes beretning nr. 18/2005 om revisionen af statsregnskabet for 2005 samt ledsagende statsrevisorbemærkninger af d. 8. november 2006 vil jeg i det følgende – under henvisning til § 18, stk. 2 i lov om revision af statens regnskaber m.m. – redegøre for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til.

Statsrevisorerne har bemærket, at interne kontroller og forretningsgange ved Økonomi- og Erhvervsministeriets departement ikke er helt tilfredsstillende, blandt andet på grund af manglende funktionsadskillelse og uklar fordeling af opgaver mellem departementet og koncernens administrative fællesskab. Til denne bemærkning kan jeg oplyse, at departementet har iværksat følgende initiativer:

Departementet har udarbejdet en handlingsplan for at imødekomme de kritikpunkter, som Rigsrevisionen pointerede i forbindelse med revisionen i årets løb 2005. Handlingsplanen blev afsluttet i juni 2006 med kommunikation til de relevante dele af departementet omkring de ændrede retningslinier. Endvidere er der blevet indgået en ny og revideret serviceaftale mellem departementet og koncernens administrative fællesskab, hvor ansvarsfordelingen er præciseret. Jeg kan med glæde læse i beretningen, at Rigsrevisionen har fundet departementets initiativer tilfredsstillende.

Der er efterfølgende sket yderligere revideringer og forbedringer i regnskabsinstruksen, hvoraf den seneste version trådte i kraft i november 2006. Departementet vil fortsat arbejde på at forbedre regnskabsforvaltningen, herunder følge op på om de implementerede forretningsgange også efterlevs i praksis.

Bevillingskontrol af mellemværender med Eksport Kredit Fonden

Ministeriet har oplyst, at administrationsaftalen med Eksport Kredit Fonden vil blive opdateret, og at der heri vil blive præciseret et opgørelsestidspunkt for fondens renter, således at disse kan blive posteret rettidigt i statsregnskabet. Rigsrevisionen har fundet dette initiativ tilfredsstillende, og der er derfor ikke yderligere bemærkninger til dette punkt.

Bevillingskontrol af reserver og budgetregulering

Ministeriet har oplyst, at fejlen vedrørende registreringer af Akt 191 22/6 2005 vil blive søgt rettet ved en primokorrektion og ved oprettelse af en ny hovedkonto på tillægsbevillingsloven for 2006. Rigsrevisionen har fundet dette initiativ tilfredsstillende, og der er derfor ikke yderligere bemærkninger til dette punkt.

Lønrevision ved Konkurrencestyrelsen

Koncernens administrative fællesskab, KoncernØkonomi, har oplyst, at der udarbejdet nye og reviderede serviceaftaler, hvori ansvarsfordelingen er præciseret. Endvidere er der i 2006 udarbejdet koncernfælles retningslinier vedr. uddatakontrol af lønbilag, og at der fremover i videst muligt omfang fremsendes grunddokumentation. Rigsrevisionen har fundet disse initiativer tilfredsstillende, og der er derfor ikke yderligere bemærkninger til dette punkt.

Opfølgning på Søfartsstyrelsens afstemninger

Søfartsstyrelsen har oplyst, at driftsaftalen mellem Søfartsstyrelsen og MARTEC er blevet underskrevet. Rigsrevisionen anser Søfartsstyrelsens initiativer som tilfredsstillende, og der er derfor ikke yderligere bemærkninger til dette punkt.

Revision af EU-midler i Danmark: tilskudsrevision ved Erhvervs- og Byggestyrelsen

Rigsrevisionen fandt Erhvervs- og Byggestyrelsens tilskudsforvaltning vedr. Regionalfonden og Socialfonden tilfredsstillende, og der er derfor ikke yderligere bemærkninger til dette punkt.

Kopi af denne redegørelse er sendt til Rigsrevisor, St. Kongensgade 45, 1264 København K.

Med venlig hilsen

Bendt Bendtsen

Nr. 18 2005

SKATTEMINISTEREN

Den 16. januar 2007

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005**Statsrevisorernes beretning nr. 18. 2005 om revisionen af statsregnskabet for 2005**

Statsrevisorerne har ved brev af 16. december 2006 fremsendt statsrevisorernes beretning nr. 18. 2005 om revision af statsregnskabet. Nedenfor følger en redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til. Redegørelsen er samtidig sendt i 1 eksemplar til Rigsrevisor.

Ad. Beretningens punkt 102 om bemærkning til undersøgelse af SKATs afhjælpning af fejl ved Importsystemet

I beretningen anføres det, at den interne revision i SKATs regnskabsforvaltning samlet set var tilfredsstillende. Bevillingskontrollen gav anledning til 1 bemærkning, da hverken den interne revision eller Statsrevisorerne finder det tilfredsstillende, at SKAT endnu ikke, mere end 5 år efter at Importsystemet blev taget i brug, har afhjulpet alle systemmæssige fejl og færdiggjort oprydningen i ikke-færdigbehandlede angivelser.

SKAT oplyser, at afhjælpningen af systemmæssige fejl er tilendebragt.

Årsagen til, at oprydningen har taget uforholdsmæssig lang tid, skal findes i en kombination af ressourcesituationen i fagkontoret og kompleksiteten i importsystemet i forhold til tilgængeligheden af spidskompetencerne på importsystemet. Det komplekse edb-system bidrager desuden til fejl begået af brugerne, samt manglende inddatering af supplerende oplysninger, som også medvirker til, at fortoldningsangivelser ikke afsluttes som forudsat.

Der er taget følgende initiativer mhp. at tilendebringe oprydningen i ikke-færdigbehandlede angivelser:

- Primo 2006 er der igangsat en systematisk oprydning af samtlige angivelser for perioden medio 2001 til ultimo 2004. Denne opgave er afsluttet ved udgangen af 2006. Oprydningen forventes at afdække en mindre korrektion af de allerede opgjorte toldbeløb for perioden. Behandlingen af udataliste fra 2005 og 2006 pågår stadig og forventes at blive afsluttet hurtigst muligt.
- Periodiske markedsføringsinitiativer samt målrettet kontrol af visse typer fortoldninger blev udført i løbet af 2006 for at rette op på brugernes manglende inddateringer af supplerende oplysninger mhp. at færdiggøre importangivelserne. De foreløbige resultater viser desværre, at der ikke er begrundet overbevisning om, at brugerne har en tilfredsstillende adfærd på dette felt.
- SKAT har derfor i sin Indsatsplan for 2007 valgt et landsdækkende tema om »Kvalitet i fortoldning« med fokus på at fremme brugernes adfærd mht. importangivelserne (inddatering af nødvendige oplysninger samt opbevaring af dokumentation af de inddaterede oplysninger).

Afslutningsvis kan det oplyses, at Rigsrevisionen, EU-kommissionen samt SKATs interne revision løbende orienteres om fremdriften i oprydningen.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen

/ Jens Madsen

Nr. 18 2005

JUSTITSMINISTEREN

Den 26. januar 2007

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005

Kære Statsrevisorer

Jeg kan med tilfredshed konstatere, at Rigsrevisionen i Statsrevisorernes Beretning nr. 18/2005 om revision af statsregnskabet for 2005 har konkluderet, at Justitsministeriets regnskab samlet set var rigtigt. Det er videre Rigsrevisionens vurdering, at der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der i videst muligt omfang sikrer, at dispositionerne omfattet af regnskabsaflæggelsen er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Jeg har samtidig noteret mig, at Rigsrevisionens beretning indeholder en bemærkning om, at et underskud på kontoen for Politiklagenævnene, burde være optaget på forslag til lov om tillægsbevilling for 2005. I den anledning kan jeg oplyse, at underskuddet er dækket ind på forslag til lov om tillægsbevilling for 2006, og at der på finansloven for 2007 er optaget et varigt løft i bevillingen til Politiklagenævnene med henblik på at sikre balance mellem udgifter og bevilling.

Statsrevisorerne konstaterer, at flere ministerier kan gøre en bedre indsats i arbejdet med klare mål for den service og kvalitet, ministeriets virksomheder yder borgere og virksomheder. Jeg tager dette til efterretning.

Kopi af denne skrivelse er sendt til Rigsrevisor, Landgreven 4, Postboks 9009, 1022 København K.

Med venlig hilsen

Lene Espersen

Nr. 18 2005

FORSVARSMINISTEREN

Den 17. januar 2007

Beretning om revisionen af statsregnskabet 2005

MINISTERREDEGØRELSE VEDRØRENDE BERETNINGEN OM STATSREGNSKABET 2005

Jeg fremsender hermed min redegørelse til beretningen om revisionen af statsregnskabet for 2005 (18/05), som statsrevisorerne offentliggjorde den 8. november 2006. Redegørelsen omhandler de foranstaltninger og overvejelser, beretningen har givet anledning til på Forsvarsministeriets område. Redegørelsen er samtidig sendt til Rigsrevisor.

Jeg tager til efterretning, at Rigsrevisionen i beretningen vurderer, at regnskabsforvaltningen for departementet, Forsvarskommandoen, Hjemmeværnskommandoen, Farvandsvæsenet, Forsvarsmi-
nisteriets særstatusområder og Redningsberedskabet ikke har været tilfredsstillende. Jeg noterer mig ligeledes, at Statsrevisorerne på baggrund af Rigsrevisionens beretning har fundet anledning til at rejse kritik af regnskabsforvaltningen ved ovennævnte myndigheder. Derudover hæfter jeg mig ved, at Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes driftsregnskaber samlet set er rigtige, og at der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der i videst muligt omfang sikrer, at dispositionerne omfattet af regnskabsaflæggelsen er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter.

Jeg tager den rejste kritik alvorligt. Rigsrevisionens beretning har givet anledning til et forhøjet fokus – ikke mindst ledelsesmæssigt fokus - for at få rettet de konstaterede fejl, og i særdeleshed at få tilsikret en tilfredsstillende regnskabsaflægelse fremover.

I det nedenstående vil jeg redegøre for de konkrete forhold, Rigsrevisionen har fundet anledning til at kommentere, samt de sager, der er udvalgt af Rigsrevisionen.

Vedrørende den udførte revision

Der gennemføres i øjeblikket en omfattende regnskabsreform i hele staten. Det betyder, at staten går fra de hidtidige udgiftsbaserede principper til nye omkostningsbaserede principper. Dette er en betydelig ændring af statens anvendte regnskabsprincipper over mod den regnskabspraksis, der anvendes i det private erhvervsliv. Ved flere myndigheder under Forsvarsministeriet var omstillingen til disse nye regnskabsprincipper ikke tilendebragt, da regnskabsåret 2005 blev afsluttet. Derfor var flere myndigheder på daværende tidspunkt ikke i stand til at aflægge et tilfredsstillende omkostningsbaseret regnskab, som jf. regnskabsreformen for første gang skulle aflægges for regnskabsåret 2005. Parallelt med implementeringen af det omkostningsbaserede regnskab skal forsvarets myndigheder aflægge et udgiftsbaseret regnskab som hidtil. Flere af Forsvarsministeriets myndigheder er store og komplekse i forhold til resten af staten, specielt på materiel- og lagerområdet. Dette medførte, at der fortsat var udeståender i forhold til omkostningsregnskabet, da regnskabsåret 2005 sluttede. Der har ganske enkelt været behov for mere tid til at omlægge hele regnskabsaflæggelsen uden, at det måtte influere på den måde, hvorpå det udgiftsbaserede regnskab skulle aflægges.

Det fremgår af beretningen, at reformen af statens regnskabspraksis sker samtidig med, at forsvaret er i gang med en større omstillings- og omstrukturingsproces som følge af forsvarsforliget. Dette har i sig selv medført en række regnskabsmæssige ekstraopgaver, samtidig med at personalet i økonomifunktionerne i stort omfang har været berørt af fysiske og organisatoriske flytninger. Dertil kommer, at rekruttering og fastholdelse af de nødvendige regnskabsmæssige kompetencer har været vanskelig i en sådan brydningstid, der forløber samtidig med generelt gunstige vilkår på det øvrige arbejdsmarked. Når den nuværende omstillingsproces er tilendebragt, er det målet, at det samlede regnskabsområde i forsvaret vil fremstå styrket, bl.a. med oprettelsen af det koncernfælles administrative fællesskab Forsvarets Regnskabstjeneste.

Omfanget og karakteren af de udestående, der var forbundet med det omkostningsbaserede regnskab, blev erkendt ultimo 2005. De berørte myndigheder har siden december 2005 gennemført en lang række justeringer og korrektioner.

Som det er Rigsrevisionen bekendt og beskrevet i beretningen, er der indenfor hele Forsvarsministeriets område iværksat en lang række tiltag, der allerede har forbedret regnskabsaflæggelsen i 2006, herunder en styrkelse af regnskabsforvaltningen og det ledelsesmæssige fokus. Disse tiltag forventer jeg vil være med til at sikre, at der ikke fremover sker forsinkelser eller forekommer mangelfuld kontrol og afstemning i regnskabsmaterialet til brug for revisionen. Jeg finder det positivt, at Rigsrevisionen også har bemærket, at der allerede er sket fremskridt i 2006, og at det ledelsesmæssige fokus samt regnskabsforvaltningen er blevet styrket betydeligt.

Jeg kan oplyse, at alle problemområder på nuværende tidspunkt enten er løst eller er dækket af en række kortere- eller længerevarende handleplaner, der skal sikre en korrekt regnskabsaflæggelse fremover. Handleplanerne har været forelagt Rigsrevisionen, og arbejdet med implementeringen følges tæt af Forsvarsministeriets Interne Revision og Forsvarsministeriet.

Handleplanerne omfatter flere hovedområder, som både adresserer Rigsrevisionens bemærkninger samt en række internt rettede forhold. Hovedområderne vedrører regnskabsprincipper, validering af fysiske lagre, chef- og sagsbehandleruddannelse i DeMars, forretningsgange, kontrolvirksomhed samt systemtilpasninger. Der gennemføres endvidere en selvstændig handleplan på lønområdet.

DeMap og DeMars

Da forsvaret anskaffede IT-systemet DeMars i 1998, blev de regnskabsprincipper, som skulle understøtte forsvarets regnskabsaflæggelse, defineret. Efterfølgende blev det i juni 2004 besluttet, at hele staten skulle overgå til omkostningsbaserede regnskabsprincipper fra 2005. Disse principper adskilte sig på en række områder væsentligt fra forsvarets principper. På andre områder var der ikke taget specifikt stilling til de særegne områder inden for forsvaret. Forsvaret har igangsat analyser, der vil føre til tilpasning af regnskabsprincipperne. Dette er en stor og kompleks opgave, som har stor betydning for de styringsprincipper, som anvendes i forsvaret, og det har derfor endnu ikke været muligt at gennemføre tilpasningen fuldt ud. Tilpasningen følger både principperne for implementeringen af bevillingsreformen samt en handleplan, der har været forelagt Rigsrevisionen.

DeMars har generelt bidraget til en effektivisering af økonomistyringen ved Forsvarsministeriets myndigheder. Rigsrevisionen anfører, at forsvaret kører efter de DeMars-principper, som er godkendt af Finansudvalget. Statens omkostningsreform afviger herfra, og forsvaret er i gang med en omstilling af styringsprincipperne og regnskabsprincipperne i overensstemmelse hermed (se nedenfor). Omstillingen af styringsprincipper er som nævnt en stor opgave, som har store konsekvenser for flere myndigheder inden for ministerområdet. Opgaven kunne derfor ikke løses på alle punkter inden for den givne tidsfrist.

Rigsrevisionen påpeger, at datakvaliteten i DeMars vedrørende forsvarets beholdninger ikke i alle henseender er tilfredsstillende, herunder at der ikke har været afsat tilstrækkelige ressourcer til at skabe et validt datagrundlag. Forsvarskommandoen har været i gang med en større omstilling som følge af implementeringen af forsvarsforliget. Denne omstilling har medført en række ekstraopgaver, samtidig med at personalet har været berørt af fysiske og organisatoriske ændringer.

Jeg noterer mig, at Rigsrevisionen finder forsvarets tiltag for at forbedre datakvaliteten tilfredsstillende, og løbende følger implementeringen af initiativerne. Rigsrevisionens vurdering af DeMars er ikke rettet mod selve IT-systemets kvaliteter eller implementeringen heraf. DeMars er baseret på det anerkendte IT system SAP, som anvendes til bl.a. regnskabsaflæggelse i flere store danske og internationale private og offentlige koncerner. Det kan endvidere oplyses, at anskaffelsen og ibrugtagningen af DeMars er fundet tilfredsstillende af Rigsrevisionen i en tidligere beretning.

Bevillingskontrol

Jeg tager til efterretning, at Rigsrevisionen har haft tre bemærkninger til bevillingskontrollen på Forsvarsministeriets område. Rigsrevisionen anfører i beretningen, at justeringen af de omtalte fejl

burde have været foretaget i forbindelse med årsafslutningen. Jeg kan dog oplyse, at fejlene primært skyldtes en fejlagtig genindlæsning af bilag, som ikke havde indvirkning på driftsudgifterne. Fejlene er efterfølgende blevet korrigeret, og det er nu blevet tilsikret, at der ikke sker en gentagelse i forbindelse med de kommende årsafslutninger.

Forsvarsministeriets departement

Rigsrevisionen anfører i beretningen, at Forsvarsministeriets departement i 2005 ikke i tilstrækkeligt omfang havde de regnskabskompetencer, der var nødvendige for at sikre tekniske procedurer og kontroller i forbindelse med overgangen til omkostningsbaserede regnskabsprincipper. Jeg kan oplyse, at der nu er gennemført tiltag, som sikrer, at der nu foretages de nødvendige afstemninger og kontroller mv. Dette arbejde har allerede medført, at Rigsrevisionen i beretningen konkluderer, at departementets endelige dokumentation og afstemninger var tilfredsstillende.

Redningsberedskabet

Regnskabsreformen har været en krævende, intens og kompleks proces, der har stillet nye og betydelige regnskabs- og systemmæssige krav og udfordringer. Opgaven har skullet løses inden for snævre rammer sammen med andre væsentlige opgaver. Redningsberedskabet undervurderede de betydelige regnskabstekniske og systemmæssige krav, herunder konsekvenserne af den betydelige og uventede personaleafgang på regnskabsområdet. Redningsberedskabets ledelse iværksatte omgående efter erkendelsen af regnskabsproblemerne en handlingsplan, som er tilendebragt ved udgangen af 2006. Der har ligeledes været gennemført en kompetenceudviklingsproces vedrørende det omkostningsbaserede regnskab, som vil blive fortsat gennem 2007. Jeg finder det derfor positivt, at Rigsrevisionen allerede i beretningen konkluderer, at redningsberedskabets endelige dokumentationer og afstemninger var tilfredsstillende.

Forsvarsministeriets særstatusområder (Christiansø)

Rigsrevisionen har fundet, at Christiansø i 2005 ikke har haft en tilfredsstillende regnskabsforvaltning. Jeg kan oplyse, at da problemerne blev konstateret iværksatte departementet i samarbejde med Farvandsvæsenet og Christiansø tiltag, som skulle korrigere for de udestående forhold. Størstedelen af disse korrektioner er nu foretaget, og Rigsrevisionen anfører også, at endelige dokumentationer og afstemninger var tilfredsstillende. Christiansø er pr. 1. januar 2007 blevet underlagt Forsvarsministeriets departement, hvilket gerne skulle bidrage til at sikre en forbedret regnskabsaflægelse, da arbejdsgange mv. derved bliver mere entydige.

Lønrevision ved Forsvarskommandoen og hjemmeværnet

Rigsrevisionen har i 2005 gennemført lønrevision ved Forsvarskommandoen samt hjemmeværnet og fundet, at forretningsgange og interne kontroller ikke fungerede helt tilfredsstillende. Jeg tager kritikken til efterretning, og jeg kan samtidig konstatere, at de iværksatte tiltag ved begge myndigheder findes tilfredsstillende. Herudover noterer jeg mig, at Forsvarskommandoen i oktober 2006 har leveret en lønafstemning, som Rigsrevisionen har fundet tilfredsstillende. Jeg kan endvidere oplyse, at der vil være et øget tilsyn på lønområdet fremover.

Revision af Forsvarskommandoen

Jeg noter mig, at revisionen ved Forsvarskommandoen på flere områder ikke har været tilfredsstillende. Forsvarskommandoens størrelse og kompleksitet har i forbindelse med overgangen til omkostningsbaserede regnskaber medført en række komplikationer specielt i lyset af den relativt korte implementeringstid for reformen samt det forhold, at Forsvarskommandoen adskiller sig væsentligt fra øvrige myndigheder i staten og derfor har haft behov for at analysere og tilpasse væsentlige regnskabs- og styringsmæssige forhold. Jeg er bekendt med, at der i Forsvarskommandoen blev iværksat et meget omfattende arbejde indenfor en større og altomfattende handleplan ved erkendelsen af de regnskabsmæssige problemer. Disse tiltag adresserer både de forhold, som Rigsrevisionen har kon-

stateret i beretningen samt en række øvrige forhold, som i forbindelse med implementeringen samlet set vil sikre et solidt fundament for den fremtidige regnskabsaflæggelse. Jeg finder det positivt, at Rigsrevisionen vurderer det iværksatte arbejde tilfredsstillende og samtidig følger udviklingen i den igangværende proces. Jeg er enig med Rigsrevisionen i, at der er behov for et betydeligt ledelsesmæssigt fokus i forbindelse med de store regnskabsmæssige udfordringer, og jeg har ved møder med forsvarrets øverste ledelse med tilfredshed konstateret, at arbejdet med de regnskabsmæssige initiativer følges meget tæt.

Revision af hjemmeværnet og Farvandsvæsenet

Jeg tager til efterretning, at regnskabsforvaltningen ved hjemmeværnet ikke har været tilfredsstillende. De problemer, der har været på hjemmeværnets område kan hovedsagelig henføres til opgørelsen af lagre, som nu adresseres i ovennævnte handleplan sammen med Forsvarskommandoen. Hjemmeværnet har foretaget fejlrettelser og afstemninger, således at antallet af afvigelser fortsat bliver færre. Det må forudses, at der for 2006 vil være enkelte områder, der fortsat ikke vil være løst fuldt tilfredsstillende. Disse problemer løses gennem de iværksatte flerårige handleplaner i samarbejde med Forsvarskommandoen. Jeg kan oplyse, at hjemmeværnets materiel som en del af implementeringen af forsvarsforliget i år er overdraget til Forsvarskommandoen og forvaltes nu af det administrative fællesskab – Forsvarets Materieltjeneste. Jeg er tilfreds med, at der omgående blev iværksat initiativer med henblik på at få adresseret de udestående forhold på hjemmeværnets område, og jeg hæfter mig ved, at Rigsrevisionen finder, at handleplanerne dækker de nødvendige områder.

Jeg tager ligeledes Rigsrevisionens kritik af regnskabsforvaltningen ved Farvandsvæsenet til efterretning. Der er flere årsager til, at Farvandsvæsenets omkostningsregnskab for 2005 ikke var tilfredsstillende. Der har været personaleudskiftninger, som har vanskeliggjort arbejdet med et omkostningsbaseret regnskab. Endvidere medførte Farvandsvæsenets status som pilotvirksomhed med hensyn til statens regnskabs- og bevillingsreformer, at reformens tempo og omfang pålagde et begrænset antal medarbejdere i Farvandsvæsenet betydelige arbejdsbyrder uden mulighed for at konsolidere rutinerne mellem de enkelte reformfaser. Farvandsvæsenet har med hjælp fra Forsvarsmi- nisteriets Interne Revision iværksat en handlingsplan for at rette konstaterede fejl i omkostningsregnskabet for 2005. Endelig tilstræber Farvandsvæsenet en optimering af personalesammensætningen forud for aflæggelsen af omkostningsregnskabet for 2006. Farvandsvæsenet har oplyst, at der siden problemerne blev konstateret har været iværksat et betydeligt arbejde med at rette op herpå.

Gennemgang af åbningsbalancerne

Jeg har noteret mig, at Rigsrevisionen har haft anledning til at rejse kritik af flere myndigheders åbningsbalancer på Forsvarsmi- nisteriets område. Rigsrevisionen fremsendte afmeldingsskrivelser i december 2005 for flere myndigheder, hvori der blev rejst kritik af flere forhold ved Forsvarskommandoen, hjemmeværnet og Farvandsvæsenet. Jeg kan i den forbindelse oplyse, at ved erkendelsen af de påpegede forhold, blev der omgående taget initiativ til at få adresseret problemerne. Forsvarskommandoen, hjemmeværnet og Farvandsvæsenet udarbejdede konkrete handleplaner for løsningen af de konstaterede problemer. De forhold, som umiddelbart kunne afklares, blev løst inden årsafslutningen for 2005, mens øvrige problemer, som krævede nærmere analyse, blev indarbejdet i handleplanerne.

Jeg har noteret mig, at Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at de aftalte forhold blev løst inden årsafslutningen for 2005, og de øvrige forhold i handleplanerne er ved at blive løst. Jeg vil i den forbindelse understrege, at Forsvarskommandoen og hjemmeværnets handleplan løber frem til medio 2008, hvilket betyder, at der i de kommende regnskaber vil være områder, hvor der endnu er udestående forhold.

Omkostningsreformen

Jeg har konstateret, at Rigsrevisionen i forbindelse med revisionen af beretningen om statsregnskabet for 2005 har fundet anledning til at nævne omkostningsreformen. Rigsrevisionen anfører i

vurderingen, at der på enkelte ministerområder har været væsentlige problemer. To ministerområder herunder Forsvarsministeriet bliver nævnt i denne forbindelse, og jeg kan konstatere, at der på begge områder er tale om myndigheder med meget betydelige og forskelligartede aktiver i balancen, og endvidere meget særegne betingelser for udførelsen af opgaver. Jeg er på den baggrund tilfreds med, at Rigsrevisionen i denne sammenhæng anfører, at implementeringen af omkostningsreformen har været en stor og kompleks opgave, hvilket jeg er enig i. Det er væsentligt at anerkende, at omkostningsreformen på forsvarets område er en ganske kompleks og betydelig opgave, som er blevet gennemført samtidig med de største omlægninger af dansk forsvar i nyere tid. Området har fået et væsentlig øget ledelsesmæssig fokus, og jeg er sikker på, at forsvaret vil gennemføre de iværksatte handleplaner tilfredsstillende, og dermed skabe forudsætningerne for en tilfredsstillende regnskabsaflæggelse efter handleplanernes afslutning. Jeg vil tilsikre, at Rigsrevisionen holdes løbende orienteret om handleplanernes fremdrift og gennemførelse.

Søren Gade

/ Trine Kristiansen

Nr. 18 2005

SOCIALMINISTEREN
Den 17. januar 2007

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005

Beretning om revision af statsregnskabet for 2005

Statsrevisoratet har med brev af 16. november 2006 fremsendt beretning nr. 18 2005 om revisionen af statsregnskabet for 2005.

V. Udvalgte emner, pkt. C 15 kommuners forvaltning af ydelser til familier med børn med nedsat funktionsevne

I 2005 besøgte Rigsrevisionen 15 kommuner og gennemførte en særskilt undersøgelse af kommunernes administration af § 28 om merudgiftsydelse og § 29 om tabt arbejdsfortjeneste i lov om social service, der omfattede støtte til forsørgelse i hjemmet af børn med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Rigsrevisionen fandt det i den forbindelse uheldigt, at ministeriet ikke havde udsendt en vejledning til kommunerne om ændrede dokumentationskrav i sager af ovennævnte type.

Jeg kan hertil oplyse, at ministeriet, som opfølgning på Rigsrevisionens undersøgelse, har sendt et orienteringsbrev til kommunerne, hvor de gældende regler præciseres. Folketingets Socialudvalg er d. 10. oktober 2006 ligeledes orienteret herom.

Jeg har ikke yderligere bemærkninger til beretningen for Socialministeriets område.

Kopi af dette brev fremsendes til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Eva Kjer Hansen

Nr. 18 2005

INDENRIGSMINISTEREN

Den 11. januar 2007

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005**Redegørelse fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet vedr. Statsrevisorernes Beretning nr. 18. 2005 om revision af statsregnskabet for 2005.**

Statsrevisorerne har med brev af 16. november 2006 anmodet Indenrigs- og Sundhedsministeren om bemærkninger til Beretning nr. 18 om revision af statsregnskabet for 2005.

Det fremgår at beretningen, at gennemgangen af Statsamternes forretningsgange og interne kontroller samlet set ikke opfylder kravene til korrekt regnskabsforvaltning. Rigsrevisionen finder, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet ikke i tilstrækkelig grad havde sikret, at de fornødne afstemninger var foretaget, inden regnskabet blev godkendt, men at revisionen ikke havde vist væsentlige, helt åbenlyse fejl og mangler i statsamternes regnskab. Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan i den anledning oplyse, at den manglende udligning vedr. Statsamtet Viborg, er rettet. Desuden er der foretaget fornødne opstramninger i forbindelse med bankafstemning.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har i øvrigt ingen bemærkninger til beretningen.

Med venlig hilsen

Lars Løkke Rasmussen

/ Jens Kristian Poulsen

Nr. 18 2005

BESKÆFTIGELSESMINISTEREN

Den 15. januar 2007

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005

Beretning om revision af statsregnskabet for 2005

Med skrivelse af 16. november 2006 har statsrevisoratet fremsendt beretning nr. 18 om revision af statsregnskabet for 2005. I henhold til lov om revision af statens regnskaber § 18, stk. 2, skal jeg bemærke følgende om de overvejelser og bemærkninger, som beretningen giver anledning til.

Ad. 189 Gennemgang af åbningsbalancer for departementet, Arbejdstilsynet, Arbejdsdirektoratet og Arbejdsmarkedsstyrelsen

I relation til Rigsrevisionens bemærkninger om åbningsbalancerne for departementet, Arbejdstilsynet, Arbejdsdirektoratet og Arbejdsmarkedsstyrelsen har Beskæftigelsesministeriet sikret, at der sker en opsplitning af bogføringskredsene, så der kan aflægges et omkostningsbaseret regnskab for 2006.

Til Statsrevisorernes omtale af Arbejdsmarkedsstyrelsens fejl i åbningsbalancen på værdiansættelsen af IT-systemet AMANDA, vil jeg henvise til omtalen under punkt 189, hvor det oplyses, at fejlen blev rettet i 2006. Arbejdsmarkedsstyrelsen har desuden oplyst, at fejlen ikke har haft indvirkning på aflæggelsen af det omkostningsbaserede regnskab.

Ad. 190 Revision af kommunal afregning ved Beskæftigelsesministeriet

I relation til Rigsrevisionens bemærkninger til den kommunale afregning har jeg med tilfredshed noteret, at Rigsrevisionen vurderer området som tilfredsstillende.

Ad. 191 Udvidet gennemgang af Arbejdstilsynets årsrapport

I relation til Rigsrevisionens bemærkninger til Arbejdstilsynets årsrapport vil jeg henvise til omtalen under punkt 191, hvor det bemærkes, at Beskæftigelsesministeriet fra 2007 har indført et nyt koncept for udarbejdelse af resultatkontrakter. Konceptet vil samtidig styrke afrapporteringen ved anvendelse af tidsserier, og færre resultatkrav vil give bedre plads til analyser i årsrapporten.

Ad. 192 Revision af Arbejdsformidlingen

I relation til Rigsrevisionens bemærkninger til revisionen af Arbejdsformidlingen har jeg med tilfredshed noteret, at Rigsrevisionen fortsat vurderer regnskabsforvaltningen som tilfredsstillende.

Rigsrevisionens beretning har ikke givet anledning til yderligere foranstaltninger og overvejelser i Beskæftigelsesministeriet, udover hvad der fremgår af de indarbejdede bemærkninger i beretningen. I forlængelse heraf har jeg med tilfredshed noteret mig, at Rigsrevisionen finder ministerområdets samlede regnskab for 2005 tilfredsstillende.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen

/ Dan Folke Pedersen

Nr. 18 2005

MINISTEREN FOR FLYGTNINGE, INDVANDRERE OG INTEGRATION

Den 23. januar 2007

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005

Under henvisning til brev af 16. november 2006 vedr. statsrevisorernes beretning nr. 18. 2005 om revisionen af statsregnskabet for 2005 kan oplyses, at ministeriet ingen bemærkninger har.

Redegørelsen, der fremsendes i 15 eksemplarer samt elektronisk, er samtidig sendt til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Rikke Hvilshøj

Nr. 18 2005

MINISTEREN FOR VIDENSKAB, TEKNOLOGI OG UDVIKLING

Den 17. januar 2007

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005

Redegørelse vedrørende Beretning nr. 18/05 om revisionen af statsregnskabet for 2005.

Rigsrevisionen har i sin beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005 inden for Videnskabsministeriets område redegjort for, at man allerede har været i dialog med ministeriet om en række af forholdene i beretningen, og at Rigsrevisionen finder de initiativer, ministeriet vil tage, tilfredsstillende.

Jeg kan således generelt tilslutte mig Rigsrevisionens bemærkninger.

I beretningen og statsrevisorernes bemærkninger er dog en række forhold, der fordrer mine bemærkninger. Det drejer sig specielt om:

- Galathea 3-ekspeditionen
- Styringen af lønudviklingen for universiteternes ledelse
- Regnskabsaflæggelsen i Rektorkollegiets Sekretariat
- Oprettelse af studieordninger i de studieadministrative systemer
- Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed
- Aktstykket om løsøre om inventar

Ad. Galathea 3-ekspeditionen (statsrevisorernes bemærkninger og punkt 217 og 218)

Statsrevisorerne fremhæver i bemærkningerne følgende; *Videnskabsministeriets utilstrækkelige oplysninger til Finansudvalget om, at Dansk Ekspeditionsfond, som skal varetage gennemførelsen af Galathea 3-ekspeditionen, havde disponeret på en måde, som ikke var i overensstemmelse med Budgetvejledningens regler, og at fonden havde påtaget sig forpligtelser, som oversteg de indkomne tilsgagn om støtte.*

Jeg kan oplyse, at ministeriet altid bestræber sig på at give Finansudvalget tilstrækkelige oplysninger. Jeg beklager, at det ikke har været tilfældet i den konkrete sag.

Ad. Styringen af lønudviklingen for universiteternes ledelse (statsrevisorernes bemærkninger og punkt 230-235)

Statsrevisorerne fremhæver i bemærkningerne følgende; *Endvidere var der i Videnskabsministeriet utilstrækkelig styring af lønudviklingen for universiteternes ledelser efter overgangen til selveje.*

Jeg er enig heri og beklager forløbet.

Med henblik på at sikre, at der inddrages lønstatistisk materiale ved fremtidige lønforhandlinger samt tages højde for en afsmittende effekt fra rektorerne til de øvrige lederes lønninger, har Ministeriet med brev af 8. december 2006 til bestyrelsesformænd og rektorer bl.a. præciseret følgende forhold:

- Ved årsskiftet kan der alene udbetales engangsvederlag til rektorer med en samlet løn på under 1,5 mio. kr. årligt inkl. pension.
- Fælles retningslinier for aflønningen af institutledere, hvor det foreslås, at den faste løn, dvs. basisløn med op til 25 videnskabelige årsværk fastsættes til maks. 565.000 kr. årligt inkl. pension, at
- lønnen til institutledere ved institutter med mellem 26 og 100 videnskabelige årsværk fastsættes til maks. 635.000 kr. årligt, mens den faste løn til institutledere ved institutter med mere end 100 årsværk fastsættes til maks. 705.000 kr. årligt inkl. pension.

Hertil kan eventuelt komme åremålsstillæg og engangsvederlag.

I brevet opfordres universiteterne endvidere til at udvise tilbageholdenhed. Ministeriet vil i starten af 2007 drøfte lønstruktur og grundlag for aflønning af rektorer med bestyrelserne for universiteterne for at opnå en fælles forståelse og et klarere grundlag for aflønningen af rektorerne.

Ad. Regnskabsaflæggelsen i Rektorkollegiets Sekretariat (punkt 212 og 213)

I beretningen Pkt. 212 fremgår; *Det er rigsrevisionens vurdering, at ledelsen ikke havde sikret en tilfredsstillende regnskabsaflæggelse ved i tide at iværksætte foranstaltninger til at imødegå de konstaterede problemer ved flytningen af bogføringsopgaven.*

Videnskabsministeriet oplyste ultimo september 2006, at der fortsat er udeståender i forbindelse med aflæggelse af regnskab for Rektorkollegiets Sekretariat, og at de udestående punkter bliver rettet inden udgangen af 2006.

Rigsrevisionen forventer, at ministeriet sikrer, at alle udeståender snarest bliver rettet.

Ministeriet vil sikre, at alle udestående punkter for 2006 bliver rettet inden udgangen af supplementsperioden.

I beretningen Pkt. 213 fremgår; *Den udvidede gennemgang af årsrapporten for Rektorkollegiets Sekretariat, der som følge af de nævnte forhold blev foretaget på grundlag af et udkast, viste, at Rektorkollegiets Sekretariat havde afgivet en ikke helt tilfredsstillende årsrapport.*

Rigsrevisionens vurdering er baseret på, at målopstillingen i årsrapporten ikke var fuldstændigt dækkende for virksomheden, samt at målrapporteringen ikke var tilstrækkeligt afbalanceret, idet der ikke blev afrapporteret om baggrunden for lav eller manglende målopfyldelse for flere mål.

Rigsrevisionen modtog ultimo august 2006 en årsrapport, der var påtegnet af Rektorkollegiets Sekretariats ledelse og departementet. I en note til årsrapporten er redegjort for den manglende bogføring. Herudover var der ikke foretaget ændringer i forhold til udkastet.

Ministeriet har i brev af 10. januar 2007 til Rektorkollegiets Sekretariat præciseret, at målopstillingen i årsrapporten skal være dækkende for virksomheden, samt at målrapporteringen skal være afbalanceret og rapportere om baggrunden for lav eller manglende målopfyldelse.

Ad. Oprettelse af studieordninger i de studieadministrative systemer

I beretningen Pkt. 225 fremgår; *Oprettelse af studieordninger i it-systemerne er en kompleks opgave, som både stiller krav til overblik og til fokus på detaljen, især når det gælder indholdet af den enkelte studieordning. Rigsrevisionen vurderer derfor, at universiteterne med fordel kunne udarbejde procesbeskrivelser for oprettelse af studieordninger i de studieadministrative systemer. Procesbeskrivelserne kunne bl.a. omfatte indholdsmæssige krav, fx hvornår en studieordning er ændret så omfattende, at der skal udarbejdes en ny studieordning i systemet, hvordan grupper af valgfag opbygges i systemet, samt hvilke regler en studieordning normalt bør indeholde. Dette for at sikre at viden bevares i organisationen ved fratræden og sygdom mv., og for at sikre at eventuelle centrale oprettelser af studieordninger sker på en hensigtsmæssig og ensartet måde.*

Ministeriet vil drøfte Rigsrevisionens anbefaling om, at universiteterne med fordel kunne udarbejde procesbeskrivelser for oprettelse af studieordninger i de studieadministrative systemer med universitetsdirektørudvalget.

Ad. Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed

I beretningen Pkt. 227 fremgår; *Det er Rigsrevisionens opfattelse, at de centrale regnskabsforvaltninger bør sikre, at projekter opfylder betingelserne for tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed i forbindelse med oprettelsen i regnskabssystemet. Det er videre Rigsrevisionens opfattelse, at en systematisk, løbende kontrol omfatter periodisk opfølgning på lister over projekter uden aktivitet, overskredet slutdato, likviditetsmæssigt underskud m.m. Endvidere vil en gennemgang på de enkelte institutter, for at påse at institutterne efterlever de fastsatte forretningsgange, sikre de centrale regnskabsforvaltninger et konkret grundlag for at basere sig på institutternes oplysninger.*

Ministeriet vil drøfte den regnskabsmæssige sikring af, at projekter opfylder betingelserne for tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed i forbindelse med oprettelsen i regnskabssystemet samt den systematiske, løbende kontrol af projekterne, med universitetsdirektørudvalget.

Ad. Aktstykket om løsøre og inventar

I beretningen Pkt. 229 fremgår; *Rigsrevisionen har noteret sig, at aktstykket om overdragelse af løsøre og inventar mv. ikke var forelagt Finansudvalget, selvom det fremgik af finansloven for 2005, at dette ville ske senest i efteråret 2005. Forsinkelsen skyldes, at man er blevet opmærksom på muligheden for, at løsøre og samlinger, der kan være en del af kulturarven, kunne blive genstand for udlæg, hvis de blev overdraget til universiteterne. Der er derfor gennemført et udredningsarbejde, og Videnskabsministeriet er på dette grundlag i gang med at formulere de principper for overdragelsen, som skal forelægges for Finansudvalget. Videnskabsministeriet oplyste i et brev til universiteterne ultimo januar 2006 om de principper, som overdragelsen forventedes at blive baseret på, til brug for universiteternes udarbejdelse af årsrapporter. Der er heller ikke forelagt aktstykke om overdragelse af KU's og CBS' ejerandele i Symbion A/S. Rigsrevisionen forventer, at Videnskabsministeriet tager initiativ til at afvikle disse udeståender.*

For så vidt angår Videnskabsministeriets dispensationer fra regnskabsreglerne skal bemærkes, at disse i det væsentligste var begrundet i, at Videnskabsministeriet ønskede at indhente erfaringer på området til brug for en opdatering af regnskabsreglerne. Ministeriet forventer at opdatere tilskuds- og regnskabsbekendtgørelsen i 2006

Videnskabsministeriet har oplyst, at der inden udgangen af 2006 forventes forelagt et aktstykke om overdragelse af løsøre og inventar mv. og om overdragelse af KU's og CBS' ejerandele i Symbion A/S. Aktstykket er under udarbejdelse og har været forelagt Rigsrevisionen i udkast.

Ministeriet beklager, at aktstykket er yderligere forsinket. Aktstykket forventes fremsat primo 2007.

Ministeriet har i brev af 14. november 2006 til Rigsrevisionen meddelt, at alle dispensationer i forbindelse med regnskabsaflæggelsen for 2005 videreføres til regnskabsåret 2006. Dette gælder også dispensationen vedrørende optagelse af inventar og løsøre i åbningsbalancen.

Ministeriet vil udstede en revideret tilskuds- og regnskabsbekendtgørelsen i 2007, der vil få virkning for regnskabsåret 2007.

Nærværende redegørelse er sendt til Rigsrevisionen i 1 eksemplar.

Med venlig hilsen

Helge Sander

Nr. 18 2005

UNDERVISNINGSMINISTEREN

Den 15. januar 2007

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005

Til statsrevisorernes beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005 (Beretning nr. 18 – 2005) kan jeg oplyse følgende til de omtalte forhold, der vedrører Undervisningsministeriets område:

Punkt 246. Revision i årets løb og afsluttende revision ved departementet

Det fremgår af Rigsrevisionens beretning, at revisionen i årets løb for 2005 har vist, at dispositionerne i departementet generelt var i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Rigsrevisionen fandt, at de gennemgåede forretningsgange og interne kontroller stadig ikke var helt tilfredsstillende, idet de ikke fuldt ud opfyldte de krav, der kan stilles til en god og pålidelig regnskabsforvaltning. Rigsrevisionen bemærker, at det trods en stor indsats fra ministeriets side med at udrede beholdningskontiene fortsat var væsentlige beløb, som for længst burde være udlignet. Dertil kommer, at mange bilag var betalt for sent, og at momsafløftningen på visse områder fortsat var meget usikker. Endelig konstaterede Rigsrevisionen, at regnskabsinstruksen ikke var ajourført.

Rigsrevisionen omtaler de tiltag, som ministeriet har iværksat, og som omfatter, at det er blevet indskærpet over for personalet, at leverandørfakturaer skal kontrolleres, og at fejl i fakturaerne skal påtales over for leverandørerne. Herudover har ministeriet instrueret medarbejderne om korrekt momsafløftning, ligesom der er strammet op på arbejdsgangene i forhold til periodisering af udgifter og indtægter.

Ministeriet har i foråret 2006 udstedt en revideret Regnskabsinstruks og fulgt den op med 3 interne vejledninger udsendt i juni 2006, hvor regnskabsinstruksens regler om disponering, bilagskontrol, kontering og godkendelse er uddybet.

Om beholdningskontiene, der vedrører saldi opstået i forbindelse med finansieringsomlægningen, hvor AF-regioner og kommuner skulle betale for aktiveredes skoleophold, kan jeg oplyse, at der resterer tre mellemværender med AF regioner (to tilgodehavender og en gældspost). Ministeriet har nu aftalt med Arbejdsmarkedsstyrelsen, at sagen bliver afsluttet, således at ministeriet afskriver sine tilgodehavender og indtægtsfører sin gældspost i forbindelse med TB2006, da det ikke har været muligt at sikre en tilstrækkelig dokumentation for beløbenes størrelse.

Statsrevisorerne udtaler kritik af, at der som ved regnskabsaflæggelsen i 2004 må konstateres svagheder i interne kontroller og forretningsgange ved Undervisningsministeriets departement, særligt vedrørende beholdningskonti.

Jeg er enig i, at det er kritisabelt, at der fortsat er svagheder, og jeg finder, at det har taget al for lang tid at løse sagerne om beholdningskonti. Jeg vil derfor orientere om de tiltag, der yderligere er iværksat:

Ministeriets departement gennemfører en organisationsændring pr. 1. januar 2007, hvor der bliver oprettet en koncernafdeling med 3 kontorer, hvor det ene bliver et økonomikontor, hvis hovedområder bliver regnskab, internt budget, omkostningsreformen, årsrapporter og finanslovsarbejde for koncernen. Det er min opfattelse, at denne organisatoriske ændring vil øge fokus på og styrke arbejdet med at forebygge regnskabsmæssige fejl, som de beskrevne.

Punkt 247. Tilskudsrevision i departementet

Rigsrevisionen har fundet, at ministeriets tilskudsforvaltning samlet set fungerer tilfredsstillende. Rigsrevisionen anbefaler, at procedurebeskrivelserne og retningslinierne for regnskabs gennemgang bliver ajourført, da dette kan bidrage til sikkerhed og ensartethed i administrationen. Hertil kan jeg oplyse, at der løbende pågår ajourføringsarbejde.

Punkt 248. Tilskudsrevision ved SUstyrelsen

Jeg har ikke yderligere bemærkninger til dette punkt, da det fremgår af beretningen, at Rigsrevisionen finder tilskudsforvaltningen tilfredsstillende og de øvrige punkter fra revisionen hos SU-styrelsen meget tilfredsstillende.

Punkt 249. Lønrevision ved Sorø Akademis Skole

Lønrevisionen ved Sorø Akademis Skole viste, at lønregnskabet var rigtigt. Rigsrevisionens gennemgang viste dog, at forretningsgangene på løn- og personaleområdet ikke var helt tilfredsstillende. Jeg tager beretningspunktet til efterretning. Det er dog min forventning, at de initiativer, der er iværksat på Sorø Akademis Skole, herunder ekstra ressourcer til lønområdet og ændrede procedurer, vil rette op på de kritisable punkter.

Punkt 250. Revision i årets løb ved Folkeuniversitetet

Revisionen i årets løb omfattede Folkeuniversitetet i København. Rigsrevisionens samlede vurdering var, at regnskabsaflæggelsen var rigtig, og at dispositionerne var i overensstemmelse med meddelte bevillinger love m.m. De undersøgte forretningsgange og interne kontroller fungerede dog ikke helt tilfredsstillende, og der forelå ikke en regnskabsinstruks med beskrivelse af afdelingens interne kontroller.

Ministeriet har i 2006 gennemgået udkast til regnskabsinstruks for bl.a. Folkeuniversitetet i København og stillet krav om præciseringer. Folkeuniversitetsnævnet har nu godkendt regnskabsinstruksen.

Punkt 251. Opfølgning på revision i årets løb ved Folkeuniversitetet

Rigsrevisionen fulgte op på sagen om revision af Folkeuniversitetets komitéstyrelse, der var omtalt i Endelig betænkning over statsregnskabet for 2004, s. 255-56. Rigsrevisionen finder det uheldigt, at et etableringstilskud på 0,2 mio. kr. og forbruget heraf ikke som forudsat var medtaget i komitéstyrelsens resultatopgørelse for 2005.

Rigsrevisionen finder det endvidere uheldigt, at ingen af Folkeuniversitetets enheder havde godkendte regnskabsinstrukser så sent som i august 2006, hvor Folkeuniversitetets nye struktur trådte i kraft pr. 1. januar 2004.

Jeg er enig med Rigsrevisionens vurdering i begge forhold. Folkeuniversitetsnævnet godkendte regnskabsinstrukserne på sit møde i september 2006 efter pålæg fra ministeriet, som desuden har taget initiativ til at sikre en bedre regnskabsaflæggelse og mere ensartet praksis mellem Folkeuniversitetets enheder. Rigsrevisionen har fået et udkast til regnskabsmodel for Folkeuniversitetets enheder til høring, og det er meningen, at modellen skal implementeres i 2007, når den er færdiggjort bl.a. på grundlag af Rigsrevisionens eventuelle bemærkninger.

Punkt 252. Revision af 52 CVU'er mv.

Det er Rigsrevisionens vurdering, at regnskabsforvaltningen på området er tilfredsstillende, og at kravene i regnskabsbekendtgørelsen og revisionsbekendtgørelsen er opfyldt. Rigsrevisionens samlede vurdering er, at regnskaberne på området er rigtige. Jeg har ingen yderligere bemærkninger til dette punkt.

Punkt 253. Tværgående undersøgelse af institutionernes kantinedrift

Rigsrevisionens gennemgang af årsrapporter og revisionsprotokoller for CVU'er mv. har afdækket, at nogle institutioner ikke har overholdt de regler om kantinedrift, som ministeriet har fastsat. På baggrund af ministeriets redegørelse om sit tilsyn med institutionernes kantinedrift finder Rigsrevisionen det uheldigt, at ministeriet har været klar over, at reglerne ikke har været overholdt, men ikke løbende har fulgt op på påtaler.

Jeg er enig i, at det er uheldigt, at ministeriet ikke løbende har fulgt op på påtalerne, men som det fremgår af beretningen følger ministeriet op på dette område i forbindelse med gennemgangen af institutionernes årsrapporter for 2005.

Jeg kan oplyse, at ministeriet på nuværende tidspunkt i fire tilfælde har konstateret, at reglerne ikke blev overholdt i 2005 og har bedt institutionens bestyrelse om at redegøre for, hvordan bestyrelsen sørger for at bringe forholdene i orden. Jeg kan tilføje, at forholdene i to af de fire tilfælde nu er bragt i orden, idet kantinerne er blevet udliciteret, mens en institution iværksætter en udlicitering først i 2007, og en institution endnu ikke har svaret. Ministeriet vil orientere Rigsrevisionen om den videre udvikling i sagen.

Sluttelig kan jeg oplyse, at der er sendt en kopi af denne redegørelse til Rigsrevisionen, Landgreven 4, Postboks 9009, 1022 København K, e-mail: rigsrevisionens-email@rigsrevisionen.dk

Med venlig hilsen

Bertel Haarder

Nr. 18 2005

KULTURMINISTEREN

Den 25. januar 2007

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005

Revision af statsregnskabet for 2005

Under henvisning til Statsrevisoratets skrivelse af 16. november 2006 skal jeg herved redegøre for de foranstaltninger og overvejelser, som beretning nr. 18/05 om revisionen af statsregnskabet for 2005 giver anledning til:

§ 21. Kulturministeriet, jf. pkt. 255-271.

Jeg har noteret mig, at Rigsrevisionen har vurderet, at Kulturministeriets regnskab samlet set har været rigtigt, og at de dispositioner, som har været omfattet af regnskabsaflæggelsen, har været i overensstemmelse med de meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Jeg finder anledning til at knytte særlige kommentarer til nedenstående punkter:

Pkt. 266. Der har tidligere været udtrykt kritik af regnskabsprincipperne på Nationalmuseet, hvilket har medført en opfølgning, hvor museet nu har rettet op på de kritisable punkter, hvorefter det nu kan konstateres at Rigsrevisionen nu bemærket at »samlet set viste Rigsrevisionens gennemgang, at der var sket væsentlige forbedringer af Nationalmuseets forretningsgange og kontroller i forhold til sidste revision«. Efterfølgende har Rigsrevisionen afleveret en revisionsrapport vedrørende revision i årets løb, i december 2006, hvor de også har konstateret at der er rettet op på de kritisable forhold.

Pkt. 267. Rigsrevisionen udtrykker kritik af it-sikkerheden på Nationalmuseet, især brugen af administratoradgang til systemerne. Rigsrevisionen konstaterer derfor, at it-sikkerheden ikke er tilfredsstillende.

Kulturministeriet har, som led i implementeringen af DS 484 (fælles informationssikkerhedsstandard) på ministerområdet, gennemført en styrkelse af tilsynet med institutionernes it-anvendelse. Opgaven med at føre tilsyn med informationssikkerheden på Kulturministeriets område er tillagt Kulturministeriets Administrationscenter.

Foranlediget af Rigsrevisionens it-revisionsbesøg på Nationalmuseet – og den efterfølgende rapport, har Kulturministeriets Administrationscenter gennemført et skriftligt tilsyn af museets it-anvendelse i december 2006. Administrationscentret er på nuværende tidspunkt ved at vurdere den af Nationalmuseet fremsendte redegørelse.

Pkt. 268. Vedrørende tidshorisonten for Statens Museum for Kunsts færdiggørelse af registreringen af Kobberstiksamlingens værker, planlægger vi at prioritere sagen i tilslutning til forhandlingerne med museet af den kommende resultatkontrakt, der skal dække perioden efter 2009.

Et eksemplar af denne redegørelse er sendt til rigsrevisor, Landgreven 4, Postboks 9009, 1022 København K.

Med venlig hilsen

Brian Mikkelsen

Nr. 18 2005

KIRKEMINISTEREN

Den 22. januar 2007

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005**Vedr. Statsrevisorernes Beretning nr. 18 2005 om revisionen af statsregnskabet for 2005**

Jeg har modtaget statsrevisorernes Beretning nr. 18 2005 om revisionen af statsregnskabet for 2005. Kirkeministeriet har fået bedømmelsen tilfredsstillende, og jeg har taget beretningen til efterretning.

Jeg kan oplyse, at folkekirkens fællesfonds årsregnskab for 2005 er blevet påtegnet af Rigsrevisionen, og der er udsendt en ny regnskabsbekendtgørelse for folkekirkens fællesfond med tilhørende institutioner, der er tilpasset de statslige regler. Navision Stat blev taget i brug i de 10 stifter i oktober 2006, og i foråret 2007 overgår folkekirkens 6 uddannelsesinstitutioner til Navision Stat. Herudover er der blevet etableret oprettet et økonomiadministrativt fællesskab i tilknytning til Lolland-Falster Stift, der håndterer alle centrale ind- og udbetalinger for folkekirkens fællesfond samt grundlæggende bogførings- og regnskabsopgaver for foreløbig et stift og i tilknytning til overgangen til Navision Stat for alle uddannelsesinstitutionerne.

Med venlig hilsen

Bertel Haarder

Nr. 18 2005

MILJØMINISTEREN

Den 20. januar 2007

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005

Vedrørende beretning nr. 18 2005 om revisionen af statsregnskabet for 2005

Jeg har med Statsrevisoratets skrivelse af 17. november 2006 modtaget Rigsrevisors Beretning nr. 18/2005 til Folketinget om revisionen af statsregnskabet for 2005.

I henhold til § 18, stk. 2 i lov om revisionen af statens regnskaber m.v. skal jeg bemærke følgende:

Det er på baggrund af den udførte revision Rigsrevisionens vurdering, at Miljøministeriets regnskab samlet set er rigtigt, og at der er etableret forretningsgange og interne kontroller, som i videst muligt omfang sikrer, at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Rigsrevisionen har gennemført 22 særlige revisioner. Resultatet heraf bedømmes af Rigsrevisionen i et enkelt tilfælde som meget tilfredsstillende, i sytten tilfælde som tilfredsstillende og i fire tilfælde som ikke helt tilfredsstillende. Sidstnævnte revisioner drejer sig om revision af Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) samt om it-revision ved Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse (GEUS). Rigsrevisionen har endvidere peget på mangler i Miljøstyrelsens debitoradministration. Styrelsens regnskab karakteriseres i øvrigt generelt som tilfredsstillende.

Vedrørende revision af DMU

Rigsrevisionen har bemærket, at DMU har anvendt 2 forskellige principper i forbindelse med regnskabsføringen af projektindtægter det ene byggende på opgørelse af det medgåede ressourceforbrug ved aktiviteten, det andet byggende på en stadevurdering, der baserer sig på færdiggørelsesgraden af projektet. Rigsrevisionen finder, at projektindtægter ikke blev indregnet i regnskabet på et tilstrækkeligt pålideligt grundlag, når de strakte sig over flere år og skulle indregnes på grundlag af en stadevurdering.

DMU har på denne baggrund implementeret stadevurdering af projekter (vurdering af værdien af igangværende arbejder) pr. 31. december 2006. Der er endvidere gennemført et LEAN-udviklingsprojekt vedrørende strømning og standardisering af en række økonomiadministrative processer. Projektet er færdiggjort ultimo 2006, og resultaterne heraf er planlagt implementeret i første halvår af 2007.

For så vidt angår budgetteringen af DMU's indtægter på finansloven har DMU taget Rigsrevisionens anbefalinger herom til efterretning og vil sikre, at budgetteringen af indtægterne på finansloven fremtidigt vil ske på grundlag af så realistiske skøn som muligt, og at eventuel usikkerhed om indtægternes størrelse vil fremgå af anmærkningerne til finanslovforlaget.

Rigsrevisionen har bemærket, at DMU's forretningsgange og interne kontroller vedrørende eksterne indtægter ikke fungerede tilfredsstillende. Forretningsgangene fandtes af Rigsrevisionen utilstrækkeligt beskrevet i regnskabsinstruksen, hvilket efter Rigsrevisionens vurdering har medført, at afdelingernes budgetterings- og regnskabspraksis var uensartet og dermed ikke sikrede regnskabets rigtighed.

DMU har på denne baggrund - ud over den ovennævnte generelle stramning af de økonomiadministrative processer som følge af LEAN-projektet - taget følgende initiativer:

- DMU har i foråret 2006 foretaget en generel opdatering af DMU's regnskabsinstruks.
- DMU har i oktober-november 2006 ajourført sin regnskabsinstruks i forhold til a) håndteringen af frihedssaldi, b) stadevurdering og c) digital bilagshåndtering.
- DMU har i 2006 implementeret standardiserede retningslinjer og vejledninger for stadevurdering af eksternt finansierede projekter.

- DMU har i 2006 ajourført sine standardiserede retningslinjer og vejledninger for administration og afregning af forskningsprojekter finansieret af EU.

Rigsrevisionen anbefaler, at DMU opdeler sine indtægter på finansloven i almindelige driftsindtægter, indtægtsdækket virksomhed, tilskudsfinansierede aktiviteter eller tilskudsfinansierede forskningsprojekter. Rigsrevisionen finder, at en sådan opdeling af indtægterne kan styrke DMU's økonomistyring på indtægtssiden.

DMU's hidtidige praksis for budgettering af indtægter på finansloven har været anvendt i en årække og har hidtil ikke givet anledning til bemærkninger fra Rigsrevisionens eller Finansministeriets side. En opdeling af DMU's indtægter på finanslovsforslaget som den af Rigsrevisionen foreslåede vil næppe kunne gennemføres med en tilstrækkelig sikkerhed, bl.a. som følge af at budgetteringsstartpunktet for finansloven ligger omkring trekvart år før det aktuelle finansårs begyndelse. Det er DMU's opfattelse at den ovenfor nævnte opdeling ikke vil medvirke til en mere hensigtsmæssig styring af DMU.

DMU har siden sin oprettelse i 1989 via en dimension i økonomisystemet registreret forskellige indtægtstyper på et langt mere detaljeret og for DMU styringsrelevant niveau. Opdelingen omfatter 25-30 kategorier.

Rigsrevisionen har endelig fundet, at it-sikkerheden i og omkring DMU's aktivitets- og ressourcestyringssystem ARS ikke var helt tilfredsstillende. I regi af DMU's it-sikkerhedsudvalg er der i efteråret 2006 igangsat en generel opdatering af DMU's sikkerhedsinstruks, således at den lever op til kravene i Dansk Standard DS 484, herunder også sikkerhedsinstruksen for Navision Stat.

Vedrørende it-revision ved GEUS

Rigsrevisionen har peget på, at der ikke efter Rigsrevisionens opfattelse var et tilstrækkeligt fokus på en overordnet risikovurdering og den tilhørende overordnede it-sikkerhedsstyring. Rigsrevisionen anbefaler, at GEUS foretager en forretningsrelevant risikovurdering og etablerer en it-sikkerhedskoordinatorfunktion med beføjelser, der går på tværs af organisationen.

Rigsrevisionens anbefalinger er søgt imødekommet med følgende initiativer:

Med bistand fra Devoteam Consulting er der gennemført en forretningsmæssig og teknisk risikovurdering af alle GEUS' it-systemer. Denne risikovurdering ligger til grund for arbejdet med at sikre fuld overholdelse af DS 484-2005 ved udgangen af 2006.

Alle data er klassificeret i en af tre mulige klasser, og systemejerne har implementeret og beskrevet adgangsstyringen, så den er i overensstemmelse med risikovurderingen og denne klassifikation, eller er i færd med at gøre det.

GEUS' it-sikkerhedskoordinator har været i funktion i hele 2006, primært med risikovurderingen, med gennemgang af den eksisterende it-sikkerhed set i relation til DS 484-2005 og med planlægning af opfølgningen på øvrige mangler. De første møder i it-sikkerhedsudvalget har været holdt.

Der er optaget forhandlinger med Miljøministeriets Center for Koncernforvaltning (CFK) om egentlige driftsaftaler inkl. serviceniveau-aftaler for wan, firewall, spamfilter, ESDH-system m.fl. services som GEUS modtager derfra.

Antallet af personer i It-afdelingen der er medlem af 'administrator'-gruppen er skåret ned, og den enkelte systemejer har implementeret og beskrevet den relevante adgangsstyring. Der er tillige skrevet kontrakt med firmaet elint aps om installation af en snare-server for overvågning af logs.

Backup-bånd fra arkiv skal nu rekvireres gennem It-afdelingens chef eller sekretær, der som de eneste kender koden til det brandsikre skab hvor båndene opbevares. Disse to har ikke nøgle til maskinstuen eller backup-maskinstuen. Stikprøvevis kontrol med backupbåndenes læsbarhed sættes i værk.

Vedrørende Miljøstyrelsens debitoradministration

Rigsrevisionen har peget på, at styrelsen ikke havde en effektiv debitorpleje, bl.a. som følge af en utilstrækkelig rykkerprocedure.

Rykkerproceduren for fakturaer udstedt af Miljøstyrelsen varetages af Miljøministeriets Center for Koncernforvaltning (CFK). Procedurene har ikke fungeret tilfredsstillende i 2005 og 2006 bl.a. som følge af visse tekniske problemer i forbindelse med konverteringen af databaser ved overdragelsen af opgaverne til CFK. Disse tekniske problemer er løst i december 2006.

CFK vil i 2007 oprette en egentlig debitor-funktion, som har til opgave at varetage debitorplejen for institutionerne. Dette forventes at ville medvirke til at skabe større fokus og en mere hensigtsmæssig administration af Miljøstyrelsens debitorforhold.

Beretningen giver mig ikke herudover anledning til bemærkninger eller særlige foranstaltninger. Nærværende redegørelse er samtidig sendt til Rigsrevisor.

Med venlig hilsen

Connie Hedegaard

Nr. 18 2005

MINISTEREN FOR FØDEVARER, LANDBRUG OG FISKERI

Den 2. januar 2007

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005**Ministerredegørelse til beretning nr. 18/2005 om revision af statsregnskabet for 2005**

Statsrevisoratet har i brev af 16. november 2006 fremsendt beretning nr. 18/2005 om revision af statsregnskabet for 2005.

Under henvisning til lov om revision af statens regnskaber m.m. § 18, stk. 2, skal jeg herved afgive følgende redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen har givet anledning til.

Jeg har noteret, at Rigsrevisionen finder regnskabsaflæggelsen tilfredsstillende.

Statsrevisorerne har hæftet sig ved Rigsrevisionens forbehold for revisionspåtegningen i Fiskeribankens årsrapport vedrørende størrelsen af merhensættelsen til tab på bankens engagementer.

Fiskeribanken bliver som bekendt nedlagt med virkning fra udgangen af 2008, jf. lov nr. 1393 af 21. december 2005 om ændring af lov om Kongeriget Danmarks Fiskeribank (Afvikling og nedlæggelse m.v. af Kongeriget Danmarks Fiskeribank). Ved nedlæggelsen overgår bankens tilbageværende udlånstilgodehavender og obligationsforpligtelser m.v. til staten.

Ved akt 179 29/6 2006 har jeg orienteret Folketingets Finansudvalg om Fiskeribankens økonomiske situation. I aktstykket er fremhævet, at bankens betalingsevne indtil nedlæggelsen vil blive sikret gennem en ansøgning om tilførsel af kapital fra staten, såfremt udviklingen i fiskerierhvervet måtte medføre behov herfor. Så vidt jeg er orienteret fra bankens bestyrelse, er dette ikke aktuelt på nuværende tidspunkt. Jeg vil i forbindelse med bankens regnskabsaflæggelse løbende følge op på bankens likviditet således at betalingsevnen er sikret frem til nedlæggelsen.

Hans Christian Schmidt

/ Eva Meiling

Nr. 18 2005

MINISTEREN FOR FAMILIE- OG FORBRUGERANLIGGENDER

Den 1. februar 2007

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005

Vedrørende statsrevisorernes beretning nr. 18 2005 om revision af statsregnskabet for 2005

Statsrevisorerne har ved skrivelse af 16. november 2006 fremsendt beretning nr. 18 2005 om revision af statsregnskabet for 2005.

Rigsrevisionen har udvalgt nogle sager til nærmere undersøgelse, som derfor gives en nærmere omtale i Statsrevisorernes beretning. Disse berøres nærmere i det følgende.

§ 27 pkt 327: Revision i årets løb ved departementet

Selvom departementet regnskabsaflæggelse var rigtig og dispositionerne samlet set var i overensstemmelse med de meddelte bevillinger, love osv., har Rigsrevisionen fundet, at de af revisionen gennemgåede forretningsgange og interne kontroller *ikke fungerede helt tilfredsstillende*, samt at instrukserne ikke var fuldt ud gennemarbejdet og tilpasset departementets organisation og opgaver.

Jeg kan hertil meddele, at departementet på den baggrund har gennemgået instrukser og forretningsgange. Regnskabsinstruksen er tilpasset, herunder til omkostningsreformen og likviditetsreformen. Ministeriet er af den opfattelse, at forretningsgangene nu er fuldt tilfredsstillende.

Rigsrevisionen fandt endvidere, at der ikke var udarbejdet samarbejdsaftaler med virksomheder tilknyttet det administrative center liggende i departementet.

Jeg kan oplyse, at der efterfølgende er udarbejdet de nødvendige serviceaftaler med alle tilknyttede virksomheder.

Endelig har Rigsrevisionen fundet, at departementet generelt ikke havde foretaget tilsyn med de underliggende virksomheders godkendelse af regnskaber og fremsendelse af redegørelser i henhold til ministerieinstruksen.

Jeg kan oplyse, at ministeriet efterfølgende har iværksat de nødvendige procedurer, som sikrer denne tilsynsopgave.

§ 27 pkt 328 : It-revision ved departementet

Rigsrevisionens It-revision ved departementet viste, at den generelle it-sikkerhed samlet set var *tilfredsstillende*, idet det indgik i vurderingen, at ministeriet var nyetableret, og at der var igangsat initiativer til forbedring af It-sikkerheden. Ved efterfølgende besøg i september 2006 har Rigsrevisionen konstateret, at der var fremdrift i de planlagte aktiviteter og finder på den baggrund de iværksatte aktiviteter tilfredsstillende.

Jeg kan hertil bemærke, at der siden Rigsrevisionens seneste besøg desangående er foregået en videre fremdrift i arbejdet med It-sikkerhed, herunder udarbejdelse af guidelines mv.

§ 27 pkt 329 : Revision af kommunal afregning ved departementet

Vedrørende ministeriets samlede administration af statsrefusioner til kommunerne konkluderer Rigsrevisionen, at den *ikke var helt tilfredsstillende*, idet Rigsrevisionen i sin vurdering har lagt vægt på, at korrekt kontering af udbetalte refusioner til kommunerne i 1. halvår 2005 først var sket i november 2005. Rigsrevisionen fandt, at ministeriet burde sikre en hurtigere procedure for godkendelse af anmodninger om udligning af Socialministeriets udlæg for udbetalte refusioner til kommunerne.

Jeg kan hertil oplyse, at ministeriet har implementeret system, så der sikres rettidig afregning.

§ 27 pkt 330 : Afsluttende revision af Danmarks Fødevareforskning

Rigsrevisionen fandt det *ikke helt tilfredsstillende*, at der i Danmarks Fødevareforskning ikke var sikret den basale regnskabsmæssige afstemning for alle konti, inden regnkabet blev godkendt af ledelsen, idet dette indebar en risiko for, at aktiver og passiver ikke var opgjort korrekt.

Jeg kan hertil bemærke, at der grundet ovennævnte forhold for 2006 blev iværksat særlig fokus på de afstemninger, der i beløbsmæssigt omfang er i en betydelig størrelsesorden, således at den angivne risiko er minimeret.

Opgørelsen af både tilgodehavender og forudbetalinger på projekter var ved udgangen af 2005 fejlagtigt opført som henholdsvis positive og negative tilgodehavender (på aktivsiden i balancen). I efteråret 2006 er tilgodehavender fortsat opført på aktivsiden, medens forudbetalingerne er konteret på passivsiden. Derudover er forudbetalingerne adskilt således, at forudbetalinger, der senere forventes at tilgå Danmarks Fødevareforskning (dvs. i 2007 Veterinærinstituttet og Fødevareinstituttet, DTU), er registreret på én konto, medens forudbetalinger, der skal videreformidles til andre projektpartnere, er registreret på anden konto.

Dertil kommer, at Danmarks Fødevareforskning i 2006 har lagt betydelige ressourcer i opgørelsen af de enkelte projekttilgodehavender og -forudbetalinger, således at fejlene er minimeret. Materialet for 2006-opgørelserne vil således være opgjort, så beregningerne er dokumenteret.

Hvad angår debitorerne, så er der i 2006 etableret procedurer for opfølgning på forfaldne tilgodehavender. Ved udgangen af 2006 er forfaldne debitorer således minimeret til normalniveau. Det skal hertil bemærkes, at det i høj grad har været mellemværender mellem Fødevarestyrelsen og Danmarks Fødevareforskning der har været udestående. Disse er i samarbejde med Fødevarestyrelsen bragt på acceptabelt niveau.

§ 27 pkt 331 : Gennemgang af Danmarks Fødevareforsknings åbningsbalance

Rigsrevisionen bemærker, at det materiale som Rigsrevisionen modtog ultimo juni 2005 vedrørende åbningsbalance pr. 1. januar 2005 for Danmarks Fødevareforskning ikke var komplet. En korrigeret åbningsbalance blev først fremsendt juni 2006.

Jeg vil hertil gerne bemærke, at det beklageligt, at godkendelse af åbningsbalancen på denne måde blev trukket uhensigtsmæssigt ud.

Endvidere noterer jeg mig, at Rigsrevisionen finder, at ministeriets håndtering af tabet på de 14 mio.kr. fra 2004 er tilfredsstillende.

Med venlig hilsen

Carina Christensen

Nr. 18 2005

TRANSPORT- OG ENERGIMINISTEREN

Den 17. januar 2007

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005

Redegørelse for foranstaltninger og overvejelser i anledning af statsrevisorernes beretning nr. 18/2005 om revisionen af statsregnskabet for 2005

Statsrevisorerne har ved brev af 16. november 2006 fremsendt ovenfor anførte beretning og har anmodet om en redegørelse for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen giver anledning til. Den ønskede redegørelse følger nedenfor.

Rigsrevisionens bedømmelse af Transport- og Energiministeriets institutioner

Rigsrevisionen har på baggrund af de foretagne revisioner i Transport- og Energiministeriet bedømt 35 områder som tilfredsstillende og 4 områder som ikke helt tilfredsstillende. Samtidig er der gennemført 19 bevillingskontroller, hvoraf kun 1 har givet anledning til bemærkninger.

Jeg noterer mig, at Rigsrevisionen har fundet, at Transport- og Energiministeriets regnskab samlet set er rigtigt, dog med undtagelse af Banedanmarks regnskab, og at der på ministerområdet er etableret forretningsgange og interne kontroller, som sikrer, at regnskabsaflæggelsen er i overensstemmelse med givne bevillinger, love mv.

Jeg noterer ligeledes, at Rigsrevisionen vurderer, at Banedanmark har forstærket sit fokus på genopretningen af økonomistyring og regnskabsvæsen og samtidig vurderer, at Banedanmark har gjort fremskridt siden sidste år. Jeg tager de problemer, som Rigsrevisionen i beretningen nævner i forhold til Banedanmark, til efterretning.

Rigsrevisionens bemærkninger vedr. revision i årets løb ved Energistyrelsen

Rigsrevisionen har bemærket, at der genstod et efterslæb i forhold til afstemning af balancekonti, herunder konti omfattende medarbejdernes køb på kreditkort. Rigsrevisionen har påset ved den afsluttende revision, at afstemningerne er foretaget.

Energistyrelsen har hertil yderligere oplyst, at Energistyrelsen medio 2006 har afsluttet en omlægning af proceduren for afstemning af balancekonti. Omlægningen sikrer, at balancekontiene, herunder konti omfattende medarbejdernes køb på kreditkort, afstemmes månedligt.

Endvidere sikrer omlægningen af proceduren for afstemning af balancekonti, at der bliver foretaget omfattende kontrol og sandsynligheden for, at et evt. misbrug af kreditkortene ikke opdages, er minimeret.

Rigsrevisionens bemærkninger vedr. bygge- og anlægsrevision ved Naviair

Rigsrevisionen har konstateret, at CASIMO-programmet var blevet fordyret, så en merbevilling på 123 mio. kr. (ud af en totaludgift på 1,1 mia. kr.) var nødvendig for at gennemføre CASIMO-programmet som forudsat. Merbevillingen blev søgt på forslag til finanslov for 2006. Rigsrevisionen finder forløbet ikke helt tilfredsstillende idet man mener, at orienteringen til de bevilgende myndigheder burde have været foretaget tidligere. Jeg tager dette til efterretning.

Jeg noterer mig, at Rigsrevisionen har fundet, at anlægsregnskabet er rigtigt samt at Rigsrevisionen er opmærksom på den særegne bevillingssituation, som Naviair var i, i foråret 2005, hvor institutionen overgik til omkostningsbaserede bevillinger som forsøgsinstitution på finansloven for 2006. Denne overgang gav anledning til mange drøftelser mellem Transport- og Energiministeriet og Finansministeriet i foråret 2005 med henblik på fastlæggelse af det konkrete merbevillingsbehov.

Jeg finder det generelt væsentligt, at Folketinget orienteres løbende om anlægsprojekters fremdrift og økonomi. På den baggrund har Transport- og Energiministeriet indarbejdet en status for Naviairs

anlægsprojekter i den halvårslige orientering til Folketinget om anlægsprojekter på ministeriets område.

Rigsrevisionens bemærkninger vedr. Banedanmark

Som bemærket indledningsvist, har Rigsrevisionen vurderet, at Banedanmark har gjort fremskridt i forhold til at genoprette Banedanmarks økonomistyring og regnskabsvæsen.

Som led i forbedringen af regnskabskvaliteten er der indledt et samarbejde mellem Rigsrevisionen, Banedanmark og departementet, som bl.a. indebærer

- At der foretages en tidligere revision af regnskabet med henblik på, at uhensigtsmæssigheder i regnskabsaflæggelsen kan blive rettet før regnskabsafslutningen.
- Et regnskabskvalitetsprojekt, hvor der blandt andet er udarbejdet en regnskabsmanual, hvori interne processer og kontroller er beskrevet.

En del af de problemer, som Rigsrevisionen påpeger, er relateret til opstarten af omkostningsreformen samt opdelingen mellem infrastruktur og ikke-infrastruktur aktiver. Denne opdeling har været særlig vanskelig for Banedanmark, og har krævet en betydelig medvirken samt særlig stillingtagen fra Økonomistyrelsen.

Manglende hensættelse til rådighedsløn

Rigsrevisionen har konstateret, at der ikke er foretaget en korrekt hensættelse til afskedigelse af tjenestemænd, jf. reglerne om det omkostningsbaserede regnskab. Banedanmarks entreprenørdel »Entreprise« har kun optaget den faktiske udgift til afskedigelser i regnskabet. Rigsrevisionen bemærker, at problemstillingen burde have været beskrevet tydeligere i Banedanmarks årsrapport.

Den fremtidige håndtering af spørgsmålet om rådighedsløn er nu aftalt med Finansministeriet, ligesom den konkrete bogføring vil blive aftalt med Økonomistyrelsen. I forbindelse med årsregnskabet for 2006 vil der ske en udskillelse af forpligtigelsen til at betale rådighedsløn fra både resultatet og balancen.

Lønrevision og lønafstemninger

Rigsrevisionens lønrevision har vist, at lønregnskabet var rigtigt, men at de interne kontroller på løn- og personaleområdet ikke fuldt ud opfylder de krav, der kan stilles til en god og pålidelig personaleforvaltning. Ydermere er Banedanmarks regnskabsinstruks heller ikke blevet opdateret gennem længere tid. Endelig var cheflønspuljen overskredet betydeligt, og reglerne om stillingskontrollen var omgået. Ligeledes har revisionen vist, at der har været sket en sammenblanding af forskellige løndelev, herunder skattepligtig A-indkomst og ikke skattepligtige ydelser.

I løbet af efteråret 2006 er der, som en del af regnskabskvalitetsprojektet, foretaget en gennemgang af Banedanmarks regnskabsinstruks. Selve regnskabsinstruksens afsnit om gager og lønninger er revideret og godkendt i oktober 2006. Det er Banedanmarks vurdering, at der i dag er kommet styr på de interne processer og kontroller. Disse interne processer og kontroller er beskrevet i Banedanmarks regnskabsmanual.

Banedanmark har siden den seneste lønrevision i 2005 nedbragt forbruget af cheflønsmidler, således at cheflønspuljen ikke længere er overskredet.

Med hensyn til opretning af området for reglerne om stillingskontrol, der er i januar 2007 kommet en afklaring af, hvor mange stillinger i Banedanmark, der kan klassificeres. Der udestår nu en dialog med Finansministeriet om lukning/overførsel af de overskydende stillingsnumre, samt en opfølgning på, om der sker korrekt indrapportering i Statens Lønssystem, således at ingen besatte stillinger figurerer som ledige.

Banedanmarks lønadministration er også forbedret, og Banedanmark vurderer, at der ikke længere forekommer en sammenblanding af forskellige løndelev.

Rigsrevisionen har i efteråret 2006 foretaget revision af lønområdet i Banedanmark. Ved lønrevisionen var det Rigsrevisionens samlede vurdering, at lønregnskabet var rigtigt, at de gennemgåede forretningsgange og de interne kontroller på løn- og personaleområdet var tilfredsstillende og ge-

nerelt opfyldte de krav, der stilles til en god og pålidelig personale- og lønforvaltning, jf. brev fra Rigsrevisionen til Banedanmark af 14. december 2006.

Anlægsregistrering

Rigsrevisionen har tilsluttet sig Banedanmarks Interne revisions forbehold og bemærkninger vedrørende anlægsregistreringen. Intern revision har konstateret, at optagelsen og værdiansættelsen af anlægsaktiverne har været forbundet med væsentlig usikkerhed.

Banedanmarks optagelse af aktiverne i årsrapporten for 2005 er sket på baggrund af et af Økonomistyrelsen godkendt notat (notatet »Opdeling af Banedanmarks aktiver i infrastrukturaktiver og andre aktiver pr. 2005« af 19. december 2005 udarbejdet af Banedanmark).

Med hensyn til spørgsmålet om selve værdiansættelsen, har Banedanmark aftalt med Rigsrevisionen, at man i 2007 igangsætter en proces med at få beskrevet værdiansættelsesmetoderne. Det er hensigten, at værdiansættelsen skal være fuldt implementeret fra 2008. Baggrunden for denne tidshorisont er, at værdiansættelsen efter overgangen til omkostningsprincippet kræver en væsentlig sikkerhed omkring metoderne for optagelse og afskrivning på aktiverne, samt for koblingen til Asset Managementsystemet og dette projekts endelige afslutning.

Overførsel af koncernbidrag

Rigsrevisionen har gennemgået koncernbidraget for 2005 fra Banedanmark »Entreprise« virksomhed. Rigsrevisionen konstaterede, at koncernbidraget er opgjort efter samme arbitrære principper, som man vurderede koncernbidraget efter i 2004.

Transport- og Energiministeriet har tidligere tilkendegivet, at der vil blive rettet op på dette forhold i 2006, hvilket Rigsrevisionen finder tilfredsstillende. Banedanmark har således igennem 2006 foretaget en analyse og nyberegning af koncernbidraget. Dette er sket i samarbejde med Banedanmarks interne revision.

Nærbaneprojektet

Rigsrevisionen finder, at Transport- og Energiministeriets reaktion overfor Banedanmark i august 2006 kom for sent, da Transport- og Energiministeriet allerede i januar 2006 var i besiddelse af undersøgelsesnotater, som viste, at det allerede medio 2004 burde have stået klart for Banedanmark, at bevillingerne ville blive væsentligt overskredet.

Jeg har tidligere erklæret mig enig i, at det er uheldigt, at afklaringen af nærbaneprojektet har haft et så langstrakt forløb, og at jeg fremover vil søge at opnå en hurtigere afklaring af sager af denne karakter. Dette vil ske under hensynet til at kunne forelægge Folketinget fyldestgørende oplysninger.

Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Transport- og Energiministeriet har taget initiativ til at forelægge aktstykke for Folketingets Finansudvalg, som redegør for sagen og de væsentligt ændrede projektforsudsætninger for nærbaneprojektet. Jeg kan hertil oplyse, at aktstykke vedr. nærbanen blev tiltrådt af Finansudvalget den 14. december 2006.

Økonomiforvaltning og regnskabsaflæggelse

Banedanmark oplyser, at Banedanmark generelt har fulgt op på Rigsrevisionens anbefalinger i relation til økonomiforvaltningen. Således er der en beskrivelse af procedurer og forretningsgange i Banedanmarks regnskabsmanual. En afprøvning og verificering af procedurerne vil ske i samarbejde med Banedanmarks interne revision. Projekterne vedr. regnskabskvalitet og Asset Management vil blive videreført, og indgår i Banedanmarks strategi »Styr på banen.«

Mit svar fremsendes i 15 eksemplarer og der fremsendes samtidig en kopi til Rigsrevisor, Landgreven 4, 1022 København K.

Med venlig hilsen

Flemming Hansen

Nr. 18 2005

RIGSREVISIONEN
Den 28. februar 2007

Beretning om revisionen af statsregnskabet for 2005

Notat til statsrevisorerne i henhold til rigsrevisorlovens § 18, stk. 4

Vedrører:

Statsrevisorernes beretning nr. 18/05 om revisionen af statsregnskabet for 2005

Introduktion, I. Erklæring om statsregnskabet og II. De væsentligste sager under ministerområderne, jf. beretningens pkt. 1-26

Ingen ministre har afgivet redegørelse til afsnittene.

1. Jeg har ikke bemærkninger hertil.

III.A. § 5. Statsministeriet, jf. beretningens pkt. 27-37

Statsministerens redegørelse af 21. december 2006

2. Statsministerens redegørelse til afsnittet finder jeg tilfredsstillende.

III.B. § 6. Udenrigsministeriet, jf. beretningens pkt. 38-53

Udviklingsministerens redegørelse af 17. januar 2007

Udenrigsministerens redegørelse af 15. januar 2007

3. Udviklingsministeren har i sin redegørelse til *pkt. 48* oplyst, at kontrollen med bevillingsoverførsler er blevet styrket for at sikre, at bevillingsoverførsler mellem aktivitetsområder fremover forelægges for Folketingets Finansudvalg. Ministeriet har endvidere øget resurseanvendelsen ved udarbejdelsen af tillægsbevillingsloven for 2006 for at sikre, at anmærkningerne og de tal, som opføres i specifikationerne på tillægsbevillingsloven, er retvisende.

Jeg finder ministerens initiativer tilfredsstillende.

4. Udenrigsministeren har i sin redegørelse til *pkt. 51* oplyst, at ministeriet for tilskudsforvaltningen uden for udviklingsbistandens område, bl.a. under hensyntagen til kravene til god statslig tilskudsforvaltning, har etableret et centralt system til opfølgning og registrering af udestående tilskudsregnskaber. Endvidere har ministeriet oplyst, at det fortsatte arbejde med udarbejdelse af vejledninger mv. vil understøtte ministeriets mulighed for at leve op til kravet om, at samtlige tilskudsregnskaber revideres i overensstemmelse med principperne for god offentlig revisionsskik. Ministeren har vedrørende ministeriets kontrol af handelskontorerne månedssregnskaber samt opfølgning på ministeriets tilsynsbesøg oplyst, at ministeriet i 2006 har foretaget en systematisk kontrol og opfølgning. Ministeriet agter at fortsætte med denne styrkede systematiske kontrol og tilsyn på området.

Jeg finder ministeriets initiativer tilfredsstillende og vil følge ministeriets anvendelse af det centrale system til opfølgning og registrering af udestående tilskudsregnskaber uden for udviklingsbistandens område.

5. Udenrigsministeren har i sin redegørelse til *pkt. 53* oplyst, at ministeriet fortsat nøje vil følge Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheders (DCISM) gennemførelse af handlingsplanen på det økonomiske og regnskabsmæssige område.

Jeg vil følge DCISM's implementering af handlingsplanen.

6. Udviklingsministerens og udenrigsministerens redegørelser til de øvrige punkter finder jeg tilfredsstillende.

III.C. § 7. Finansministeriet, jf. beretningens pkt. 54-73

Finansministerens redegørelse af 12. januar 2007

7. Finansministeren har i sin redegørelse til *pkt. 68 og 69* oplyst, at Personalestyrelsen i foråret 2006 indgik en ny kundefortale med Finansministeriets Administrative Fællesskab (FAF), hvori bl.a. arbejds- og ansvarsfordeling vedrørende løbende afstemninger er præciseret. Personalestyrelsen har tillige, som forberedelse til overgang til omkostningsbevillinger pr. 1. januar 2007, opstrammet de interne afstemningsrutiner vedrørende kvartalsafslutninger.

Jeg finder initiativerne tilfredsstillende.

8. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 70* oplyst, at Slots- og Ejendomsstyrelsen har igangsat et projekt vedrørende forbedrede arbejdsgangs- og systembeskrivelser for områderne lejernes betaling af driftsomkostninger, varme, el samt telefoni. Hovedparten af projektet er gennemført, og den resterende del vil blive gennemført i forbindelse med årsafslutningen.

Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 71* oplyst, at Slots- og Ejendomsstyrelsen deltager i Finansministeriets regnskabsprojekt, som har til formål at standardisere og forbedre periodeafslutningerne.

Jeg finder initiativerne tilfredsstillende.

9. Ministerens redegørelser til de øvrige punkter finder jeg tilfredsstillende.

III.D. § 8. Økonomi- og Erhvervsministeriet, jf. beretningens pkt. 74-87

Økonomi- og erhvervsministerens redegørelse af 16. januar 2007

10. Økonomi- og erhvervsministeren har i sin redegørelse til *pkt. 83* oplyst, at departementet fortsat vil arbejde på at forbedre regnskabsforvaltningen, herunder følge op på, om de implementerede forretningsgange også efterleves i praksis.

Dette finder jeg tilfredsstillende.

11. Ministerens redegørelse til de øvrige punkter finder jeg tilfredsstillende.

III.E. § 9. Skatteministeriet, jf. beretningens pkt. 88-103

Skatteministerens redegørelse af 16. januar 2007

12. Skatteministeren har i sin redegørelse til *pkt. 102* om SKATs afhjælpning af fejl ved Importsystemet oplyst, at afhjælpningen af de systemmæssige fejl er tilendebragt, og at der er taget initiativer med henblik på at tilendebringe oprydningen i ikke-færdigbehandlede angivelser.

Med udgangen af 2006 er oprydningen af samtlige angivelser for perioden medio 2001 - ultimo 2004 afsluttet. Oprydningen forventes at afdække en mindre korrektion af de allerede opgjorte toldbeløb. Behandlingen af angivelser for 2005 og 2006 pågår stadig, men forventes afsluttet hurtigst muligt. Rigsrevisionen, Europa-Kommissionen og SKATs interne revision vil løbende blive orienteret om fremdriften i oprydningen.

Periodiske markedsføringsinitiativer samt en målrettet kontrol af visse typer fortoldninger har vist, at der stadig er problemer med brugernes inddateringer af supplerende oplysninger med henblik på at færdiggøre importangivelserne. SKAT har derfor i sin Indsatsplan for 2007 valgt et landsdækkende tema om »Kvalitet i fortoldning« med fokus på at fremme brugernes adfærd med hensyn til importangivelserne.

Jeg finder det positivt, at SKAT har taget initiativ til at forbedre virksomhedernes datadisciplin, så SKATs arbejde med at færdigbehandle angivelserne lettes.

Jeg har noteret mig, at SKAT nu har afhjulpet alle systemmæssige fejl ved Importsystemet og tildebragt oprydningen af angivelser for perioden medio 2001 - ultimo 2004.

Jeg vil følge oprydningen af angivelserne for 2005 og 2006.

III.F. § 11. Justitsministeriet, jf. beretningens pkt. 104-118

Justitsministerens redegørelse af 30. januar 2007

13. Justitsministeren har oplyst, at underskuddet på kontoen for Politiklagenævnene er dækket ind på forslag til tillægsbevillingsloven for 2006, og at der på finansloven for 2007 er optaget et varigt løft i bevillingen til Politiklagenævnene med henblik på at sikre balance mellem udgifter og bevilling.

Jeg finder dette tilfredsstillende.

14. Ministerens redegørelse til de øvrige punkter finder jeg tilfredsstillende.

III.G. § 12. Forsvarsministeriet, jf. beretningens pkt. 119-153

Forsvarsministerens redegørelse af 17. januar 2007

15. Forsvarsministeren tager i sin redegørelse til efterretning, at Rigsrevisionen vurderer, at regnskabsforvaltningen for departementet, Forsvarskommandoen (FKO), Hjemmeværnet, Farvandsvæsenet, Forsvarsministeriets Særstatusområder og Redningsberedskabet ikke er tilfredsstillende. Ministeren tager den rejste kritik alvorligt og oplyser, at Rigsrevisionens beretning har givet anledning til et forhøjet fokus – ikke mindst ledelsesmæssigt – for at få rettet de konstaterede fejl og i særdeleshed for at få tilsikret en tilfredsstillende regnskabsaflæggelse fremover.

Jeg finder dette tilfredsstillende.

16. Ministeren har i sin redegørelse oplyst, at der inden for hele Forsvarsministeriets område er iværksat en lang række tiltag, herunder en styrkelse af regnskabsforvaltningen og det ledelsesmæssige fokus, hvilket allerede har forbedret regnskabsaflæggelsen i 2006. Ministeren forventer, at disse tiltag vil være med til at sikre, at der ikke fremover sker forsinkelser eller forekommer mangelfuld kontrol og afstemning i regnskabsmaterialet. Endvidere oplyser ministeren, at alle problemområder på nuværende tidspunkt er løst eller dækket af en række kortere- eller længerevarende handleplaner, der omfatter flere hovedområder.

Jeg finder dette tilfredsstillende.

17. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 124* om datakvaliteten i it-systemet DeMars oplyst, at FKO som følge af implementeringen af forsvarsforliget har været i gang med en større omstilling, der her medført en række ekstraopgaver samtidig med, at personalet har været berørt af fysiske og organisatoriske ændringer.

Jeg vil følge initiativerne med at forbedre datakvaliteten.

18. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 131-134* om bevillingskontrollen oplyst, at fejlene efterfølgende er blevet korrigeret, og at det nu er tilsikret, at der ikke sker en gentagelse i forbindelse med kommende årsafslutninger.

Jeg finder dette tilfredsstillende.

19. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 135* oplyst, at der efter overgangen til omkostningsbaserede regnskabsprincipper nu er gennemført tiltag, som sikrer, at Forsvarsministeriets departement foretager de nødvendige afstemninger og kontroller.

Jeg finder initiativerne tilfredsstillende og vil følge sagen.

20. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 136* oplyst, at Redningsberedskabet undervurderede de betydelige regnskabstekniske og systemmæssige krav i forbindelse med overgangen til omkostnings-

baserede regnskabsprincipper, herunder konsekvenserne af en betydelig og uventet personaleafgang på regnskabsområdet. Redningsberedskabets ledelse iværksatte en handleplan, som er tilendebragt ved udgangen af 2006.

Jeg finder initiativerne tilfredsstillende og vil følge sagen.

21. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 137* oplyst, at størstedelen af de udestående forhold i forbindelse med den ikke tilfredsstillende regnskabsforvaltning ved Forsvarsministeriets Særstatusområder (Christiansø) nu er korrigeret. Christiansø er pr. 1. januar 2007 blevet underlagt departementet, hvilket gerne skulle bidrage til at sikre en forbedret regnskabsaflæggelse.

Jeg finder dette tilfredsstillende.

22. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 138* oplyst, at der fremover vil være et øget tilsyn på lønområdet ved FKO og Hjemmeværnet.

Jeg finder dette tilfredsstillende.

23. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 139-142* oplyst, at komplikationerne i forbindelse med FKO's overgang til omkostningsbaserede regnskaber skal ses i lyset af den relativt korte implementeringstid for reformen samt det forhold, at FKO som følge af sin størrelse og kompleksitet adskiller sig væsentligt fra øvrige myndigheder i staten og derfor har haft behov for at analysere og tilpasse væsentlige regnskabs- og styringsmæssige forhold. Ministeren oplyser endvidere, at der efter erkendelsen af de regnskabsmæssige problemer blev iværksat et meget omfattende arbejde inden for en større og altomfattende handleplan. Ministeren er enig i, at der – som påpeget af Rigsrevisionen – var behov for et betydeligt ledelsesmæssigt fokus i forbindelse med de store regnskabsmæssige udfordringer. Ministeren har endvidere oplyst, at han ved møder med forsvarrets øverste ledelse har konstateret, at arbejdet med regnskabsmæssige initiativer følges meget tæt.

Jeg finder det tilfredsstillende, at FKO har iværksat initiativer til løsning af de regnskabsmæssige problemer. Jeg vil følge sagen.

24. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 144* oplyst, at de problemer, der har været på Hjemmeværnets område, hovedsageligt kan henføres til opgørelsen af lagre, og at problemerne nu adresseres i en handleplan sammen med FKO. Hjemmeværnet har foretaget fejlrettelser og afstemninger, så antallet af afvigelser fortsat bliver færre. For 2006 vil der være enkelte områder, der fortsat ikke vil være løst, men disse løses gennem de iværksatte handleplaner i samarbejde med FKO. Hjemmeværnets materiel er i 2007 overdraget til FKO.

Jeg finder det tilfredsstillende, at Hjemmeværnet har iværksat initiativer til løsning af de regnskabsmæssige problemer. Jeg vil følge sagen.

25. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 145* oplyst, at personaleudskiftninger har vanskeliggjort Farvandsvæsenets arbejde med det omkostningsbaserede regnskab, samt at Farvandsvæsenets status som pilotvirksomhed i forbindelse med indførelsen af regnskabs- og bevillingsreformen pålagde et begrænset antal medarbejdere betydelige arbejdsbyrder. Farvandsvæsenet har med assistance af Forsvarsministeriets Interne Revision iværksat en handleplan for at få rettet de konstaterede fejl. Endelig tilstræber Farvandsvæsenet en optimering af personalesammensætningen forud for aflæggelsen af regnskabet for 2006.

Jeg finder det tilfredsstillende, at Farvandsvæsenet har iværksat initiativer til løsning af de regnskabsmæssige problemer. Jeg vil følge sagen.

26. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 147-153* om gennemgang af åbningsbalancer for FKO, Hjemmeværnet og Farvandsvæsenet oplyst, at myndighederne har udarbejdet konkrete handleplaner for løsning af de konstaterede problemer, hvoraf nogle blev løst inden årsafslutningen for 2005. FKO og Hjemmeværnets handleplan løber frem til medio 2008, hvilket betyder, at der i kommende regnskaber vil være områder, hvor der endnu er udestående forhold.

Jeg finder det tilfredsstillende, at der er iværksat handleplaner til løsning af de regnskabsmæssige problemer. Jeg vil følge sagen.

27. Ministerens redegørelse til de øvrige punkter finder jeg tilfredsstillende.

III.H. § 15. Socialministeriet, jf. beretningens pkt. 154-166

Socialministerens redegørelse af 17. januar 2007

28. Socialministerens redegørelse til afsnittet finder jeg tilfredsstillende.

III.I. § 16. Indenrigs- og Sundhedsministeriet, jf. beretningens pkt. 167-178

Indenrigs- og sundhedsministerens redegørelse af 11. januar 2007

29. Indenrigs- og sundhedsministerens redegørelse til afsnittet finder jeg tilfredsstillende.

III.J. § 17. Beskæftigelsesministeriet, jf. beretningens pkt. 178-192

Beskæftigelsesministerens redegørelse af 15. januar 2007

30. Beskæftigelsesministeren har i sin redegørelse til *pkt. 191* oplyst, at Beskæftigelsesministeriet fra 2007 har indført et nyt koncept for udarbejdelse af resultatkontrakter, som fra 2007 vil styrke målrapporteringen i Arbejdstilsynets årsrapporter.

Jeg forventer, at ministeriet vil arbejde for, at målrapporteringen forbedres allerede i årsrapporten for 2006. Jeg forventer ligeledes, at ministeriet vil sikre, at der rapporteres korrekt i årsrapporterne om opnåede resultater, og at oplysningerne kan dokumenteres.

Jeg vil følge sagen.

31. Ministerens redegørelse til de øvrige punkter finder jeg tilfredsstillende.

III.K. § 18. Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, jf. beretningens pkt. 193-202

Ministeren for flygtninge, indvandrere og integrations redegørelse af 23. januar 2007

32. Ministeren for flygtninge, indvandrere og integrations redegørelse til afsnittet finder jeg tilfredsstillende.

III.L. § 19. Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, jf. beretningens pkt. 203-236

Ministeren for videnskab, teknologi og udviklings redegørelse af 17. januar 2007

33. Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling har i sin redegørelse til *pkt. 212* oplyst, at ministeriet vil sikre, at alle udeståender i forbindelse med Rektorkollegiets Sekretariats regnskabsaflæggelse for 2006 vil blive rettet inden udgangen af supplementsperioden.

Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 213* oplyst, at ministeriet i et brev til Rektorkollegiets Sekretariat primo 2007 har præciseret, at målopstillingen i årsrapporten skal være dækkende for virksomheden, samt at målrapporteringen skal være afbalanceret og rapportere om baggrunden for lav eller manglende målopfyldelse.

Jeg finder ministerens initiativer tilfredsstillende.

34. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 225 og 227* om studieadministrative systemer samt tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed oplyst, at Rigsrevisionens bemærkninger og anbefalinger vil blive drøftet med universitetsdirektørerne og Rektorkollegiet.

Jeg finder dette tilfredsstillende.

35. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 229* beklaget, at aktstykket om løsøre og inventar er yderligere forsinket. Aktstykket forventes fremsat primo 2007.

Ministeren har videre oplyst, at alle dispensationer vedrørende regnskabsaflæggelsen for 2005 er videreført til regnskabsåret 2006, herunder dispensationer vedrørende inventar og løsøre, samt at ministeriet vil udstede en revideret tilskuds- og regnskabsbekendtgørelse i 2007 med virkning fra regnskabsåret 2007.

Jeg finder ministerens redegørelse tilfredsstillende, idet jeg forventer, at aktstykke om overdragelse af inventar mv. nu bliver forelagt Finansudvalget. Jeg forventer endvidere, at ministeriet prioriterer arbejdet med en evaluering og opdatering af tilskuds- og regnskabsbekendtgørelsen, så denne kan udstedes på et tidspunkt, hvor universiteterne har mulighed for at tilrettelægge deres regnskabsmæssige registreringer i overensstemmelse med den.

36. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 230* oplyst, at han er enig i statsrevisorernes bemærkning om ministeriets utilstrækkelige styring af lønudviklingen og beklager forløbet. Ministeriet har ved brev til bestyrelsesformænd og rektorer præciseret, at der fremover skal inddrages lønstatistisk materiale ved lønforhandlinger, og at der skal tages højde for en afsmittende effekt fra rektorerne til de øvrige ledes lønninger. For at sikre dette har ministeriet fastlagt retningslinjer for udbetaling af engangsvederlag til rektorer og retningslinjer for aflønningen af institutlederne. Ministeriet vil desuden på et møde med bestyrelserne for universiteterne drøfte lønstruktur og grundlag for aflønning af rektorer.

Jeg finder ministerens initiativer tilfredsstillende.

37. Ministerens redegørelse til de øvrige punkter finder jeg tilfredsstillende.

III.M. § 20. Undervisningsministeriet, jf. beretningens pkt. 237-253

Undervisningsministerens redegørelse af 15. januar 2007

38. Undervisningsministeren har i sin redegørelse til *pkt. 246* erklæret sig enig i statsrevisorernes kritik af, at der – som ved regnskabsaflæggelsen i 2004 – må konstateres svagheder i de interne kontroller og forretningsgange ved Undervisningsministeriets departement, særligt vedrørende beholdningskonti. Ministeren har oplyst, at departementet ud over de initiativer til forbedring af regnskabsforvaltningen, der er omtalt i beretningen, har gennemført en organisationsændring fra 1. januar 2007. Der er således oprettet en koncernafdeling med 3 kontorer, hvoraf det ene er et økonomikontor. Ministeren forventer, at organisationsændringen vil øge fokus på og styrke arbejdet med at forebygge regnskabsmæssige fejl.

Jeg finder ministerens initiativer tilfredsstillende og vil følge ministeriets videre arbejde på området.

39. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 250* oplyst, at Folkeuniversitetet i København nu har en regnskabsinstruks, som er godkendt af Folkeuniversitetsnævnet. Jeg kan tilføje, at de konstaterede svagheder i forretningsgange og interne kontroller er udbedret.

Dette finder jeg tilfredsstillende.

40. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 251* oplyst, at Folkeuniversitetsnævnet nu har godkendt Folkeuniversitetets regnskabsinstrukser. Med henblik på at sikre en bedre regnskabsaflæggelse og mere ensartet praksis har ministeriet udarbejdet en regnskabsmodel for Folkeuniversitetets enheder, som i udkast har været til høring hos Rigsrevisionen. Rigsrevisionen har anbefalet, at modellen for opstilling af regnskaber indarbejdes i en egentlig regnskabsvejledning, ligesom Rigsrevisionen har foreslået ændringer i modellen.

Jeg vil følge ministeriets arbejde med regnskabsmodellen.

41. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 253* erklæret sig enig i, at det er uheldigt, at ministeriet ikke har fulgt op på påtalerne over for de institutioner, der ikke har overholdt de regler, som ministeriet har fastsat for kantinedrift.

Ministeren har oplyst, at gennemgangen af årsrapporterne for 2005 viste 4 tilfælde, hvor reglerne for kantinedrift ikke var overholdt. Ministeriet har bedt institutionernes bestyrelser om at redegøre for, hvordan bestyrelserne vil sørge for at bringe forholdene i orden. Forholdene er allerede nu bragt i orden for 2 af disse institutioner.

Jeg finder det tilfredsstillende, at ministeriet har iværksat de nævnte initiativer.

42. Ministerens redegørelse til de øvrige punkter finder jeg tilfredsstillende.

III.N. § 21. Kulturministeriet, jf. beretningens pkt. 254-271

Kulturministerens redegørelse af 25. januar 2007

43. Kulturministerens redegørelse til *pkt. 266* finder jeg tilfredsstillende.

44. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 267* oplyst, at der som led i implementeringen af Dansk Standard (DS) 484 på ministerområdet gennemføres en styrkelse af tilsynet med institutionernes it-anvendelse. Til imødegåelse af Rigsrevisionens kritik af it-sikkerheden på Nationalmuseet er Kulturministeriets Administrationscenter ved at gennemføre et tilsyn af Nationalmuseets it-anvendelse. Rigsrevisionen har i januar 2007 konstateret, at Nationalmuseet i betydeligt omfang har fulgt op på Rigsrevisionens bemærkninger.

Jeg finder dette tilfredsstillende og vil følge museets it-anvendelse.

45. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 268* oplyst, at færdiggørelse af registreringen af Kobberstiksamlings værker ved Statens Museum for Kunst vil blive prioriteret ved forhandlingerne med museet om den kommende resultatkontrakt, der skal dække perioden efter 2009.

Dette finder jeg tilfredsstillende.

III.O. § 22. Kirkeministeriet, jf. beretningens pkt. 272-281

Kirkeministerens redegørelse af 22. januar 2007

46. Kirkeministerens redegørelse til afsnittet finder jeg tilfredsstillende.

III.P. § 23. Miljøministeriet, jf. beretningens pkt. 282-302

Miljøministerens redegørelse af 20. januar 2007

47. Miljøministeren har i sin redegørelse til *pkt. 293, 296 og 297* oplyst, at Danmarks Miljøundersøgelse (DMU) har implementeret stadevurdering af projekter pr. 31. december 2006 og gennemført et LEAN-udviklingsprojekt vedrørende strømledning og standardisering af en række økonomiadministrative processer. Projektet er færdiggjort ultimo 2006, og resultaterne er planlagt implementeret i 1. halvår 2007. DMU har endvidere i foråret 2006 foretaget en generel opdatering af regnskabsinstruksen og har i oktober-november 2006 ajourført regnskabsinstruksen vedrørende håndtering af frihedssaldi, stadevurdering og digital bilagshåndtering. DMU har endelig i 2006 implementeret standardiserede retningslinjer og vejledninger for administration og afregning af forskningsprojekter finansieret af EU.

Jeg finder dette tilfredsstillende.

48. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 295* oplyst, at DMU har taget Rigsrevisionens anbefalinger om budgetteringen af DMU's indtægter på finansloven til efterretning og vil sikre, at budgetteringen af indtægterne på finansloven fremtidigt vil ske på grundlag af så realistiske skøn som muligt. Eventuel usikkerhed om indtægternes størrelse vil fremgå af anmærkningerne til finansloven.

Jeg finder dette tilfredsstillende.

49. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 298* oplyst, at en opdeling af DMU's indtægter på finansloven på underkonti for driftsindtægter, indtægtsdækket virksomhed, tilskudsfinansierede aktiviteter og tilskudsfinansierede forskningsprojekter næppe vil kunne gennemføres med en tilstrækkelig sikkerhed. Det er DMU's opfattelse, at en opdeling ikke vil medvirke til en mere hensigtsmæssig styring af DMU. DMU har siden sin oprettelse i 1989 i økonomisystemet registreret forskellige indtægstyper på et langt mere detaljeret og for DMU styringsrelevant niveau.

Jeg skal bemærke, at DMU pr. 1. januar 2007 er fusioneret med Aarhus Universitet og dermed vil komme til at følge reglerne på universitetsområdet.

50. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 299* om DMU's Aktivitets- og Ressourcestyringssystem (ARS) oplyst, at DMU i efteråret 2006 har igangsat en generel opdatering af DMU's sikkerhedsinstruks, så den lever op til kravene i Dansk Standard (DS) 484.

Dette finder jeg tilfredsstillende.

Jeg forventer, at ministeren tillige tager initiativ til, at der etableres de nødvendige brugerroller til at sikre tilstrækkelig funktionsadskillelse i ARS, og at vejledningen bliver mere overskuelig, så brugerne i mindre omfang overlades til at træffe valg.

Jeg vil følge DMU's arbejde med at opdatere sikkerhedsinstruksen, etablere de nødvendige brugerroller og præcisere vejledningen.

51. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 300* oplyst, at der er gennemført en forretningsmæssig og teknisk risikovurdering af alle it-systemer i Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse (GEUS), og at denne vurdering ligger til grund for arbejdet med at sikre fuld overholdelse af Dansk Standard (DS) 484 ved udgangen af 2006. Der er optaget forhandlinger med Miljøministeriets Center for Koncernforvaltning (CFK) om driftsaftaler for wan, firewall, spamfilter, ESDH-system mfl. services, som GEUS modtager fra CFK. Antallet af administratorer i it-afdelingen er skåret ned, og den enkelte systemejer har implementeret og beskrevet den relevante adgangsstyring.

Dette finder jeg tilfredsstillende.

52. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 302* oplyst, at når Miljøstyrelsens rykkerprocedurer ikke har fungeret tilfredsstillende, skyldes det tekniske problemer ved konverteringen af databaser i forbindelse med overdragelsen af rykkerprocedurerne til Miljøministeriets Center for Koncernforvaltning (CFK). De tekniske problemerne er løst i december 2006, og CFK vil i 2007 oprette en egentlig debitorfunktion, som har til opgave at varetage debitorplejen for institutionerne.

Dette finder jeg tilfredsstillende.

III.Q. § 24. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, jf. beretningens pkt. 303-315

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeris redegørelse af 2. januar 2007

53. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri har i sin redegørelse til *pkt. 313-314* oplyst, at han i forbindelse med Fiskeribankens regnskabsaflæggelse vil følge op på bankens likviditet, så betalingsevnen er sikret frem til bankens nedlæggelse gennem ansøgning om tilførsel af kapital, såfremt udviklingen i fiskerierhvervet medfører behov herfor.

Dette finder jeg tilfredsstillende.

III.R. § 27. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender, jf. beretningens pkt. 316-331

Ministeren for familie- og forbrugeranliggendes redegørelse af 1. februar 2007

54. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender har i sin redegørelse til *pkt. 327* oplyst, at departementet har gennemgået instrukser og forretningsgange. Regnskabsinstruksen er tilpasset, herunder til omkostningsreformen og likviditetsreformen. Der er endvidere udarbejdet samarbejdsaftaler med virksomhederne tilknyttet det administrative center i departementet. Ministeriet har endelig iværksat procedurer, som sikrer tilsyn med underliggende virksomheders godkendelse af regnskaber mv.

Jeg finder ministeriets initiativer tilfredsstillende.

III.S. § 28. Transport- og Energiministeriet, jf. beretningens pkt. 332-355*Transport- og energiministerens redegørelse af 17. januar 2007*

55. Transport- og energiministeren har i sin redegørelse til *pkt. 341* oplyst, at Energistyrelsens efterslæb i forhold til afstemning af balancekonti nu var indhentet. Energistyrelsen har medio 2006 afsluttet en omlægning af proceduren for afstemning af balancekonti, som sikrer, at balancekontiene afstemmes månedligt.

Dette finder jeg tilfredsstillende.

56. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 342* om bygge- og anlægsrevision ved Naviar oplyst, at ministeren har taget Rigsrevisionens bemærkning om orienteringen af de bevilgende myndigheder til efterretning. Desuden har ministeren oplyst, at ministeriet fremover indarbejder en status for Naviairs anlægsprojekter i den halvårige rapportering til Folketinget om anlægsprojekter inden for ministerområdet.

Jeg finder ministerens initiativer tilfredsstillende.

57. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 344 og 354* oplyst, at Banedanmark generelt har fulgt op på Rigsrevisionens anbefalinger, og at der som led i forbedringen af Banedanmarks regnskabskvalitet er indledt et samarbejde mellem Rigsrevisionen, Banedanmark og departementet. Samarbejdet indebærer bl.a., at revisionen af regnskabet vil blive udført på et tidligere tidspunkt, så uhenigtsmæssigheder i regnskabsaflæggelsen kan blive rettet før regnskabsafslutningen. Desuden er der iværksat et regnskabskvalitetsprojekt, hvor der bl.a. er udarbejdet en regnskabsmanual med beskrivelser af interne processer og kontroller.

Jeg finder ministerens initiativer tilfredsstillende, og jeg vil følge udviklingen i ministerens bestræbelser på at forbedre Banedanmarks økonomistyring og regnskabskvalitet.

58. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 346* oplyst, at den fremtidige håndtering af rådighedsløn i Banedanmarks regnskab nu er aftalt med Finansministeriet, og at den konkrete bogføring vil blive aftalt med Økonomistyrelsen. I forbindelse med årsregnskabet for 2006 vil der ske en separat visning af forpligtelsen til at betale rådighedsløn i resultatopgørelsen samt en udskillelse af forpligtelsen fra egenkapitalen.

Dette finder jeg tilfredsstillende.

59. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 347 og 348* oplyst, at afsnittet om gager og lønninger i Banedanmarks regnskabsinstruks er ajourført, og at forbruget af cheflønsmidlerne er nedbragt, så cheflønspuljen ikke længere er overskredet. Ministeren har videre oplyst, at stillingsregistret er gennemgået, og at det er afklaret, hvor mange stillinger i Banedanmark der kan klassificeres. Der udestår nu en dialog med Finansministeriet om lukning/overførsel af de overskydende stillingsnumre samt en opfølgning på, om der sker en korrekt indrapportering i SLS, så ingen besatte stillinger figurerer som ledige. Ministeren oplyser videre, at Banedanmarks lønadministration også er forbedret, og at Banedanmark vurderer, at der ikke længere forekommer en sammenblanding af forskellige løndelev.

Jeg finder ministerens initiativer tilfredsstillende og vil følge Banedanmarks løn- og personaleadministration.

60. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 349 og 350* oplyst, at problemerne vedrørende Banedanmarks anlægsregistrering er relateret til opstarten af omkostningsreformen samt opdelingen mellem infrastrukturaktiver og ikke-infrastrukturaktiver. Denne opdeling har været særlig vanskelig for Banedanmark og har krævet en betydelig medvirken samt særlig stillingtagen fra Økonomistyrelsen. Banedanmarks optagelse af aktiver i årsrapporten for 2005 er således sket på baggrund af et af Økonomistyrelsen godkendt notat. Ministeren oplyser videre, at Banedanmark i 2007 igangsætter en proces med at få beskrevet værdiansættelsesmetoderne for aktiver. Det er hensigten, at værdiansættelsen skal være fuldt implementeret fra 2008. Baggrunden for tidshorizonten er, at værdiansættelsen efter

overgangen til omkostningsprincippet kræver en væsentlig sikkerhed omkring metoderne for optagelse og afskrivning på aktiverne.

Jeg finder ministerens initiativer tilfredsstillende. Jeg vil følge, om Banedanmark får registreret og værdisat sine anlægsaktiver korrekt.

61. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 352* oplyst, at Banedanmarks koncernbidrag ikke længere opgøres på et arbitrært grundlag. Banedanmark har således igennem 2006 foretaget en analyse og nyberegning af koncernbidraget, hvilket er sket i samarbejde med Banedanmarks interne revision.

Jeg finder dette tilfredsstillende.

62. Ministeren har i sin redegørelse til *pkt. 353* anført, at han tidligere har erklæret sig enig i, at det er uheldigt, at afklaringen af Nærbaneprojektet har haft et så langstrakt forløb, og at han fremover vil søge at opnå en hurtigere afklaring af sager af denne karakter. Dette vil ske under hensyn til at kunne forelægge Folketinget fyldestgørende oplysninger. Ministeren oplyser videre, at et aktstykke vedrørende Nærbaneprojektet blev tiltrådt af Folketingets Finansudvalg den 14. december 2006.

Jeg finder det tilfredsstillende, at der nu er forelagt et aktstykke for Finansudvalget, som redegør for sagen og de væsentligt ændrede projektforsætninger for Nærbaneprojektet.

63. Ministerens redegørelse til de øvrige punkter finder jeg tilfredsstillende.

IV. Revision af EU-midler i Danmark, jf. beretningens pkt. 356-370

Økonomi- og erhvervsministerens redegørelse af 16. januar 2007

64. Økonomi- og erhvervsministerens redegørelse til afsnittet finder jeg tilfredsstillende.

V.A. Klare mål for brugerrettede opgaver, jf. beretningens pkt. 371-407

Finansministerens redegørelse af 12. januar 2007

Justitsministerens redegørelse af 30. januar 2007

65. Finansministeren har i sin redegørelse oplyst, at ministeriet vil foretage en kontrol af, at virksomhederne med udgangen af april 2007 har offentliggjort resultatet af opfølgningen på de enkelte klare mål for 2006 på deres hjemmesider.

Dette finder jeg tilfredsstillende.

66. Justitsministerens redegørelse finder jeg tilfredsstillende.

67. Jeg lægger vægt på, at alle ministerier prioriterer arbejdet med klare mål og lever op til Finansministeriets krav i vejledningen.

V.B. E-faktura, jf. beretningens pkt. 408-441

Finansministerens redegørelse af 12. januar 2007

68. Finansministeren har i sin redegørelse oplyst, at Økonomistyrelsen ved iværksættelsen af fremtidige tiltag vil inddrage erfaringerne fra indførelsen af e-fakturering.

Dette finder jeg tilfredsstillende.

V.C. 15 kommuners forvaltning af ydelser til familier med børn med nedsat funktionsevne, jf. beretningens pkt. 442-489

Socialministerens redegørelse af 17. januar 2007

69. Socialministerens redegørelse finder jeg tilfredsstillende.

V.D. Udenrigsministeriets indberetninger om uregelmæssigheder, jf. beretningens pkt. 490-523

Udviklingsministerens redegørelse af 17. januar 2007

70. Udviklingsministerens redegørelse finder jeg tilfredsstillende.

VI. Statsregnskabet, jf. beretningens pkt. 524-549

Ingen ministre har afgivet redegørelse til afsnittet.

71. Jeg har ikke bemærkninger hertil.

VII. Omkostningsreformen, jf. beretningens pkt. 550-570

Finansministerens redegørelse af 12. januar 2007

Forsvarsministerens redegørelse af 17. januar 2007

72. Finansministeren har i sin redegørelse til *pkt. 550-563* oplyst, at Rigsrevisionens bemærkninger til omkostningsreformen er indarbejdet i det udkast til budgetvejledningen, der blev tiltrådt af Folketingets Finansudvalg.

Jeg finder dette tilfredsstillende.

73. Forsvarsministerens redegørelse til afsnittet finder jeg tilfredsstillende.

VIII. Baggrundsoplysninger om revisionen, jf. beretningens pkt. 571-587

Ingen ministre har afgivet redegørelse til afsnittet.

74. Jeg har ikke bemærkninger hertil.

Afslutning

75. Det er min generelle vurdering, at de afgivne ministerredegørelser er fyldestgørende og tilfredsstillende.

Jeg vil følge sagerne omtalt i notatets pkt. 4, 5, 12, 17, 19, 20, 23, 24, 25, 26, 30, 38, 40, 44, 50, 57, 59 og 60.

Jeg betragter de øvrige sager som afsluttet.

Henrik Otbo

Med afgivelse af denne endelige betænkning over statsregnskabet er revisionen af statsregnskabet for finansåret 2005 tilendebragt, og Statsrevisorerne kan herefter i overensstemmelse med grundlovens § 47, stk. 3, foretage

Indstilling

til

Folketingets beslutning med hensyn til statsregnskabet for finansåret 2005

Statsregnskabet for finansåret 2005 godkendes.

Statsrevisorerne, den 28. marts 2007

Peder Larsen   Henrik Thorup   Helge Adam Møller

Johannes Lebech   Svend Erik Hovmand   Mogens Lykketoft